

ΕΞΥΠΝΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Παραδοτέο Α3.Δ1

Μελέτη για το Είδος και τον Τρόπο Λειτουργίας του Οργανισμού
(Συντονιστικός Φορέας)

ΔΡΑΣΗ Α3

Μελέτη για τη Σύσταση Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ
Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΕΡΓΟ
Zero Waste Cyprus
πολιτισμός διαχείρισης αποβλήτων

Νοέμβριος 2023

Πληροφορίες εγγράφου

Αριθμός Συμφωνίας Επιχορήγησης	LIFE20 IPE/CY/000011	Ακρωνύμιο	LIFE-IP CYzero Waste
Τίτλος Έργου	Έξυπνη παρακολούθηση και αποτελεσματική μείωση των αποβλήτων στην Κύπρο		
Ιστότοπος Έργου	https://cyzerowaste.com/		
Συντονιστής Έργου	Τμήμα Περιβάλλοντος, Υπουργείο Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Κύπρος		
Τύπος εγγράφου	Παραδοτέο Έργου		
Έκδοση εγγράφου			
Ημερομηνία			
Παραδοτέο Α3.Δ1	Μελέτη για το είδος και τον τρόπο λειτουργίας του οργανισμού		
Σχετικό Ορόσημο	Α3.Μ1 - Ολοκλήρωση της μελέτης για τον καθορισμό της δομής του οργανισμού		
Δράση Α3	Μελέτη για τη σύσταση Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης		
Κύριος δικαιούχος της Δράσης Α3	Τμήμα Περιβάλλοντος		
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο Έργου	lifecyzerowaste@gmail.com		
Υπεύθυνος Επικοινωνίας	Δρ. Αναστασία Αδάμου, Τμήμα Περιβάλλοντος		
Έγκριση Παραδοτέου	κα Ιωάννα Κωνσταντινίδου, Τμήμα Περιβάλλοντος Δρ. Έφη Τριτοπούλου, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο		

Το έργο LIFE-IP CYzero WASTE συγχρηματοδοτείται από το European Climate Infrastructure and Environment Executive Agency, CINEA, βάσει της συμφωνίας - LIFE20 IPE/CY/000011

Το παραδοτέο αυτό δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησης του Προγράμματος EC LIFE για το Περιβάλλον και την Κλιματική Αλλαγή, στο πλαίσιο της ΔΡΑΣΗΣ Α.3 «Μελέτη για τη σύσταση Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» του Έργου με τίτλο «Έξυπνη παρακολούθηση και αποτελεσματική μείωση απορριμμάτων στην Κύπρο», με ακρωνύμιο LIFE-IP CYzero WASTE και με κωδικό αναφοράς: LIFE20 IPE/CY/000011.

Η ομάδα του LIFE20 IPE/CY/000011 θα ήθελε να ευχαριστήσει το ευρωπαϊκό χρηματοδοτικό εργαλείο για το περιβάλλον (πρόγραμμα LIFE) για τη χρηματοδοτική υποστήριξη.

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν είναι νόμιμες και αληθείς σύμφωνα με την καλύτερη δυνατή γνώση των συγγραφέων, καθώς είναι προϊόν αξιοποίησης και σύνθεσης των πηγών αναφοράς, για τις οποίες οι συγγραφείς δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Περίληψη.....	1213
Executive Summary.....	1617
1. Εισαγωγή.....	2021
2. Υφιστάμενο Σύστημα Διακυβέρνησης στην Κύπρο σχετικά με τη διαχείριση στερεών αποβλήτων.....	2224
2.1 Νομοθετικό Σώμα.....	2325
2.2 Αρχές Ελέγχου.....	2325
2.3 Αρμόδια Υπουργεία και Κυβερνητικές Αρχές.....	2325
2.3.1 Συλλογή και μεταφορά αποβλήτων.....	2426
2.3.2 Παραλαβή, Προσωρινή Αποθήκευση και Επεξεργασία Αποβλήτων.....	2527
2.3.3 Διευρυμένη Ευθύνη του Παραγωγού (Extended Producer Responsibility-EPR) 2627	
2.4 Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	2830
2.5 Αξιολόγηση υπάρχουσας κατάστασης.....	0
2.5.1 Επισκόπηση της Εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Πολιτικής 2022.....	0
2.5.2 Έκθεση χώρας 2022 – Κύπρος (CSR) SWD(2022).....	1
2.5.3 Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) Κύπρου.....	1
2.5.4 Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενίσχυση της Κυκλικής Οικονομίας 2021-2027.....	4
2.5.5 Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων (ΣΔΔΑ) 2022-2028.....	6
2.5.6 Ευθύνη εφαρμογής του ΣΔΔΑ 2022-2028.....	7
2.5.7 Προσχέδιο Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων (ΠΠΔΑ)* 8	
2.5.8 Διαρθρωτικά Ταμεία – Πρόγραμμα ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027.....	11
3. Υφιστάμενη υποδομή επεξεργασίας και διαχείρισης αποβλήτων στην Κύπρο.....	13
3.1 Υποδομές επεξεργασίας και διαχείρισης μεικτών αποβλήτων.....	13
3.2 Υποδομή επεξεργασίας οργανικού κλάσματος που περιέχεται στα μεικτά απόβλητα 13	
3.3 Υποδομές ανάκτησης/ανακύκλωσης.....	14
3.4 Δίκτυο Πράσινων Σημείων.....	14
4. Ευρωπαϊκή και Εθνική Νομοθεσία για τη διαχείριση των αποβλήτων.....	16
4.1 Κοινοτική Νομοθεσία.....	16
4.2 Κυπριακή Νομοθεσία.....	16
4.2.1 Ο περί Αποβλήτων Νόμος του 2011, Ν.185(Ι)/2011 – Βασικός Νόμος.....	16
4.2.2 Οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων από τις Αρχές Τοπικής Διοίκησης) Κανονισμοί του 2022 [ΚΔΠ 292/2022].....	21

4.2.3	Οι περί Αποβλήτων (Χώροι Υγειονομικής Ταφής) Κανονισμοί του 2003 έως 2021 23
4.2.4	Ο περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμος του 2002 έως 2022 (Ν. 32(I)/2002) και σχετικοί Κανονισμοί..... 24
4.2.5	Οι περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμοί του 2015 έως 2021..... 26
4.2.6	Οι περί Αποβλήτων (Ηλεκτρικές Στήλες ή Συσσωρευτές) Κανονισμοί του 2009 έως 2021..... 28
4.2.7	Οι περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων Ελαστικών) Κανονισμών (ΚΔΠ 61/2011) 29
4.2.8	Οι περί Αποβλήτων (Απόβλητα Χαρτιού Μη Συσκευασίας) Κανονισμοί του 2017 (Κ.Δ.Π. 430/2017) 31
4.2.9	Ο Περί Ειδικών Δημοσιονομικών Διατάξεων Νόμος του 1961 [Ν. 6/1961]..... 32
4.2.10	Ο περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμος του 2014 [Ν.20(I)/2014 και σχετικοί Κανονισμοί..... 32
4.2.11	Ο περί Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης Νόμος του 2022 [Ν. 37(I)/2022] 33
4.2.12	Ο περί των Συμβουλίων Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων Νόμος του 2005 (85(I)/2005) 35
4.2.13	Ο περί των Συμβουλίων Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022 36
4.2.14	Οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Προϊόντα Καπνού με Φίλτρο και Φίλτρα που Κυκλοφορούν στο Εμπόριο για Χρήση σε Συνδυασμό με Προϊόντα Καπνού) Κανονισμοί του 2023 (εκκρεμεί) 37
4.2.15	Οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων Φαρμακευτικών Προϊόντων Οικιακής Προέλευσης) Κανονισμοί του 2023..... 38
5.	Τα μέρη μιας χρηστής περιβαλλοντικής διακυβέρνησης..... 40
6.	Προκλήσεις, κενά και προβλήματα στη διαχείριση δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο 43
6.1	Διαπιστώσεις 44
7.	Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης..... 46
7.1	Πρώτες Διαπιστώσεις από την Εναρκτήρια Συνάντηση..... 46
7.1	Ανάλυση ερωτηματολογίου και αποτελέσματα συνεντεύξεων με τους εμπλεκόμενους φορείς47
7.1.1	Προσέγγιση εμπλεκόμενων μερών 48
7.1.2	Ανάλυση Απαντήσεων Μέρους Β Ερωτηματολογίου..... 53
7.1.3	Απαντήσεις συμμετεχόντων στις ερωτήσεις αποτύπωσης γνώμης – Μέρος Γ 57
8.	Καλές Πρακτικές Κρατών Μελών από άλλες χώρες 65
8.1	Γερμανία 66
	Διαχείριση Αποβλήτων στη Γερμανία..... 66
	Σχέδιο Επιστροφής Χρημάτων / Σύστημα Εγγυοδοσίας (The Deposit Refund Scheme) 67

Υποχρεωτικές Πολιτικές Διαλογής Αποβλήτων	68
8.1.1 Γερμανική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (German Environmental Agency, Umweltbundesamt, UBA)	70
Αξιολόγηση Καλής Πρακτικής	0
8.2 Αυστρία	1
Διαχείριση Αποβλήτων στην Αυστρία	1
8.2.1 Γραφείο Περιβάλλοντος της Αυστρίας (Umweltbundesamt Gesellschaft mit beschränkter Haftung: UBA-GmbH).....	3
Αξιολόγηση Καλής Πρακτικής	5
8.3 Ιρλανδία	6
Διαχείριση Αποβλήτων στην Ιρλανδία	6
8.3.1 Δίκτυο Περιβαλλοντικής Συμμόρφωσης και Επιβολής (NIECE)	8
Αξιολόγηση Καλής Πρακτικής	12
8.4 Ελλάδα	14
Διαχείριση αποβλήτων στην Ελλάδα	14
8.4.1 Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ).....	15
Αξιολόγηση Καλής Πρακτικής	2
8.5 Άλλες πρακτικές που εξετάστηκαν.....	2
9. Διεξαγωγή Εργαστηρίων Διαβούλευσης με εμπλεκόμενους φορείς.....	3
9.1 Περιφερειακά Εργαστήρια Διαβούλευσης	6
9.1.1 Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λάρνακας – Αμμοχώστου	8
9.1.2 Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Πάφου	12
9.1.3 Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λεμεσού	17
9.1.4 Περιφερειακό Εργαστήριο Λευκωσίας	22
9.2 Προτάσεις για την επωνυμία του Συντονιστικού Φορέα.....	26
9.3 Επεξεργασία δεδομένων και συγκεντρωτικά αποτελέσματα.....	27
9.3.1 Η θεσμική μορφή του Συντονιστικού Φορέα	28
9.3.2 Οι δράσεις και ο ρόλος του Συντονιστικού Φορέα.....	29
9.3.3 Στελέχωση και αξιολόγηση Φορέα	31
9.3.4 Λειτουργικά χαρακτηριστικά του Συντονιστικού Φορέα	32
9.4 Σύνοψη αποτελεσμάτων από τα Περιφερειακά Εργαστήρια Διαβούλευσης.....	33
10. Πρόταση για τη σύσταση Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων	35
10.1 Περιγραφή και ανάλυση Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων	37
10.1.1 Λογική Παρέμβασης	37
10.1.2 Στόχοι Φορέα	37
10.1.3 Δραστηριότητες Φορέα	39
10.1.4 Δείκτες Απόδοσης και Στρατηγικές.....	40

10.1.5	Εγκαταστάσεις και Υποδομές Φορέα	41
10.1.6	Χρονοδιαγράμματα Υλοποίησης.....	42
10.1.7	Στρατηγική Ανάλυση Φορέα	44
10.2	Οργάνωση και Διοίκηση Φορέα	48
10.2.1	Διοικητικό Συμβούλιο Φορέα	48
10.2.1	Διεύθυνση και Στελέχωση Φορέα	49
10.2.2	Επιτροπές και Εξειδικευμένα Σώματα Φορέα.....	51
11.	Διεξαγωγή 2 ^{ου} Εργαστηρίου Διαβούλευσης με εμπλεκόμενους φορείς.....	55
11.1	Σκοπός του 2 ^{ου} Εργαστηρίου Διαβούλευσης.....	56
12.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	58

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: Ερωτηματολόγιο για τη συλλογή απόψεων των εμπλεκόμενων μερών	60
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Κατάλογος παραληπτών/εμπλεκόμενων φορέων του Ερωτηματολογίου..	70
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Επεξεργασία των απαντήσεων στις ερωτήσεις βαθμονόμησης απόψεων του Μέρους Β του ερωτηματολογίου	73

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Ιεράρχηση επιλογών για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων.....	7
Εικόνα 2: Εμπλεκόμενα μέρη στην αλυσίδα διαχείρισης των στερεών δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο.....	21
Εικόνα 3: Παράδειγμα οριζόντιας και κάθετης κατανομής αρμοδιοτήτων	41
Εικόνα 4: Πολυκεντρικός τύπος Πολύ-Επίπεδης Διακυβέρνησης (παράδειγμα).....	42
Εικόνα 5: Σχεδιάγραμμα ταξινόμησης των εμπλεκόμενων μερών στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων.....	49
Εικόνα 6: Αριθμός συμμετοχών στο ερωτηματολόγιο ανά κατηγορία οργανισμού εμπλεκόμενων μερών.....	54
Εικόνα 7: Οργανωτική Διοικητική δομή της Γερμανικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος	0
Εικόνα 8: Βάση Λειτουργίας της Υπηρεσίας Προστασίας Περιβάλλοντος της Ιρλανδίας.....	8
Εικόνα 9: Δομή Δικτύου NIECE.....	12
Εικόνα 10: Διοικητική Δομή του Περιφερειακού Συνδέσμου ΦοΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας.....	0
Εικόνα 11: Διοικητική Δομή του Περιφερειακού Συνδέσμου ΦοΔΣΑ Στερεάς Ελλάδας ΑΕ. ...	0
Εικόνα 12: Φύλλο Εργασίας πρώτης Ομαδικής Εργασίας – «Καθορισμός Οράματος για τον Συντονιστικό Φορέα».....	5
Εικόνα 13: Φύλλο εργασίας δεύτερης ομαδικής εργασίας – «Πώς θα επιτύχουμε το κοινό μας όραμα;».....	6
Εικόνα 14: Στιγμιότυπο από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λάρνακας – Αμμοχώστου.....	12
Εικόνα 15: Στιγμιότυπο από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λάρνακας – Αμμοχώστου.....	12
Εικόνα 16: Στιγμιότυπο από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Πάφου.....	17
Εικόνα 17: Στιγμιότυπα από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λεμεσού.....	22
Εικόνα 18: Στιγμιότυπο από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λευκωσίας.....	26
Εικόνα 19: Ομαδοποίηση χαρακτηριστικών Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.....	36
Εικόνα 20: Βασικά βήματα υλοποίησης Φορέα μέχρι και το σημείο έναρξης των λειτουργιών του με βάση το ΣΑΑ 2021-2026.....	42
Εικόνα 21: Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης Φορέα και ορόσημα.....	43
Εικόνα 22: Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου Ενιαίου Φορέα Πρόληψης και Διαχείρισης Αποβλήτων.....	49
Εικόνα 23: Οργανόγραμμα Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.....	51
Εικόνα 24: Βασικά χαρακτηριστικά επιτροπών και εξειδικευμένων σωμάτων Φορέα.....	54
Εικόνα 25: Ποσοστό συμμετεχόντων στο 2 ^ο Εργαστήριο Διαβούλευσης ανά κατηγορία οργανισμών. Ο αριθμός των ατόμων που συμμετείχαν στο Εργαστήριο Διαβούλευσης είναι σε παρένθεση.....	56
Εικόνα 26: Στιγμιότυπα από το 2 ^ο Εργαστήριο Διαβούλευσης με Εμπλεκόμενους Φορείς ..57	

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1: Συλλογικά Συστήματα Κύπρου ανά ρεύμα αποβλήτων.....	28 25
Διάγραμμα 2: Καταγραφή εμπλεκόμενων φορέων στα διάφορα στάδια διαχείρισης στερεών δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο	0
Διάγραμμα 3: Η σχετική συχνότητα εμφάνισης των επικρατέστερων απόψεων σχετικά με τη θεσμική μορφή του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.....	29
Διάγραμμα 4: Η σχετική συχνότητα εμφάνισης των απόψεων σχετικά με τις δράσεις και το ρόλο του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.	30
Διάγραμμα 5: Η σχετική συχνότητα εμφάνισης των επικρατέστερων απόψεων σχετικά με τη στελέχωση και αξιολόγηση του προσωπικού και της λειτουργίας του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.	31
Διάγραμμα 6: Η σχετική συχνότητα εμφάνισης των επικρατέστερων απόψεων σχετικά με τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.	32
Διάγραμμα 7: Επικρατέστερες απόψεις εμπλεκόμενων φορέων στη διαχείριση αποβλήτων σχετικά με τα χαρακτηριστικά σύστασης και λειτουργίας του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.	34

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Βαθμός σημαντικότητας και θεσμική φύση των εμπλεκόμενων μερών στη διαχείριση στερεών δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο.	49
Πίνακας 2: Αριθμητικό σύνολο εμπλεκόμενων φορέων που κλήθηκαν να συμμετέχουν στην έρευνα.....	51
Πίνακας 3: Κατάλογος εμπλεκόμενων φορέων που απάντησαν το ερωτηματολόγιο.	51
Πίνακας 4: Κατάλογος συνεντεύξεων με εμπλεκόμενους φορείς.	53
Πίνακας 5: Κλίμακα αξιολόγησης.	53
Πίνακας 6: Δυνατά/Επιθυμητά στοιχεία της Γερμανικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος.	0
Πίνακας 7: Αδύνατα/Μη επιθυμητά στοιχεία της Γερμανικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (UBA).	1
Πίνακας 8: Δυνατά/επιθυμητά στοιχεία του Γραφείου Περιβάλλοντος της Αυστρίας.	5
Πίνακας 9: Αδύνατα/μη επιθυμητά στοιχεία του Γραφείου Περιβάλλοντος της Αυστρίας....	6
Πίνακας 10: Δυνατά/επιθυμητά στοιχεία του Δικτύου NIECE.	13
Πίνακας 11: Αδύνατα/Μη επιθυμητά στοιχεία του Δικτύου NIECE.....	14
Πίνακας 12: Δυνατά/Επιθυμητά στοιχεία των ΦοΔΣΑ και του Δικτύου ΦοΔΣΑ.....	2
Πίνακας 13: Αδύνατα/Μη επιθυμητά στοιχεία των ΦοΔΣΑ και του Δικτύου ΦοΔΣΑ.	2
Πίνακας 14: Σκοποί και στόχοι άλλων φορέων που εξετάστηκαν και αξιολόγησή τους.	0
Πίνακας 15: Ποσοστό (%) ατόμων που υποστήριξαν απόψεις/εισηγήσεις/τοποθετήσεις σχετικά με τη Θεσμική Μορφή του Συντονιστικού Φορέα.....	29
Πίνακας 16: Ποσοστό (%) ατόμων που υποστήριξαν απόψεις/εισηγήσεις/τοποθετήσεις σχετικά με τις δράσεις και το ρόλο του Συντονιστικού Φορέα.	30
Πίνακας 17: Ποσοστό (%) ατόμων που υποστήριξαν απόψεις/εισηγήσεις/τοποθετήσεις σχετικά με τη στελέχωση του Συντονιστικού Φορέα και την εγκαθίδρυση δεικτών αξιολόγησης.....	31
Πίνακας 18: Ποσοστό (%) ατόμων που υποστήριξαν απόψεις/εισηγήσεις/τοποθετήσεις σχετικά με τα λειτουργικά χαρακτηριστικά που θα φέρει ο Συντονιστικός Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων.....	32
Πίνακας 19: Σύνοψη των απόψεων όσον αφορά το ποσοστό σχετικής εμφάνισης p% μίας άποψης/ εισήγησης/ τοποθέτησης και k% ως ποσοστό των ατόμων που υποστήριξαν την συγκεκριμένη άποψη/ εισήγηση/ τοποθέτηση.	33
Πίνακας 20: Στόχοι για τα πρώτα τρία (3) έτη λειτουργίας του Φορέα και δείκτες απόδοσης.	<u>40</u> 41

Συντομογραφίες και Ακρωνύμια

ΑΕΚΚ	Απόβλητα από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις
ΑΗΗΕ	Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού
ΑΤΑ	Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΟΑ	Επαρχιακοί Οργανισμοί Αυτοδιοίκησης
ΕΣΔΚΟ	Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ενίσχυση της Κυκλικής Οικονομίας
ΟΕΔΑ	Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων
ΠΑΣΥΞΕ	Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων
ΠΕΣΔΑ	Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων
ΠΟΠ	Πληρώνω Όσο Πετώ
ΠΣ	Πράσινα Σημεία
ΣΑΑ	Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
ΣΔΔΑ	Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων 2022-2028
ΣΜΑ	Σταθμός Μεταφόρτωσης Αποβλήτων
ΣΤΕΚ	Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου
ΤΠ	Τμήμα Περιβάλλοντος
ΥΓΑΑΠ	Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
ΥΕΕΒ	Υπουργείο Εμπορίου, Ενέργειας και Βιομηχανίας
ΥΠΕΣ	Υπουργείο Εσωτερικών
ΦΔ	Φορέας Διαχείρισης
ΦΕ	Φορέας Εκμετάλλευσης
ΦοΔΣΑ	Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
ΧΑΔΑ	Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων
ΕΡΑ	Environmental Protection Agency - Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος
ΙΜΡΕΛ	Implementation and Enforcement of Environmental Law - Δίκτυο Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Εφαρμογή και Επιβολή του Περιβαλλοντικού Δικαίου
ΙΣΡΡΑ	Ανώτατο Ινστιτούτο Προστασίας και Έρευνας Περιβάλλοντος (Istituto Superiore per la Protezione e la Ricerca Ambientale)
ΣΕΡΑ	Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος της Σκωτίας (Scottish Environment Protection Agency)

Περίληψη

Η παρούσα έκθεση με τίτλο «Μελέτη για το είδος και τον τρόπο λειτουργίας του οργανισμού (Συντονιστικός Φορέας)» συντάχθηκε στο πλαίσιο του ολοκληρωμένου Έργου LIFE-IP με ακρωνύμιο LIFE-IP CYzero WASTE και με τίτλο «Εξυπνη παρακολούθηση και αποτελεσματική μείωση των αποβλήτων στην Κύπρο» το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE. Η παρούσα Έκθεση αποτελεί Παραδοτέο της Δράσης Α.3 «Μελέτη για τη σύσταση Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» του παρόντος Έργου, για την οποία ο υπεύθυνος εταίρος για την προετοιμασία της είναι το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Κατά το αρχικό στάδιο εκπόνησης της εν λόγω μελέτης, κρίθηκε σκόπιμο να ζητηθεί πρόσθετη ειδική βοήθεια από εξωτερική πηγή, ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι η έκβαση από μία τέτοια μελέτη θα περιορίζει πιθανούς κινδύνους που θα δυσχεραίνουν την ίδρυση και ομαλή λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων. Η πρόσθετη μελέτη που χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα πολιτικής συνοχής ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027, παρείχε πρόσθετη και συμπληρωματική εξειδικευμένη εργασία, στην εργασία που εκπονήθηκε από την ομάδα μελέτης του LIFE IP, και παρουσιάζεται στο παρών παραδοτέο.

Έτσι, για την εκπόνηση της εν λόγω μελέτης, το Τμήμα Περιβάλλοντος, ως η Αναθέτουσα Αρχή, προκήρυξε διαγωνισμό (ΤΠ 48/2022) με συνοπτικές διαδικασίες, με θέμα την αγορά υπηρεσιών για εκπόνηση *Μελέτης Σύστασης Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης*. Για την επιτυχή υλοποίηση του αντικειμένου της σύμβασης ορίστηκαν από την Αναθέτουσα Αρχή, σημεία κλειδιά και ορόσημα (Παραδοτέα), για να διασφαλιστεί η ορθή υλοποίηση της μελέτης και η ομαλή πορεία της προς το τελικό αντικείμενο, ήτοι την προτεινόμενη νομοθετική πρόταση. Έτσι, ορίστηκαν συνολικά έξι (6) Παραδοτέα, των οποίων απώτερος σκοπός ήταν η σκιαγράφηση μίας ξεκάθαρης εικόνας γύρω από τον επιθυμητό τρόπο ίδρυσης και λειτουργίας του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων της Κύπρου.

Ο συνδυασμός και η συγχώνευση των πληροφοριών και απόψεων που συλλέχθηκαν από όλα τα στάδια υλοποίησης της Σύμβασης (π.χ. εναρκτήρια συνάντηση, συμπλήρωση ερωτηματολογίων, προσωπικές συνεντεύξεις), σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία που εντοπίστηκαν από Καλές Πρακτικές που εφαρμόζονται σε άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ, συνέβαλαν καθοριστικά στην έκβαση του Αντικειμένου του εν λόγω παραδοτέου με στοιχεία για τη σύσταση και λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.

Η παρούσα έκθεση του Παραδοτέου αποτελείται από δέκα (10) Κεφάλαια στοχεύοντας να δώσει μία πλήρη αποτύπωση/σκιαγράφηση του συστήματος διακυβέρνησης στην Κύπρο, αναφορικά με τη διαχείριση των στερεών δημοτικών αποβλήτων και των κενών που εντοπίζονται στον συντονισμό μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης (Τμήμα Περιβάλλοντος, Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος) και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Λαμβάνοντας υπόψιν τα πιο πάνω, προτείνεται το είδος και η λειτουργία του συντονιστικού αυτού σώματος, το οποίο θα έχει απώτερο σκοπό να εξομαλύνει τα προβλήματα που εντοπίζονται στη διαχείριση των στερεών δημοτικών αποβλήτων, μέσω της σύστασης και λειτουργίας του.

Αναλυτικότερα, σε πρώτο στάδιο περιγράφεται το υφιστάμενο σύστημα διακυβέρνησης στην Κύπρο σχετικά με τη διαχείριση στερεών δημοτικών αποβλήτων (Κεφάλαιο 2) δίνοντας πληροφορίες για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, αξιολογώντας παράλληλα την υπάρχουσα κατάσταση στην Κύπρο, λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις και τους Κοινοτικούς και Εθνικούς στόχους που πρέπει να επιτευχθούν ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ακολουθώντας, παρουσιάζεται συνοπτικά η υφιστάμενη υποδομή επεξεργασίας και διαχείρισης αποβλήτων στην Κύπρο (Κεφάλαιο 3), όπως επίσης και το νομοθετικό πλαίσιο το οποίο ορίζεται από την Ευρωπαϊκή και Εθνική Νομοθεσία για τη διαχείριση των αποβλήτων (Κεφάλαιο 4).

Στη συνέχεια, παρατίθενται τα μέρη μιας χρηστής περιβαλλοντικής διακυβέρνησης (Κεφάλαιο 5) και κάποιες διαπιστώσεις σχετικά με τις προκλήσεις, τα κενά και προβλήματα στη διαχείριση δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο (Κεφάλαιο 6). Υπό το πρίσμα των πιο πάνω, πραγματοποιείται αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης λαμβάνοντας υπόψη τις πρώτες διαπιστώσεις από την Εναρκτήρια Συνάντηση μεταξύ του Τμήματος Περιβάλλοντος και των άμεσα εμπλεκόμενων φορέων, αναλύοντας παράλληλα τις απαντήσεις που συλλέχθηκαν τόσο από τις προσωπικές συνεντεύξεις, όσο και από τη διαδικτυακή συμπλήρωση ερωτηματολογίων με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στη διαχείριση στερεών δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο (Κεφάλαιο 7). Ως εκ τούτου, το Κεφάλαιο 7 παρουσιάζει μία σκιαγράφηση της εικόνας σχετικά με την κατάσταση του υφιστάμενου συστήματος διακυβέρνησης και διαχείρισης των αποβλήτων στην Κύπρο, όπως επίσης και τα κενά/ ελλείψεις που εντοπίζονται στον τομέα αυτό.

Το Κεφάλαιο 8 αποτελεί μία βιβλιογραφική ανασκόπηση όπου εξετάστηκαν αρκετές περιπτώσιολογικές μελέτες σχετικά με τις δομές διακυβέρνησης στον τομέα Διαχείρισης Αποβλήτων σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές συνθήκες και κυρίως την τρέχουσα διακυβέρνηση και τη θεσμική δομή. Απώτερος σκοπός του κεφαλαίου αυτού ήταν ο εντοπισμός και η καταγραφή Καλών Πρακτικών που σχετίζονται με τη διαχείριση των αποβλήτων,

κάνοντας αναφορά στους διάφορους τύπους και τυπολογίες των συστημάτων διακυβέρνησης της κάθε χώρας και τις οργανωτικές δομές που διαχειρίζονται τα στερεά απόβλητα, αποσκοπώντας στον προσδιορισμό πιθανών οργανωτικών συστημάτων και την εξέταση της εφαρμογής τους στην Κύπρο. Αναλυτικότερα, τα Κράτη Μέλη με τα πιο υποσχόμενα μοντέλα διαφάνηκε να ήταν η Γερμανία, η Ελλάδα, η Αυστρία, η Ιρλανδία και η Πολωνία, ενώ ενδιαφέροντα στοιχεία φάνηκε να φέρουν και άλλοι οργανισμοί που εφαρμόζονται σε Τοπικό ή Περιφερειακό επίπεδο, όπως το Δίκτυο NIECE της Ιρλανδίας και το Γραφείο Προστασίας Περιβάλλοντος της Σκωτίας.

Προκειμένου να επιτευχθεί ευρύτερη υποστήριξη και συναίνεση σχετικά με τη λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων, κρίθηκε σκόπιμη η πραγματοποίηση Περιφερειακών Εργαστηρίων Διαβούλευσης με ενδιαφερόμενους φορείς (από τοπικές αρχές, ακαδημαϊκά ιδρύματα, επιχειρηματικές και βιομηχανικές ενώσεις), μέσω των οποίων καταγράφηκαν απόψεις/εισηγήσεις/προβληματισμοί σχετικά με τη δομή και λειτουργία του (Κεφάλαιο 9). Οι ποικιλία απόψεων που συλλέχθηκε οδήγησε στην δημιουργία μιας σφαιρικής εικόνας σχετικά με την επικρατούσα κατάσταση της διαχείρισης αποβλήτων και την στάση των συμμετεχόντων/εμπλεκόμενων μερών προς την ίδρυση και τη λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα. Παρά τις διαφορετικές ιδέες, προβληματισμούς και τοποθετήσεις που εισακούστηκαν, εξετάστηκαν και αξιολογήθηκαν όλες οι απόψεις προκειμένου να ετοιμαστεί μια ολοκληρωμένη πρόταση που να διασφαλίζει την αξιόπιστη και αποτελεσματική (προς όλους) λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα και την επιτυχή εκπλήρωση του σκοπού του. Οι πληροφορίες/δεδομένα που συλλέχθηκαν από τα Εργαστήρια Διαβούλευσης, ομαδοποιήθηκαν σε τέσσερα (4) βασικά χαρακτηριστικά: τη θεσμική μορφή του Συντονιστικού Φορέα, τους σκοπούς και τις δράσεις του, την διοίκηση και το προσωπικό που θα τον στελεχώνει και τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του. Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται πρόσθετα οι διάφορες προτάσεις από τους συμμετέχοντες, σχετικά με την επωνυμία του Συντονιστικού Φορέα.

Υπό το φως των πιο πάνω ευρημάτων, στο προτελευταίο Κεφάλαιο (Κεφάλαιο 10) παρουσιάζεται η πρόταση για τη σύσταση του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων, περιγράφοντας και αναλύοντας τη δομή, τους στόχους, τις δραστηριότητες, τους δείκτες απόδοσης και άλλα, παραθέτοντας παράλληλα πληροφορίες που σχετίζονται με την οργάνωση και διοίκησή του (Διοικητικό Συμβούλιο, Διεύθυνση και Στελέχωση, Επιτροπές και εξειδικευμένα σώματα).

Αξιολογώντας τα πιο πάνω αποτελέσματα, κρίθηκε απαραίτητο η εισήγηση για την ίδρυση ενός Φορέα που να δρα προς το δημόσιο συμφέρον και συνάμα να είναι σε θέση να υποστηρίξει τις Τοπικές Αρχές και τους Πολίτες για την επίτευξη ορθολογικής διαχείρισης των στερεών δημοτικών

αποβλήτων. Προτείνεται η σύσταση ενός σώματος που να είναι αυτόνομο, ανεξάρτητο και ευέλικτο, με δικό του διοικητικό συμβούλιο, απαλλαγμένος από πολιτικούς χρωματισμούς και συμφέροντα, ο οποίος να παρέχει λύσεις προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, χωρίς διακρίσεις. Ο οργανισμός αυτός θα έχει απώτερο σκοπό τη διασφάλιση της παραγωγικής επικοινωνίας και του επαρκούς συντονισμού μεταξύ της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την επίλυση προβλημάτων/δυσκολιών σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων. Ως εκ τούτου, ανάμεσα στους βασικότερους ρόλους του Συντονιστικού Φορέα θα είναι:

- Η προώθηση και ο συντονισμός δραστηριοτήτων εντός της ιεραρχίας διαχείρισης αποβλήτων και του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων 2022-2028 και υποστήριξη των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην προοπτική αυτή.
- Η παροχή τεχνικής και συμβουλευτικής υποστήριξης στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι και Κοινότητες) και συγκεκριμένα, μελέτη τεχνικών, λειτουργικών και οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι Τοπικές Αρχές και παροχή υποστήριξης όπου αυτό είναι εφικτό.
- Συμμετοχή σε προγράμματα εφαρμογής, υποστήριξη ή/και δημιουργία πιλοτικών προγραμμάτων, υλοποίηση εκστρατειών εκπαίδευσης και ενημέρωσης που στοχεύουν στη πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και στη διαλογή στη πηγή και χωριστή συλλογή των δημοτικών αποβλήτων.

Η παρούσα έκθεση καταλήγει με την παρουσίαση των αποτελεσμάτων και πληροφοριών από τη διεξαγωγή του 2^{ου} εργαστηρίου διαβούλευσης με εμπλεκόμενους φορείς, στο οποίο παρουσιάστηκε επιγραμματικά η πρόταση για τη σύσταση του Φορέα, όπως επίσης και οι κύριες διατάξεις οι οποίες θα ρυθμίζουν το Νομοθετικό του Πλαίσιο.

Executive Summary

The present report entitled «Study defining the type and modus operandi of the organization (Coordination Body)» was drawn up in the context of the integrated LIFE-IP Project with the acronym LIFE-IP CYzero WASTE and entitled "Intelligent monitoring and Efficient Waste Reduction in Cyprus Island" which is co-financed by the European LIFE Programme. It is the deliverable of Action A.3 “Study on the establishment of a Waste Management Coordination Body between Central and Local Government” of this Project, for which the responsible partner for its preparation is the Department of Environment.

During the initial stage of the preparation of this study, it was considered appropriate to request additional specialized assistance from an external source, in order to ensure that the outcome of such a study would be more accurate and would limit potential risks that would hinder the establishment and smooth operation of the Waste Management Coordinating Body.

Thus, for the preparation of the said study, the Department of Environment (DoE), as the Contracting Authority, announced a tender with abbreviated procedures, regarding the purchase of services for the preparation of a Study on the Establishment of a Coordinating Body for Waste Management between the Central Government and Local Government Authorities. For the successful implementation of the contract, key points and milestones were defined by the DoE, to ensure the correct implementation of the study and its smooth progress towards the final object, i.e. the proposed legislative proposal. Thus, a total of six (6) Deliverables were defined, whose ultimate purpose was to outline a clear picture of the desired way of establishing and operating the Waste Management Coordinating Body of Cyprus.

The combination and amalgamation of the information and views collected from all stages of the implementation of the Convention (e.g. kick-off meeting, completion of questionnaires, personal interviews), combined with other elements identified from Good Practices applied in other Member States of the EU, contributed decisively to the outcome of the Object of said study, with data on the establishment and operation of the Coordinating Body for Waste Management. Therefore, part of this report consists of the Reports of the Deliverables prepared by the Contracting Financial Entity, in the context of the implementation of the Object of the Contract.

The present report of the Deliverable, consists of ten (10) Chapters aiming to give a complete impression/outline of the governance system in Cyprus, regarding the management of municipal solid waste and the gaps identified in the coordination between the Central Government (Department of

Environment) and the Local Authorities. Taking into account the above, the type and function of this coordinating body is proposed, which will have the ultimate goal of normalizing the problems found in the management of municipal solid waste, through its establishment and operation.

In more detail, in the first stage, the existing governance system in Cyprus regarding the management of solid municipal waste is described (Chapter 2) giving information on all the actors involved, while evaluating the existing situation in Cyprus, taking into account the obligations and the Community and National goals that must be achieved as a member state of the European Union. Next, the existing waste treatment and management infrastructure in Cyprus is briefly presented (Chapter 3), as well as the legislative framework defined by the European and National Legislation for waste management (Chapter 4).

Then, the parts of a good environmental governance are listed (Chapter 5), as well as some findings about the challenges, gaps and problems in municipal waste management in Cyprus (Chapter 6). In the light of the above, an assessment of the current situation is carried out taking into account the first findings from the Kick-Off Meeting between the Department of Environment and the directly involved bodies, while analyzing the answers collected both from the personal interviews and from the online questionnaires with all the agencies involved in solid municipal waste management in Cyprus (Chapter 7). Therefore, Chapter 7 presents a sketch of the picture regarding the state of the existing waste governance and management system in Cyprus, as well as the gaps/deficiencies identified in this area.

Chapter 8 is a literature review where several case studies on governance structures in the field of Waste Management in other EU Member States were examined, taking into account local conditions and especially the current governance and institutional structure. The ultimate purpose of this chapter was to identify and record Good Practices related to waste management, referring to the various types and typologies of the governance systems of each country and the organizational structures that manage solid waste, aiming to identify possible organizational systems and the examination of their application in Cyprus. In more detail, the Member States with the most promising models appeared to be Germany, Greece, Austria, Ireland and Poland, while other organizations operating at a Local or Regional level, such as the NIECE Network of Ireland and the Scottish Environment Protection Agency.

In order to achieve wider support and consensus on the operation of the Waste Management Coordinating Body, it was considered appropriate to hold Regional Consultation Workshops with stakeholders (from local authorities, academic institutions, business and industry associations), through which opinions/suggestions/concerns were recorded about its structure and function

(Chapter 9). The variety of opinions collected led to the creation of a global picture regarding the prevailing situation of waste management and the attitude of the participants/stakeholders towards the establishment and operation of the Coordinating Body. Despite the different ideas, concerns and positions that were heard, all opinions were examined and evaluated in order to prepare a comprehensive proposal that ensures the reliable and efficient (to everyone) operation of the Coordinating Body and the successful fulfillment of its purpose. The information/data collected from the Consultation Workshops were grouped into four (4) main characteristics: the institutional form of the Coordinating Body, its purposes and actions, the management and staff that will staff it and its operational characteristics. In this chapter, the various proposals from the participants regarding the name of the Coordinating Body are additionally presented.

In the light of the above findings, the penultimate Chapter (Chapter 10) presents the proposal for the establishment of the Waste Management Coordinating Body, describing and analyzing its structure, objectives, activities, performance indicators and others, while listing information related to with the organization and administration of the Coordinating Body (Board of Directors, Management and Staffing, Committees and specialized bodies).

Evaluating the above results, it was deemed necessary to propose the establishment of an Agency that acts in the public interest and at the same time is able to support the Local Authorities and Citizens to achieve a rational management of municipal solid waste. It is proposed to set up a body that is autonomous and independent, with its own board of directors, free from political colors and interests, which provides solutions to all stakeholders, without discrimination. This organization will have the ultimate objective of ensuring productive communication and adequate coordination between the Central Government and Local Government Authorities to resolve problems/difficulties related to waste management. Therefore, among the main roles of the Coordinating Body will be:

- The promotion and coordination of activities within the waste management hierarchy and the National Waste Management Plan 2022-2028 and support of Local Government Authorities in this perspective.
- The provision of technical and advisory support to Local Government Authorities (Municipalities and Communities) and specifically, study of technical, operational and financial problems faced by Local Authorities and provision of support where possible.
- Participation in implementation programs, support and/or creation of pilot programs, implementation of education and information campaigns aimed at the prevention of waste generation and the sorting at source and separate collection of municipal waste.

This report concludes with the presentation of the results and information from the 2nd consultation workshop with involved bodies, in which the proposal for the establishment of the Body was presented in outline, as well as the main provisions that will regulate its Legislative Framework.

1. Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε στο πλαίσιο της Δράσης Α3 «Μελέτη για τη σύσταση Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» του συγχρηματοδοτούμενου Ευρωπαϊκού Προγράμματος LIFE με τίτλο «Έξυπνη παρακολούθηση και αποτελεσματική μείωση των αποβλήτων στην Κύπρο» (LIFE-IP CYzero WASTE). Η έκθεση αυτή αποτελεί το Παραδοτέο Α3.D1 της Δράσης Α.3 με τίτλο «Μελέτη για το είδος και τον τρόπο λειτουργίας του οργανισμού (Συντονιστικός Φορέας)» του παρόντος έργου.

Στόχος του παρόντος Παραδοτέου είναι να δώσει μία συνοπτική περιγραφή για την έκβαση από την ολοκλήρωση της μελέτης η οποία αποσκοπούσε στον καθορισμό της δομής ενός Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Συγκεκριμένα, το έγγραφο αυτό αποτελεί μία εμπειρισταωμένη μελέτη για τη σύσταση, τον τρόπο λειτουργίας και τις αρμοδιότητες του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων, ο οποίος θα συσταθεί με απώτερο σκοπό στο να αντιμετωπίσει το πρόβλημα που εντοπίστηκε από την Επισκόπηση Περιβαλλοντικής Εφαρμογής για την Κύπρο τόσο το 2019, όσο και το 2022, αλλά και από την έκθεση Έγκαιρης Προειδοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) 2018 για τα κράτη μέλη που κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τους στόχους προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων για το 2025 (55%), το στόχο ανακύκλωσης των απορριμμάτων συσκευασίας για το 2025 (65%) και το στόχο για το ποσοστό της υγειονομικής ταφής των αποβλήτων για το 2035 (10%).

Στην έκθεση Έγκαιρης Προειδοποίησης της ΕΕ, αναφέρονται ορισμένες συστάσεις για βέλτιστες πρακτικές για αντιμετώπιση των πιο πάνω προκλήσεων και επίτευξη των Κοινοτικών στόχων που έχουν τεθεί, όπως η διακυβέρνηση, η χωριστή συλλογή, μεταξύ άλλων σε απομακρυσμένες περιοχές, οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, η επαναχρησιμοποίηση και η πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων, η διαχείριση των αποβλήτων, η επικοινωνία και η ευαισθητοποίηση, η εφαρμογή οικονομικών μέσων και τα αποτελεσματικά προγράμματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού.

Αναφορικά με τη διακυβέρνηση, η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των διαφόρων διοικητικών επιπέδων και η ανεπαρκής επιβολή του Νόμου σε τοπικό επίπεδο, προσδιορίστηκαν ως κύρια ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Έτσι, λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω συστάσεις, η εγκαθίδρυση ενός Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης κρίνεται απαραίτητη όχι μόνο για την κάλυψη του χάσματος μεταξύ

των δύο αυτών μερών, αλλά και για την ενίσχυση/υποστήριξη της εφαρμογής της πολιτικής διαχείρισης των αποβλήτων και ιδιαίτερα των στερεών δημοτικών αποβλήτων.

Για την υλοποίηση του παραδοτέου, κρίθηκε σκόπιμο να ζητηθεί εξωτερική βοήθεια που θα συμπληρώσει την εργασία της ομάδας μελέτης του LIFE IP. Για την εκπόνηση της εν λόγω συμπληρωματικής μελέτης, το Τμήμα Περιβάλλοντος, ως η Αναθέτουσα Αρχή, προκήρυξε διαγωνισμό με συνοπτικές διαδικασίες, με θέμα την αγορά υπηρεσιών για εκπόνηση Μελέτης Σύστασης Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Τα αποτελέσματα από την υλοποίηση της συμπληρωματικής μελέτης, αξιολογήθηκαν από την ομάδα μελέτης του LIFE IP, η οποία εκπόνησε το Παραδοτέο Α3.Δ1 “Μελέτη για το Είδος και τον Τρόπο Λειτουργίας του Οργανισμού (Συντονιστικός Φορέας)”.

Για την υλοποίηση της μελέτης σύστασης του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων, ήταν σημαντική η διαβούλευση με τα σχετικά Εμπλεκόμενα Μέρη προκειμένου να προκύψει μια ολοκληρωμένη πρόταση για τη σύσταση του Συντονιστικού Φορέα και την πρόταση του Νομοθετικού του πλαισίου. Η ίδρυση ενός τέτοιου σώματος ενδέχεται να αποτελέσει θεμελιώδες βήμα για την επίτευξη αποτελεσματικής διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο.

Συγκεκριμένα, προτείνεται όπως η διοικητική αυτή δομή συσταθεί υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, με τον τίτλο “Ενιαίος Φορέας Πρόληψης και Διαχείρισης Αποβλήτων”.

Ο Φορέας προτείνεται να διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, με την έδρα του να βρίσκεται στη Λευκωσία και προτείνεται όπως στελεχώνεται από Γενικό Διευθυντή, Οικονομικό Διευθυντή και επιστημονικό προσωπικό. Το Συμβούλιο δύναται να προβαίνει στη σύσταση επιτροπών και εξειδικευμένων σωμάτων για να το βοηθούν και να το συμβουλεύουν στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Η φύση των επιτροπών αυτών είναι προσωρινή και θα συστήνονται για να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένα ζητήματα ή προβλήματα.

Καθοριστική πτυχή στη σύσταση και λειτουργία του Φορέα, αποτελεί το γεγονός ότι δεν θα υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο ή Υφυπουργείο ή Τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς απώτερος σκοπός του θα είναι η κάλυψη του χάσματος μεταξύ της Αρχής σε κεντρικό επίπεδο (Κεντρική Κυβέρνηση), που είναι υπεύθυνη για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή της επίτευξης των στόχων για την επίτευξη της Οδηγίας-Πλαίσιο για τα απόβλητα και των αρχών σε τοπικό επίπεδο (Τοπικές Αρχές και Περιφερειακά Συμβούλια), ούτως ώστε να διευκολύνει την εφαρμογή της πολιτικής διαχείρισης αποβλήτων και ιδιαίτερα των δημοτικών αποβλήτων.

2. Υφιστάμενο Σύστημα Διακυβέρνησης στην Κύπρο σχετικά με τη διαχείριση στερεών αποβλήτων

Η διαχείριση των αποβλήτων αποτελεί μείζον περιβαλλοντικό πρόβλημα που απαιτεί την εφαρμογή μιας γενικής και συνεπούς πολιτικής, με επίκεντρο την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων και την ορθολογική διαχείρισή τους, βασιζόμενη στην ιεράρχηση των αποβλήτων, τον ακρογωνιαίο λίθο της νομοθεσίας και των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για τα απόβλητα¹. Η [Οδηγία 2008/98/ΕΚ](#) θεσπίζει το νομικό πλαίσιο για την επεξεργασία των αποβλήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο της Κύπρου, μέσω του Περί Αποβλήτων Νόμου [Ν.185\(Ι\)/2011](#). Στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για την Κυκλική Οικονομία, η Οδηγία [2018/851](#), τροποποιεί την Οδηγία 2008/98/ΕΚ.

Η διαχείριση στερεών αποβλήτων στην Κύπρο αναπτύσσεται με βάση την Κοινοτική περιβαλλοντική πολιτική και νομοθεσία μέσω της οποίας, τίθενται οι στόχοι και καθορίζονται οι δράσεις και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, στο πλαίσιο εφαρμογής ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των στερεών αποβλήτων.

Η ορθολογική διαχείριση των δημοτικών στερεών αποβλήτων αποτελεί μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις για την Κυπριακή Δημοκρατία, λαμβάνοντας υπόψη τη χαμηλή απόδοση της Κύπρου, όσον αφορά τους υψηλούς ευρωπαϊκούς στόχους που έχουν τεθεί για τα απόβλητα και το δυσανάλογο υψηλό κατά κεφαλήν ποσοστό παραγωγής αποβλήτων, αλλά και το γεγονός ότι το 80% περίπου των παραγόμενων ποσοτήτων αποβλήτων καταλήγει σε χώρους απόρριψης (ΟΕΔΑ, ΧΥΤΑ)².

Ως εκ τούτου, ο συντονισμός ενεργειών μεταξύ Κεντρικής Διοίκησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με απώτερο σκοπό τη συμμόρφωση της Κύπρου με τους στόχους για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων όπως αυτοί καθορίζονται στην Κοινοτική και Εθνική περιβαλλοντική νομοθεσία, κρίνεται καθοριστικής σημασίας.

Η χαρτογράφηση του υφιστάμενου συστήματος διακυβέρνησης αποσκοπεί στην ανάλυση των τρεχουσών δομών διαχείρισης αποβλήτων στο νησί, στην καταγραφή του τρόπου με τον οποίο είναι καταναμεμημένοι οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων μερών στο υπάρχον σύστημα διαχείρισης αποβλήτων, ενώ παράλληλα στοχεύει στη πραγματοποίηση μίας συνολικής αξιολόγησης

¹ Ιεράρχηση των αποβλήτων, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, [EUR-Lex - waste hierarchy - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

² Παραγωγή και Διαχείριση Αστικών Στερεών Αποβλήτων, Στατιστική Υπηρεσία, <https://www.cystat.gov.cy/el/PressRelease?id=67511>

του έργου τόσο των Αρμόδιων Αρχών, όσο και των ενδιαφερόμενων μερών, που εμπλέκονται ή/και επηρεάζουν τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων στην Κύπρο.

Η καταγραφή του σχετικού υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου που δίδεται στο υπο-κεφάλαιο 4.2, θα συμπληρώσει την πιο πάνω ανάλυση.

2.1 Νομοθετικό Σώμα

Στην Κύπρο, η Βουλή των Αντιπροσώπων ασκεί νομοθετικό έργο, θεσπίζει νόμους και κανονισμούς. Η Βουλή δεν ρυθμίζει συγκεκριμένες και ατομικές περιπτώσεις και δεν ασκεί εκτελεστική εξουσία ή οποιοδήποτε είδους ρυθμιστική, διοικητική λειτουργία. Η Βουλή καθορίζει το γενικό νομοθετικό πλαίσιο και μέσα σ' αυτό, η Εκτελεστική Εξουσία προβαίνει σε διοικητικές ρυθμίσεις.

Η Εκτελεστική Εξουσία στην Κύπρο ανήκει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στο Υπουργικό Συμβούλιο, στους Υπουργούς και στους δημοσίους υπαλλήλους.

2.2 Αρχές Ελέγχου

Η Ελεγκτική Υπηρεσία διενεργεί οικονομικούς, κανονιστικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως ορίζονται στο Πρότυπο ISSAI 100 («Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου στον Δημόσιο Τομέα»), καθώς επίσης και τεχνικούς ελέγχους, βάσει του προτύπου ISSAI 5520 («Κατευθυντήριες γραμμές για τις βέλτιστες πρακτικές για τον έλεγχο της δημόσιας/ιδιωτικής χρηματοδότησης και των συμβάσεων παραχώρησης») και περιβαλλοντικούς ελέγχους βάσει των προτύπων ISSAI 5110 («Κατευθυντήριες γραμμές για τη διενέργεια ελέγχων δραστηριοτήτων με περιβαλλοντική προοπτική») και ISSAI 5120 («Περιβαλλοντικός έλεγχος στο πλαίσιο οικονομικών ελέγχων και ελέγχων συμμόρφωσης»).

Συγκεκριμένα, ο περιβαλλοντικός έλεγχος που ασκεί η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, αποτελεί συνήθως συνδυασμό οικονομικού ελέγχου, ελέγχου συμμόρφωσης και διαχειριστικού ελέγχου, αναφορικά με ένα συγκεκριμένο θέμα που σχετίζεται με την περιβαλλοντική διακυβέρνηση.

2.3 Αρμόδια Υπουργεία και Κυβερνητικές Αρχές

Η ορθολογική διαχείριση των στερεών δημοτικών αποβλήτων αποτελεί αναγκαιότητα και ταυτόχρονα προτεραιότητα για την Κύπρο, αφενός μεν για την εξασφάλιση και προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, αφετέρου δε, για την υιοθέτηση των σχετικών Οδηγιών περί περιβαλλοντικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα αυτό.

Η κύρια Αρμόδια Αρχή για τη διαχείριση των αποβλήτων στην Κύπρο είναι το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΥΓΑΑΠ), ενώ, το Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ) αποτελεί το αρμόδιο Τμήμα για τον καταρτισμό της Εθνικής Πολιτικής στον τομέα της Διαχείρισης Αποβλήτων.

Τόσο η προώθηση της πολιτικής πρόληψης δημιουργίας, όσο και της διαχείρισης αποβλήτων αποτελεί ευθύνη του ΥΓΑΑΠ και η πολιτική αυτή υιοθετείται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ακολούθως, η πολιτική αυτή με τη μορφή σχεδίου Νόμου παραπέμπεται στην Ολομέλεια και ψηφίζεται το τελικό σχέδιο Νόμου από τους Βουλευτές/Βουλευτίνες. Το εκάστοτε σχέδιο Νόμου στη συνέχεια κοινοποιείται στο γραφείο του Προέδρου της Δημοκρατίας, για έκδοση στην επίσημη εφημερίδα. Με την έκδοση στην επίσημη εφημερίδα, ο Νόμος τίθεται σε εφαρμογή.

Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 26.08.2015, οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Εσωτερικών, οι οποίες προνοούνταν στον Περί Αποβλήτων Νόμο Ν.185(Ι)/2011, μεταφέρθηκαν στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (Αρ. απόφασης 79.302). Η Υπουργική Απόφαση τέθηκε σε ισχύ από τις 5 Φεβρουαρίου 2016, με την ψήφιση από την Βουλή των Αντιπροσώπων της σχετικής τροποποίησης του Νόμου Ν.185(Ι)/2011.

Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ), του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, συντονίζει την κατασκευή των Πρασίνων Σημείων και των Μονάδων Ολοκληρωμένων Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ) και την αποκατάσταση των Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ). Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το ΤΑΥ ενεργεί ως το Τεχνικό Τμήμα που θα προωθεί τα νέα κατασκευαστικά έργα, τα οποία κρίνονται ως αναγκαία στα πλαίσια της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων και των συνεπαγόμενων Προγραμμάτων Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων.

2.3.1 Συλλογή και μεταφορά αποβλήτων

Σύμφωνα με την νομοθεσία στην Κύπρο, πρόσωπο το οποίο διεξάγει εργασίες που αφορούν τη **συλλογή και μεταφορά αποβλήτων** οφείλει να εξασφαλίζει τη σχετική άδεια από την Αρμόδια Αρχή που είναι το Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ). Οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα πρέπει να υποβάλουν στο ΤΠ το ειδικό έντυπο και να καταβάλουν το σχετικό τέλος εξέτασης αίτησης.

Κάθε ενδιαφερόμενος φορέας πρέπει να διαθέτει προς χρήση την απαραίτητη υποδομή σε οχήματα, όπως αυτά είναι δηλωμένα στην άδεια του, ώστε να μπορεί να διεκπεραιώνει τη συλλογή και μεταφορά των αποβλήτων, χωρίς να προκαλείται οποιαδήποτε ζημιά σε υλικά που θα επαναχρησιμοποιηθούν ή να δημιουργείται οποιοσδήποτε κίνδυνος στο περιβάλλον ή στα πρόσωπα που εκτελούν τις εν λόγω εργασίες. Τα απόβλητα που συλλέγονται από τους αδειοδοτημένους ΦΕ

(συλλογείς/μεταφορείς), μεταφέρονται αυθημερόν στις αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων, με τις οποίες είναι συμβεβλημένοι σύμφωνα με την άδεια τους.

2.3.2 Παραλαβή, Προσωρινή Αποθήκευση και Επεξεργασία Αποβλήτων

Κάθε Φορέας Εκμετάλλευσης (ΦΕ) / οργανισμός ή επιχείρηση που προτίθεται να εκτελέσει εργασίες **διαχείρισης αποβλήτων** πρέπει να λαμβάνει άδεια από το ΤΠ, οι οποίες καθορίζουν ειδικότερα την ποσότητα και τον τύπο των αποβλήτων, τη μέθοδο διαχείρισης, καθώς επίσης και τις εργασίες παρακολούθησης και ελέγχου. Οι αδειούχοι διαχειριστές αποβλήτων, αναλόγως της κατηγορίας στερεών ή υγρών και επικίνδυνων ή μη αποβλήτων, αναρτώνται σε ειδικούς καταλόγους³ της ιστοσελίδας του Τμήματος Περιβάλλοντος και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Οι ΦΕ οφείλουν να συνεργάζονται και να παραλαμβάνουν απόβλητα στο χώρο των εγκαταστάσεών τους μόνο από αδειοδοτημένους συλλέκτες /μεταφορείς. Οι ΦΕ υποβάλλουν σε ζυγιστικό έλεγχο όλα τα φορτία αποβλήτων που καταφθάνουν/παραλαμβάνουν στις εγκαταστάσεις τους και παρέχουν έγγραφη απόδειξη παραλαβής στα άτομα που τα παραδίδουν τηρώντας και οι ίδιοι αντίγραφο των σχετικών μητρώων αποβλήτων (έντυπο αναγνώρισης και παρακολούθησης). Επίσης, οφείλουν μεταξύ άλλων, να τηρούν χρονολογικό μητρώο των αποβλήτων που διαχειρίζονται στο οποίο καταχωρούνται πληροφορίες σχετικά με την ποσότητα των αποβλήτων, τη φύση, την προέλευσή τους, τον τρόπο επεξεργασίας, τη συχνότητα συλλογής, το μέσο μεταφοράς και τον προορισμό τους. Οι ΦΕ οφείλουν να υποβάλλουν ετήσια αναλυτική έκθεση στο Διευθυντή του ΤΠ, κάθε χρόνο κατά το μήνα Μάρτιο.

Αναφορικά με τα οικιακού τύπου στερεά απόβλητα, έχουν εγκαθιδρυθεί με βάση νομοθεσία τα **Επαρχιακά Συμβούλια Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων**, τα οποία, αποτελούν τον φορέα εκμετάλλευσης των χώρων διάθεσης ή αξιοποίησης αποβλήτων και μεταξύ άλλων, έχουν **αρμοδιότητα για την παραλαβή, διαχωρισμό και επεξεργασία των στερεών δημοτικών αποβλήτων, περιλαμβανομένης της διαχείρισης των χώρων επεξεργασίας και των Σταθμών Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (ΣΜΑ)**. Σήμερα λειτουργούν τέσσερα (4) Συμβούλια: το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Λάρνακας-Αμμοχώστου, το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Λευκωσίας, το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Λεμεσού και το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Πάφου.

³ [Σύστημα Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης, Τμήμα Περιβάλλοντος](#)

2.3.3 Διευρυμένη Ευθύνη του Παραγωγού (Extended Producer Responsibility-EPR)

Η αρχή της ευθύνης του παραγωγού αποτελεί διεύρυνση της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», σύμφωνα με την οποία οι παραγωγοί προϊόντων, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, φέρουν την πλήρη ευθύνη για τη δημιουργία ενός συστήματος διασφάλισης της διαχείρισης των αποβλήτων που προκύπτουν από την χρήση των προϊόντων που εισάγουν ή/και παράγουν, με γνώμονα τον κύκλο ζωής των προϊόντων τους. Οι δύο αυτές αρχές αποτελούν βασικές πρόνοιες στην Κυπριακή Νομοθεσία για τη διαχείριση των αποβλήτων και συγκεκριμένα στον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 έως 2022 (Ν.185(Ι)/2011) και στον περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμο του 2002 έως 2022 (Ν.32(ΙΙ)/2002), καθώς και των σχετικών Κανονισμών και Διαταγμάτων που εκδόθηκαν σύμφωνα με αυτούς⁴.

Τα συστήματα Διευρυμένης Ευθύνης Παραγωγού (EPR), είναι μία δέσμη μέτρων που διασφαλίζουν ότι οποιοσδήποτε παραγωγός ή εισαγωγέας προϊόντων, φέρει οικονομική ευθύνη ή οικονομική και οργανωτική ευθύνη για τη διαχείριση των αποβλήτων αυτού του προϊόντος, στο τέλος του κύκλου ζωής του. Ως εκ τούτου, το κόστος συλλογής και διάθεσης των εν λόγω αποβλήτων, το επωμίζονται οι ίδιοι οι παραγωγοί μέσω των συστημάτων Διευρυμένης Ευθύνης Παραγωγού.

Η εφαρμογή της αρχής της Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού (EPR), αποτελεί σημαντικό παράγοντα στην επίτευξη αποτελεσματικής διαχείρισης των αποβλήτων και γι' αυτό τον λόγο, έχει ρυθμιστεί νομοθετικά για τα ρεύματα αποβλήτων συσκευασιών, ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, και ελαστικών. Μέσω αυτής, οι εισαγωγείς και κατασκευαστές επιλεγμένων προϊόντων έχουν την ευθύνη για χρηματοδότηση και λειτουργία υποδομών που να επιτρέπουν στον καταναλωτή να μπορεί να επιστρέψει το προϊόν όταν αυτό καταστεί απόβλητο, προκειμένου αυτό να μπορεί να διαχειριστεί ορθά.

Το ΤΠ ως η Αρμόδια Αρχή για τη διαχείριση των αποβλήτων, αξιολογεί τις αιτήσεις για τη δημιουργία συλλογικών και ατομικών συστημάτων και εκδίδει τις σχετικές άδειες, οι οποίες υπογράφονται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. Για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των όρων των αδειών, το ΤΠ διεξάγει τακτικές επιθεωρήσεις και ελέγχους για τη λειτουργία των ατομικών και συλλογικών συστημάτων⁵.

⁴ Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, Παροχή υπηρεσιών για επικαιροποίηση υφιστάμενων σχεδίων και στρατηγικών διαχείρισης αποβλήτων, I.A.CO Ltd Environmental and Water Consultants.

⁵ Διευρυμένη Ευθύνη Παραγωγού, Τμήμα Περιβάλλοντος, <https://www.moa.gov.cy/moa/environment/epr>

* Το Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων 2023-2029, βρίσκεται στο παρών στάδιο για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, η διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού μπορεί να αναληφθεί από μια επιχείρηση είτε **ατομικά με ατομικά συστήματα συμμόρφωσης, είτε ομαδικά με συμμετοχή σε συλλογικά συστήματα συμμόρφωσης**. Η ειδοποιός διαφορά μεταξύ των δύο αυτών συστημάτων, είναι ότι στα ατομικά συστήματα η επιχείρηση πρέπει ανακτήσει και να αξιοποιήσει **τεκμηριωμένα** τα δικά της προϊόντα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, ενώ τα συλλογικά συστήματα **υποχρεούνται να διαχειριστούν συνολικές ποσότητες αποβλήτων**, χωρίς να παίζει ρόλο η ταυτότητα των προϊόντων.

Στα συλλογικά συστήματα, πολλές επιχειρήσεις-παραγωγοί των υπό στόχευση προϊόντων, συστήνουν έναν οργανισμό, ο οποίος βάσει νομοθεσίας είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Ο οργανισμός αυτός, εκπροσωπεί συλλογικά τις επιχειρήσεις και διασφαλίζει τη διαχείριση του συγκεκριμένου ρεύματος αποβλήτων με βάση τις πρόνοιες της νομοθεσίας. Η συμμετοχή σε συλλογικό σύστημα προϋποθέτει την καταβολή τέλους από τους παραγωγούς προϊόντων, το οποίο διαφοροποιείται αναλόγως των ποσοτήτων των προϊόντων που ο κάθε παραγωγός τοποθετεί στην αγορά. Παραγωγός ο οποίος συμμετέχει σε συλλογικό σύστημα διαχείρισης, απαλλάσσεται από οποιαδήποτε άλλη ευθύνη διαχείρισης καθώς η σχετική επιμέρους ευθύνη τους μεταφέρεται στο φορέα διαχείρισης (συλλογικό σύστημα) στον οποίο συμμετέχουν.

Ο οργανισμός σχεδιάζει και κοστολογεί τα αναγκαία συστήματα διαχείρισης και φροντίζει για την έκδοση αδειοδοτήσεων από τις αρμόδιες κρατικές αρχές. Μετά την αδειοδότηση, το συλλογικό σύστημα είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή του σχεδιασμού, σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές, τον ιδιωτικό τομέα και τις κρατικές αρχές¹³. Αξίζει να σημειωθεί πώς, ένα συλλογικό σύστημα συνεργάζεται αποκλειστικά και μόνο με αδειοδοτημένες από την Αρμόδια Αρχή, εταιρείες/μονάδες ή υπεργολάβους για τη διαχείριση των αποβλήτων, όπου διασφαλίζεται ότι η αποθήκευση και επεξεργασία των αποβλήτων γίνεται σύμφωνα με τις τεχνικές απαιτήσεις της Νομοθεσίας.

Οι φορείς διαχείρισης συλλογικών συστημάτων φέρουν την ευθύνη για την κατάρτιση λεπτομερούς ετήσιας έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή του Συστήματος συλλογικής διαχείρισης και τον τρόπο εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του που απορρέουν από τη νομοθεσία και υποβολή της στο Μητρώο Παραγωγών που καταρτίζει ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. Τα στοιχεία των εκθέσεων αφορούν μόνο τους παραγωγούς των αποβλήτων και τα συνολικά δεδομένα των ετήσιων εκθέσεων μπορούν να τεθούν στη διάθεση του κοινού¹¹.

Τόσο η ενημέρωση όσο και η ευαισθητοποίηση του κοινού για συμμετοχή στα προγράμματα διαχείρισης των αποβλήτων, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες τους οποίους τα συλλογικά

συστήματα λαμβάνουν υπόψη καθώς, βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στη διαλογή των αποβλήτων στο επίπεδο του νοικοκυριού, δηλαδή από τον ίδιο τον πολίτη (διαλογή στην πηγή).

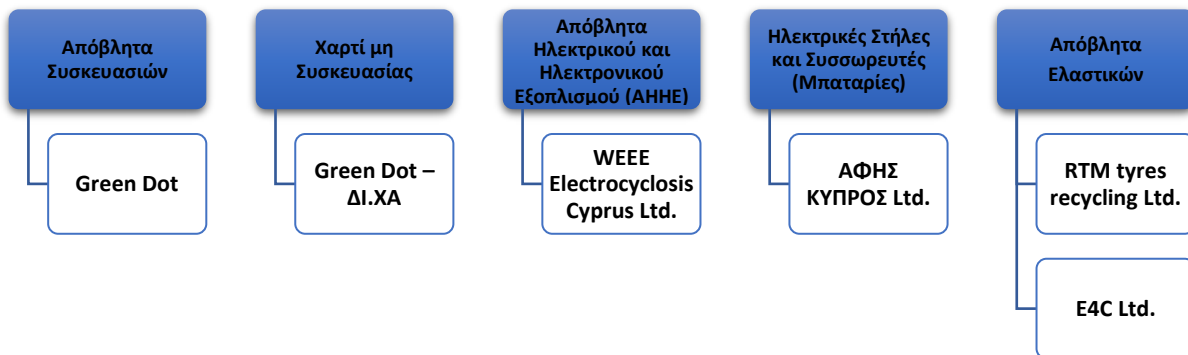
Η πρακτική σε όλη την Ευρώπη είναι να προτιμώνται κυρίως τα συλλογικά συστήματα. Πολλών δε χωρών η νομοθεσία, καθιστά σχεδόν αποτρεπτικά δύσκολη την εφαρμογή ατομικών συστημάτων συμμόρφωσης, κυρίως λόγω τις δυσκολίας των αρχών να ελέγχουν τέτοια συστήματα και του φόβου για την αποτυχία τους⁶.

Ατομικά και Συλλογικά Συστήματα Διαχείρισης στην Κύπρο

Στην Κύπρο οι Νομοθεσίες που διέπονται από την αρχή της Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού αφορούν:

- (α) τη Διαχείριση Αποβλήτων Συσκευασιών,
- (β) τη Διαχείριση Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού,
- (γ) τη Διαχείριση Ηλεκτρικών Στηλών και Συσσωρευτών και
- (δ) τη Διαχείριση Ελαστικών.

Για τα πιο πάνω ρεύματα αποβλήτων, λειτουργούν τα ακόλουθα συλλογικά συστήματα Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού, όπως αυτά παρουσιάζονται στον πιο κάτω διάγραμμα (Διάγραμμα 1 **Διάγραμμα 1**).

Διάγραμμα 1: Συλλογικά Συστήματα Κύπρου ανά ρεύμα αποβλήτων

2.4 Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η συλλογή και μεταφορά των δημοτικών αποβλήτων προς περαιτέρω διαχείριση αποτελεί ευθύνη των Τοπικών Αρχών και οι πολίτες υποχρεούνται να καταβάλλουν χρηματικό τέλος για την αποκομιδή

⁶ "Ευθύνη Παραγωγού" τι σημαίνει και γιατί, [Parpounas Sustainability Consultants](http://www.parpounas.com.cy)

των αποβλήτων. Στο παρόν στάδιο, το χρηματικό τέλος είναι προκαθορισμένο και είναι ανεξάρτητο από τις παραγόμενες ποσότητες και το ποσό αυτό καταβάλλεται εφ' άπαξ σε ετήσια βάση.

Οικιακά και παρόμοιου τύπου απόβλητα τυπικά θεωρούνται τα απορρίμματα που διαχειρίζονται οι υπηρεσίες αποκομιδής σκουβάλων των Τοπικών Αρχών και τα οποία περιλαμβάνουν:

- Απόβλητα από τις οικίες (ανάμικτα απορρίμματα που περιλαμβάνουν υπολείμματα φαγητού, χαρτιά υγιεινής, συσκευασίες, πάνες, απόβλητα κήπων, κ.λ.π.)
- Χωριστά συλλεχθέντα ρεύματα αποβλήτων όπως συσκευασίες χαρτιού, πλαστικού, γυαλιού και μετάλλου
- Απόβλητα από εμπορικές και συναφείς δραστηριότητες, κτίρια γραφείων και ιδρύματα (σχολεία, νοσοκομεία, κυβερνητικά κτίρια) τα οποία περιλαμβάνουν όμοια απόβλητα με αυτά των οικιών (εξαιρούνται τα μολυσματικά απόβλητα των νοσοκομείων)
- Φύλλα, κλαδέματα και λοιπά απόβλητα κήπων από τη συντήρηση πάρκων και παρτεριών των δήμων
- Απόβλητα από τον καθαρισμό των δρόμων και των δημόσιων χώρων
- Απόβλητα από χώρους εκθέσεων, αγορές, εορτές, κ.λπ.
- Απορρίμματα από σχολεία, στρατιωτικές εγκαταστάσεις, νοσοκομεία (πλην των μολυσματικών) που συγκεντρώνονται σε ειδικούς χώρους
- Ογκώδη αντικείμενα όπως στρώματα, έπιπλα που συλλέγονται από τις υπηρεσίες αποκομιδής των δήμων

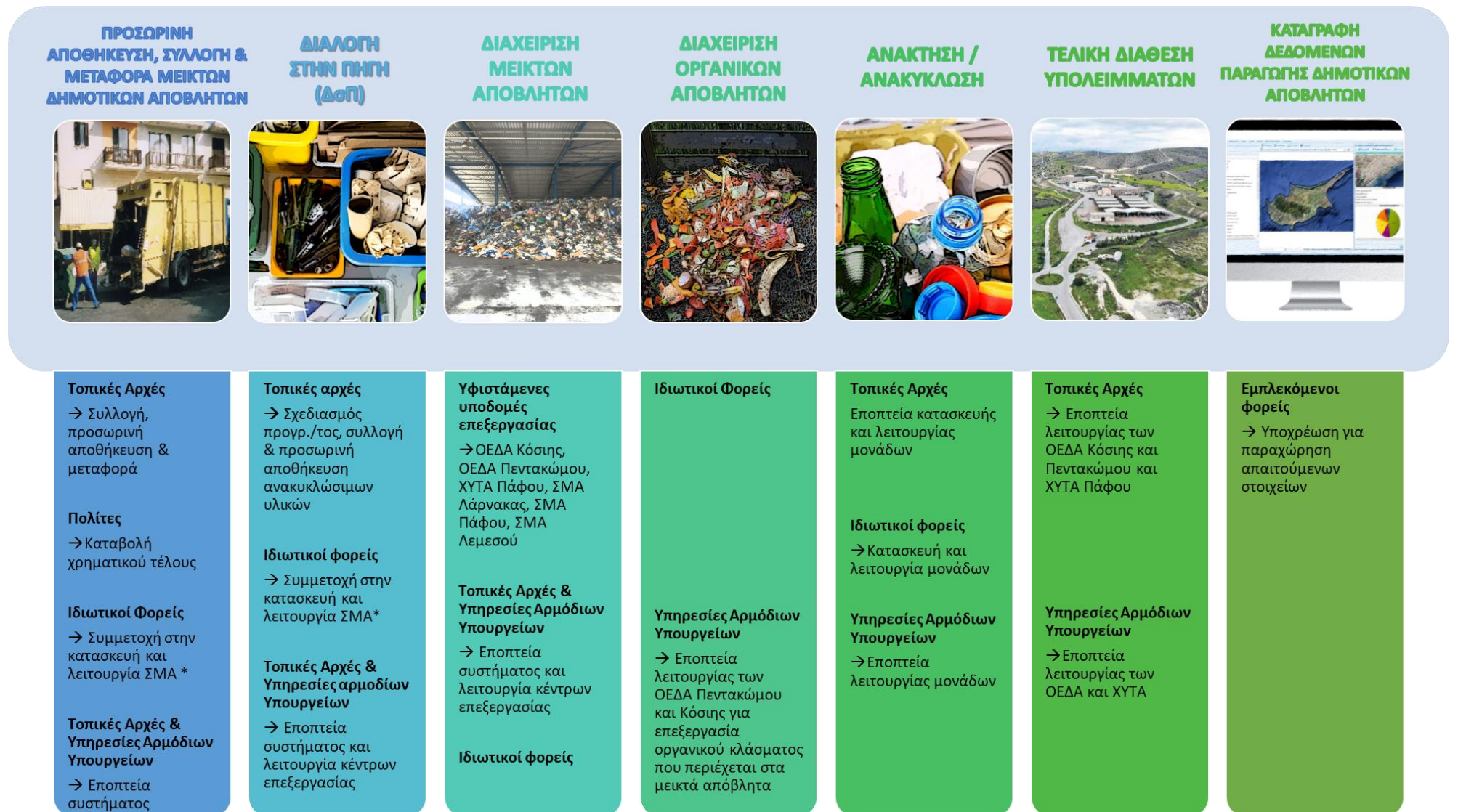
Σύμφωνα με τον Περί των Αποβλήτων Νόμο (Ν.185(Ι)/2011), οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ) αποτελούν αρμόδια αρχή για (α) την εκπόνηση/κατάρτιση τοπικών σχεδίων δράσης για την πρόληψη της δημιουργίας και για τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων (β) την εγκαθίδρυση συστήματος διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής για τις διάφορες ροές δημοτικών αποβλήτων (χαρτί, γυαλί, πλαστικές και μεταλλικές συσκευασίες, ξύλινες και συνθετικές συσκευασίες και ογκώδη απόβλητα) και (γ) την εφαρμογή συστήματος «Πληρώνω Όσο Πετώ». Η υλοποίηση των πιο πάνω υποχρεώσεων από τις ΑΤΑ αποτελούν αρωγό στην προσπάθεια της Κύπρου προς επίτευξη των στόχων της ΕΕ, αφού θα συμβάλουν στην αύξηση της χωριστής συλλογής, διευκολύνοντας στη συνέχεια την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση.

Με τη συμπλεγματοποίηση Δήμων και Κοινοτήτων, οι ΑΤΑ αναμένεται να έχουν αυξημένες αρμοδιότητες και εξουσίες σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, περιλαμβανομένης της διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων. Η εν λόγω μεταρρύθμιση αποσκοπεί στο να συμβάλει στην παροχή ποιοτικών

υπηρεσιών στον πολίτη, χωριστή συλλογή και ολοκληρωμένη διαχείριση των δημοτικών τους αποβλήτων.

Στο πιο κάτω διάγραμμα (~~Διάγραμμα 2~~~~Διάγραμμα 2~~) παρουσιάζεται συνοπτικά η καταγραφή των εμπλεκόμενων φορέων στα διάφορα στάδια διαχείρισης στερεών δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο.

Διάγραμμα 2: Καταγραφή εμπλεκόμενων φορέων στα διάφορα στάδια διαχείρισης στερεών δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο.
(*ΣΜΑ: Σταθμοί Μεταφόρτωσης Αποβλήτων)

2.5 Αξιολόγηση υπάρχουσας κατάστασης

2.5.1 Επισκόπηση της Εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Πολιτικής 2022

Ο γενικός στόχος της Επισκόπησης της Περιβαλλοντικής Εφαρμογής είναι η βελτίωση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και πολιτικής στα κράτη μέλη της ΕΕ⁷. Η Έκθεση για την Επισκόπηση της Περιβαλλοντικής Εφαρμογής για την Κύπρο δημοσιεύθηκε από τις Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (SDW(2022) 263 Final) τον Σεπτέμβριο 2022.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, η Κυπριακή Δημοκρατία περιλαμβάνεται στα 18 κράτη μέλη (Βουλγαρία, Γαλλία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιρλανδία, Ισπανία, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σουηδία, Φινλανδία) που κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τον στόχο της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και της ανακύκλωσης του 55 % των αστικών αποβλήτων έως το 2025. Περαιτέρω, η Κύπρος συγκαταλέγεται ανάμεσα στα 10 κράτη μέλη (Βουλγαρία, Ελλάδα, Κροατία, Κύπρος, Λιθουανία, Ουγγαρία, Μάλτα, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβακία) που κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τον στόχο της ανακύκλωσης του 65% των απορριμμάτων συσκευασίας έως το 2025, παρουσιάζοντας ιδιαίτερη δυσκολία στην ανακύκλωση του πλαστικού, του γυαλιού και του αλουμινίου. Τέλος, η Κύπρος συμπεριλαμβάνεται επίσης στα 13 κράτη μέλη (Βουλγαρία, Ελλάδα, Ισπανία, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία και Τσεχία) που εξακολουθούν να απέχουν κατά πολύ από τον στόχο του περιορισμού της υγειονομικής ταφής των αστικών αποβλήτων σε 10 % κατ' ανώτατο όριο μέχρι το έτος 2035.

Συνοπτικά, η παραγωγή αποβλήτων στην Κύπρο είναι σημαντικά υψηλότερη από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), ενώ το ποσοστό ανακύκλωσης δεν έχει σημειώσει σημαντική βελτίωση από την τελευταία Έκθεση. Σύμφωνα με δεδομένα της Eurostat, το 2016 στην Κύπρο το ποσοστό ανακύκλωσης αστικών αποβλήτων (συμπεριλαμβανομένης της λιπασματοποίησης) ήταν ίσο με 17% ενώ το ποσοστό υγειονομικής ταφής ίσο με 75%.

Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Κύπρος προκειμένου να επιτύχει τους στόχους ανακύκλωσης για το 2020 και μετά, θα πρέπει να καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για να δημιουργήσει επαρκές δίκτυο εγκαταστάσεων και υποδομών, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται αποτελεσματική διαχείριση του συνόλου των αποβλήτων της, όπως προβλέπεται βάση της ιεράρχησης των αποβλήτων.

⁷ [Επισκόπηση της Εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Πολιτικής 2022 - Κύπρος](#)

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση, η Έκθεση Επισκόπησης της Περιβαλλοντικής Εφαρμογής αναφέρει: «Η χρηματοδότηση της ΕΕ εξακολουθεί να παρέχει ουσιαστική στήριξη για την κάλυψη σημαντικών κενών που παρατηρούνται όσον αφορά την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και πολιτικής της ΕΕ στην Κύπρο». Η Κύπρος αναμένεται να λάβει πάνω από 1,2 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις και δάνεια στο πλαίσιο του Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ΣΑΑ (2021-2026) και 0,9 δισ. Ευρώ από την πολιτική συνοχής (2021-2027). Η περιβαλλοντική χρηματοδότηση της Κύπρου για επενδύσεις εκτιμάται ότι ανήλθε σε 0,81% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) την περίοδο 2014-2020 (ελαφρώς πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, ο οποίος ήταν 0,7%), βασιζόμενη κυρίως σε εθνική χρηματοδότηση.

Οι συνολικές επενδυτικές ανάγκες στον τομέα του περιβάλλοντος, κατά την περίοδο 2021-2027, αναμένεται να υπερβούν το 1,1% του ΑΕΠ της Κύπρου, με αποτέλεσμα να προκύπτει περιβαλλοντικό χρηματοδοτικό κενό, ύψους τουλάχιστον 0,29% του ΑΕΠ, το οποίο θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με την κινητοποίηση πρόσθετων χρηματοδοτικών πόρων για την υποστήριξη των περιβαλλοντικών προτεραιοτήτων της χώρας.

2.5.2 Έκθεση χώρας 2022 – Κύπρος (CSR) | SWD(2022)⁸

Η Ειδική Έκθεση για την Κύπρο και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων του 2022 (Country Specific Report and Recommendations 2022), αναφέρει συγκεκριμένα: «**Οι χαμηλές επιδόσεις της Κύπρου όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων είναι ανησυχητικές, ενώ η μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία μόλις και μετά βίας έχει ξεκινήσει**».

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα αριθμητικά στοιχεία (2020), η Κύπρος ανακύκλωσε μόνο το 16,4% των αστικών αποβλήτων, ποσοστό πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ-27 για την ανακύκλωση (47,8%) και σημαντικά χαμηλότερο από το στόχο του 55% για το 2025. Η κυκλική (δευτερογενής) χρήση υλικών στην Κύπρο ανήλθε σε ποσοστό 2,4% το 2016 και 3,4% το 2020, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ που ήταν 12,8% το 2020, στοιχείο που καταδεικνύει ότι τα τελευταία έτη έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος στην κυκλική δευτερογενή χρήση υλικών, αν και σε μικρή κλίμακα σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ».

2.5.3 Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) Κύπρου

Το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Κύπρου 2021-2026 (ΣΑΑ) προωθεί την ανάκαμψη και προετοιμασία του μέλλοντος της Κύπρου, μέσω επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων που

⁸ [2022 European Semester: Country Reports / Cyprus](#)

περιλαμβάνονται στο Σχέδιο, οι οποίες αποσκοπούν στο να βοηθήσουν την Κύπρο να καταστεί πιο βιώσιμη, ανθεκτική και έτοιμη για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ) διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο Μέρος (Component) 3.1.4 το οποίο σχετίζεται με την κυκλική οικονομία του ΣΑΑ, καθώς προνοείται η υλοποίηση συγκεκριμένων πρακτικών και δράσεων σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων. Στις παραγράφους που ακολουθούν αναλύονται οι Μεταρρυθμίσεις και Επενδύσεις που έχουν συμπεριληφθεί στο ΣΑΑ της Κύπρου και σχετίζονται με τον τομέα των αποβλήτων.

Μεταρρύθμιση 5 – Ίδρυση Συντονιστικού Φορέα μεταξύ Κεντρικής Διοίκησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Το Τμήμα Περιβάλλοντος είναι ο υπεύθυνος αρμόδιος φορέας για την υλοποίηση της Μεταρρύθμισης 5, η οποία σχετίζεται με την ίδρυση ενός συντονιστικού οργάνου μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με στόχο την αύξηση της αποτελεσματικότητας στις πρακτικές διαχείρισης των στερεών δημοτικών αποβλήτων, βελτιώνοντας το συντονισμό μεταξύ τους⁹.

Σύμφωνα με το ΣΑΑ, η δημιουργία του συγκεκριμένου φορέα θα πρέπει να προωθεί τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Προώθηση δραστηριοτήτων οι οποίες θα εφαρμόζουν την ιεράρχηση διαχείρισης των αποβλήτων, καθώς και του Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων και την υποστήριξη των Τοπικών Αρχών σχετικά με αυτό.
- Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα, υποστήριξη πιλοτικών προγραμμάτων, εκπαίδευση και διενέργεια ενημερωτικών εκστρατειών, που στοχεύουν στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και στη χωριστή συλλογή τους (συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης όπου δεν υπάρχουν άλλες εναλλακτικές επιλογές).
- Διατήρηση βάσης δεδομένων προγραμμάτων και έργων και παρόμοιων δραστηριοτήτων στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων.

⁹ Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Κύπρου 2021-2026, <http://www.cyprus-tomorrow.gov.cy/cypresidency/kyprostoavrio>, σελ:247-250.

Επένδυση 11 - Βελτίωση και επέκταση του δικτύου Πράσινων Σημείων και δημιουργία δικτύου σημείων συλλογής και γωνιών ανακύκλωσης

Η συγκεκριμένη δράση επικεντρώνεται κυρίως στη διαχείριση αποβλήτων και στην εφαρμογή της ιεράρχησης της διαχείρισης των αποβλήτων και στοχεύει συγκεκριμένα στη δημιουργία ενός δικτύου σημείων συλλογής και γωνιών ανακύκλωσης. Πιο συγκεκριμένα, η δράση αυτή συμπεριλαμβάνει τη βελτίωση και επέκταση του δικτύου Πράσινων Σημείων και τη δημιουργία δικτύου σημείων συλλογής και γωνιών ανακύκλωσης¹⁰.

Επένδυση 12 - Διαχείριση αποβλήτων προς την κυκλική οικονομία

- Ολοκληρωμένος διαχωρισμός βιοαποβλήτων και κεντρικά μικρομεσαίου μεγέθους συστήματα αερόβιας επεξεργασίας και οικιακή κομποστοποίηση
- Κατασκευή και λειτουργία Πράσινων Περιπτέρων για ξηρά ανακυκλώσιμα είδη
- Κατασκευή και λειτουργία Κέντρων και δικτύων Επαναχρησιμοποίησης και Επιδιόρθωσης

Η Επένδυση 12 στο ΣΑΑ, προωθεί το μοντέλο της κυκλικής οικονομίας επενδύοντας στην κατασκευή και λειτουργία υποδομών που συμβάλουν στην επίτευξη ορθολογικής διαχείρισης των αποβλήτων, μέσω της επικέντρωσης στην αύξηση των πρακτικών βιώσιμης διαχείρισης αποβλήτων και στην ενίσχυση των πρακτικών ανακύκλωσης¹¹.

Πιο συγκεκριμένα, η επένδυση αυτή περιλαμβάνει την υιοθέτηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης στη διαχείριση των αποβλήτων μέσω της χωριστής συλλογής και διαλογής στην πηγή των αποβλήτων, όπου τα οργανικά απόβλητα θα οδηγούνται είτε σε ειδικές μονάδες αερόβιας επεξεργασίας, είτε σε οικιακή κομποστοποίηση. Η δημιουργία υποδομών για τη χωριστή συλλογή αποβλήτων και την ξεχωριστή αποκομιδή των ΑΣΑ από τα νοικοκυριά, συμβάλει παράλληλα στην ενεργοποίηση του προγράμματος «Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ)». Στη δράση της συγκεκριμένης επένδυσης, περιλαμβάνονται και εκπαιδευτικές συνεδρίες για ευαισθητοποίηση του κοινού, σχετικά με το σωστό διαχωρισμό των βιοαποβλήτων και τη χρήση των μονάδων κομποστοποίησης και οικιακών κομποστοποιητών.

Η κατασκευή και λειτουργία Πράσινων Περιπτέρων για ξηρά ανακυκλώσιμα είδη, στοχεύει στην ενίσχυση των ανακυκλώσιμων ρευμάτων χαρτιού, μετάλλου, ξύλου και πλαστικού που οδηγούνται για ανακύκλωση, αποσκοπώντας στη συμμόρφωση με τις τρέχουσες πολιτικές για τα απόβλητα και στη συμβολή στην επίτευξη των υψηλών στόχων διαχείρισης αποβλήτων της ΕΕ, σχετικά με την

¹⁰ Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Κύπρου 2021-2026, <http://www.cyprus-tomorrow.gov.cy/cypresidency/kyprostoavrio>, σελ:250-254.

¹¹ Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Κύπρου 2021-2026, <http://www.cyprus-tomorrow.gov.cy/cypresidency/kyprostoavrio>, σελ:254-262.

ανακύκλωση. Κύριος στόχος της επένδυσης αυτής είναι η δημιουργία ενός συστήματος ανακύκλωσης, που θα βοηθήσει τους δήμους σε απομακρυσμένες περιοχές να βελτιώσουν τα σχέδια διαχείρισης των απορριμμάτων τους.

Η Επένδυση 12 προωθεί επιπρόσθετα, την ίδρυση δύο (2) Κέντρων Επαναχρησιμοποίησης και Επιδιόρθωσης σε στρατηγικές περιοχές της Κύπρου για να μπορούν να εξυπηρετούν και τις πέντε (5) Επαρχίες, και ενός δικτύου καταστημάτων συλλογής για επαναχρησιμοποίηση, σε όλες τις Επαρχίες της Κύπρου.

Μεταρρύθμιση 4 - Ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας στη βιομηχανία

Στα πλαίσια του Μέρους 3.1.4 του ΣΑΑ με θέμα την Κυκλική Οικονομία και της Μεταρρύθμισης 4, το Τμήμα Περιβάλλοντος είναι εμπλεκόμενο μέρος στο επικοινωνιακό πλάνο για την ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας στον τομέα της βιομηχανίας. Η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση στοχεύει να δώσει ώθηση στην ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας στον βιομηχανικό τομέα, μέσω μίας εκστρατείας ευαισθητοποίησης τόσο της επιχειρηματικής κοινότητας, όσο και των καταναλωτών αναφορικά με τις προοπτικές και τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που προσφέρει η κυκλική οικονομία.

2.5.4 Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενίσχυση της Κυκλικής Οικονομίας 2021-2027

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία αποτελεί μια δέσμη πρωτοβουλιών πολιτικής, που πρωταρχικό στόχο έχουν να καταστήσουν την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) κλιματικά ουδέτερη έως το 2050, θέτοντας την σε τροχιά προς την πράσινη μετάβαση¹². Οι πολιτικές αυτές κατέδειξαν ένα χάρτη πορείας της Ευρώπης, ο οποίος στοχεύει στην προώθηση μιας σύγχρονης Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και με μια ανταγωνιστική οικονομία με μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μέχρι το 2050, με σκοπό την αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από την χρήση των πόρων.

Το 2015 η ΕΕ υιοθέτησε το πρώτο Σχέδιο Δράσης για την κυκλική οικονομία, ωστόσο, η ανάγκη για δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πολιτικής, που λαμβάνει υπόψη τις ευρύτερες αλλαγές στις περιβαλλοντικές και κλιματικές συνθήκες, αποτυπώθηκε στο δεύτερο ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία το οποίο παρουσιάστηκε τον Μάρτιο του 2020¹³. Κύριος στόχος του νέου αυτού Σχεδίου ήταν η επίσπευση του απαιτούμενου μετασχηματισμού στη βάση της Πράσινης Συμφωνίας, παραθέτοντας κατευθυντήριες γραμμές για δράσεις και ενέργειες, οι οποίες

¹² Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/green-deal/>

¹³ Κυκλική οικονομία: Ευκαιρίες, προκλήσεις και επιδράσεις στην ελληνική οικονομία, Το ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία, https://www.dianeosis.org/Circular_economy

αποσκοπούσαν στο να συμβάλουν στον περιορισμό παραγωγής αποβλήτων και ταυτόχρονα στο να βοηθήσουν την Ευρώπη να καταστεί κλιματικά ουδέτερη.

Έτσι, ακολουθώντας τους στόχους της ΕΕ, η Κύπρος ανέπτυξε το δικό της Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ενίσχυση της Κυκλικής Οικονομίας (ΕΣΔΚΟ), στο οποίο το ΤΠ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την επίτευξη των στόχων του. Το ΕΣΔΚΟ χρηματοδοτείται σημαντικά από το Πρόγραμμα ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027, το οποίο αξιοποιεί πόρους από το Ταμείο Πολιτικής Συνοχής, το ΣΑΑ της Κύπρου και από άλλους Εθνικούς πόρους. Σε αυτό περιλαμβάνονται δράσεις που φιλοδοξούν να συμβάλουν στη δημιουργία κουλτούρας κυκλικής οικονομίας, στη δημιουργία κινήτρων για επενδύσεις στην κυκλική οικονομία και υποβοήθηση της μετάβασης, στη δημιουργία υποδομών κυκλικής οικονομίας και στη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων¹⁴.

Αναλυτικότερα, μεταξύ των δράσεων που προνοούνται στο ΕΣΔΚΟ, είναι τα ακόλουθα:

- 1. Δημιουργία ενός προγράμματος χωριστής συλλογής των δημοτικών αποβλήτων και την εγκαθίδρυση του συστήματος «Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ)».** Πιο συγκεκριμένα, στο ΕΣΔΚΟ προνοείται η ανάπτυξη ενός προγράμματος στήριξης για την εγκαθίδρυση Συστήματος Χωριστής Συλλογής στην πηγή Δημοτικών Στερεών Αποβλήτων, το οποίο θα συμβάλει σημαντικά στην εφαρμογή του συστήματος ΠΟΠ σε Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης 2021 – 2027.
- 2. Δημιουργία επικοινωνιακού πλάνου για τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων στα πλαίσια της κυκλικής οικονομίας.** Στο επικοινωνιακό πλάνο περιλαμβάνονται τα εξής: i) πραγματοποίηση εκστρατειών ενημέρωσης σε συνεργασία με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στα πλαίσια υλοποίησης του έργου «Εγκαθίδρυση συστήματος χωριστής διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής ανακυκλώσιμων και οργανικών / βιολογικών αποβλήτων και εφαρμογή ΠΟΠ με προπληρωμένη σακούλα», ii) ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για πρόγραμμα μείωσης δημοτικών στερεών αποβλήτων στις παραλιακές ξενοδοχειακές μονάδες και συναφούς χώρους μαζικής παραγωγής αποβλήτων, iii) ενημέρωση για την εφαρμογή συστήματος διαλογής στην πηγή στην Ορεινή Κύπρο και προβολή και γνωστοποίηση έργων ορθολογικής διαχείρισης αποβλήτων που υλοποιούνται μέσω διαρθρωτικών ταμείων. Η συγκεκριμένη δράση βρίσκεται ήδη σε υλοποίηση.
- 3. Δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης, πληροφόρησης, επικοινωνίας και παρακολούθησης των έργων διαχείρισης αποβλήτων που υλοποιούνται.**

¹⁴ Εθνικό Σχέδιο Δράσης Κύπρου για ενίσχυση της Κυκλικής Οικονομίας 2021-2027, https://meci.gov.cy/assets/modules/sxedio_drasisikiliki.pdf

4. **Στήριξη των τοπικών αρχών στην Ορεινή Κύπρο** μέσω ενός προγράμματος που περιλαμβάνει δράσεις πρόληψης, χωριστής συλλογής και αξιοποίησης των αποβλήτων.
5. **Δημιουργία συντονιστικού σώματος μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τη διαχείριση των αποβλήτων.** Σύμφωνα με το ΕΣΔΚΟ, η δημιουργία φορέα διαχείρισης αποβλήτων αποσκοπεί στο συντονισμό μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Τοπικών Αρχών, στη στήριξη των Τοπικών Αρχών στην εφαρμογή δράσεων στα πλαίσια της ιεράρχησης στη διαχείριση των αποβλήτων και στη συμμετοχή σε ερευνητικά και πιλοτικά προγράμματα και καμπάνιες ενημέρωσης σε θέματα πρόληψης και χωριστής συλλογής των αποβλήτων. Η δημιουργία του Συντονιστικού Φορέα χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα ΘΑΛΕΙΑ, με ορίζοντα υλοποίησης 2021-2026.
6. **Διαλογή στην πηγή και οικιακή κομποστοποίηση των οργανικών αποβλήτων.**

Επιπρόσθετα, στο ΕΣΔΚΟ συμπεριλαμβάνονται και κάποιες από τις Δράσεις, οι οποίες αναφέρονται στο ΣΑΑ και αφορούν: α) την **κατασκευή και λειτουργία δύο (2) κέντρων επισκευής και επαναχρησιμοποίησης** που θα εξυπηρετούν και τις πέντε (5) Επαρχίες και τη δημιουργία ενός δικτύου καταστημάτων επισκευών, β) την **κατασκευή και λειτουργία δικτύου πράσινων περίπτερων ανακύκλωσης** για εξυπηρέτηση απομακρυσμένων κοινοτήτων και γ) τη **διαλογή στην πηγή και οικιακή κομποστοποίηση των οργανικών αποβλήτων**, με την ανάπτυξη ενός αποκεντρωμένου συστήματος διαχείρισης οργανικών αποβλήτων, μέσω της δημιουργίας δικτύου μικρών και μεσαίου μεγέθους συστημάτων κομποστοποίησης στις αγροτικές κοινότητες και της παροχής οικιακών κομποστοποιητών σε οικίες και σχολεία για την χωριστή συλλογή και διαχείριση των οργανικών αποβλήτων.

Επιπλέον, στις υποδομές κυκλικής οικονομίας, περιλαμβάνεται και η δράση που αφορά την **τυποποίηση και πιστοποίηση βάσει προτύπων συστημάτων διαχείρισης ή/και προϊόντων/υπηρεσιών**, με αρμόδιο φορέα τον Κυπριακό Οργανισμό Τυποποίησης (CYS). Το ΤΠ και το Υπουργείο Εμπορίου, Ενέργειας και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ), ως εμπλεκόμενοι φορείς, θα συμβάλουν στην παρακολούθηση, ενημέρωση και υιοθέτηση Ευρωπαϊκών και Διεθνών προτύπων και στην εκπόνηση πιθανών εθνικών προτύπων ή/και προδιαγραφών, που συμβάλλουν στη κυκλική οικονομία, καθώς και στην **πιλοτική εφαρμογή προτύπων κυκλικής οικονομίας** σε βιομηχανίες, αλυσίδες εφοδιασμού και προϊόντα.

2.5.5 Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων (ΣΔΔΑ) 2022-2028

Το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, αναγνωρίζοντας την ανάγκη για περαιτέρω ενέργειες σχετικές με την επίτευξη της συμμόρφωσης της χώρας με τους στόχους της ΕΕ, εκπόνησε το Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων (ΣΔΔΑ) 2022-2028, το οποίο καθορίζει το

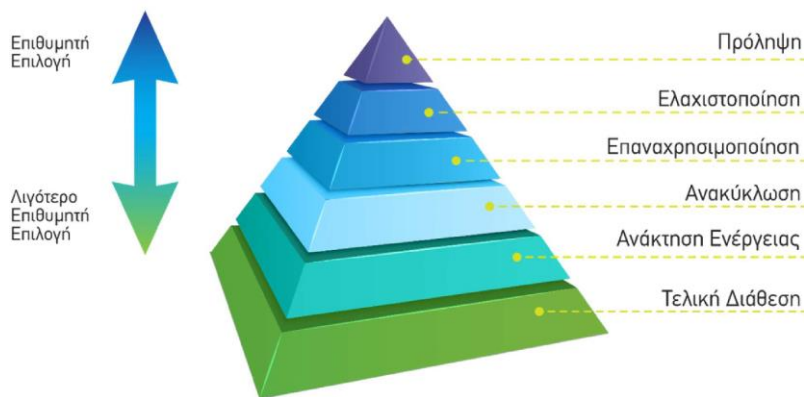
πλαίσιο των δράσεων, μέτρων και διαδικασιών που απαιτούνται να εφαρμοστούν μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια, για τη βιώσιμη διαχείριση των αποβλήτων και τη μετάβαση της Κύπρου σε μια οικονομία μηδενικών αποβλήτων.

Το ΣΔΔΑ 2022-2028 βασίστηκε στα επιτεύγματα της Στρατηγικής και Σχεδίου Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων 2015-2021 και στοχεύει στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Κύπρου βάσει του άρθρου 28 της Οδηγίας 98/2008/ΕΚ για τα απόβλητα, η οποία καθορίζει το πλαίσιο διαχείρισης των αποβλήτων. Ως εκ τούτου, στο ΣΔΔΑ συμπεριλαμβάνονται στρατηγικές αρχές για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις των Ευρωπαϊκών Οδηγιών περί διαχείρισης αποβλήτων σχετικά με τα δημοτικά απόβλητα και την πλήρη αξιοποίηση της υπάρχουσας υποδομής της διαχείρισης απορριμμάτων συμπεριλαμβανομένων και του δικτύου των Πράσινων Σημείων.

Επιπρόσθετα, σημαντικές αρχές στις οποίες στηρίχθηκε η εν λόγω Στρατηγική, είναι η εφαρμογή της ιεράρχησης στη διαχείριση των αποβλήτων (Εικόνα 1) καθώς και η υιοθέτηση καλών πρακτικών και οικονομική βιωσιμότητα.

Formatted

ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΕΠΙΛΟΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Εικόνα 1: Ιεράρχηση επιλογών για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων

Η ΣΔΔΑ της Κύπρου έχει περίοδο εφαρμογής τα έτη 2022-2028 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούλιο του 2022, οπότε και τέθηκε σε εφαρμογή από τη Δημόσια Υπηρεσία. Τον συντονιστικό ρόλο για την εφαρμογή της Στρατηγικής έχει το Τμήμα Περιβάλλοντος.

2.5.6 Ευθύνη εφαρμογής του ΣΔΔΑ 2022-2028

Την ευθύνη εφαρμογής του ΣΔΔΑ 2022-2028 φέρουν τόσο Αρμόδιες Αρχές, όσο και εμπλεκόμενοι φορείς στον τομέα διαχείρισης στερεών δημοτικών αποβλήτων. Πιο συγκεκριμένα, το **Τμήμα Περιβάλλοντος** του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ενεργεί ως η

αρμόδια αρχή για τη διαχείριση των αποβλήτων. Από την άλλη, το **Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων** του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, συντονίζει την κατασκευή έργων υποδομής όπως είναι τα Πράσινα Σημεία και οι μονάδες Ολοκληρωμένων Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ), όπως επίσης και την αποκατάσταση των Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ).

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Περί των Συμβουλίων Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων Νόμο [Ν.85(Ι)/2005], την ευθύνη για τη διαχείριση και λειτουργία των έργων υποδομής διαχείρισης αποβλήτων έχουν τα **Επαρχιακά Συμβούλια Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων**. Τα Συμβούλια αυτά, αποτελούν τον φορέα εκμετάλλευσης των χώρων διάθεσης ή αξιοποίησης αποβλήτων και μεταξύ άλλων, έχουν την αρμοδιότητα για την παραλαβή, διαχωρισμό και επεξεργασία των στερεών δημοτικών αποβλήτων, περιλαμβανομένης της διαχείρισης των χώρων επεξεργασίας και των σταθμών μεταφόρτωσης.

Από την άλλη, καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της ΣΔΔΑ 2022-2028 έχουν οι **Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης**, καθώς είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των συστημάτων χωριστής συλλογής για τα δημοτικά απόβλητα και του ΠΟΠ. Η επερχόμενη συμπλεγματοποίηση Δήμων και Κοινοτήτων, αναμένεται να οδηγήσει στην αύξηση αρμοδιοτήτων και εξουσιών των ΑΤΑ σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, περιλαμβανομένης της διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων, της χωριστής συλλογής και της ολοκληρωμένης διαχείρισης των δημοτικών τους αποβλήτων, παρέχοντας έτσι ποιοτικές υπηρεσίες στον πολίτη.

Ουσιαστικό ρόλο για την υλοποίηση των στόχων, μέτρων και δράσεων της ΣΔΔΑ 2022-2028, έχουν επίσης τόσο οι **υπόχρεοι παραγωγοί προϊόντων** και τα **συλλογικά συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού**, όσο και οι **εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων του ιδιωτικού τομέα** και οι **συλλέκτες/μεταφορείς αποβλήτων**.

2.5.7 Προσχέδιο Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων (ΠΠΔΑ)*

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Κύπρος για μετάβαση από το γραμμικό μοντέλο οικονομίας στο κυκλικό, κρίνουν επιτακτική την ανάγκη για την υιοθέτηση μιας καθολικής προσέγγισης τόσο στη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων, όσο και στην πρόληψη της δημιουργίας τους. Έτσι, παράλληλα με το Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων 2022 – 2028 και τα τοπικά Σχέδια Δράσης για την πρόληψη και διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων, κρίθηκε σκόπιμο να εφαρμόζεται και ένα Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων (ΠΠΔΑ).

Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος εκπόνησε το νέο Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων 2023-2029*, στο οποίο καθορίζονται οι στρατηγικές αρχές που διέπουν το Πρόγραμμα, το πεδίο εφαρμογής και οι παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη, οι διαθέσιμοι πόροι, οι υποχρεώσεις της ΕΕ, η τρέχουσα κατάσταση και οι προβλέψεις για την παραγωγή αποβλήτων στην Κύπρο, οι στόχοι προς επίτευξη, καθώς και τα μέτρα που πρέπει να υλοποιηθούν για την πρόληψη των αποβλήτων μέσα στην επόμενη εξαετία.

Με γνώμονα την προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διαχείριση των αποβλήτων, η οποία βασίζεται στην ιεράρχηση των αποβλήτων, τα μέτρα του Προγράμματος περιλαμβάνουν οριζόντια μέτρα που αφορούν την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων καλύπτοντας το εύρος δραστηριοτήτων από το σημείο παραγωγής έως την επαναχρησιμοποίηση, όπως επίσης και τη βελτίωση του σχεδιασμού προϊόντων και υπηρεσιών, προωθώντας και υποστηρίζοντας μοντέλα βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος ΠΟΠ. Παράλληλα, περιλαμβάνονται μέτρα που εστιάζουν σε τομείς προτεραιότητας και συγκεκριμένα, τα τρόφιμα, τις κατασκευές, τα κλωστοϋφαντουργικά, τα πλαστικά και τον ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό, ενώ, προωθούνται σημαντικά οι δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των παραγωγών αλλά και του κοινού, για ανάπτυξη περιβαλλοντικής κουλτούρας.

Νομικά, οικονομικά και διοικητικά εργαλεία

- Στήριξη της κεντρικής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης

Οι δημόσιες αρχές (Κυβερνητικά Τμήματα, Ρυθμιστικές Αρχές, Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης) ως φορείς χάραξης πολιτικής και ρυθμιστικές αρχές τόσο σε εθνικό, όσο και σε τοπικό επίπεδο, διαδραματίζουν βασικό ρόλο στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων.

Καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων που τίθενται στις Οδηγίες για τα απόβλητα, έχουν οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τις οποίες υπάρχει ανάγκη να ενδυναμωθούν και να διευκολυνθούν, ούτως ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις προκλήσεις διαχείρισης αποβλήτων. Ως εκ τούτου, κρίνεται σημαντικό να διασφαλιστεί ότι υπάρχει συντονισμένη προσέγγιση μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών αναφορικά με τις διαδικασίες που αφορούν την επίτευξη ορθολογικής διαχείρισης αποβλήτων.

Η ίδρυση Εθνικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Διοίκησης (Τμήμα Περιβάλλοντος) και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο οποίος θα διασφαλίζει το συντονισμό των διαδικασιών για την ορθολογική διαχείριση αποβλήτων αποτελεί διοικητικό μέτρο για την ανάπτυξη, σε εθνικό επίπεδο, ενός συστήματος παροχής τεχνικής υποστήριξης στις τοπικές αρχές.

Απώτερος σκοπός του Συντονιστικού Φορέα θα είναι η κάλυψη του χάσματος μεταξύ της αρχής σε κεντρικό επίπεδο (Κεντρική Κυβέρνηση) που είναι υπεύθυνη για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή της επίτευξης των στόχων της Οδηγίας-πλαίσιο για τα απόβλητα και των πραγματικών αρχών (Τοπικές Αρχές και Περιφερειακά Συμβούλια) και θα διευκολύνει την εφαρμογή της πολιτικής διαχείρισης αποβλήτων και ιδιαίτερα των δημοτικών αποβλήτων.

Κατά συνέπεια, ρόλος του Συντονιστικού Φορέα είναι να συμβάλει στην:

- Προώθηση και συντονισμό δραστηριοτήτων εντός της ιεραρχίας διαχείρισης αποβλήτων και του Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων και ειδικότερα υποστήριξη των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε αυτή την προοπτική.
- Παροχή συμβουλευτικής και τεχνικής υποστήριξης στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι, Κοινότητες).
- Συμμετοχή σε προγράμματα εφαρμογής, υποστήριξη και δημιουργία/συμμετοχή πιλοτικών προγραμμάτων, εκστρατείες εκπαίδευσης και ενημέρωσης που στοχεύουν στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και στη χωριστή διαλογή στην πηγή και συλλογή αποβλήτων.
- Ρύθμιση θεμάτων που άπτονται της ευθύνης παραγωγού και λειτουργίας των συστημάτων σε σχέση με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

- Οικονομικά εργαλεία

Η αξιοποίηση οικονομικών εργαλείων όπως το σύστημα «Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ)» και η εφαρμογή της πράσινης φορολογίας (π.χ. φόρος υγειονομικής ταφής) που περιλαμβάνεται στο ΣΑΑ, για πρόληψη των αποβλήτων και βελτίωση της ανακύκλωσης περιλαμβάνονται στα οικονομικά μέτρα στο Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων για ενθάρρυνση της μείωσης και της επαναχρησιμοποίησης των αποβλήτων. Επιπρόσθετα, η ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των εμπλεκόμενων στη διαχείριση αποβλήτων, περιλαμβάνεται στα οικονομικά μέσα μέσω της δημιουργίας εθνικού φορέα κυκλικής οικονομίας και μηδενικών αποβλήτων.

Ανάγκη για ενημέρωση και ευαισθητοποίηση

Η ορθολογικότερη διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αλλαγή συμπεριφοράς και αντίληψης των πολιτών. Η συνεχής δέσμευση και συμμετοχή των πολιτών είναι καθοριστική για την επίτευξη των στόχων και υλοποίηση των δράσεων που σχετίζονται με την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και την ορθολογική διαχείρισή τους στη βάση της ιεράρχησης των αποβλήτων. Ως εκ τούτου, προκύπτει η ανάγκη για το σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός βιώσιμου προγράμματος ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης του κοινού, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, για την προώθηση και ενίσχυση βασικών μηνυμάτων αλλαγής συμπεριφοράς σε τακτική βάση.

Στα μέτρα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την Πρόληψη Δημιουργίας Αποβλήτων και Επαναχρησιμοποίηση που αναφέρονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων, γίνεται αναφορά στη διεξαγωγή εθνικών εκστρατειών, των οποίων ο έλεγχός να πραγματοποιείται κεντρικά μέσω του υπό ίδρυση Συντονιστικού Φορέα. Σύμφωνα με αυτό, οι εκστρατείες θα πρέπει να προωθούν γενικά μηνύματα αλλαγής συμπεριφοράς που σχετίζονται με τη βιώσιμη διαχείριση αποβλήτων και την κυκλική οικονομία χρησιμοποιώντας μια σειρά από παραδοσιακές πλατφόρμες και πλατφόρμες μέσω κοινωνικής δικτύωσης.

2.5.8 Διαρθρωτικά Ταμεία – Πρόγραμμα ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027

Ειδικός Στόχος 2(vi): Προαγωγή της μετάβασης σε μια κυκλική και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία

Στα πλαίσια του Ειδικού Στόχου 2(vi): Προαγωγή της μετάβασης σε μια κυκλική και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία, του Προγράμματος ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027, προβλέπεται η προώθηση δράσεων που συμβάλλουν στους Εθνικούς στόχους για τη βελτίωση της συλλογής και διαχείρισης των αποβλήτων και της προώθησης της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία, όπως αυτοί ορίζονται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων 2021-2027.

Αναφορικά με τη διαχείριση των αποβλήτων, βασική προτεραιότητα είναι η προώθηση δράσεων για διαλογή στην πηγή, χωριστή συλλογή, επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση με στόχο τη μείωση των αποβλήτων που προορίζονται για υγειονομική ταφή. Πέραν των απορριμμάτων συσκευασίας (χαρτί, πλαστικό, γυαλί, μέταλλα, ξύλο), σημαντική προτεραιότητα αποτελεί και η διαχείριση και αξιοποίηση των βιοαποβλήτων, τα οποία εκτιμάται ότι αποτελούν το 40% περίπου του συνόλου των δημοτικών αποβλήτων.

Βασική επιδίωξη είναι να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί σε Εθνικό επίπεδο, που είναι απόλυτα συνυφασμένοι με τους στόχους της ΕΕ για την κυκλική οικονομία:

- τουλάχιστον το 55% των δημοτικών αποβλήτων θα πρέπει να είναι έτοιμα για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση μέχρι το 2025 (ο στόχος ανέρχεται στο 60% έως το 2030 και στο 65% έως το 2035)
- τουλάχιστον το 65% των απορριμμάτων συσκευασίας θα πρέπει να ανακυκλώνεται έως το 2025 (ο στόχος για το 2030 ανέρχεται στο 70%, ενώ υπάρχουν και ξεχωριστοί στόχοι για κάθε είδος απορρίμματος συσκευασίας)
- η υγειονομική ταφή των δημοτικών αποβλήτων δεν θα πρέπει να ξεπερνά το 10% μέχρι το 2035
- Μέχρι τις 31/12/23 τα βιοαπόβλητα θα πρέπει να συλλέγονται χωριστά.

Για την επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων, έχουν σχεδιαστεί παρεμβάσεις μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης, η οποία περιλαμβάνει:

- Επενδύσεις για αύξηση της ανακύκλωσης των απορριμμάτων
- Επενδύσεις για την αύξηση της εκτροπής και αξιοποίησης των βιοαποβλήτων
- Επενδύσεις για προώθηση της επαναχρησιμοποίησης
- Επενδύσεις για χωριστή συλλογή των δημοτικών αποβλήτων
- Εφαρμογή οργανωτικών και νομοθετικών ρυθμίσεων που θα στηρίξουν την αποτελεσματικότητα των προγραμματισμένων επενδύσεων.

Η εφαρμογή του πιο πάνω ολοκληρωμένου σχεδιασμού, η οποία βασίζεται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων 2021-2027, απαιτεί την υλοποίηση ενός σχετικά μεγάλου αριθμού έργων με αντίστοιχα σχετικά υψηλό κόστος επένδυσης.

Για τον σκοπό αυτό, θα αξιοποιηθούν πόροι από τα Ταμεία της Πολιτικής Συνοχής, από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθώς και κρατικοί πόροι. Μέσω των Ταμείων Πολιτικής Συνοχής προγραμματίζεται να πραγματοποιηθούν επενδύσεις για (α) καθιέρωση της διαλογής στην πηγή, (β) αύξηση της εκτροπής και αξιοποίησης των βιοαποβλήτων, μέσω της δημιουργίας υποδομών για την επεξεργασία των οργανικών αποβλήτων που θα συλλέγονται χωριστά (π.χ. μονάδες αναερόβιας/αερόβιας επεξεργασίας, μονάδες συγκεντρωτικής κομποστοποίησης), (γ) χωριστή συλλογή των δημοτικών αποβλήτων από τα σπίτια και (δ) για δημιουργία των αναγκαίων δομών στήριξης και παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των επενδύσεων. Επιπρόσθετα, προβλέπεται η χρηματοδότηση μέσω του Προγράμματος, της **δημιουργίας Φορέα υποστήριξης δημοτικών αρχών για την εφαρμογή του συστήματος διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής ανακυκλώσιμων και οργανικών αποβλήτων και εφαρμογή του συστήματος ΠΟΠ.**

3. Υφιστάμενη υποδομή επεξεργασίας και διαχείρισης αποβλήτων στην Κύπρο

3.1 Υποδομές επεξεργασίας και διαχείρισης μεικτών αποβλήτων

Όλα τα δημοτικά απόβλητα από τις επαρχίες Λεμεσού, Λάρνακας-Αμμοχώστου και Λευκωσίας μεταφέρονται στις δύο (2) Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ) της Κύπρου, στο Πεντάκωμο και την Κόσιη. Συγκεκριμένα, η ΟΕΔΑ Πεντακκώμου δέχεται τα μεικτά δημοτικά απόβλητα της Επαρχίας Λεμεσού και η ΟΕΔΑ Κόσιης δέχεται τα μεικτά δημοτικά απόβλητα των Επαρχιών Λάρνακας-Αμμοχώστου και Λευκωσίας. Τα μεικτά απόβλητα της επαρχίας Πάφου μεταφέρονται, χωρίς προ-επεξεργασία, στο Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) στη Μαραθούνη της Επαρχίας Πάφου. Υπάρχουν συνολικά τρεις (3) Σταθμοί Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (ΣΜΑ), ένας στη Σκαρίνου στην Επαρχία Λάρνακας, ένας στην Πόλη Χρυσοχούς στην Επαρχία Πάφου και ένας στο Καντού στην Επαρχία Λεμεσού.

3.2 Υποδομή επεξεργασίας οργανικού κλάσματος που περιέχεται στα μεικτά απόβλητα

Τα οργανικά απόβλητα αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των μεικτών δημοτικών αποβλήτων ακολουθούμενα από τα απόβλητα που εμπίπτουν στην κατηγορία χαρτί/χαρτόνι¹⁵. Η χωριστή συλλογή οργανικών αποβλήτων από τα νοικοκυριά, αναμένεται να ξεκινήσει τον Ιούλιο του 2024, με την εφαρμογή του συστήματος ΠΟΠ*, σε όλους τους Δήμους και Κοινότητες της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επομένως, τα οργανικά που περιέχονται στα μεικτά απόβλητα καταλήγουν στις ΟΕΔΑ Πεντακκώμου και Κόσιης, όπου τυγχάνουν επεξεργασίας ή στον ΧΥΤΑ Πάφου, χωρίς επεξεργασία.

Στο παρών στάδιο, τα πράσινα απόβλητα (απόβλητα κήπων) αποτελούν το μεγαλύτερο οργανικό κλάσμα που συλλέγεται χωριστά και τυγχάνει επεξεργασίας, είτε σε μονάδες κομποστοποίησης είτε σε μονάδες μπρικετοποίησης.

¹⁵ Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων 2022-2028, Τμήμα Περιβάλλοντος.

* Ο Δήμος Αγλαντζιάς είναι ο πρώτος δήμος που έχει θέσει σε εφαρμογή το σύστημα ΠΟΠ, όπου τον Μάρτιο του 2020 εφαρμόστηκε αρχικά πιλοτικά σε επιλεγμένη περιοχή του Δήμου και η πλήρης εφαρμογή του συστήματος σε όλη την επικράτεια του Δήμου ξεκίνησε από την 1^η Ιανουαρίου 2021.

3.3 Υποδομές ανάκτησης/ανακύκλωσης

Τα ανακυκλώσιμα απόβλητα που συλλέγονται, καταλήγουν σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις ανακύκλωσης στην Κύπρο, τα οποία αφότου υποβληθούν σε προ-επεξεργασία, εξάγονται για ανακύκλωση/ανάκτηση.

Συγκεκριμένα, υπάρχουν μονάδες:

- α) διαλογής διαχωρισμού για απόβλητα πλαστικής ύλης, χαρτιού, μέταλλα από απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), γυαλιού και κλωστοϋφαντουργίας,
- β) διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ) για απόβλητα εκσκαφών, κατασκευών, κατεδαφίσεων και μεικτά δημοτικά απόβλητα και
- γ) ανάκτησης ενέργειας για απόβλητα ξύλου.

3.4 Δίκτυο Πράσινων Σημείων

Προς υλοποίηση της Στρατηγικής Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Κύπρου, προωθήθηκε και η υλοποίηση των αναγκαίων έργων υποδομής για την κατασκευή του δικτύου Πράσινων Σημείων (ΠΣ) σε παγκύπριο επίπεδο. Τα Πράσινα Σημεία (ΠΣ) είναι ειδικοί περιφραγμένοι χώροι, κατάλληλα διαμορφωμένοι και οργανωμένοι για τη συλλογή ειδικών ρευμάτων αποβλήτων οικιακής χρήσης και προέλευσης, τα οποία δεν συλλέγονται από το συμβατικό σύστημα συλλογής των οικιακών αποβλήτων και δεν δέχονται οι Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων (Ο.Ε.Δ.Α). Σημειώνεται ότι απόβλητα από εμπορικές ή γεωργικές δραστηριότητες, βιομηχανίες και εργολήπτες, δεν παραλαμβάνονται από τα ΠΣ.

Οι υποδομές αυτές, παρέχουν τη δυνατότητα στους πολίτες να εναποθέτουν απόβλητα οικιακής προέλευσης χωρίς κάποιο κόστος, διασφαλίζοντας παράλληλα τη διαλογή και χωριστή συλλογή τους. Συγκεκριμένα, τα ΠΣ παραλαμβάνουν ειδικά ρεύματα αποβλήτων όπως: υλικά καθαρισμού, χρώματα, θερμομέτρα, φάρμακα, λαμπτήρες, μπαταρίες, πλαστικά δοχεία, μεταλλικά αντικείμενα (scrap, καλοριφέρ), παιχνίδια, έπιπλα, στρώματα, υλικά συσκευασίας (χαρτόνια), κλαδέυματα (πράσινα), χαρτί, γυαλί, πλαστικό, αλουμίνιο, υφάσματα (ρούχα), χαλιά, υλικά do it yourself (DIY) - όχι αδρανή, αλλά πιθανά επαναχρησιμοποιήσιμα πλακάκια, είδη υγιεινής, ξύλο και άλλα. Με τη χωριστή διαλογή και συλλογή των πιο πάνω υλικών στα ΠΣ, καθίσταται δυνατή η προετοιμασία τους για επαναχρησιμοποίηση, βελτιώνεται η ποιότητα της ανακύκλωσης και τα πράσινα απόβλητα προωθούνται για κομποστοποίηση για παραγωγή εδαφοβελτιωτικού λιπάσματος. Κατ' αυτόν τον τρόπο, τα ΠΣ συμβάλλουν σημαντικά στη μείωση της ανεξέλεγκτης και παράνομης διάθεσης αποβλήτων, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην επίτευξη ολοκληρωμένης διαχείρισης των αποβλήτων βάσει της πυραμίδας ιεράρχησης.

Τα ΠΣ άρχισαν να σχεδιάζονται από το Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΠΕΣ), το οποίο ήταν υπεύθυνο επίσης και για τη λειτουργία τους. Επειδή όμως εμπλεκόταν και το ΥΓΑΑΠ, το θέμα διαχείρισης και λειτουργίας τους μεταφέρθηκε στο ΤΠ, ενώ την αδειοδότηση νέων ΠΣ ανέλαβε το ΤΑΥ, το οποίο έχει μεγάλη εμπειρία σε κατασκευαστικά έργα.

Το υφιστάμενο δίκτυο ΠΣ στην Κύπρο περιλαμβάνει συνολικά τέσσερις (4) κινητές μονάδες (μία για κάθε Επαρχία) και είκοσι-τρία (23) ΠΣ, τα οποία κατανέμονται ως ακολούθως:

- οκτώ (8) στην Επαρχία Λευκωσίας,
- έξι (6) στην Επαρχία Λάρνακας,
- πέντε (5) στην Επαρχία Πάφου και
- τέσσερα (4) στην Επαρχία Λεμεσού

Τα ΠΣ τέθηκαν σταδιακά σε λειτουργία ανά Επαρχία και τυγχάνουν διαχείρισης από τις τοπικές Αρχές και συγκεκριμένα από τα αρμόδια Συμβούλια Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων τα οποία έχουν την ευθύνη για τη λειτουργία και διαχείρισή τους. Αναλυτικότερα, τη διαχείριση και λειτουργία των Πράσινων Σημείων Επαρχίας Πάφου έχει αναλάβει το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων από το 2017. Όσον αφορά την Επαρχία Λεμεσού, το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης ή Αξιοποίησης Χώρων Διάθεσης Αποβλήτων Λεμεσού παρείχε μέχρι πρότινος την υπηρεσία διαχείρισης των ΠΣ της εν λόγω Επαρχίας, όπου μεταξύ άλλων, επέβλεπε και συντόνιζε τη λειτουργία της Μονάδας Διαχείρισης ΑΣΑ στην Κοινότητα του Πεντακώμου και τα 4 Πράσινα Σημεία, καθόριζε τις προτεραιότητες, παρείχε κατευθύνσεις, και διευθετούσε τις σχετικές πληρωμές. Πρόσφατα η διαχείριση των ΠΣ Λεμεσού ανατέθηκε στην Αναπτυξιακή Εταιρεία Λεμεσού. Για την Επαρχία Λευκωσίας, το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης ή Αξιοποίησης Χώρων Διάθεσης Αποβλήτων Λευκωσίας έχει συνάψει συμφωνία με την Αναπτυξιακή Εταιρεία Λευκωσίας (ΑΝΕΛ), για τη παροχή υπηρεσιών διαχείρισης των ΠΣ της Επαρχίας Λευκωσίας. Το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων Επαρχιών Λάρνακας-Αμμοχώστου, είναι αρμόδιο για τη διαχείριση των ΠΣ των Επαρχιών Λάρνακας και Αμμοχώστου, ωστόσο, η διαχείρισή τους ανατέθηκε πρόσφατα στην Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχιών Λάρνακας και Αμμοχώστου (ΑΝΕΤΕΛ).

Η **αναβάθμιση του υπάρχοντος Δικτύου Πράσινων Σημείων** προκειμένου να διευκολυνθούν οι δραστηριότητες επισκευής και επαναχρησιμοποίησης και η **επέκταση του υφιστάμενου Δικτύου ΠΣ** μέσω της υλοποίησης του προγράμματος του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την επέκταση του Δικτύου ΠΣ και την κατασκευή Δικτύου Γωνιών Ανακύκλωσης στις ορεινές κοινότητες Τροόδους, προνοούνται τόσο στο ΠΠΔΑ 2023-2029*, όσο και στη ΣΔΔΑ 2022-2028.

4. Ευρωπαϊκή και Εθνική Νομοθεσία για τη διαχείριση των αποβλήτων

4.1 Κοινοτική Νομοθεσία

Ο κύριος νομικός μοχλός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον έλεγχο της διαχείρισης των αποβλήτων στα κράτη μέλη είναι η Οδηγία Πλαίσιο για τα Απόβλητα (2008/98/ΕΚ). Η Οδηγία καθορίζει την ιεράρχηση των αποβλήτων ως τη βασική αρχή στη διαχείρισή τους, σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να εφαρμόζεται με σειρά προτεραιότητας η πρόληψη, η επαναχρησιμοποίηση, η ανακύκλωση και ως τελευταίες επιλογές η ανάκτηση και τελική διάθεση. Η Οδηγία απαιτεί επίσης της κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης και προγραμμάτων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων.

Ως μέρος της δέσμης μέτρων της ΕΕ για την κυκλική οικονομία, η Οδηγία τροποποιήθηκε το 2018, ενισχύοντας τους κανόνες για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, ενθαρρύνοντας τη βιώσιμη κατανάλωση, στοχεύοντας σε κρίσιμες πρώτες ύλες και θέτοντας νέους στόχους για τα απόβλητα και την ανακύκλωση για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

4.2 Κυπριακή Νομοθεσία

4.2.1 Ο περί Αποβλήτων Νόμος του 2011, Ν.185(Ι)/2011 – Βασικός Νόμος

Το Εθνικό Νομοθετικό πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων στην Κύπρο, διέπεται από τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011, Ν.185(Ι)/2011, τους αντίστοιχους Τροποποιητικούς και τους σχετικούς Κανονισμούς του.

Ο εν λόγω Νόμος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το Δεκέμβριο του 2011 και σκοπός του είναι η θέσπιση μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, εμποδίζοντας ή μειώνοντας τις αρνητικές επιπτώσεις της παραγωγής και της διαχείρισης αποβλήτων και περιορίζοντας το συνολικό αντίκτυπο της χρήσης των πόρων και βελτιώνοντας την αποδοτικότητα αυτής.

Ο παρόν Νόμος έχει εφαρμογή σε απόβλητα που δεν περιέχουν:

- αέρια απόβλητα,
- έδαφος και κτίρια που συνδέονται με μόνιμα εδάφη,
- έδαφος που δεν έχει υποστεί ρύπανση και άλλα φυσικά υλικά που έχουν εκσκαφθεί σε κατασκευαστικές δραστηριότητες,
- ραδιενεργά απόβλητα,
- αποχαρακτηρισμένα εκρηκτικά,
- περιπτώματα,

- αποτέφρωση ανθρώπινων πτωμάτων,
- υγρά απόβλητα/λύματα
- ζωικά υποπροϊόντα,
- πτώματα ζώων τα οποία αποθνήσκουν εκτός σφαγείων,
- απόβλητα που προκύπτουν από ορυκτούς πόρους.

Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του παρόντος Νόμου ορίζεται ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις που αναφέρονται στο εδάφιο (2), για τις οποίες αρμόδια αρχή ορίζεται ο Υπουργός Εσωτερικών.

Σύμφωνα με το άρθρο 8(1) ο Υπουργός με διάταγμα του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, εκδίδει κατάλογο αποβλήτων περιλαμβανομένων και των επικίνδυνων αποβλήτων. Όσον αφορά την ιεράρχηση διαχείρισης των αποβλήτων, αυτή εφαρμόζεται ως σειρά προτεραιότητας στη νομοθεσία και την πολιτική για την πρόληψη και διαχείριση των αποβλήτων ως ακολούθως:

- (α) πρόληψη,
- (β) προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση,
- (γ) ανακύκλωση,
- (δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας, και
- (ε) διάθεση.

Ο παρόν Νόμος στο άρθρο 23 υιοθετεί την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» σύμφωνα με την οποία, το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων βαρύνει τον αρχικό παραγωγό αποβλήτων ή τον τρέχοντα κάτοχο αποβλήτων ή τους προηγούμενους κατόχους αποβλήτων.

Αναφορικά με τις νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν τις Άδειες, Καταχωρήσεις και Μητρώα, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 24, με την επιφύλαξη του άρθρου 28, πρόσωπο το οποίο (α) ασχολείται με τη συλλογή και τη μεταφορά αποβλήτων, περιλαμβανομένης της συλλογής και μεταφοράς υγρών αποβλήτων, (β) μεριμνά για την επεξεργασία αποβλήτων για λογαριασμό τρίτων, (γ) διεξάγει τις εργασίες που αναφέρονται στο Παράρτημα I και II του παρόντος νόμου και (δ) εξασφαλίζει το ίδιο την επεξεργασία των αποβλήτων του, περιλαμβανομένης και της ανάκτησης ή διάθεσης στον χώρο παραγωγής των αποβλήτων του, οφείλει, πριν αρχίσει τις δραστηριότητες του, να εξασφαλίσει άδεια διαχείρισης αποβλήτων από την Αρμόδια Αρχή.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του παρόντος Νόμου, για τη χορήγηση άδειας διαχείρισης αποβλήτων απαιτείται η υποβολή αίτησης προς τον Διευθυντή του ΤΠ, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από

πολεοδομική άδεια και μελέτη της κατασκευής, οργάνωσης, λειτουργίας και μετέπειτα φροντίδας του χώρου κ.α. Η εν λόγω άδεια χορηγείται από τον Διευθυντή και περιλαμβάνει όρους, οι οποίοι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Κάθε κάτοχος άδειας διαχείρισης αποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 29, οφείλει να τηρεί ανελλιπώς και με συνέπεια όλους τους όρους της άδειας του, να παρακολουθεί ανελλιπώς της δραστηριότητες της εγκατάστασης και να παρέχει σε Επιθεωρητή κάθε διευκόλυνση που κρίνεται αναγκαία.

Σύμφωνα με το άρθρο 32 του παρόντος Νόμου, κάθε πρόσωπο που αδειοδοτείται, κάθε παραγωγός επικίνδυνων αποβλήτων και τα πρόσωπα που συλλέγουν ή μεταφέρουν επικίνδυνα απόβλητα σε επαγγελματική βάση, ή ενεργούν ως έμποροι ή/και μεσίτες υποχρεούνται όπως τηρούν χρονολογικό μητρώο αποβλήτων.

Αναφορικά με τα Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων, το Υπουργικό Συμβούλιο εκδίδει Κανονισμούς με τους οποίους καθορίζονται σχέδια διαχείρισης αποβλήτων που να καλύπτουν ολόκληρη ή μέρος της γεωγραφικής επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων περιλαμβάνουν τουλάχιστον τον τύπο, την ποιότητα, την ποσότητα και την πηγή των παραγόμενων αποβλήτων, τις υφιστάμενες μεγάλες εγκαταστάσεις διάθεσης και ανάκτησης, την αξιολόγηση της ανάγκης για το κλείσιμο υφιστάμενων εγκαταστάσεων αποβλήτων, ενώ περιλαμβάνουν επίσης επαρκείς πληροφορίες για τα κριτήρια σχετικά με τον εντοπισμό τοποθεσιών και τη δυναμικότητα μελλοντικών εγκαταστάσεων διάθεσης ή ανάκτησης και τις γενικές πολιτικές διαχείρισης αποβλήτων.

Αντίστοιχα, το Υπουργικό Συμβούλιο εκδίδει Κανονισμούς με τους οποίους καθορίζει προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων. Στα εν λόγω προγράμματα τίθενται στόχοι για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, περιγράφονται τα υφιστάμενα μέτρα πρόληψης και γίνεται αξιολόγηση των παραδειγμάτων των μέτρων που αναφέρονται στο Παράρτημα VI του παρόντος νόμου. Τα μέτρα πρέπει να αποσκοπούν στην αποσύνδεση της σχέσης οικονομικής ανάπτυξης και περιβαλλοντικών επιπτώσεων που συνδέονται με την παραγωγή αποβλήτων.

Ο Υπουργός σύμφωνα με το άρθρο 38 διασφαλίζει ότι μέσω της περιβαλλοντικής αρχής παρέχεται έγκαιρα και αποτελεσματικά στο κοινό η δυνατότητα να συμμετάσχει στην προετοιμασία, τροποποίηση ή αναθεώρηση των σχεδίων ή/και προγραμμάτων.

Δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 43 του παρόντος Νόμου, ιδρύεται Συμβουλευτική Επιτροπή Διαχείρισης Αποβλήτων, αρμοδιότητα της οποίας είναι να συμβουλεύει την Αρμόδια Αρχή αναφορικά με την έκδοση αδειών και τον καθορισμό όρων, με οποιοδήποτε θέμα που αφορά την

έκδοση Κανονισμών, διαταγμάτων ή γνωστοποιήσεων, την έγκριση ατομικών ή συλλογικών συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και οποιαδήποτε μέτρα που επιβάλλεται να ληφθούν για μείωση της παραγωγής αποβλήτων και της ορθής διαχείρισης και διάθεσής τους, περιλαμβανομένων των σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων και των προγραμμάτων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων.

Για σκοπούς αποτελεσματικής εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου, βάσει του άρθρου 44, ορίζεται λειτουργός του Υπουργείου του οποίου προΐσταται ως Αρχιεπιθεωρητής και άλλοι λειτουργοί του ίδιου Υπουργείου ως Επιθεωρητές. Οι Επιθεωρητές πραγματοποιούν τακτικούς και έκτακτους ελέγχους κάθε προσώπου που πραγματοποιεί εργασίες διαχείρισης (επεξεργασίας, συλλογής, μεταφοράς) αποβλήτων, μεσιτών, εμπόρων, παραγωγών αποβλήτων και παραγωγών προϊόντων.

Στον παρόντα νόμο μεταξύ άλλων καθορίζονται επίσης τα αδικήματα και οι ποινές (άρθρο 49), οι εξώδικες ρυθμίσεις αδικημάτων (άρθρο 50), οι διοικητικές κυρώσεις (άρθρο 51), τα τέλη για την εξέταση αίτησης και την έκδοση άδειας διαχείρισης αποβλήτων (άρθρο 53), η έκδοση κανονισμών και διαταγμάτων (άρθρο 54) και η υποβολή έκθεσης προς την Επιτροπή (άρθρο 56).

Ο παρόν Νόμος του 2011 τροποποιήθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το Φεβρουάριο του 2012 και αργότερα τον Μάρτη και Απρίλη του 2014, τον Μάρτη του 2015 και το Φεβρουάριο του 2016. Οι Νόμοι που τροποποιούν τον περί Αποβλήτων Νόμο αναφέρονται ως οι περί Αποβλήτων (Τροποποιητικοί) Νόμοι του 2012, 2014, 2015 και 2016, Ν.6(Ι)/2012, Ν.32(Ι)/2014, Ν.55(Ι)/2014, Ν.31(Ι)/2015 και Ν.3(Ι)/2016, και διαβάζονται μαζί με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 (που στο εξής θα αναφέρεται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και οι νόμοι Ν.6(Ι)/2012, Ν.32(Ι)/2014, Ν.55(Ι)/2014 και Ν.31(Ι)/2015 αναφέρονται μαζί ως οι περί Αποβλήτων Νόμοι του 2011 έως 2016.

Παραγωγοί αποβλήτων

Σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 και τις τροποποιήσεις αυτού, «Αρχικός Παραγωγός Αποβλήτων» σημαίνει κάθε πρόσωπο, του οποίου οι δραστηριότητες παράγουν απόβλητα και «Παραγωγός Αποβλήτων» σημαίνει τον αρχικό παραγωγό αποβλήτων ή κάθε πρόσωπο που πραγματοποιεί εργασίες προ-επεξεργασίας, ανάμειξης ή άλλες εργασίες, οι οποίες οδηγούν σε μεταβολή της φύσης ή της σύνθεσης των αποβλήτων αυτών θεωρείται κάθε πρόσωπο, του οποίου οι δραστηριότητες παράγουν απόβλητα.

Κάθε παραγωγός ή κάτοχος αποβλήτων πρέπει να επεξεργάζεται τα απόβλητά του ή διαφορετικά να αναθέτει την επεξεργασία τους σε ειδικό έμπορο ή σε οργανισμό ή σε επιχείρηση. Οι παραγωγοί/εισαγωγείς στην Κύπρο, φέρουν την ευθύνη για τη διαχείριση των αντίστοιχων αποβλήτων και σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», υποχρεώνονται να πληρώνουν για τη διαχείριση (συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία) των αποβλήτων τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του παρόντος Νόμου, κάθε κάτοχος αποβλήτων και αρχικός παραγωγός αποβλήτων υποχρεούται: (α) να πραγματοποιεί ο ίδιος την ανάκτηση και τη διάθεση των αποβλήτων σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και την άδεια διαχείρισης αποβλήτων που εκδίδεται για το σκοπό αυτό, ή (β) να αναθέτει την ανάκτηση και τη διάθεση των εν λόγω αποβλήτων σε έμπορο ή σε πρόσωπο που εκτελεί εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων, ή (γ) μέσω διακανονισμού με δημόσιο ή ιδιωτικό πρόσωπο που ασχολείται με τη συλλογή αποβλήτων (αδειοδοτημένο με βάση τα άρθρα 24 και 25), να εξασφαλίζει την ανάκτηση και τη διάθεση των εν λόγω αποβλήτων σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10.

Επίσης, τηρουμένων των διατάξεων των περί Δήμων και Κοινοτήτων Νόμων, κάθε κάτοχος αποβλήτων και κάθε αρχικός παραγωγός αποβλήτων, ο οποίος δεν κατέχει άδεια διαχείρισης αποβλήτων, οφείλει ενόσω κατέχει απόβλητο, να μεριμνά ώστε αυτό να μην προκαλεί οποιοδήποτε κίνδυνο στη δημόσια υγεία/ ή στο περιβάλλον και να μην δημιουργεί οχληρία σε οποιοδήποτε πρόσωπο.

Παραγωγοί προϊόντων

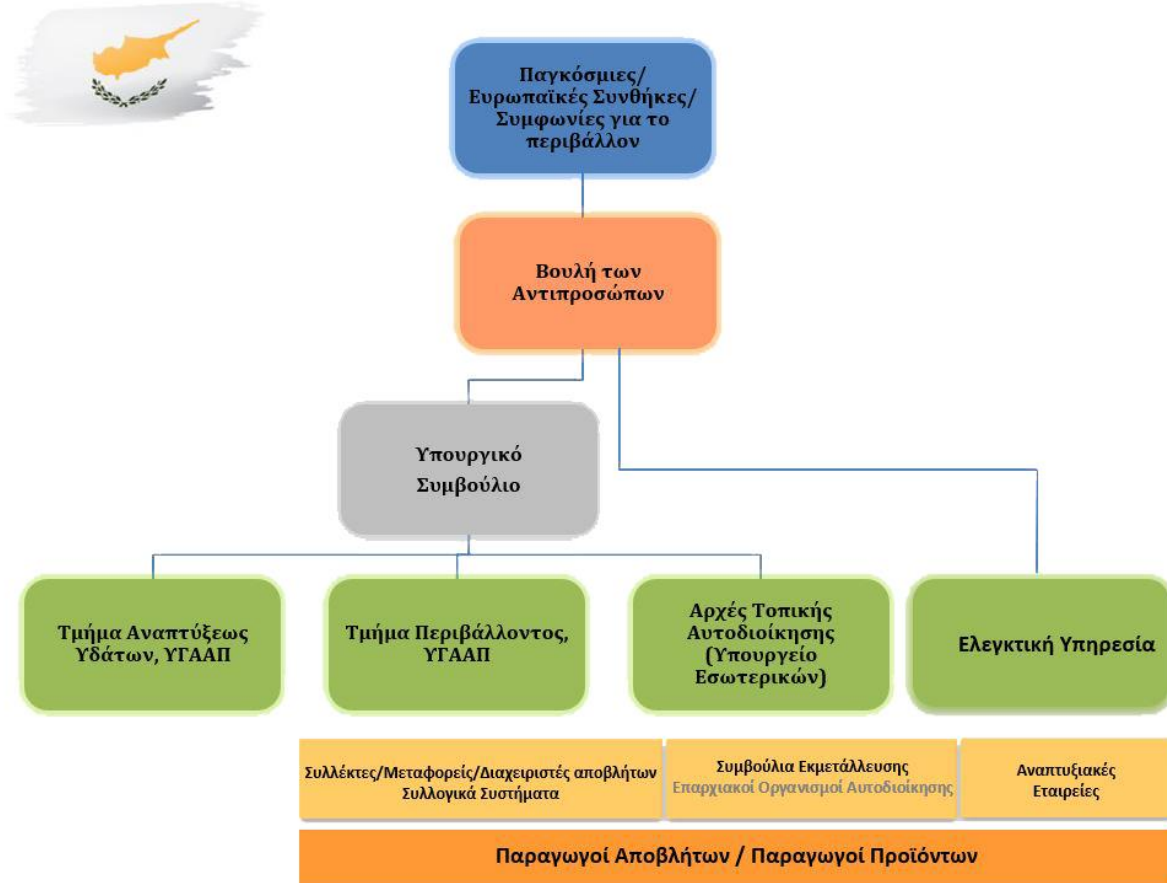
Σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 και τις τροποποιήσεις αυτού, «Παραγωγός Προϊόντος» θεωρείται ο αρχικός παραγωγός αποβλήτων ή κάθε πρόσωπο που πραγματοποιεί εργασίες προ-επεξεργασίας, ανάμειξης ή άλλες εργασίες, οι οποίες οδηγούν σε μεταβολή της φύσης ή της σύνθεσης των αποβλήτων αυτών. σημαίνει κάθε πρόσωπο, το οποίο κατ' επάγγελμα αναπτύσσει, κατασκευάζει, μεταποιεί, επεξεργάζεται ή πωλεί προϊόν ή εισάγει προϊόν στη Δημοκρατία από τρίτη χώρα.

Προκειμένου να ενισχυθούν η επαναχρησιμοποίηση, πρόληψη, ανακύκλωση και άλλες μορφές ανάκτησης απόβλητων, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, με Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να καθορίζει μέτρα που να διασφαλίζουν ότι οι παραγωγοί προϊόντων φέρουν διευρυμένη ευθύνη.

Σχετικοί Κανονισμοί που εκδίδονται με βάση τη νομοθεσία μπορούν να καθορίζουν ότι την ευθύνη για τη διαχείριση των αποβλήτων φέρει πλήρως ή εν μέρει ο παραγωγός προϊόντος, από το οποίο

προέρχονται τα απόβλητα και ότι οι διανομείς του εν λόγω προϊόντος μπορούν να μοιράζονται την ευθύνη αυτήν. Η πιο κάτω εικόνα (Εικόνα 2~~Εικόνα-2~~) παρουσιάζει ένα σχεδιάγραμμα στο οποίο απεικονίζονται τα εμπλεκόμενα μέρη στην αλυσίδα διαχείρισης των αποβλήτων στην Κύπρο.

Εικόνα 2: Εμπλεκόμενα μέρη στην αλυσίδα διαχείρισης των στερεών δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο

Στις παραγράφους που ακολουθούν παρέχεται σύντομη περιγραφή του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου στην Κύπρο, αναφορικά με τα στερεά δημοτικά απόβλητα. Συγκεκριμένα, υπάρχουν Νομοθεσίες που καθορίζουν το πλαίσιο για τα ακόλουθα:

- α) Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων από τις Αρχές Τοπικής Διοίκησης,
- β) Διαχείριση αποβλήτων συσκευασιών,
- γ) Διαχείριση Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ),
- δ) Διαχείριση Ηλεκτρικών Στηλών και Συσσωρευτών (Μπαταρίες),
- ε) Διαχείριση Αποβλήτων Ελαστικών

4.2.2 Οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων από τις Αρχές Τοπικής Διοίκησης) Κανονισμοί του 2022 [ΚΔΠ 292/2022]

Δυνάμει των Περί Αποβλήτων (Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων από τις Αρχές Τοπικής Διοίκησης) Κανονισμών του 2022 [ΚΔΠ 292/2022], σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου 3 του Κανονισμού

10, οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι υπόχρεες για τη λήψη μέτρων πρόληψης της δημιουργίας και διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων, βάσει της ιεράρχησης των αποβλήτων όπως προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 9 του Νόμου. Πιο συγκεκριμένα, τα μέτρα αυτά αφορούν:

- Την εκπόνηση Τοπικών Σχεδίων Δράσης για πρόληψη της δημιουργίας και διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων,
- Ρυθμιστικά μέτρα για την εγκαθίδρυση συστήματος διαλογής των δημοτικών αποβλήτων στην πηγή και χωριστής συλλογής τους, καθώς και
- Την εφαρμογή συστήματος «Πληρώνω Όσο Πετώ» (ΠΟΠ).

Όσον αφορά την εκπόνηση **Τοπικών Σχεδίων Δράσης** για πρόληψη της δημιουργίας και διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων, το ο αργότερο μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2023, οι ΑΤΑ θέτουν σε ισχύ και εφαρμόζουν, είτε ξεχωριστά είτε σε συνεργασία με άλλους Δήμους ή/και Συμπλέγματα Υπηρεσιών Κοινοτήτων, εξαετές τοπικό σχέδιο δράσης για την πρόληψη της δημιουργίας και τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων εντός των διοικητικών τους ορίων.

Σκοπός των Τοπικών Σχεδίων Δράσης είναι ο καθορισμός και η εφαρμογή από τις ΑΤΑ, μέτρων και δράσεων σε τοπικό επίπεδο για την πρόληψη της δημιουργίας και την ορθολογική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων στη βάση της ιεράρχησης των αποβλήτων, όπως αυτή προβλέπεται από τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 και τις τροποποιήσεις αυτού, με σκοπό τη συμβολή των ΑΤΑ στην επίτευξη των στόχων που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 13 του Νόμου.

Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει:

- το τοπικό σχέδιο διαχείρισης δημοτικών αποβλήτων· και
- το τοπικό πρόγραμμα πρόληψης δημιουργίας δημοτικών αποβλήτων, στο οποίο περιλαμβάνονται πρόνοιες σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση των εν λόγω αποβλήτων.

Αναφορικά με την υποχρέωση των ΑΤΑ για την οργάνωση της διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων, αυτές είναι υπόχρεες να θέσουν σε ισχύ και να εφαρμόσουν είτε ξεχωριστά είτε σε συνεργασία με άλλους Δήμους ή/και Συμπλέγματα Υπηρεσιών Κοινοτήτων, εντός των διοικητικών τους ορίων, **ρυθμιστικά μέτρα** για την εγκαθίδρυση συστήματος διαλογής των δημοτικών αποβλήτων στην πηγή και χωριστής συλλογής τους.

Το σύστημα υποχρεωτικής διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής, θα πρέπει να πληροί τις ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις για τις ακόλουθες κατηγορίες δημοτικών αποβλήτων:

- (α) βιοαποικοδομήσιμα απόβλητα κουζίνας και χώρων εστιατορίων (20 01 08)·

- (β) βιοαποικοδομήσιμα απόβλητα κήπων και πάρκων (20 02 01)·
- (γ) χαρτιά και χαρτόνια (20 01 01) και συσκευασίες από χαρτί και χαρτόνι (15 01 01)·
- (δ) γυαλιά (20 01 02) και γυάλινες συσκευασίες (15 01 07)·
- (ε) πλαστικά (20 01 39) και πλαστικές συσκευασίες (15 01 02)·
- (στ) μέταλλα (20 01 40) και μεταλλικές συσκευασίες (15 01 04)·
- (ζ) ξύλινες συσκευασίες (15 01 03)·
- (η) συνθετικές συσκευασίες (15 01 05)·
- (θ) προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας, ειδικότερα ρούχα (20 01 10), υφάσματα (20 01 11) και συσκευασίες από υφαντουργική ύλη (15 01 09)·
- (ι) ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό οικιακού τύπου (16 02)·
- (ια) μπαταρίες οικιακού τύπου (20 10 33 και 20 01 34)·
- (ιβ) ογκώδη απόβλητα (20 03 07) και ογκώδη αντικείμενα προς επαναχρησιμοποίηση και
- (ιγ) μικτά δημοτικά απόβλητα (20 03 01).

Στα πλαίσια του Εθνικού Σχέδιου Δράσης για την ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας, το πρόγραμμα στήριξης για την εγκαθίδρυση συστήματος χωριστής συλλογής στην πηγή δημοτικών στερεών αποβλήτων, συγχρηματοδοτείται με την εφαρμογή συστήματος ΠΟΠ στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Συγκεκριμένα, με το «**Πληρώνω Όσο Πετώ**» εγκαθιδρύεται το σύστημα διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής ανακυκλώσιμων και οργανικών/βιολογικών αποβλήτων, το οποίο στοχεύει στη μείωση της ταφής των βιοαποικοδομήσιμων υλικών, στην αύξηση του ποσοστού ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης υλικών και στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων.

4.2.3 Οι περί Αποβλήτων (Χώροι Υγειονομικής Ταφής) Κανονισμοί του 2003 έως 2021

Η Οδηγία 1999/31/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 1999 περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων και η επακόλουθη τροποποίησή της με την Οδηγία 2018/850/ΕΕ, απαιτούν από τα κράτη μέλη να μειώσουν σημαντικά την ποσότητα των αποβλήτων που αποστέλλονται στους Χώρους Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤΑ), οδηγώντας τελικά προς την κατεύθυνση ότι η χρήση των ΧΥΤΑ θα πρέπει να γίνει η εξαίρεση και όχι ο κανόνας. Απώτερος σκοπός είναι τόσο η αποτροπή πρόκλησης επιζήμιων συνεπειών για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον, όσο και η διασφάλιση για σωστή διαχείριση των αποβλήτων, σύμφωνα με την αρχή στην ιεράρχηση διαχείρισής τους.

Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι:

- Από το 2030, τα απόβλητα που είναι κατάλληλα για ανακύκλωση ή άλλη ανάκτηση, ιδιαίτερα τα δημοτικά απόβλητα, δεν θα διατίθενται σε χώρους υγειονομικής ταφής
- Έως το 2030, η δημιουργία αποβλήτων τροφίμων να μειωθεί κατά 50%

- Έως το 2035, η ποσότητα των δημοτικών αποβλήτων που καταλήγουν σε ΧΥΤΑ να μειωθεί στο 10% ή λιγότερο της συνολικής ποσότητας των δημοτικών αποβλήτων που παράγονται
- Τα μη επεξεργασμένα δημοτικά απόβλητα θα προετοιμάζονται για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση μετά τη συλλογή τους. Σύμφωνα με την Οδηγία για τα απόβλητα, το 55% κατά βάρος των δημοτικών αποβλήτων πρέπει να ανακυκλώνεται έως το 2025, το 60% έως το 2030 και το 65% έως το 2035

Προκειμένου να υποστηριχθούν οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία και να εκπληρωθούν οι απαιτήσεις των διατάξεων των άρθρων του βασικού Νόμου και ειδικότερα των διατάξεων των άρθρων 9 και 14 αυτού, οι παρόντες Κανονισμοί αποσκοπούν στην εξασφάλιση (α) της σταδιακής μείωσης της υγειονομικής ταφής των αποβλήτων, ιδίως των αποβλήτων που είναι κατάλληλα για ανακύκλωση ή άλλου είδους ανάκτηση και (β) μέσω αυστηρών λειτουργικών και τεχνικών απαιτήσεων για τα απόβλητα και τους χώρους υγειονομικής ταφής, του καθορισμού μέτρων, διαδικασιών και κατευθυντηρίων γραμμών για την κατά το δυνατόν πρόληψη ή μείωση των αρνητικών συνεπειών για το τοπικό περιβάλλον, ιδίως όσον αφορά τη ρύπανση των επιφανειακών και των υπογείων υδάτων, του εδάφους και της ατμόσφαιρας, και για το παγκόσμιο περιβάλλον, περιλαμβανομένου του φαινομένου του θερμοκηπίου, καθώς και οποιουδήποτε κινδύνου προκύπτει για την υγεία του ανθρώπου από την υγειονομική ταφή των αποβλήτων καθ' όλο τον κύκλο ζωής του χώρου υγειονομικής ταφής.

Η εν λόγω Οδηγία αναγνωρίζει ότι υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις επιδόσεις τους στη διαχείριση των αποβλήτων και, ως εκ τούτου, επιτρέπει στα κράτη μέλη με χαμηλές επιδόσεις όπως η Κύπρος, να αναβάλουν αυτούς τους στόχους έως και πέντε χρόνια για να μπορέσουν να προχωρήσουν οι απαραίτητες εξελίξεις. Η Οδηγία μεταφέρθηκε στο Εθνικό Δίκαιο με τους περί Αποβλήτων (Χώροι Υγειονομικής Ταφής) Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 562/2003, 618/2007, 147/2014 και 202/2021).

4.2.4 Ο περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμος του 2002 έως 2022 (Ν. 32(I)/2002) και σχετικοί Κανονισμοί

Η Οδηγία 94/62/ΕΚ για τις συσκευασίες και τα απόβλητα συσκευασιών (χαρτί/χαρτόνι, πλαστικό, γυαλί, μέταλλο), υιοθετήθηκε με τον περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμο (Ν.32(I)/2002, 133(I)/2003) 159(I)/2005, 48(I)/2006, 58(I)/2012, 59(I)/2012, 125(I)/2012, 163(I)/2017, 171(I)/2019, 105(I)/2021 και 97(I)/2022) στο Κυπριακό Δίκαιο.

Ο παρών Νόμος καλύπτει όλες τις συσκευασίες που διατίθενται στην αγορά και όλα τα απόβλητα συσκευασίας, που είτε έχουν χρησιμοποιηθεί είτε προέρχονται από τις βιομηχανίες, το εμπόριο, τα

γραφεία, τα καταστήματα, τις υπηρεσίες, τα νοικοκυριά ή οποιαδήποτε άλλη πηγή, ανεξάρτητα από τα υλικά από τα οποία αποτελούνται.

Σκοπός του παρόντος Νόμου είναι η θέσπιση μέτρων για τη διαχείριση των συσκευασιών και των αποβλήτων συσκευασίας ώστε:

(α) Να προληφθούν και να μειωθούν οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος· και

(β) να διασφαλιστεί η λειτουργία της αγοράς στη Δημοκρατία με την αποφυγή εμποδίων στο εμπόριο και στρεβλώσεων ή περιορισμών στον ανταγωνισμό.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2025 το αργότερο, πρέπει να επιτευχθούν επίπεδα ανακύκλωσης 65% ως ελάχιστον κατά βάρος του συνόλου των αποβλήτων συσκευασίας· και επίτευξη των ακόλουθων ελάχιστων στόχων ανακύκλωσης, για τα πιο κάτω συγκεκριμένα υλικά, που περιέχονται στα απόβλητα συσκευασίας:

- (i) το 50 % κατά βάρος, για τα πλαστικά·
- (ii) το 25 % κατά βάρος, για το ξύλο·
- (iii) το 70 % κατά βάρος, για τα σιδηρούχα μέταλλα·
- (iv) το 50 % κατά βάρος, για το αλουμίνιο·
- (v) το 70 % κατά βάρος, για το γυαλί·
- (i) το 75 % κατά βάρος, για το χαρτί και χαρτόνι·

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον παρών Νόμο, μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2030 το αργότερο, πρέπει να επιτευχθούν επίπεδα ανακύκλωσης 70% ως ελάχιστον, κατά βάρος του συνόλου των αποβλήτων συσκευασίας· όπως επίσης και οι ακόλουθοι ελάχιστοι στόχοι ανακύκλωσης, για τα πιο κάτω συγκεκριμένα υλικά, που περιέχονται στα απόβλητα συσκευασίας:

- (i) το 55 % κατά βάρος, για το πλαστικό·
- (ii) το 30 % κατά βάρος, για το ξύλο·
- (iii) το 80 % κατά βάρος, για τα σιδηρούχα μέταλλα·
- (iv) το 60 % κατά βάρος, για το αλουμίνιο·
- (v) το 75 % κατά βάρος, για το γυαλί·
- (vi) το 85 % κατά βάρος, για το χαρτί και χαρτόνι.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, οι βασικοί στόχοι που αναφέρονται πιο πάνω, επιτυγχάνονται με τη λήψη μέτρων, προκειμένου να συμβάλουν στη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία.

4.2.5 Οι περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμοί του 2015 έως 2021

Η ΕΕ μέσω της Οδηγίας 2002/96/ΕΚ, εφαρμόζει την αρχή της ευθύνης του παραγωγού για τα Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), ως ένα μέσο αντιμετώπισης του αυξανόμενου ρεύματος παραγωγής τους (τριπλάσιος ρυθμός ανάπτυξης από τα υπόλοιπα απόβλητα στην ΕΕ). Σύμφωνα με αυτήν, όσοι τοποθετούν ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό στην αγορά, είναι υπόχρεοι να επωμίζονται το κόστος της διαχείρισης των προϊόντων τους όταν αυτά γίνουν απόβλητα, με τη συγκρότηση ατομικών ή συλλογικών συστημάτων ανάκτησης των ΑΗΗΕ.

Για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης των ΑΗΗΕ, λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης του ρεύματος αυτού, σύμφωνα με την Οδηγία 2012/19/ΕΕ για διαχείριση ΑΗΗΕ, από το 2019 το ελάχιστο ποσοστό συλλογής που πρέπει να επιτυγχάνεται σε ετήσια βάση πρέπει να είναι το 65 % του μέσου ετήσιου βάρους των ΑΗΗΕ που διατέθηκε στην αγορά του εν λόγω κράτους μέλους την προηγούμενη τριετία, ή εναλλακτικά το 85 % των ΑΗΗΕ που παράγονται ανά βάρος στο κράτος μέλος αυτό. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν ποιον από αυτούς τους δύο ισοδύναμους τρόπους μέτρησης του στόχου επιθυμούν να πετύχουν. Στην περίπτωση της Κύπρου, συλλέγονται πληροφορίες για τη μέτρηση και των δύο αυτών στόχων.

Για σκοπούς εναρμόνισης με την πιο πάνω Οδηγία, ετοιμάστηκαν και μεταφέρθηκαν στο Εθνικό Δίκαιο «Οι περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμοί του 2015 (ΚΔΠ 73/2015, Κ.Δ.Π. 3372017 και Κ.Δ.Π. 200/2021)». Σκοπός των Κανονισμών αυτών είναι ο καθορισμός μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας με την πρόληψη ή μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της παραγωγής και της διαχείρισης Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), καθώς και με τον περιορισμό των συνολικών επιπτώσεων της χρήσης των πόρων και τη βελτίωση της αποδοτικότητας της, συμβάλλοντας έτσι στην αειφόρο ανάπτυξη.

Σύμφωνα με αυτούς, η συλλογή ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης μπορεί να πραγματοποιείται μόνο από:

- (α) τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή εκπροσώπους τους,
- (β) τους παραγωγούς ή εκπροσώπους τους,
- (γ) τους διανομείς,
- (δ) τους τεχνικούς εγκατάστασης και

(ε) πρόσωπα που κατέχουν άδεια διαχείρισης αποβλήτων,

σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 10, και με τρόπο που στη συνέχεια να διευκολύνεται η επαναχρησιμοποίηση, η αποσυναρμολόγηση και η ανάκτηση των ΑΗΗΕ, των κατασκευαστικών τους στοιχείων και των υλικών τους. Τα ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης που συλλέγονται, παραδίδονται στη συνέχεια στους παραγωγούς ή σε τρίτα πρόσωπα τα οποία ενεργούν για λογαριασμό τους ή για σκοπούς προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση στις ενδεδειγμένες εγκαταστάσεις ή επιχειρήσεις.

Για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την Οδηγία της ΕΕ για τα ΑΗΗΕ και την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για τη διαχείρισή τους, βάσει των Κανονισμών ΑΗΗΕ αδειοδοτήθηκε και λειτουργεί το συλλογικό σύστημα Διευρυμένης Ευθύνης Παραγωγού WEEE Κύπρου, για τη συλλογή και διαχείριση των ΑΗΗΕ.

Το WEEE Electrocyclosis Cyprus Ltd., αποτελεί το πρώτο συλλογικό σύστημα διαχείρισης ΑΗΗΕ στην Κύπρο, το οποίο εγκρίθηκε το 2009 θέτοντας σε ισχύ χρέωση περιβαλλοντικού τέλους σε νέες συσκευές. Το περιβαλλοντικό τέλος εγκρίθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ως η Αρμόδια Αρχή. Σημαντικό μέρος των εσόδων από το τέλος αυτό, διατίθεται από το σύστημα για την ορθή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών αναφορικά με το θέμα¹⁶.

Σύμφωνα με τον κατάλογο αδειοδοτημένων εγκαταστάσεων στην Κύπρο, υπάρχουν δώδεκα (12) αδειοδοτημένες μονάδες για την αποδοχή και επεξεργασία ΑΗΗΕ. Τα είκοσι-τρία (23) Πράσινα Σημεία λειτουργούν επίσης ως χώροι για τη συλλογή των ΑΗΗΕ και την επακόλουθη μεταφορά τους στις αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας. Οι κάτοικοι ενθαρρύνονται να φέρουν τα ΑΗΗΕ τους στα Πράσινα Σημεία δωρεάν.

Σύμφωνα με τους όρους της άδειας του, το συλλογικό σύστημα εισπράττει τέλη από τους παραγωγούς και οφείλει να λειτουργεί δίκτυο σημείων συλλογής όλων των κατηγοριών ΗΗΕ, ώστε να επιτρέπει στους τελικούς χρήστες τη διάθεση των ΑΗΗΕ και να διασφαλίζει την μεταφορά τους σε αδειοδοτημένους χώρους επεξεργασίας και την ανάκτηση και ανακύκλωση των ΑΗΗΕ που συλλέγονται. Επιπρόσθετα, οφείλει να συνεργάζεται με τις ΑΤΑ, τους παραγωγούς, τους διανομείς, τους τεχνικούς εγκατάστασης και τις αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις ή τις ΑΤΑ που εκτελούν εργασίες συλλογής και μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένου του δικτύου πράσινων σημείων, όπως επίσης και

¹⁶ [Διαχείριση Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού \(ΑΗΗΕ\), Τμήμα Περιβάλλοντος, Νοέμβριος 2023](#)

να συντάσσει ετήσια έκθεση που να περιγράφει λεπτομερώς τις ποσότητες των ΗΗΕ που πωλήθηκαν, καθώς και τα ΑΗΗΕ που παράγονται.

4.2.6 Οι περί Αποβλήτων (Ηλεκτρικές Στήλες ή Συσσωρευτές) Κανονισμοί του 2009 έως 2021

Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2006/66/ΕΚ θεσπίζει την αρχή της Ευθύνη Παραγωγού για το ρεύμα των ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, για τα οποία απαιτείται χωριστή συλλογή και περιβαλλοντικά ορθή διαχείριση, καθώς θεωρούνται επικίνδυνα αστικά απόβλητα.

Συγκεκριμένα, η εν λόγω Οδηγία, στοχεύει στη μεγιστοποίηση της χωριστής συλλογής και ανακύκλωσης αποβλήτων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών (επαναφορτιζόμενες μπαταρίες). Επιπρόσθετα, στοχεύει στη μείωση της διάθεσής τους στα δημοτικά απόβλητα, επιβάλλοντας απαγόρευση απόρριψης μη επεξεργασμένων μπαταριών αυτοκινήτων και βιομηχανικών μπαταριών σε χώρους υγειονομικής ταφής ή σε αποτέφρωση, καθώς και στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων τους με την απαγόρευση της εμπορίας ορισμένων ηλεκτρικών στηλών και των συσσωρευτών που περιέχουν υδράργυρο, κάδμιο και μόλυβδο.

Επιπρόσθετα, βάση της Οδηγίας, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι:

- (α) εφαρμόζονται κατάλληλα συστήματα συλλογής για τα απόβλητα φορητών ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών,
- (β) οι παραγωγοί ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών αυτοκινήτων, ή τρίτοι, δημιουργούν συστήματα για τη συλλογή αποβλήτων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών αυτοκινήτων από τους τελικούς χρήστες ή από προσβάσιμο σημείο συλλογής που βρίσκεται κοντά τους, όταν η συλλογή δεν πραγματοποιείται μέσω των συστημάτων.

Η εν λόγω νομοθεσία μεταφέρθηκε στο Εθνικό Δίκαιο με τον περί Αποβλήτων Νόμο (Ν.185(Ι)/2011 και τις επακόλουθες τροποποιήσεις του) και τους περί Αποβλήτων (Ηλεκτρικές Στήλες ή Συσσωρευτές) Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 125/2009, 79/2012, 56/2016 και 201/2021), για τον έλεγχο της διανομής και διαχείρισης ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών στην Κυπριακή αγορά.

Σύμφωνα με αυτούς, οι παραγωγοί ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών βιομηχανίας, ή τρίτοι που ενεργούν για λογαριασμό τους, υποχρεούνται να παραλαμβάνουν, κατόπιν επιστροφής από τελικούς χρήστες, τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών. Μπορούν επίσης να συλλέγουν και ανεξάρτητοι τρίτοι.

Αντίστοιχα, οι παραγωγοί ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών αυτοκινήτων, ή τρίτοι που ενεργούν

για λογαριασμό τους, υποχρεούνται να δημιουργήσουν συστήματα για τη συλλογή αποβλήτων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών αυτοκινήτων από τους τελικούς χρήστες ή από προσβάσιμο σημείο συλλογής.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών, ο Υπουργός ΓΑΑΠ καταρτίζει Μητρώο Παραγωγών Αποβλήτων Ηλεκτρικών Στηλών και Συσσωρευτών, στο οποίο όλοι οι παραγωγοί οφείλουν να εγγραφούν και να παρέχουν τις απαιτούμενες πληροφορίες. Επιπρόσθετα, οι εν λόγω παραγωγοί οφείλουν να συμμετέχουν είτε σε συλλογικό, είτε σε ατομικό σύστημα διαχείρισης, για το οποίο απαιτείται προηγουμένως έγκριση από τον Υπουργό ΓΑΑΠ.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών, όλοι οι παραγωγοί ή τα πρόσωπα που ενεργούν για λογαριασμό τους, υποχρεούνται να:

- (α) εγκαθιδρύσουν συστήματα για να εξασφαλίζουν την επεξεργασία και την ανακύκλωση των αποβλήτων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και
- (β) επεξεργάζονται και να ανακυκλώνουν μέσω εγκεκριμένων συστημάτων από το ΤΠ, όλες τις ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές που είναι δυνατό να αναγνωρισθούν και να συλλεχθούν.

Ως εκ τούτου, για τη συμμόρφωση με τις πρόνοιες των Κανονισμών, οι “υπόχρεοι παραγωγοί” οργανώθηκαν και υπέβαλαν πρόταση στο ΤΠ για λειτουργία του πρώτου Συλλογικού Συστήματος Διαχείρισης Μπαταριών (ΑΦΗΣ ΚΥΠΡΟΣ ΛΤΔ), το οποίο εγκρίθηκε το 2009 (μετά την δημοσίευση των σχετικών Κανονισμών), με σκοπό τη διαχείριση των ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών από τα νοικοκυριά. Η ΑΦΗΣ είναι το μοναδικό Σύστημα Συλλογικής Διαχείρισης ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών που έχει εγκριθεί στην Κύπρο για τη διαχείριση των αποβλήτων αυτών.

Όπως αναφέρεται στον Κανονισμό, οι ηλεκτρικές στήλες και οι συσσωρευτές πρέπει να συλλέγονται χωριστά από τα δημοτικά απόβλητα και να αποστέλλονται για σωστή περιβαλλοντική επεξεργασία. Στην Κύπρο, δεν υπάρχουν εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων μπαταριών και επομένως, αποστέλλονται όλες σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις σε άλλα Ευρωπαϊκά Κράτη.

4.2.7 Οι περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων Ελαστικών) Κανονισμών (ΚΔΠ 61/2011)

Μέσα από τους περί Στερεών και Επικινδύνων Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων Ελαστικών) Κανονισμούς του 2011 (ΚΔΠ 61/2011), υιοθετήθηκε η ευθύνη του παραγωγού για τα ελαστικά. Στα πλαίσια των Κανονισμών αυτών, ο Υπουργός ΓΑΑΠ παραχώρησε άδεια λειτουργίας σε δύο Συλλογικά

Συστήματα, το RTM tyres recycling Ltd. και το E4C Ltd. Σκοπός των συστημάτων αυτών είναι η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που θέτουν οι Κανονισμοί στους «παραγωγούς ελαστικών».

Για την διαχείριση των ελαστικών στην Κύπρο, έχουν αδειοδοτηθεί μία μονάδα τεμαχισμού, μία μονάδα κοκκοποίησης και μία μονάδα καύσης. Στα πλαίσια της συμμόρφωσης τους τα εγκεκριμένα συστήματα συνεργάζονται με τις μονάδες αυτές όπως και αδειοδοτημένους συλλέκτες/μεταφορείς για την ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων ελαστικών¹⁷.

Το Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων Ελαστικών (ΣΔΑΕ) αποτελεί την οργάνωση, σε ατομική ή συλλογική βάση, των εργασιών συλλογής, μεταφοράς, προσωρινής αποθήκευσης, επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησης αποβλήτων ελαστικών και προς τον σκοπό αυτό, συστήνεται Φορέας Διαχείρισης (ΦΔ), ως νομικό πρόσωπο.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 15(1) των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων Ελαστικών) Κανονισμών (ΚΔΠ 61/2011), πριν την έξοδο ελαστικών από τον λιμενικό χώρο, ο παραγωγός ελαστικών (που στην περίπτωση της Κύπρου είναι μόνο οι εισαγωγείς αφού δεν υπάρχει εγχώρια παραγωγή) παρουσιάζει στην Αρχή Λιμένων Κύπρου, αποδεικτικά στοιχεία εκπλήρωσης των περιβαλλοντικών του υποχρεώσεων, ειδικά όσον αφορά στην καταβολή του περιβαλλοντικού τέλους.

Βάσει των πιο πάνω, ο παραγωγός ελαστικών, για την εκτελώνιση καινούργιων ελαστικών από τον λιμενικό χώρο, θα πρέπει να παρουσιάσει αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι συμβεβλημένος με ΦΔ και να καταβάλει στο σύστημα με το οποίο είναι συμβεβλημένος, το περιβαλλοντικό τέλος, που αντιστοιχεί στην ποσότητα των ελαστικών που έχει εισαγάγει. Ο ΦΔ είναι νομικό πρόσωπο, το οποίο συστήνεται από τους παραγωγούς ελαστικών προς τον σκοπό της οργάνωσης και λειτουργίας συλλογικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων ελαστικών, που αφορά στην οργάνωση, σε ατομική συλλογική βάση, των εργασιών συλλογής, μεταφοράς, προσωρινής αποθήκευσης, επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησης αποβλήτων ελαστικών.

Το περιβαλλοντικό τέλος, που διαφέρει ανάλογα με την κατηγορία ελαστικού και καλύπτει το κόστος συλλογής, μεταφοράς και τελικής διαχείρισής του, καθορίζεται από το ΣΔΑΕ και αναγράφεται στην άδεια λειτουργίας του συστήματος. Με βάση τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 και των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων Ελαστικών) Κανονισμών (ΚΔΠ

¹⁷ [Διαχείριση αποβλήτων ελαστικών, Τμήμα Περιβάλλοντος, Νοέμβριος 2023.](#)

61/2011), ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΓΑΑΠ) παραχωρεί άδεια λειτουργίας ΣΔΑΕ.

Με την καταβολή του περιβαλλοντικού τέλους, ο παραγωγός ελαστικών παραλαμβάνει από το ΣΔΑΕ σχετική απόδειξη είσπραξης και αριθμό κουπονιών που εκδίδονται από το σύστημα. Για κάθε ελαστικό, για το οποίο έχει καταβληθεί το περιβαλλοντικό τέλος, αντιστοιχεί ένα κουπόνι, το οποίο ο εισαγωγέας παραχωρεί στο εκάστοτε συνεργείο ελαστικών όταν μεταπωλεί τα ελαστικά του.

Το περιβαλλοντικό τέλος μετακυλιέται στον τελικό καταναλωτή, με την αντικατάσταση καινούργιου ελαστικού στο όχημά του σε κάθε συνεργείο ελαστικών. Στη συνέχεια, τα συνεργεία ελαστικών παραδίδουν τα χρησιμοποιημένα ελαστικά μαζί με τα κουπόνια, με τα οποία αποδεικνύεται ότι το περιβαλλοντικό τέλος έχει καταβληθεί σε συλλογείς/μεταφορείς ελαστικών, που έχουν συνάψει συμφωνία με ΣΔΑΕ και έχουν την υποχρέωση να μεταφέρουν τα χρησιμοποιημένα ελαστικά σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση, η οποία θα αναλάβει την τελική τους διαχείριση¹⁸.

4.2.8 Οι περί Αποβλήτων (Απόβλητα Χαρτιού Μη Συσκευασίας) Κανονισμοί του 2017 (Κ.Δ.Π. 430/2017)

Με την εφαρμογή των Περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων Χαρτιού Μη Συσκευασίας) Κανονισμών του 2017, θεσπίστηκαν μέτρα για τη διαχείριση των αποβλήτων χαρτιού μη συσκευασίας, μέσω της υιοθέτησης της αρχής της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού.

Οι Κανονισμοί στοχεύουν κυρίως στην πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων χαρτιού μη συσκευασίας, στη χωριστή συλλογή τους και στην περιβαλλοντικά ορθή αξιοποίηση τους μειώνοντας με αυτό τον τρόπο τις αρνητικές επιπτώσεις της παραγωγής και της διαχείρισης αποβλήτων χαρτιού μη συσκευασίας, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος. Παράλληλα, βοηθούν στην επίτευξη των Ευρωπαϊκών στόχων που υποχρεούται να επιτύχει η Κυπριακή Δημοκρατία.

Μέσα από τους Κανονισμούς, όλοι όσοι εισάγουν χαρτί μη συσκευασίας ή προϊόντα χαρτιού μη συσκευασίας στην αγορά (παραγωγοί) θα πρέπει, είτε συλλογικά είτε ατομικά, να χρηματοδοτήσουν και λειτουργήσουν συστήματα και κατάλληλες υποδομές που να επιτρέπουν στο χρήστη προϊόντων χαρτιού μη συσκευασίας, τη χωριστή διαλογή στην πηγή όταν αυτά καταστούν απόβλητα.

¹⁸ [Διαχείριση αποβλήτων ελαστικών οχημάτων, Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας – Ειδική Έκθεση αρ. ΠΕ/01/2021, Νοέμβριος 2023.](#)

Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της εφαρμογής των περί Αποβλήτων (Απόβλητα Χαρτιού Μη Συσκευασίας) Κανονισμών του 2017, έχει εκδοθεί άδεια λειτουργίας στο συλλογικό σύστημα της Εταιρείας Διαχείρισης Χαρτιού Μη Συσκευασίας (ΔΙ.ΧΑ), με σκοπό τη συλλογή και διαχείριση του οικιακού ρεύματος του Χαρτιού Μη Συσκευασίας, συμπεριλαμβανομένης και της ενημέρωσης του κοινού.

4.2.9 Ο Περί Ειδικών Δημοσιονομικών Διατάξεων Νόμος του 1961 [Ν. 6/1961]

Σύμφωνα με τον περί Ειδικών Δημοσιονομικών Διατάξεων Νόμο του 1961, εάν σε οποιαδήποτε εποχή του έτους δεν έχει ψηφιστεί ο Προϋπολογισμός από τη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι την ημέρα έναρξης του οικονομικού έτους, η Βουλή των Αντιπροσώπων παρέχει εξουσιοδότηση διεκπεραίωσης κάθε απαιτούμενης δαπάνης για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα και σε κάθε περίπτωση δύο μήνες συνολικά από τον λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ή οποιονδήποτε άλλο λογαριασμό του Δημοσίου.

Σε περίπτωση που ο Προϋπολογισμός δεν ψηφιστεί πριν το τέλος του χρόνου, τότε η Βουλή:

- Παρέχει εξουσιοδότηση για διενέργεια δαπανών για χρονική περίοδο μέχρι και δύο μήνες (1+1).
- Το ποσό που εξουσιοδοτείται δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 του ποσού που προβλέπεται στον Προϋπολογισμό του προηγούμενου έτους.
- Δεν εγκρίνονται δαπάνες για νέες ενέργειες, νέα έργα / σχέδια (Νέα άρθρα του προϋπολογισμού).

4.2.10 Ο περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμος του 2014 [Ν.20(Ι)/2014 και σχετικοί Κανονισμοί

Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται σε όλη τη δημόσια υπηρεσία, οποιαδήποτε άλλα τμήματα, γραφεία υπηρεσίες, ταμεία και οντότητες Γενικής Κυβέρνησης και άλλες οντότητες, περιλαμβανομένων των κρατικών οργανισμών και των κρατικών επιχειρήσεων, όπως καθορίζονται στον παρόντα Νόμο και σε όλους τους δημόσιους υπαλλήλους και άλλους λειτουργούς και υπαλλήλους σε αυτές τις οντότητες με την ευθύνη είσπραξης, χρησιμοποίησης ή διαχείρισης δημόσιων πόρων, εσόδων ή χρημάτων και οποιωνδήποτε άλλων προσώπων, όπως καθορίζονται στον παρόντα Νόμο.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του παρόντα Νόμου, η διαχείριση των δημόσιων οικονομικών περιλαμβάνει:

- (α) τη διαμόρφωση, έγκριση, παρουσίαση και υλοποίηση του Στρατηγικού Πλαισίου Δημοσιονομικής Πολιτικής, του περί Προϋπολογισμού Νόμου και του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου στη βάση των αρχών της βιωσιμότητας, σύνεσης, σταθερότητας, συνέπειας και διαφάνειας·

- (β) τον έλεγχο των εσόδων και δαπανών·
- (γ) τη διαχείριση του δημόσιου χρέους και των ρευστών διαθεσίμων·
- (δ) το λογιστικό σύστημα και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου· και
- (ε) την ετοιμασία και τον έλεγχο των τελικών λογαριασμών και χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι κατηγορίες δαπανών μπορούν να είναι:

- Δαπάνες Πάγιου Ταμείου,
- Τακτικές (Μισθοί, λειτουργικές δαπάνες, αμυντικές δαπάνες, χορηγίες, μεταβιβάσεις),
- Αναπτυξιακές (Οδικό Δίκτυο, Ανεγέρσεις/Επεκτάσεις Δημόσιων κτιρίων, Υδατικά Έργα, Περιβαλλοντικά Έργα, Ενέργεια – Τεχνολογία, Συγχρηματοδοτούμενα Έργα/Προγράμματα).

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου καθορίζονται στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, και στον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο του 2014 [N.20(I)/2014]. Περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Ετοιμασία και υλοποίηση του ετήσιου κρατικού Προϋπολογισμού (Π/Υ) και του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου, σύμφωνα με το Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής.
- Έγκριση των Προϋπολογισμών των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Συμβουλίων Αποχετεύσεως και Σχολικών Εφοριών, και παρακολούθηση της υλοποίησής τους.
- Συντονισμό και ετοιμασία της Έκθεσης Δημοσιονομικών Κινδύνων σε ετήσια βάση (Άρθρο 58 του Ν.20(I)/2014).

4.2.11 Ο περί Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης Νόμος του 2022 [N. 37(I)/2022]

Με τον παρόντα Νόμο εισάγεται στο θεσμικό πλαίσιο της μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης η σύσταση των Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης (ΕΟΑ), σε περιοχές των οποίων τα διοικητικά όρια ταυτίζονται με τα όρια των οικείων επαρχιών, δηλαδή στις πέντε (5) Επαρχίες. Ως εκ τούτου, η έδρα κάθε Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης βρίσκεται στον ομώνυμο δήμο της οικείας επαρχίας, λαμβάνοντας υπόψη ότι λόγω της έκρυθμης κατάστασης, η προσωρινή έδρα του Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης που συστήνεται στην επαρχία Αμμοχώστου, καθορίζεται από το Συμβούλιο αυτού.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και τηρουμένων των διατάξεων οποιουδήποτε άλλου Νόμου, κάθε Επαρχιακός Οργανισμός Αυτοδιοίκησης αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και

λειτουργεί διά του Συμβουλίου του. Κάθε Συμβούλιο ΕΟΑ, απαρτίζεται συνολικά από 16 μέλη, περιλαμβανομένου του προέδρου και του αντιπροέδρου αυτού, 9 εκ των οποίων προέρχονται από τα οικεία Δημοτικά Συμβούλια και 6 από τα οικεία Κοινοτικά Συμβούλια.

Ο κάθε ΕΟΑ συστήνεται με την ενοποίηση των υπηρεσιών που παρέχουν σήμερα τα **Συμβούλια Υδατοπρομήθειας**, τα **Συμβούλια Αποχετεύσεων**, καθώς και τα **Συμβούλια Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων**, με την παράλληλη μεταφορά της αδειοδότησης της ανάπτυξης (πολεοδομικές άδειες και άδειες οικοδομής) από τα Επαρχιακά Γραφεία Πολεοδομίας, τους Δήμους και τις Επαρχιακές Διοικήσεις, αντίστοιχα, στους πέντε (5) αυτούς Οργανισμούς.

Το νομοσχέδιο αυτό, σκοπό έχει την εκμετάλλευση συνεργιών κλίμακας στα έξοδα λειτουργίας, συντήρησης και διοίκησης των εν λόγω Οργανισμών, και παράλληλα την εξυπηρέτηση του πολίτη σε ένα και μόνο σημείο, όπου θα εκδίδονται παράλληλα και οι δύο άδειες που αφορούν την αδειοδότηση της ανάπτυξης.

Συγκεκριμένα, οι ΕΟΑ θα έχουν την ευθύνη για:

- (1) τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται σε σχέση με ζητήματα περιβαλλοντικού σχεδιασμού και περιβαλλοντικής διαχείρισης,
- (2) τον πολεοδομικό έλεγχο και την επιβολή πολεοδομικού ελέγχου.

Σημειώνεται ότι για σκοπούς έκδοσης πολεοδομικών αδειών θα λαμβάνονται υπόψη οι θέσεις της οικείας τοπικής Αρχής, για την εφαρμογή των διατάξεων του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου και των Κανονισμών (έκδοση αδειών οικοδομής), για έργα υποδομής που αφορούν:

- (α) κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία συστημάτων ύδρευσης,
- (β) κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία συστημάτων αποχέτευσης για υγρά λύματα και όμβρια ύδατα,
- (γ) κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων και
- (δ) υδατοπρομήθεια.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου, κάθε ΕΟΑ, κατά την άσκηση των εξουσιών και των αρμοδιοτήτων του σε σχέση με τα απόβλητα, υπόκειται στις διατάξεις του περί Αποβλήτων Νόμου, του περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμου και των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Χώροι Υγειονομικής Ταφής) Κανονισμών, καθώς και στις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου Νόμου ο οποίος διέπει θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.

Όπως καθορίζεται στο Νόμο, κάθε Επαρχιακός Οργανισμός Αυτοδιοίκησης αποτελεί φορέα παραλαβής, επεξεργασίας και γενικά διαχείρισης των αποβλήτων της περιοχής του και έχει ευθύνη

για τη λειτουργία των χώρων παράδοσης και των εγκαταστάσεων που αφορούν την επεξεργασία ή/και διαχείριση των αποβλήτων αυτών, ενώ κάθε ΕΟΑ φέρει τις αρμοδιότητες για τη διαχείριση του χώρου παράδοσης αποβλήτων.

Ο νόμος πρόκειται να τεθεί σε ισχύ από την 1^η Ιουλίου 2024 για τα συμβούλια Υδατοπρομήθειας, τα Συμβούλια Αποχετεύσεων, τα Επαρχιακά Γραφεία Πολεοδομίας, τους Δήμους και τις Επαρχιακές Διοικήσεις.

Σε αυτό το στάδιο ωστόσο, προωθείται τροποποίηση της Νομοθεσίας ώστε Αρμόδιο Υπουργείο για τους ΕΟΑ να είναι το ΥΓΑΑΠ και όχι το ΥΠΕΣ. Επιπρόσθετα, προωθείται νομοσχέδιο ώστε η μεταφορά αρμοδιοτήτων σχετικών με τα απόβλητα στους ΕΟΑ, να παραταθεί μέχρι το 2029 και έως τότε, οι αρμοδιότητες αυτές να παραμείνουν στα Συμβούλια Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων. Ωστόσο, ακόμη εκκρεμεί η έγκριση της συγκεκριμένης τροποποίησης από το Υπουργικό Συμβούλιο και η ψήφισή της από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

4.2.12 Ο περί των Συμβουλίων Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων Νόμος του 2005 (85(Ι)/2005)

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου, το Συμβούλιο αποτελεί φορέα εκμετάλλευσης χώρου διάθεσης ή αξιοποίησης αποβλήτων και υπό την ιδιότητα αυτή εξασφαλίζει άδεια διαχείρισης αποβλήτων για να διεξάγει οποιοσδήποτε από τις εργασίες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΑ ή ΙΙΒ του περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων Νόμου αναφορικά με οικιακά απόβλητα.

Ως εκ τούτου, στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου περιλαμβάνονται:

- (α) η παραλαβή, ο διαχωρισμός και η επεξεργασία στερεών οικιακών αποβλήτων·
- (β) η παραγωγή ενέργειας από την καύση αερίων παραγώγων του χώρου διάθεσης ή αξιοποίησης αποβλήτων και η διάθεσή της·
- (γ) η παραγωγή ενέργειας από την καύση των αερίων παραγώγων της αναερόβιας ζύμωσης της οργανικής ύλης που περιέχεται στα στερεά οικιακά απόβλητα και η διάθεσή της·
- (δ) η παραγωγή ενέργειας από την καύση ορισμένων στερεών οικιακών αποβλήτων και η διάθεσή της·
- (ε) η παραγωγή και διάθεση προϊόντων λιπασματολόασης από στερεά οικιακά απόβλητα·
- (στ) η παραγωγή και διάθεση προϊόντων διαλογής·
- (ζ) η διαχείριση σταθμών μεταφόρτωσης στερεών οικιακών αποβλήτων· και
- (η) η μεταφορά στερεών οικιακών αποβλήτων από σταθμούς μεταφόρτωσης σε χώρους διάθεσης ή αξιοποίησης αποβλήτων.

Τα Συμβούλια Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων, ασκούν τις αρμοδιότητές τους που προβλέπονται στον παρόντα Νόμο εντός της περιοχής για την οποία έχουν εγκαθιδρυθεί. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω Επαρχιακά Συμβούλια είναι υπεύθυνα για τη λειτουργία των δημόσιων χώρων διαχείρισης αποβλήτων εντός των περιοχών τους, που σήμερα περιλαμβάνουν τις μονάδες ΟΕΔΑ και το δίκτυο Πράσινων Σημείων.

Όπως περιγράφεται στο Νόμο, το κάθε Συμβούλιο απαρτίζεται από εννέα (9) μέλη τα οποία διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο ως εξής:

- (α) ένας λειτουργός του Υπουργείου Εσωτερικών, και
- (β) τέσσερις δήμαρχοι ή και δημοτικοί σύμβουλοι και
- (γ) τέσσερις κοινοτάρχες ή και κοινοτικοί σύμβουλοι οι οποίοι προέρχονται αντίστοιχα από δήμους και κοινοτικά συμβούλια της περιοχής που αναφέρεται στο άρθρο 3(2).

Η θητεία των μελών του Συμβουλίου που κατέχουν το αξίωμα του δημάρχου ή του δημοτικού συμβούλου λήγει κατά την ημέρα διενέργειας δημοτικών εκλογών και η θητεία των μελών που κατέχουν το αξίωμα του κοινοτάρχη ή του κοινοτικού συμβούλου, λήγει κατά την ημέρα διενέργειας κοινοτικών εκλογών. Η θητεία του μέλους του Συμβουλίου που είναι λειτουργός του Υπουργείου Εσωτερικών καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά το διορισμό του Συμβουλίου.

Οι δήμαρχοι ή δημοτικοί σύμβουλοι και οι κοινοτάρχες ή κοινοτικοί σύμβουλοι που αναφέρονται ανωτέρω, προτείνονται από την Ένωση Δήμων Κύπρου και την Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου, αντίστοιχα και εκπροσωπούν το σύνολο των Δήμων και των Κοινοτήτων της περιοχής για την οποία έχει εγκαθιδρυθεί το Συμβούλιο. Νοείται ότι, μεταξύ των ανωτέρω δημάρχων ή δημοτικών συμβούλων και κοινοταρχών ή κοινοτικών συμβούλων που προτείνονται, συμπεριλαμβάνεται και δήμαρχος ή δημοτικός σύμβουλος ή κοινοτάρχης ή κοινοτικός σύμβουλος εντός της διοικητικής περιοχής του οποίου λειτουργεί ο χώρος διάθεσης ή αξιοποίησης αποβλήτων, τον οποίο διαχειρίζεται το Συμβούλιο.

4.2.13 Ο περί των Συμβουλίων Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022

Σκοπός του παρόντος νομοσχεδίου είναι η μεταφορά των αρμοδιοτήτων σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων, που προβλέπονται στο βασικό νόμο, από το Υπουργείο Εσωτερικών στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

4.2.14 Οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Προϊόντα Καπνού με Φίλτρο και Φίλτρα που Κυκλοφορούν στο Εμπόριο για Χρήση σε Συνδυασμό με Προϊόντα Καπνού) Κανονισμοί του 2023 (εκκρεμεί)

Σκοπός των προτεινόμενων νέων Κανονισμών είναι η εναρμόνιση και συμμόρφωση με το άρθρο 360 των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022, σχετικά με τη θέσπιση μέτρων για τη διαχείριση των αποβλήτων προϊόντων καπνού με φίλτρο και φίλτρων που κυκλοφορούν στο εμπόριο για χρήση σε συνδυασμό με προϊόντα καπνού, μέσω της υιοθέτησης της αρχής της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού.

Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, οι παραγωγοί των καπνικών προϊόντων καλύπτουν το κόστος για τη συλλογή των αποβλήτων των προϊόντων τους που είναι μιας χρήσης και περιέχουν πλαστική ύλη και αυτά απορρίπτονται σε δημόσια συστήματα συλλογής, περιλαμβανομένης και της ειδικής υποδομής και της λειτουργίας της, στο πλαίσιο της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ετοιμάστηκαν οι «περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Προϊόντα Καπνού με Φίλτρο και Φίλτρα που Κυκλοφορούν στο Εμπόριο για Χρήση σε Συνδυασμό με Προϊόντα Καπνού) Κανονισμοί του 2023», οι οποίοι έχουν τύχει νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και της συναίνεσης της Επιτρόπου Περιβάλλοντος.

Ειδικότερα, οι κύριες διατάξεις των υπό αναφορά Κανονισμών αφορούν:

- Τη δημιουργία συστήματος συλλογής αποβλήτων προϊόντων καπνού με φίλτρο και τα φίλτρα που κυκλοφορούν στο εμπόριο για χρήση σε συνδυασμό με προϊόντα καπνού.
- Την υποχρέωση ενημέρωσης.
- Τη διαδικασία αδειοδότησης του συλλογικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων καπνού με φίλτρο και φίλτρων που κυκλοφορούν στο εμπόριο για χρήση σε συνδυασμό με προϊόντα καπνού.
- Την υποχρέωση για υποβολή ετήσιων εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή του συλλογικού συστήματος.
- Την τροποποίηση της άδειας λειτουργίας του συστήματος.
- Την ανάκληση της άδειας λειτουργίας του συστήματος.
- Τις υποχρεώσεις κατά την τοποθέτηση προϊόντων στην αγορά.
- Την κατάρτιση Μητρώου παραγωγών προϊόντων καπνού με φίλτρο.
- Τους ποσοτικούς στόχους του συστήματος.

Η εφαρμογή των προτεινόμενων Κανονισμών αναμένεται να επηρεάσει τις επιχειρήσεις που παράγουν ή / και εισάγουν καπνικά προϊόντα και εμπίπτουν στους εν λόγω Κανονισμούς, εφόσον καλούνται να καλύψουν (α) το κόστος των μέτρων ευαισθητοποίησης, (β) το κόστος καθαρισμού των απορριμμάτων που προέρχονται από τα εν λόγω προϊόντα σε δημόσιους χώρους και της επακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας αυτών, (γ) το κόστος της συλλογής (περιλαμβανομένης της υποδομής και της λειτουργίας της), μεταφοράς και επεξεργασίας των αποβλήτων των εν λόγω προϊόντων που απορρίπτονται σε δημόσια συστήματα συλλογής, και (δ) το κόστος συλλογής δεδομένων και υποβολής εκθέσεων.

Παράλληλα αναμένονται περιβαλλοντικά οφέλη, καθώς θα μειωθεί η άτακτη και λανθασμένη απόρριψη των εν λόγω αποβλήτων στο περιβάλλον, περιλαμβανομένου και του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Αυτό κατά συνέπεια θα έχει θετικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και στην ποιότητα ζωής. Επίσης, αναμένονται και νέες θέσεις εργασίας από τη δημιουργία του φορέα διαχείρισης και του συλλογικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων.

4.2.15 Οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων Φαρμακευτικών Προϊόντων Οικιακής Προέλευσης) Κανονισμοί του 2023

Οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων Φαρμακευτικών Προϊόντων Οικιακής Προέλευσης) Κανονισμοί του 2023 (Κ.Δ.Π 80/2023) έχουν απώτερο σκοπό τη ρύθμιση της διαχείρισης αποβλήτων φαρμακευτικών προϊόντων που προέρχονται από τα νοικοκυριά, μέσω της υιοθέτησης της αρχής της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού.

Με βάση τους Κανονισμούς, εντός 6 μηνών, όσοι παραγωγοί δραστηριοποιούνται στη Δημοκρατία και κατέχουν άδεια χονδρικής πώλησης ή άδεια παρασκευής φαρμακευτικών προϊόντων θα πρέπει να μεριμνήσουν για τη δημιουργία ατομικών ή συλλογικών συστημάτων για τη διαχείριση των αποβλήτων των φαρμακευτικών προϊόντων οικιακής προέλευσης, που οι ίδιοι τοποθετούν στην αγορά.

Στόχος είναι η δημιουργία δικτύου σημείων συλλογής των αποβλήτων φαρμακευτικών προϊόντων από τους πολίτες. Ταυτόχρονα, οι κανονισμοί προνοούν τη διεξαγωγή εκστρατειών ενημέρωσης και επιμόρφωσης των παροχών φαρμακευτικών προϊόντων, καθώς και του κοινού για το ρόλο της λειτουργίας των συστημάτων, τη χωριστή συλλογή, την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων φαρμακευτικών προϊόντων και την ανάγκη για κατάλληλη διαχείρισή τους, καθώς και ενημέρωση σε σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία από τη μη ορθή διαχείρισή τους.

Με την εγκατάσταση του δικτύου συλλογής θα παρέχεται στους πολίτες η δυνατότητα να επιστρέψουν δωρεάν, σε προσιτά ενδεδειγμένα σημεία συλλογής (όπως φαρμακεία), στη

στοιχειώδη τους συσκευασία, τα φαρμακευτικά τους απόβλητα που θεωρούν απορριπτέα. Στη συνέχεια, τα απόβλητα αυτά θα οδηγούνται για κατάλληλη διαχείριση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης. Τα κόστη για την εγκατάσταση και λειτουργία του δικτύου συλλογής και της μετέπειτα μεταφοράς και διαχείρισης των αποβλήτων θα καλύπτονται από τους παραγωγούς μέσω των συλλογικών ή ατομικών συστημάτων που θα δημιουργηθούν.

Όσον αφορά τους παροχείς φαρμακευτικών προϊόντων, έχουν την υποχρέωση να παραλαμβάνουν από το κοινό τα φάρμακα οικιακής προέλευσης που θεωρούνται απορριπτέα και να ενημερώνουν για τη διαδικασία επιστροφής τους στα σημεία συλλογής.

Τα ατομικά ή συλλογικά συστήματα θα λειτουργούν βάσει σχετικής άδειας που θα παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στους Κανονισμούς.

Οι παραγωγοί θα πρέπει να εγγράφονται στο ηλεκτρονικό μητρώο που θα καταρτιστεί από το Τμήμα Περιβάλλοντος για σκοπούς ελέγχου της εφαρμογής των Κανονισμών.

Λόγω της ύπαρξης δραστικών ουσιών στα φαρμακευτικά προϊόντα οικιακής προέλευσης, καλείται το κοινό να μην τα απορρίπτει στα κοινά σκουπίδια και στις αποχετεύσεις, αλλά να τα εναποθέτει για κατάλληλη διαχείριση, στην πρωτογενή τους συσκευασία, στα ενδεδειγμένα σημεία συλλογής, που στο παρόν στάδιο και μέχρι την εγκατάσταση του δικτύου συλλογής, είναι τα πράσινα σημεία.

5. Τα μέρη μιας χρηστής περιβαλλοντικής διακυβέρνησης

Η Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση περιλαμβάνει τους κανόνες, τις πρακτικές, τις πολιτικές και τους θεσμούς που διαμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι αλληλοεπιδρούν με το περιβάλλον. Πολλοί παράγοντες συμβάλλουν άμεσα ή έμμεσα στη διαμόρφωση μίας χρηστής περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, όπως: η υφιστάμενη οριζόντια ή καθετοποιημένη κατανομή αρμοδιοτήτων, οι διαθέσιμες πληροφορίες και δεδομένα, οι διαθέσιμοι πόροι κλπ.

Σύμφωνα με σχετικές μελέτες^{19,20,21}, φαίνεται να υπάρχουν τρία (3) καθοριστικά μέσα χρηστής διακυβέρνησης:

α) Η σωστή και λειτουργική κατανομή των ευθυνών

Τα εμπλεκόμενα μέρη πρέπει να έχουν δυνάμεις ανάλογες με τη φύση των προβλημάτων/ζητημάτων που έχουν να αντιμετωπίσουν. Μια κατάσταση, όπου οι τοπικοί παράγοντες δεν έχουν την απαραίτητη εξουσία λήψης αποφάσεων, δεν θα παράγει χρηστή διακυβέρνηση.

β) Ο σωστός θεσμικός σχεδιασμός των σχέσεων και αλληλεπιδράσεων

Τα εμπλεκόμενα μέρη πρέπει να έχουν ένα φόρουμ (το θεσμικό μέσο) για την ανταλλαγή πληροφοριών, την εξέταση των στρατηγικών τους και τη λήψη αποφάσεων. Όσο ικανά κι αν είναι, τα εμπλεκόμενα μέρη που δεν διαθέτουν τέτοιο μέσο, δεν θα μπορέσουν να επιτύχουν τις συνέργειες που οδηγούν σε χρηστή διακυβέρνηση.

γ) Η οργανική συνοχή

Τα εμπλεκόμενα μέρη πρέπει να είναι σε θέση να σέβονται τις αμοιβαίες δεσμεύσεις τους και να διαχειρίζονται από κοινού νομικούς, οικονομικούς και άλλους πόρους. Η υιοθέτηση συνεκτικών στρατηγικών και έργων δεν αποτελεί εγγύηση για την υλοποίηση/εφαρμογή τους και ως εκ τούτου, απαιτούνται συντονιστικά μέσα για να διατηρηθεί η συνοχή των στρατηγικών και των έργων με την πάροδο του χρόνου.

Για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και ιδίως ν' αποφευχθεί η επικάλυψη εργασιών και αρμοδιοτήτων, η πρόκληση διοικητικού φόρτου και οι καθυστερήσεις στην

¹⁹ [Effective multi-level environmental governance for a better implementation of EU environment legislation, Study, European Union, 2017](#)

²⁰ [Development of an assessment framework on environmental governance in the EU Member States, Final report, European Commission, May 2019](#)

²¹ [Xavier Greffe, The Instruments of Good Governance \(accessed 2023\)](#)

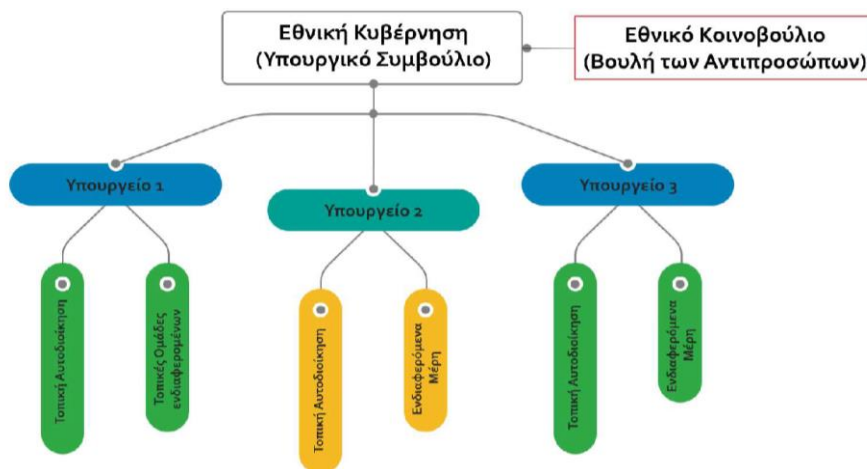

εφαρμογή, απαιτούνται μηχανισμοί συντονισμού μεταξύ τοπικών, περιφερειακών και Εθνικών περιβαλλοντικών αρχών.

Οι αποκεντρωμένες αρμοδιότητες λήψης αποφάσεων και εφαρμογής, απαιτούν συντονισμό μεταξύ των αρχών στα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης, καθώς μέσω αυτού διασφαλίζεται η ευθυγράμμιση των στόχων πολιτικής και ενθαρρύνεται η αποτελεσματική χρήση και συγκέντρωση πόρων και δεξιοτήτων. Συγκεκριμένα, ο κάθετος συντονισμός αναφέρεται στις σχέσεις μεταξύ διοικητικών επιπέδων (εθνικό, υπο-εθνικό, τοπικό), ενώ, ο οριζόντιος συντονισμός αναφέρεται στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ αρχών ή/και ενδιαφερομένων σε συγκεκριμένο εδαφικό επίπεδο (χώρα, περιφέρεια, πόλη κ.λπ.).

Με άλλα λόγια, για την επίτευξη συνέπειας στους πολιτικούς στόχους, αποτελεσματικότητας και συμπληρωματικότητας των ενεργειών μεταξύ των επιπέδων διακυβέρνησης, απαιτείται κάθετος συντονισμός, ο οποίος διασφαλίζει επίσης ότι, οι αρχές σε όλα τα επίπεδα έχουν πρόσβαση στα κεφάλαια, τα εργαλεία και την υποστήριξη που χρειάζονται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Οριζόντια, απαιτείται συντονισμός καθώς τα περιβαλλοντικά ζητήματα γενικά υπερβαίνουν τα διοικητικά όρια και απαιτούν συντονισμένες ενέργειες από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Ως εκ τούτου, η οριζόντια συνεργασία εξαρτάται κυρίως από την εμπλοκή/συμμετοχή των υπεύθυνων ατόμων στις περιφερειακές και τοπικές αρχές και στα προσωπικά τους δίκτυα. Επιπλέον, η συνεργασία όλων των ειδών προωθεί οικονομίες κλίμακας και τη συγκέντρωση πόρων και γνώσης.

Στις ακόλουθες εικόνες (Εικόνα 3~~Εικόνα 3~~, Εικόνα 4~~Εικόνα 4~~), αναπαρίστανται σχηματικά οι αρχές που αναλύθηκαν, και ο τρόπος με τον οποίο τα εμπλεκόμενα μέρη μπορούν να συνδεθούν για να επιτευχθεί μια σωστή και αποτελεσματική διακυβέρνηση.

Εικόνα 3: Παράδειγμα οριζόντιας και κάθετης κατανομής αρμοδιοτήτων²²

²² [Moeko Saito-Jensen, Multilevel Governance Theory](#)

Εικόνα 4: Πολυκεντρικός τύπος Πολύ-Επίπεδης Διακυβέρνησης (παράδειγμα)²³

²³ [Moeko Saito-Jensen, Multilevel Governance Theory](#)

6. Προκλήσεις, κενά και προβλήματα στη διαχείριση δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο

Μεγάλη πρόκληση για την Κύπρο, φαίνεται να αποτελέσει η μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με την οποία η συλλογή των δημοτικών αποβλήτων θα λαμβάνει χώρα μέσω της σύστασης και λειτουργίας τοπικών συμπλεγμάτων παροχής υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, στο θεσμικό πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (2022) προωθείται η δημιουργία πέντε (5) Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης (ΕΟΑ). Ενοποίηση των υπηρεσιών που παρέχουν σήμερα τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, τα Συμβούλια Αποχετεύσεων καθώς και Συμβούλια Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων, με την παράλληλη μεταφορά της αδειοδότησης της ανάπτυξης (πολεοδομικές άδειες και άδειες οικοδομής) από τα Επαρχιακά Γραφεία Πολεοδομίας, τους Δήμους και τις Επαρχιακές Διοικήσεις, αντίστοιχα, στους πέντε (5) αυτούς Οργανισμούς.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την Τεχνοοικονομική Μελέτη “*Techno-economic study for the Cyprus Municipal Waste Management Plan*”, η οποία αποσκοπούσε στην αξιολόγηση συγκεκριμένων οικονομικών μέσων υποστήριξης της εφαρμογής του Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων (Cypriot Municipal Waste Management Plan 2015), οι σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα ο τομέας διαχείρισης αποβλήτων στην Κύπρο είναι:

- Αδυναμία εκπλήρωσης των απαιτήσεων της χωριστής συλλογής (βάση συστήματος Διευρυμένης ευθύνης του Παραγωγού)
- Αδυναμία επίτευξης του γενικού στόχου ανάκτησης για τα απόβλητα συσκευασίας και των άλλων ανακυκλώσιμων προϊόντων, του γενικού στόχου επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των αστικών αποβλήτων καθώς και της αποφυγής απόρριψης βιοαποικοδομήσιμων αποβλήτων στους χώρους υγειονομικής ταφής.
- Ανεπαρκής εφαρμογή και λειτουργία των συστημάτων συλλογής Μπαταριών, Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού, καθώς και άλλων επικίνδυνων αποβλήτων που παράγονται στα νοικοκυριά.

Από την άλλη, εξετάζοντας τα **συλλογικά συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού**, ορισμένα από τα βασικότερα προβλήματα που εγείρει η μελέτη, είναι τα ακόλουθα:

- οι εκθέσεις αναφοράς είναι ελλιπείς
- το ποσοστό συλλογής αποβλήτων συσκευασίας από νοικοκυριά είναι χαμηλό.
- Προκλήσεις που αφορούν την απουσία υποδομών επεξεργασίας αποβλήτων συσκευασίας στην Κύπρο
- Προκλήσεις που αφορούν τη συλλογή Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού εξοπλισμού (WEEE)

- Προκλήσεις που αφορούν τη συλλογή μπαταριών / συσσωρευτών.
- Υψηλή εξάρτηση από την Υγειονομική Ταφή των Αστικών Στερεών αποβλήτων και απουσία κινήτρου για ξεχωριστή συλλογή και διαχωρισμό αποβλήτων.
- Απουσία απαιτήσεων προ-επεξεργασίας των αστικών στερεών αποβλήτων πριν την υγειονομική ταφή τους.

Επιπρόσθετα, κατά τον καθορισμό των μέτρων του Προγράμματος Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων 2023-2029*, εγείρονται οι ακόλουθες προκλήσεις για την επίτευξη ολιστικής διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων:

- Προκλήσεις από άποψη γεωγραφίας: υπάρχουν πολλές απομακρυσμένες αγροτικές τοπικές αρχές σε σημαντική απόσταση από τα μεγάλα αστικά κέντρα
- Υψηλά ποσοστά τουρισμού: παροδικότητα, πολλαπλές γλώσσες, δυσκολία στη μετάδοση των βασικών μηνυμάτων και στην εφαρμογή συστημάτων ενθάρρυνσης/επιβολής
- Έλλειψη υποδομής για δράσεις επαναχρησιμοποίησης
- Έλλειψη λεπτομερούς χαρτογράφησης των υφιστάμενων σημείων/κέντρων επαναχρησιμοποίησης
- Έλλειψη κινήτρων και κατευθυντηρίων γραμμών για την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων και την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση
- Εξάρτηση από την υγειονομική ταφή ως κύρια πρακτική διαχείρισης αποβλήτων
- Προτεραιότητα διαχρονικά στην ανακύκλωση/επεξεργασία/απόρριψη: απαιτείται μετατόπιση στην ιεραρχία, έτσι ώστε να δοθεί προτεραιότητα στην πρόληψη και την επαναχρησιμοποίηση.

6.1 Διαπιστώσεις

Καταγράφοντας και μελετώντας το Υφιστάμενο Σύστημα Διακυβέρνησης της Κύπρου η Ομάδα Μελέτης κατέληξε στις εξής διαπιστώσεις:

- 01** Απουσία συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για την βελτίωση και ανάπτυξη υποδομών διαχείρισης αποβλήτων.

Ανομοιομορφία στην πρόοδο και στη διαχείριση των αποβλήτων μεταξύ των διαφορετικών Συμβουλίων Εκμετάλλευσης. Υποστελέχωση των Συμβουλίων Εκμετάλλευσης, τόσο σε δυναμικό, όσο και σε τεχνογνωσία/επιστημονική κατάρτιση που οδηγεί σε αναποτελεσματική εκτέλεση του έργου τους.

- 02** Η απευθείας ανάθεση αρμοδιοτήτων στις Αναπτυξιακές Εταιρείες, φαίνεται να κερδίζει έδαφος, αν και οι εταιρείες αυτές δεν διαθέτουν τεχνικά καταρτισμένο προσωπικό για τα θέματα των αποβλήτων.

03 Μη καθορισμός όρων λειτουργίας των Συμβουλίων Εκμετάλλευσης μέσω Κανονισμών κατά την ίδρυση τους, με αποτέλεσμα να παρατηρείται διαφορετικός βαθμός αποτελεσματικότητας στο έργο της διαχείρισης των αστικών αποβλήτων.

04 Μη αντικατάσταση των μελών των Συμβουλίων Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Αποβλήτων καθώς και των λειτουργών του Υπουργείου Εσωτερικών από λειτουργούς του Τμήματος Περιβάλλοντος.

Χωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ ΤΠ και ΤΑΥ για τέτοια σύνθετα έργα, όπως των εγκαταστάσεων διαχείρισης των αποβλήτων, ενδεχομένως να επηρεάζει την ομαλή υλοποίηση των εθνικών πολιτικών.

05 Η Ομάδα παρακολούθησης τεχνικών έργων είναι υποστελεχωμένη, με ανάγκες στελέχωσης με άτομα με εξειδικευμένη εμπειρία και ειδική τεχνογνωσία σε σύνθετα έργα αυτής της φύσης.

06 Ασφαλής ορισμός και καθορισμός των διαφορετικών ρόλων από τη Κεντρική Κυβέρνηση. Το πλαίσιο λειτουργίας των ΕΟΑ για τα απόβλητα θα πρέπει να είναι πολύ ξεκάθαρο.

07 Μη ετοιμότητα ΑΤΑ για την εφαρμογή του ΠΟΠ. Η εφαρμογή του ΠΟΠ θα δημιουργήσει βαθμίδες πολλαπλών ταχυτήτων το οποίο δημιουργεί ανισότητες και ανόμοια μεταχείριση στα οφέλη που θα πρέπει να απολαμβάνουν καθολικά οι πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας.

08 Δυσπιστία και παράπονα για έλλειψη διαφάνειας και εμπιστοσύνης στους χειρισμούς της Κεντρικής Κυβέρνησης.

09 Η Κύπρος χρειάζεται ανάπτυξη νέων συστημάτων/μεθόδων συλλογής και υποδομών νέας τεχνολογίας για διαχείριση αποβλήτων.

10 Άμεση προώθηση προγραμμάτων ανάπτυξης ικανοτήτων και γνώσεων σε θέματα σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων (προγράμματα κατάρτισης προσωπικού τόσο στη Κεντρική Κυβέρνηση όσο και στις Τοπικές Αρχές).

11 Δημιουργία αντιπροσωπευτικής και λειτουργικής βάσης δεδομένων αποβλήτων.

7. Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης

7.1 Πρώτες Διαπιστώσεις από την Εναρκτήρια Συνάντηση

Η Εναρκτήρια Συνάντηση για την εκπόνηση της μελέτης σύστασης του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων πραγματοποιήθηκε στις 28 Απριλίου 2023. Προσκεκλημένοι ήταν εμπλεκόμενοι φορείς από το Δημόσιο Τομέα, τις Τοπικές Αρχές και από τον Ιδιωτικό Τομέα.

Σκοπός της εν λόγω συνάντησης ήταν η κατ' αρχήν ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων μερών για τη Νομοθετική Μεταρρύθμιση που περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου, μέσω της οποίας διασφαλίζεται η σύσταση και λειτουργία μίας διοικητικής δομής μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης (Τμήμα Περιβάλλοντος) και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με απώτερο σκοπό την κάλυψη του χάσματος μεταξύ των δύο αυτών μερών, αναφορικά με τη διαχείριση των στερεών δημοτικών αποβλήτων.

Επιπρόσθετα, η συνάντηση αυτή αποσκοπούσε και στην καταγραφή των απόψεων των εμπλεκόμενων μερών που σχετίζονται με τις άμεσες και βασικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα ο τομέας της διαχείρισης των στερεών δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο.

Σύνοψη των απόψεων, όπως καταγράφηκαν κατά τη Συνάντηση Έναρξης, παρατίθενται στη συνέχεια:

- Διαπίστωση για ανεπαρκή εφαρμογή και παρακολούθηση της Νομοθεσίας και ειδικότερα όσον αφορά τη λειτουργία των συλλογικών συστημάτων.
- Επισήμανση σχετικά με την ανεπάρκεια του συστήματος στο θέμα διαχείρισης των αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων και άλλων θαλάσσιων απορριμμάτων, καθώς και η συλλογή και διαχείριση των βιολογικών αποβλήτων.
- Αναφορά στην ανεπαρκή επικοινωνία με τους λειτουργούς του Τμήματος Περιβάλλοντος (ΤΠ), η οποία οφείλεται στην υποστελέχωση του Τμήματος σε σχέση με τη σημαντικότητα και την πληθώρα και των προβλημάτων που καλείται να επιλύσει και να διεκπεραιώσει το ΤΠ.
- Η πιθανή ίδρυση και λειτουργία ενός Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων να θεωρείται επί του παρόντος άνευ ουσίας, αν δεν εξεταστούν εκτενώς η μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η δημιουργία των Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης και πώς θα μπορούσε να λειτουργήσει βιώσιμα ένας τέτοιος συντονιστικός φορέας παράλληλα με αυτές τις μεταρρυθμίσεις.
- Χρειάζεται προσοχή για αποφυγή επικάλυψης αρμοδιοτήτων μεταξύ Φορέα και ΤΠ.

- Διαπίστωση και υπογράμμισης της υποστελέχωσης των Συμβουλίων Εκμετάλλευσης, τόσο σε δυναμικό όσο και σε τεχνογνωσία / επιστημονική κατάρτιση.
- Οι Επαρχιακοί Οργανισμοί Αυτοδιοίκησης με βάση τον Νόμο του 2022, επαναφέρουν την προβληματική κατάσταση κατακερματισμού αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείου Εσωτερικών και Υπουργείου ΓΑΑ & Περιβάλλοντος.
- Καθώς στην Κύπρο η σχετική Νομοθεσία καθυστερεί να τεθεί σε πλήρη εφαρμογή, είναι σημαντικό οι εργασίες ίδρυσης και λειτουργίας του Φορέα να ξεκινήσουν άμεσα, ώστε να εργάζεται σε σημαντικά θέματα και σε στενή επαφή με όλες τις Αναπτυξιακές Εταιρείες και την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Επιπρόσθετα, κατά τη συνάντηση καταγράφηκαν οι απόψεις των παρευρισκόμενων αναφορικά με τα βασικότερα στοιχεία που πρέπει να φέρει ο Συντονιστικός Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων, ως ακολούθως:

- Να μην έρχεται σε σύγκρουση με τις αρμοδιότητες των Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης, αλλά να δρα συμπληρωματικά.
- Να είναι οικονομικά και λειτουργικά αυτόνομος, να λειτουργεί με κρατικούς πόρους και όχι με την επιβολή νέων τελών.
- Να στελεχώνεται από εξειδικευμένο προσωπικό σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων.
- Να είναι διοικητικά αυτόνομος και να έχει ευελιξία.
- Να έχει τεχνικές αρμοδιότητες και τεχνική εμπειρογνομosύνη.
- Να τερματίσει τη λειτουργία του όταν λειτουργήσουν πλήρως οι Επαρχιακοί Οργανισμοί Αυτοδιοίκησης.

7.1 Ανάλυση ερωτηματολογίου και αποτελέσματα συνεντεύξεων με τους εμπλεκόμενους φορείς

Για τη συλλογή των απόψεων των εμπλεκόμενων μερών, τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση του συστήματος διακυβέρνησης στον τομέα διαχείρισης των στερεών δημοτικών αποβλήτων, καθώς και συγκεκριμένες πληροφορίες αναφορικά με την ίδρυση και λειτουργία ενός Συντονιστικού Φορέα διαχείρισης αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αναπτύχθηκε ένα δομημένο ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου.

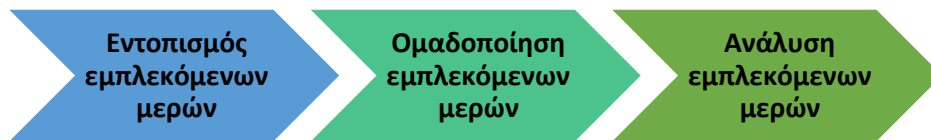
Το ερωτηματολόγιο ήταν χωρισμένο σε τρία (3) μέρη και αποτελείτο συνολικά από 33 ερωτήσεις. Το Πρώτο Μέρος του ερωτηματολογίου αποσκοπούσε στη συλλογή/καταγραφή γενικών στοιχείων του οργανισμού/ατόμου που λάμβανε μέρος στη διαδικασία. Το Δεύτερο Μέρος αποτελείτο από 13

κλειστού τύπου ερωτήσεις βαθμονόμησης απόψεως, οι οποίες αφορούσαν κυρίως την υφιστάμενη κατάσταση, ενώ το Τρίτο Μέρος αποτελείτο από 13 ερωτήσεις αποτύπωσης γνώμης που αφορούσαν κυρίως την ενδεχόμενη συνεισφορά του Συντονιστικού Φορέα στη διαχείριση αποβλήτων και τη μορφή που θα πρέπει να φέρει ούτως ώστε να είναι βιώσιμος και αποτελεσματικός. Μέσω του ερωτηματολογίου οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να παραθέσουν τις απόψεις τους για το υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης, την αποτελεσματικότητά του, θα κληθεί να αξιολογήσει την υφιστάμενη κατάσταση και να παραθέσει τις δικές του απόψεις για την δημιουργία του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων. Το ερωτηματολόγιο παρουσιάζεται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Ερωτηματολόγιο για τη συλλογή απόψεων των εμπλεκόμενων μερών**.

7.1.1 Προσέγγιση εμπλεκόμενων μερών

Για την επίτευξη μίας ολιστικής προσέγγισης όλων των εμπλεκόμενων μερών στον τομέα διαχείρισης των στερεών δημοτικών αποβλήτων, πραγματοποιήθηκε ανάλυση των ενδιαφερομένων

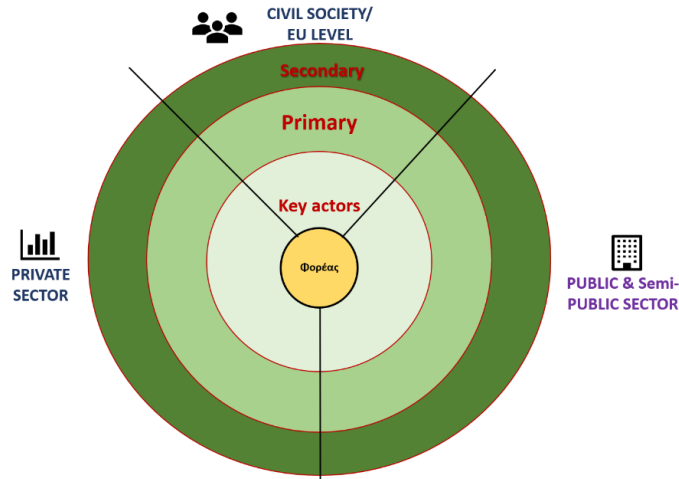
αποσκοπώντας στη διευκόλυνση της προσέγγισής τους. Συγκεκριμένα, η ανάλυση πραγματοποιήθηκε ακολουθώντας τρία (3) βήματα:

Ακολουθώντας την πιο πάνω προσέγγιση, οι πιθανοί εμπλεκόμενοι φορείς/συμμετέχοντες προσδιορίστηκαν και ομαδοποιήθηκαν αναλόγως της θεσμικής τους φύσης (Κρατικοί, Ιδιωτικοί, Μη-Κερδοσκοπικοί Οργανισμοί) και του βαθμού της πιθανής εμπλοκής τους με τη λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων (εμπλεκόμενοι κλειδιά, βασικοί και δευτεροβάθμιοι εμπλεκόμενοι).

Η ~~Εικόνα 5~~ ~~Εικόνα 5~~ παρουσιάζει σχηματικά την ταξινόμηση των εμπλεκόμενων μερών που προέρχονται από τον δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα, τον ιδιωτικό τομέα ή τους Μη-Κυβερνητικούς Οργανισμούς σε Συμμετέχοντες Κλειδιά (Key Actors), Βασικούς Συμμετέχοντες (Primary Actors), και Δευτεροβάθμιους Συμμετέχοντες (Secondary Actors).

Formatt

Εικόνα 5: Σχεδιάγραμμα ταξινόμησης των εμπλεκόμενων μερών στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων

Ο Πίνακας 1 παρουσιάζει το βαθμό σημαντικότητας και τη θεσμική φύση των εμπλεκόμενων μερών στη διαχείριση των στερεών δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο.

Πίνακας 1: Βαθμός σημαντικότητας και θεσμική φύση των εμπλεκόμενων μερών στη διαχείριση στερεών δημοτικών αποβλήτων στην Κύπρο.

Βαθμός Σημαντικότητας	Θεσμική Φύση		
	Κρατικοί	Ιδιωτικοί	Μη Κερδοσκοπικοί Οργανισμοί
Εμπλεκόμενοι- Κλειδιά Key Actors	<ul style="list-style-type: none"> - Τμήμα Περιβάλλοντος - Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης (Δ/νση Διεθνών Χρηματοδοτικών Οργανισμών και Οικονομικής Διαχείρισης Κεντρικής Κυβέρνησης, Δ/νση Οικονομικής Πολιτικής, Ευρωπαϊκών και Διεθνών Θεμάτων, Δ/νση Προϋπολογισμού) - Ένωση Δήμων Κύπρου - Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου - Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι, Κοινότητες) - Γραφείο Επιτρόπου Περιβάλλοντος - Περιφερειακά Συμβούλια Διαχείρισης Αποβλήτων - Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ): Κόσιης και Πεντάκωμου - Συμβούλια Αποχετεύσεων - Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων 	<p>Αναπτυξιακές Εταιρείες</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αναπτυξιακή Εταιρεία Λεμεσού - Αναπτυξιακή Εταιρεία Λάρνακας – Αμμοχώστου - Αναπτυξιακή Εταιρεία Κοινοτήτων Περιοχής Τροόδους - Αναπτυξιακή Εταιρεία Πάφου – Αφροδίτης - Αναπτυξιακή Εταιρεία Λευκωσίας 	<p>Συλλογικά Συστήματα Διαχείρισης Διευρυμένης Ευθύνης Παραγωγού</p> <ul style="list-style-type: none"> - Green DOT Cy - WEEE - ΑΦΗΣ Κύπρου

	<p>- Συμβούλια Εκμετάλλευσης και Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων (Λευκωσίας, Λάρνακας-Αμμοχώστου, Λεμεσού και Πάφου)</p>		
<p>Βασικοί Εμπλεκόμενοι (Primary Actors)</p>	<p>Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας</p> <ul style="list-style-type: none"> - Υπηρεσία Ενέργειας - Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας - Υγειονομικές Υπηρεσίες - Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ) 	<p>Επιμελητήρια και Βιομηχανία</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ) - Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ) - Παγκύπρια Οργάνωση Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών (ΠΟΒΕΚ) - Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου (ΣΤΕΚ) - Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων (ΠΑΣΥΞΕ) 	<ul style="list-style-type: none"> - Οργανισμός Ανακύκλωσης Κύπρου (ΟΑΚ) - Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων - Let's make Cyprus Green - Cyprus Sustainable Tourism Initiative (CSTI) - Together Cyprus - CYMEPA - ΚυκλΟΙΚΟδρόμιο - ΑΚΤΗ – Κέντρο Μελετών και Έρευνας - Zero Waste Cyprus - Φίλοι της Γης - Terra Cypria
<p>Δευτεροβάθμιοι Εμπλεκόμενοι (Secondary Actors)</p>	<p>Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών - Τμήμα Γεωργίας - Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών <p>Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παιδαγωγικό Ινστιτούτο <p>Δημόσια Ακαδημαϊκά Ιδρύματα</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πανεπιστήμιο Κύπρου - Ωκεανογραφικό Κέντρο - Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου - Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης 	<p>Ιδιωτικά Ακαδημαϊκά Ιδρύματα</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πανεπιστήμιο Frederick - Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου - Πανεπιστήμιο Λευκωσίας - Πανεπιστήμιο Νεάπολης - University of Central Lancashire – Cyprus - The Cyprus Institute (Cyl) 	<p>Φορείς Καταναλωτών</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών - Παγκύπρια Ένωση Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής

Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε ηλεκτρονικά σε όλους τους έμμεσα εμπλεκόμενους φορείς (Secondary Actors), ενώ με τους εμπλεκόμενους-Κλειδιά (Key Actors) και τους άμεσα εμπλεκόμενους φορείς

(Primary Actors), το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε στο πλαίσιο διαδικτυακών ή δια ζώσης συνεντεύξεων. Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II, παρουσιάζεται ο κατάλογος των φορέων/οργανισμών στους οποίους στάλθηκε το ερωτηματολόγιο.

Στον πιο κάτω Πίνακα (Πίνακας 2 Πίνακας 2), παρουσιάζεται το αριθμητικό σύνολο των εμπλεκόμενων φορέων που κλήθηκαν να συμμετάσχουν στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου και η κατηγοριοποίηση τους αναλόγως της φύσης του οργανισμού στον οποίο ανήκουν και του βαθμού εμπλοκής τους στο έργο.

Πίνακας 2: Αριθμητικό σύνολο εμπλεκόμενων φορέων που κλήθηκαν να συμμετέχουν στην έρευνα.

Βαθμός εμπλοκής / σημαντικότητας εμπλεκόμενων μερών	Κρατικοί Οργανισμοί	Ιδιωτικοί Οργανισμοί	Μη Κερδοσκοπικοί Οργανισμοί
Φορείς-Κλειδιά (Key actors)	27	4	4
Άμεσα εμπλεκόμενοι φορείς (Primary actors)	4	5	11
Έμμεσα εμπλεκόμενοι φορείς (Secondary actors)	7	5	2
ΣΥΝΟΛΟ: 69	38	14	17

Συνολικά διανεμήθηκαν περισσότερα από εβδομήντα (70) ερωτηματολόγια σε εμπλεκόμενους φορείς, εκ των οποίων οι πενήντα-πέντε (55) ήταν άμεσα εμπλεκόμενοι (Key & Primary,) και οι δεκατέσσερις (14) έμμεσα εμπλεκόμενοι (Secondary). Επιπρόσθετα, από τους συνολικά 69 εμπλεκόμενους φορείς που συμμετείχαν στη διαδικασία, οι 38 εκπροσωπούσαν Κρατικούς Φορείς, οι 14 εκπροσωπούσαν Ιδιωτικούς Οργανισμούς και οι 17 Μη-Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς.

Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι, το ερωτηματολόγιο διοχετεύτηκε επίσης μέσω της Ένωσης Δήμων Κύπρου και της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου σε όλους τους Δήμους και τα συμπλέγματα Κοινοτήτων, οπότε ο ακριβής αριθμός παραληπτών του ερωτηματολογίου ξεπερνά κατά πολύ τον προαναφερόμενο αριθμό. Ο αριθμός των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων που παραλήφθηκαν με την ολοκλήρωση της επικοινωνίας με τους εμπλεκόμενους φορείς, ήταν ίσος με τριάντα-εννέα (39).

Στον πιο κάτω Πίνακα (Πίνακας 3 Πίνακας 3), δίνεται ο κατάλογος των εμπλεκόμενων φορέων που απάντησαν το ερωτηματολόγιο.

Πίνακας 3: Κατάλογος εμπλεκόμενων φορέων που απάντησαν το ερωτηματολόγιο.

Κατηγορία Οργανισμού	Επωνυμία Φορέα/ Οργανισμού
Μη-Κερδοσκοπικός Οργανισμός	ΚυκΟΙΚΟδρόμιο
	ΚΥΜΕΡΑ

Κατηγορία Οργανισμού	Επωνυμία Φορέα/ Οργανισμού
	Πρωτοβουλία – Zero Food Waste Cyprus
	Together Cyprus
	Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ)
	Cyprus Sustainable Tourism Initiative (CSTI)
Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης	Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης (CYS)
Ακαδημαϊκό Ίδρυμα	Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου
Φορέας Καταναλωτών	Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών
Εργοδοτική Οργάνωση	Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ)
Δημόσια Υπηρεσία (Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία)	Υπουργείο Οικονομικών
	Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών
	Γραφείο Επιτρόπου Περιβάλλοντος
	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
Επιμελητήρια και Βιομηχανία	Γενική Συνομοσπονδία Παγκύπριων Οργανώσεων Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών (Γ.Σ. ΠΟΒΕΚ)
	Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων (ΠΑΣΥΞΕ)
	Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ)
Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού	Οργανισμός Ανακύκλωσης Κύπρου (ΟΑΚ)
Συμβούλιο Αποχετεύσεων	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας
	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας
Αναπτυξιακή Εταιρεία	Αναπτυξιακή Εταιρεία Λευκωσίας
	Αναπτυξιακή Εταιρεία Λάρνακας - Αμμοχώστου
Περιφερειακό Συμβούλιο Διαχείρισης	Περιφερειακό Συμβούλιο Διαχείρισης Αποβλήτων - Λάρνακας - Αμμοχώστου
Αρχή Τοπικής Αυτοδιοίκησης	Δήμος Πάφου
	Ένωση Δήμων Κύπρου
	Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου
	Δήμος Γερμασόγειας
	Δήμος Δρομολαξιάς - Μενεού
	Δήμος Λάρνακας
	Δήμος Αγίου Αθανασίου
	Δήμος Δερύνειας
	Κοινοτικό Συμβούλιο Σίμου
	Δήμος Λατσιών
	Δήμος Λιβαδιών
	Δήμος Κάτω Πολεμιδιών
	Δήμος Ύψωνα
	Δήμος Πόλεως Χρυσοχούς
	Δήμος Γεροσκήπου
	Δήμος Πέγειας

Στον πιο κάτω Πίνακα (Πίνακας 4~~Πίνακας 4~~), δίνεται ο κατάλογος των εμπλεκόμενων φορέων και εκπροσώπων αυτών, που έλαβαν μέρος στις προσωπικές συνεντεύξεις, είτε δια ζώσης, είτε διαδικτυακά.

Πίνακας 4: Κατάλογος συνεντεύξεων με εμπλεκόμενους φορείς.

Εμπλεκόμενοι Φορείς	Είδος συνέντευξης
Κυπριακός Σύνδεσμος Αειφόρου Τουρισμού	Δια Ζώσης
Διευθυντής Τεχνολογίας και Βιομηχανίας, Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου & Βιομηχανίας	
Δήμος Πάφου / Δήμος Πέγειας / Δήμος Γεροσκήπου / Δήμος Πόλεως Χρυσοχούς	
Δήμος Λάρνακας	
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ)	
Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου	
Οργανισμός Ανακύκλωσης Κύπρου (ΟΑΚ)	Διαδικτυακή
Αναπτυξιακή Εταιρεία Λευκωσίας (ΑΝΕΛ)	
Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ)	
Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ)	
Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ)	
Αναπτυξιακή Εταιρεία Λάρνακας Αμμοχώστου (ΑΝΕΤΕΛ)	
ΧΥΤΑ Πάφος	
ΣΥΝΟΛΟ Συνεντεύξεων: 13	

7.1.2 Ανάλυση Απαντήσεων Μέρους Β Ερωτηματολογίου

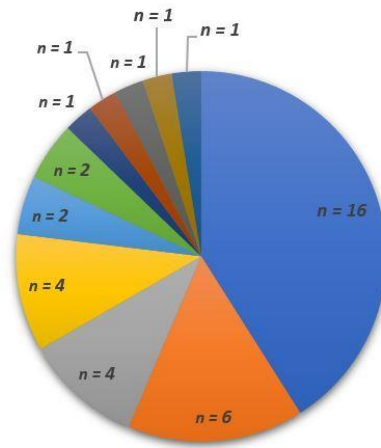
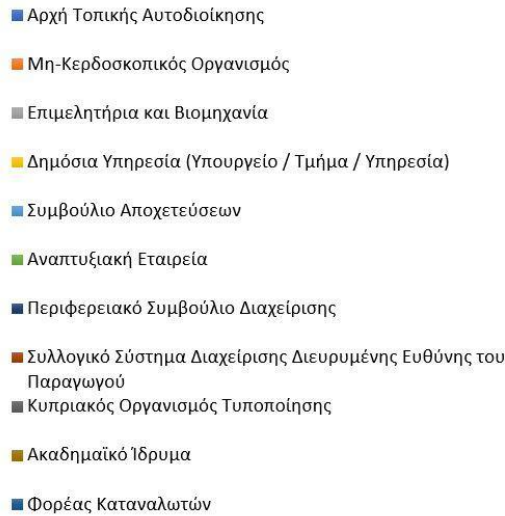
Η κλίμακα που χρησιμοποιήθηκε για το Μέρος Β των ερωτηματολογίων (Πίνακας 5~~Πίνακας 5~~) κυμαινόταν από **0** έως **4**, καθώς δόθηκε η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να επιλέξουν την επιλογή «Δεν γνωρίζω/δεν απαντώ» στην περίπτωση που δεν γνώριζαν καμία πληροφορία σχετική με την ερώτηση ή δεν επιθυμούσαν να δώσουν την άποψη τους.

Πίνακας 5: Κλίμακα αξιολόγησης.

Καθόλου 0	Λίγο 1	Μέτρια 2	Αρκετά 3	Πολύ καλή πρόσβαση 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

Η ανάλυση του Μέρους Β, πραγματοποιήθηκε ανά κατηγορία οργανισμού/εμπλεκόμενου φορέα στον οποίο ανήκε ο συμμετέχοντας στην συνέντευξη/ερωτηματολόγιο. Στην πιο κάτω Εικόνα (Εικόνα 6~~Εικόνα 6~~), παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός συμμετοχών ανά κατηγορία που εμπίπτει ο οργανισμός/φορέας κάθε συμμετέχοντα.

Εικόνα 6: Αριθμός συμμετοχών στο ερωτηματολόγιο ανά κατηγορία οργανισμού εμπλεκόμενων μερών.

Στο κείμενο που ακολουθεί παρουσιάζονται επιγραμματικά τα βασικά συμπεράσματα από την ανάλυση των ερωτήσεων του Μέρους Β του ερωτηματολογίου. Ωστόσο, η διαγραμματική παρουσίαση των αποτελεσμάτων από τις εν λόγω απαντήσεις παρουσιάζεται εκτενώς στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Επεξεργασία των απαντήσεων στις ερωτήσεις βαθμονόμησης απόψεων του Μέρους Β του ερωτηματολογίου** ~~ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Επεξεργασία των απαντήσεων στις ερωτήσεις βαθμονόμησης απόψεων του Μέρους Β του ερωτηματολογίου.~~

B1. Στην Ερώτηση «Είναι επαρκής η ενημέρωση που λαμβάνετε από την Κεντρική Κυβέρνηση για θέματα που αφορούν την παραγωγή, τη διάθεση και τη διαχείριση αποβλήτων;», οι Αναπτυξιακές Εταιρείες απάντησαν ομόφωνα πως η ενημέρωση που λαμβάνουν είναι επαρκής με βαθμολογία 4 (Πολύ Καλά). Όμως, είναι σημαντικό να αναφερθεί πως οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης ανταποκρίθηκαν με βαθμολογία 2 ή 3 (Μέτρια ή Αρκετά), δείχνοντας πως υπάρχουν κενά στην ενημέρωσή τους. Σημαντικό κενό φαίνεται να παρουσιάζεται στην ενημέρωση και των λειτουργών της Δημόσιας Υπηρεσίας, μιας και ο μέσος όρος της βαθμολογίας που καταγράφηκε είναι 2 (Μέτρια).

B2. Στην Ερώτηση «Πιστεύετε ότι τα χρήματα που διατίθενται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό είναι αρκετά για την κάλυψη αποτελεσματικών δράσεων που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων;», τα Ακαδημαϊκά Ίδρυμα που συμμετείχαν απάντησαν αρκετά θετικά, με βαθμολογία 4 (Πολύ Καλά), ενώ Επιμελητήρια και Βιομηχανία, ΜΚΟ και οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης ανταποκρίθηκαν με βαθμολογία χαμηλότερη από 2 (Μέτρια) και το Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης, που συμμετείχε, ανταποκρίθηκε με βαθμολογία 1 (Λίγο). Διαφαίνεται πως επικρατεί η άποψη πως οι οικονομικοί πόροι που διατίθενται για την αποτελεσματική κάλυψη δράσεων που αφορούν τη διαχείριση των αποβλήτων, δεν είναι επαρκείς.

B3. Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως στην Ερώτηση «Πιστεύετε πως οι Τοπικές Αρχές έχουν εύκολη πρόσβαση σε Ευρωπαϊκά / Εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης που να σχετίζονται τη διαχείριση αποβλήτων;», η ανταπόκριση από τους διάφορους φορείς διαφέρει αρκετά, καθώς ορισμένοι βαθμολογούν με 4 (Πολύ Καλά), ενώ οι άμεσα εμπλεκόμενοι, Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης βαθμολογούν με 2 ή 3 (Μέτρια ή Αρκετά). Στην συγκεκριμένη ερώτηση δεν μπορεί να εξαχθεί κάποιο συμπέρασμα με ασφάλεια.

B4. Στην Ερώτηση «Θεωρείτε ότι οι υπάρχουσες υποδομές / εγκαταστάσεις ή/και η λειτουργία των συλλογικών συστημάτων είναι ικανοποιητικές για επίτευξη λειτουργικής / αποτελεσματικής διαχείρισης αποβλήτων;», υπήρξε απάντηση με βαθμολογία 0 (Καθόλου), ενώ ορισμένες κατηγορίες συμμετεχόντων όπως για παράδειγμα ΜΚΟ, Επιμελητήρια και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ανταποκρίθηκαν με βαθμολογία 0-1 (Καθόλου ή Λίγο). Σημαντικό να αναφερθεί πως οι Αναπτυξιακές Εταιρείες ανταποκρίθηκαν με βαθμολογία 4 (Πολύ Καλά), παρουσιάζοντας τη διάσταση απόψεων που εμφανίζεται μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων αναφορικά με τις υποδομές και τη λειτουργία των Συλλογικών Συστημάτων.

B5. Στην Ερώτηση «Σε ποιο βαθμό πιστεύετε το προσωπικό που απασχολείται με τη διαχείριση αποβλήτων στον οργανισμό σας, έχει την απαιτούμενη κατάρτιση και γνώσεις;», η ανταπόκριση από τους ενδιαφερόμενους φορείς εμφάνισε σχετικά ψηλότερη βαθμολογία σε σχέση με άλλες ερωτήσεις. Όμως, είναι σημαντικό να αναφερθεί πως ο Φορέας Καταναλωτών, το Συμβούλιο Αποχετεύσεων καθώς και οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ανταποκρίθηκαν με βαθμολογία 2-3 (Μέτρια ή Αρκετά), υποδεικνύοντας το κενό στελέχωσης που εμφανίζεται στους διαφορετικούς φορείς. Ως εκ τούτου, φαίνεται ότι προκύπτει η ανάγκη για εκπαίδευση/ενημέρωση του προσωπικού που απασχολείται με τη διαχείριση αποβλήτων.

B6. Στην Ερώτηση «Θεωρείτε ότι υπάρχει αποτελεσματικός συντονισμός μεταξύ των διαφόρων τμημάτων του οργανισμού σας ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων;», οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης ανταποκρίθηκαν με βαθμολογία 2-3 (Μέτρια ή Αρκετά) ενώ τα Συμβούλια Αποχετεύσεων με 2, επισημαίνοντας το κενό που υπάρχει στον απαραίτητο συντονισμό μεταξύ των διαφόρων τμημάτων των οργανισμών συμβάλλοντας ως επακόλουθο στη μη-επίτευξη ορθολογικής διαχείρισης αποβλήτων.

B7. Στην Ερώτηση «Η διαβούλευση που γίνεται κατά την ετοιμασία Εθνικών Κανονισμών για τα θέματα διαχείρισης αποβλήτων, σας ικανοποιεί;» ο μέσος όρος της βαθμολογίας των απαντήσεων δεν υπερέβηκε τον μέσο όρο 3.5, με τις Αναπτυξιακές Εταιρείες να δίνουν την ψηλότερη βαθμολογία. Τα Συμβούλια Αποχετεύσεων έδωσαν βαθμό 0 (Καθόλου), ενώ οι περισσότερες κατηγορίες

ενδιαφερομένων βαθμολόγησαν από 1 έως 2 (Λίγο ή Μέτρια). Οι απαντήσεις στην ερώτηση αυτή δηλώνουν πως ο βαθμός ικανοποίησης για τον τρόπο που πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις με τους αρμόδιους φορείς, δεν ικανοποιούν τα εμπλεκόμενα μέρη. Ως εκ τούτου, φαίνεται ότι προκύπτει η ανάγκη για αναβάθμιση του τρόπου με τον οποίο ενημερώνονται για τις διαβουλεύσεις κλπ.

B8. Στην ερώτηση «*Πιστεύετε πως οι Εθνικοί Κανονισμοί που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων είναι εύκολα προσβάσιμοι και κατανοητοί σε όλους τους ενδιαφερόμενους;*», μόνο οι Αναπτυξιακές Εταιρείες ανταποκρίθηκαν με την μέγιστη βαθμολογία 4 (Πολύ Καλά), ενώ οι περισσότεροι συμμετέχοντες βαθμολόγησαν με βαθμό μικρότερο ή ίσο του 2. Η Δημόσια Υπηρεσία ανταποκρίθηκε με βαθμολογία 2 στην συγκεκριμένη ερώτηση, που πιθανόν να οφείλεται στο ότι υπάρχει αμεσότερη πρόσβαση στους Εθνικούς Κανονισμούς.

B9. Στην Ερώτηση «*Πιστεύετε ότι μια συντονισμένη δράση μεταξύ της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Τοπικών Αρχών (Πολύ-Επίπεδη Διακυβέρνηση, Multi-level Governance) θα μπορούσε να συνεισφέρει σε μια πιο αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων;*», η πλειοψηφία των συμμετεχόντων είχαν αποδώσει βαθμό πάνω από 3 (Αρκετά). Οι εκπρόσωποι της Δημόσιας Υπηρεσίας, είχαν αποδώσει βαθμολογία 4 (Πολύ Καλά), δείχνοντας πως οι περισσότεροι φορείς πιστεύουν πως μία συντονισμένη δράση μπορεί να συνεισφέρει σε αρκετά μεγάλο βαθμό στη διαχείριση των αποβλήτων. Εξαίρεση αποτελούν οι απαντήσεις των εκπροσώπων των Αναπτυξιακών Εταιρειών, οι οποίες έδωσαν βαθμολογία 2.

B10. Στην Ερώτηση «*Έχετε ενημερωθεί για την πρόθεση σύστασης και τη δράση ενός Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων;*» οι περισσότεροι φορείς ανταποκρίθηκαν με χαμηλή βαθμολογία, εμφανίζοντας μία προφανή έλλειψη ενημέρωσης που υπήρξε για το σχετικό θέμα. Οι Αναπτυξιακές Εταιρείες βαθμολόγησαν με 0 (Καθόλου), ενώ οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και η Δημόσια Υπηρεσία έδωσαν βαθμολογία 2-3, που δείχνει το χάσμα ενημέρωσης μεταξύ των διαφορετικών εμπλεκόμενων μερών.

B11. Στην Ερώτηση «*Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι το παρόν σύστημα διαχείρισης αποβλήτων είναι αποτελεσματικό;*», παρουσιάζει το κενό που υπάρχει στο υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης, καθώς η ψηλότερη βαθμολογία που αποδόθηκε από τους συμμετέχοντες ήταν 2 (Μέτρια). Ο Φορέας Καταναλωτών, τα Περιφερειακά Συμβούλια Εκμετάλλευσης, καθώς και οι Αρχές τοπικής Αυτοδιοίκησης έδωσαν βαθμολογία 2 (Μέτρια), ενώ οι υπόλοιποι φορείς βαθμολόγησαν με βαθμολογία χαμηλότερη από 2. Από τις συλλεγόμενες απαντήσεις διαφαίνεται ότι επικρατεί η άποψη πως το παρόν σύστημα διαχείρισης αποβλήτων δεν είναι αποτελεσματικό.

B12. Στην Ερώτηση «Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι το παρόν σύστημα διαχείρισης αποβλήτων εφαρμόζεται αποτελεσματικά, όπως προβλέπεται από το Νομοθετικό Πλαίσιο;», μόνο ο Φορέας Καταναλωτών έδωσε βαθμολογία 3 (Αρκετά), ενώ οι υπόλοιποι συμμετέχοντες ανταποκρίθηκαν με βαθμολογία χαμηλότερη από 3. Οι απαντήσεις στην ερώτηση αυτή δείχνουν πως οι συμμετέχοντες θεωρούν πως το παρόν σύστημα διαχείρισης αποβλήτων δεν εφαρμόζεται αποτελεσματικά, βάση του υφιστάμενου Νομοθετικού Πλαισίου.

B13. Στην Ερώτηση «Θεωρείτε ότι η εποπτεία αναφορικά με την υλοποίηση των νομοθεσιών που πλαισιώνουν τη διαχείριση αποβλήτων γίνεται σε ικανοποιητικό βαθμό;» μόνο οι Αναπτυξιακές Εταιρείες απάντησαν με Βαθμό 4 (Πολύ Καλά), ενώ οι υπόλοιποι φορείς θεωρούν πως απαιτείται βελτίωση για το συγκεκριμένο θέμα και πως ακόμα και αν υπάρχει εποπτεία αναφορικά με την υλοποίηση των νομοθεσιών, δεν πραγματοποιείται σε ικανοποιητικό βαθμό. Σημαντικό να αναφερθεί πως οι συμμετέχοντες από τη Δημόσια Υπηρεσία, ανταποκρίθηκαν με βαθμολογία 1 (Λίγο). Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα αυτά, φαίνεται να υπάρχει διάσταση απόψεων μεταξύ των εμπλεκόμενων, υποδηλώνοντας όχι μόνο το κενό που υπάρχει στην εποπτεία αναφορικά με την εφαρμογή της Νομοθεσίας, αλλά και την έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με αυτό.

7.1.3 Απαντήσεις συμμετεχόντων στις ερωτήσεις αποτύπωσης γνώμης – Μέρος Γ

Στις παραγράφους που ακολουθούν συνοψίζονται οι απαντήσεις των συμμετεχόντων, στις 13 ερωτήσεις ανοικτού τύπου του Μέρους Γ του ερωτηματολογίου.

Γ1. Ποιες είναι οι κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει αυτή τη στιγμή η διαχείριση των Αποβλήτων και πως αυτές θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν;

Προκλήσεις

- Κατακερματισμός ευθυνών / Μη ικανοποιητικός συντονισμός μεταξύ των ενδιαφερόμενων.
- Αποσπασματικές ενέργειες.
- Ελλιπής εφαρμογή της νομοθεσίας / ελέγχου της εφαρμογής των σχετικών νόμων και κανονισμών.
- Προβλήματα στην Χωριστή διαλογή στην πηγή.
- Ασαφές πλαίσιο για τη Διαχείριση οργανικού κλάσματος.
- Διαχείριση Ογκωδών Αποβλήτων/ Λειτουργία των Πράσινων Σημείων.
- Έλλειψη υποδομών, εποπτείας και η μη επιβολή του ΠΟΠ (μη εφαρμογή από όλες τις Τοπικές Αρχές).
- Ανεπάρκεια υποδομών για τη διαχείριση των αποβλήτων.

- Μη Ορθή Λειτουργία Μονάδων διαχείρισης στερεών οικιακών αποβλήτων (Πεντακώμου και Κόσσιης).
- Σπατάλη κονδυλίων σε κακό σχεδιασμό εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων.
- Μη επαρκής ανακύκλωση/ επαναχρησιμοποίηση κυρίως αποβλήτων κατασκευών.
- Αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Έλλειψη ενημέρωσης.
- Απουσία ενθάρρυνσης των επιχειρήσεων για ολιστική αντιμετώπιση.
- Ελλιπής συμμετοχή των Παραγωγών Αποβλήτων στα Συλλογικά Συστήματα Διαχείρισης / μη έλεγχος για κατοχή της άδειας συμμετοχής σε Συλλογικό Σύστημα.
- Υποστελέχωση Τμήματος Περιβάλλοντος.
- Περιορισμένοι πόροι και χαμηλή χρηματοδότηση για την ανάπτυξη της υποδομών και των τεχνολογιών που απαιτούνται για την αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων.
- Ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων, προβλήματα στις μονάδες παραλαβής των πράσινων σημείων και τρόπος λειτουργίας τους. Θα ήταν πιο αποτελεσματικό εάν υπήρχαν υποδομές για συλλογή από πόρτα σε πόρτα, με συγκεκριμένο πρόγραμμα ανά απόβλητο.
- Η αύξηση του όγκου των αποβλήτων και η ανεξέλεγκτη εναπόθεση τους.
- Έλλειψη ενημέρωσης από σχολική ηλικία.

Αντιμετώπιση

- Ανάλυση και ιχνηλασιμότητα ροών αποβλήτων σε μικρότερες ροές για ευκολότερη αξιοποίηση από τη βιομηχανία.
- Κίνητρα για ανακύκλωση και μείωση των αποβλήτων
- Προώθηση της κομποστοποίησης κατ' οίκον οργανικών αποβλήτων.
- Σωστή λειτουργία των συλλογικών συστημάτων.
- Επέκταση δικτύου πράσινων σημείων.
- Σύσταση του Συντονιστικού Φορέα διαχείρισης.
- Να δοθούν τα εργαλεία στις επιχειρήσεις όπως π.χ. τα ανάλογα μηχανήματα και εκπαίδευση για την σωστή διαχείριση.
- Ανακύκλωση των υλικών εγχώρια ανάλογα με τις ποσότητες και την οικονομικότητα των επενδύσεων.
- Υλικά να καταγραφούν στην ολότητα τους και να ομαδοποιηθούν ανάλογα σε Εθνικό επίπεδο.
- Κατασκευή μονάδων διαχείρισης οργανικών αποβλήτων.
- Εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης.

- Εκπαίδευση αρμόδιων λειτουργών.
- Πρόληψη με αλλαγή των καταναλωτικών προτύπων.
- Προώθηση της επιδιόρθωσης / επαναχρησιμοποίησης (αρχές κυκλικής οικονομίας).
- Προγράμματα υποστήριξης προς τους δήμους και τις κοινότητες (ιδιαίτερα τις ορεινές και απομακρυσμένες) για την υλοποίηση πολιτικών χωριστής συλλογής.
- Άμεση Εφαρμογή του «Συστήματος Εγγυοδοσίας Μιας Χρήσης Συσκευασιών», ακόμη και των χαρτόκουτων, όπως εφαρμόζεται στη Γερμανία (νομοθεσία), και όχι όπως εφαρμόζεται στην Ελλάδα (οικειοθελώς).

Γ2. Με ποιους τρόπους πιστεύετε η διαβούλευση κατά την ετοιμασία εθνικών κανονισμών που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων, θα μπορούσε να γίνει πιο αποδοτική και ωφέλιμη προς όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς;

- Αναγνώριση και διασφάλιση συμμετοχής όλων των ενδιαφερόμενων φορέων.
- Διοργάνωση επαρχιακών συζητήσεων / στοχευμένες συναντήσεις με ομάδες ενδιαφερόμενων.
- Απαιτείται προετοιμασία εμπλεκόμενων μέσω εκτενής για παραμέτρους της νομοθεσίας (π.χ. επεξήγηση όρων).
- Να δίνεται ο απαραίτητος χρόνος μελέτης και κατανόησης της νομοθεσίας.
- Σύγχρονοι τρόποι επικοινωνίας / προβολή στα ΜΜΕ.
- Online ερωτηματολόγια.
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, όπως οι πλατφόρμες συζήτησης στο διαδίκτυο.
- Εγκαθίδρυση ενός μόνιμου ανοιχτού και διαφανούς διαλόγου μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.
- Να πραγματοποιούνται και δια ζώσης συναντήσεις.
- Θα πρέπει η διαβούλευση κατά την ετοιμασία εθνικών κανονισμών να λαμβάνει υπόψιν τα πραγματικά γεγονότα (μονάδες διαχείρισης). Προς το παρόν όλα στηρίζονται σε μελλοντικά σενάρια χωρίς τεχνοοικονομικές μελέτες.

Γ3. Θεωρείτε πώς η δημιουργία ενός Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων, ο οποίος θα διασφαλίζει το συντονισμό της Κεντρικής Κυβέρνησης με τις Τοπικές Αρχές αυτοδιοίκησης θα διευκολύνει το έργο του οργανισμού σας;

- Ναι, εφόσον λειτουργεί αποτελεσματικά στη διασύνδεση και συντονισμό των ενεργειών και δράσεων σε εθνικό επίπεδο, δεν θα υπάρχει μεγάλη γραφειοκρατία, δρα ως σύμβουλος των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης, στελεχωθεί κατάλληλα με εμπειρογνώμοσύνη.

- Με επιφυλάξεις, λόγω πιθανής ενίσχυσης της γραφειοκρατίας, δημιουργίας επιπρόσθετων σταδίων και αχρείαστων επιπέδων λήψης αποφάσεων.
- Όχι. Θεωρούμε ότι η υπάρχουσα συνεργασία με το Τμήμα Περιβάλλοντος και τα Συμβούλια Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων, είναι ικανοποιητικά.

Γ4. Ποια θεσμική μορφή (π.χ. οργανισμός δημοσίου δικαίου, δημόσια εταιρεία κλπ) κατά τη γνώμη σας θα είναι η πιο λειτουργική για την βιώσιμη και αποτελεσματική λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα;

- Οργανισμός δημοσίου δικαίου (επικρατέστερη)
- Δημόσια εταιρεία
- ΜΚΟ
- Ανεξάρτητος οργανισμός (όχι δημόσιου)
- Κλάδος της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος
- Σημαντικό για αποφυγή: γραφειοκρατία
- Θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από: ευελιξία, απαραίτητη αυτονομία, προσαρμοστικότητα, παραγωγικότητα, διαφάνεια

Γ5. Ποια κατά τη γνώμη σας θα μπορούσε να ήταν η διοικητική σύσταση ενός Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων, ο οποίος θα διασφάλιζε την άμεση συνεργασία μεταξύ της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Τοπικών Αρχών Αυτοδιοίκησης (π.χ. σύνθεση διοικητικού συμβουλίου κ.λπ.);

- Διευθυντής Τμήματος Περιβάλλοντος (Πρόεδρος)
- Υπουργείο Οικονομικών
- ΓΔ Ανάπτυξης
- Εκπρόσωποι Τοπικών Αρχών (Ένωση Δήμων, Ένωση Κοινοτήτων)
- Εκπρόσωποι Οργανωμένων Συνόλων π.χ. Επιμελητηρίων και Βιομηχανίας, και οργανωμένων συνόλων π.χ. ΜΚΟ
- Εκπρόσωποι όλων των Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης
- Υπουργείο Εσωτερικών (συγκέντρωσε μικρότερο αριθμό απαντήσεων)
- Συλλογικά συστήματα (συγκέντρωσε μικρότερο αριθμό απαντήσεων)
- Θα πρέπει να δοθεί επίσης έμφαση στην εκπροσώπηση των ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών
- Αναπτυξιακές Εταιρείες

Γ6. Ποια θεωρείτε είναι τα κύρια λειτουργικά εμπόδια που τυχόν να αντιμετωπίσει ο Συντονιστικός Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων;

- Στελέχωσης και εξασφάλισης οικονομικών πόρων.
- Υφιστάμενες συμβατικές υποχρεώσεις, συγκρουόμενες συμβάσεις, σύγκρουση αρμοδιοτήτων.
- Άρνηση συνεργασίας αρμόδιων φορέων, διορισμών ατόμων χωρίς ουσιαστικές γνώσεις στο αντικείμενο.
- Εξυπηρέτηση συμφερόντων ορισμένων μερών.
- Η αρνητική στάση που πιθανόν να έχουν οι υφιστάμενοι φορείς που διαχειρίζονται έως τώρα τα ζητήματα.
- Οι αντιπαραθέσεις μεταξύ των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Κεντρικής Κυβέρνησης.
- Εφαρμογή νομοθεσίας, έλεγχος συμμόρφωσης.
- Η παράλληλη σύσταση και λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων με την προώθηση και εφαρμογή της Μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Η έλλειψη επαρκούς τεχνογνωσίας και εμπειρίας από τα νέα συμπλέγματα Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Η σοβαρή δυσλειτουργία των ήδη υφιστάμενων ΟΕΔΑ και ΧΥΤΥ (Πεντακώμου και Κόσσιης).

Γ7. Ποιες κατά τη γνώμη σας είναι οι καταλληλότερες μορφές αποτελεσματικής επικοινωνίας που θα πρέπει να υιοθετηθούν από το Συντονιστικό Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων;

- Τακτικές ενημερωτικές συγκεντρώσεις με τους ενδιαφερόμενους και τα εμπλεκόμενα μέρη
- Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
- Διοργάνωση Ενημερωτικών ημερίδων
- Κατ' ιδίαν συναντήσεις και επιτόπου επίλυση προβλημάτων (δια ζώσης συναντήσεις είναι αποτελεσματικές)
- Μηνιαίες ή δίμηνες προγραμματισμένες επαρχιακές συνεδριάσεις (δια ζώσης ή μέσω τηλεδιάσκεψης για δυνατότητα συμμετοχής απ' όλη την Κύπρο)
- Ηλεκτρονικά μηνύματα
- Δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας στην οποία θα γίνεται καθημερινή επικαιροποίηση, καλές πρακτικές.
- Κανάλι επικοινωνίας για ερωτήματα ώστε να απαντώνται άμεσα.
- Να κοινοποιούνται προβλήματα που αντιμετωπίζει ένας δήμος ώστε να αποφευχθούν από κάποιον άλλο.
- ΜΚΔ
- Προσωπική επαφή
- Συνεχής ροή ειδήσεων προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Γ8. Ποιες πιστεύετε πως πρέπει να είναι οι μορφές συνεργασίας του Συντονιστικού Φορέα και των υπόλοιπων ενδιαφερόμενων μερών (π.χ. θεσμοθέτηση λειτουργίας Ad hoc Επιτροπών);

- Ad Hoc και Μόνιμες Επιτροπές κυρίως για τεχνοκρατικά ζητήματα.
- Εκπροσώπηση όλων των φορέων Τετραπλού έλικα.
- Υπήρξαν έντονες διαφωνίες για τη θεσμοθέτηση Επιτροπών.
- Περισσότερες θετικές απόψεις για τη δημιουργία Ad-Hoc Επιτροπών με συμμετοχή ατόμων με εξειδικευμένες γνώσεις στο αντικείμενο.
- Θα πρέπει να λειτουργούν εξειδικευμένες Επιτροπές ανά ρεύμα αποβλήτων ανά Επαρχία.
- Με συνεδριάσεις και σωστές αποφάσεις.

Γ9. Πως κατά τη γνώμη σας θα μπορούσε ένας Συντονιστικός Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων να απλοποιήσει και να βελτιστοποιήσει τις διαδικασίες διαχείριση αποβλήτων;

- Ο συντονιστικός φορέας θα μπορούσε να έχει την ευθύνη για την εφαρμογή των εθνικών πολιτικών.
- Τυποποίηση διαδικασιών.
- Ετοιμασία και Έκδοση Οδηγών.
- Να χρησιμοποιηθεί η τεχνολογία και το διαδίκτυο. Ετοιμασία ηλεκτρονικής πλατφόρμας ενημέρωσης.
- Να ετοιμαστούν εφαρμογές που να αφορούν waste mapping, reuse etc.
- Να χρησιμοποιηθούν έξυπνα συστήματα για πιο λειτουργική συλλογή αποβλήτων.
- Να υπάρξει καταγραφή και δεδομένα.
- Ψήφιση Κανονισμών που να επιβάλλει την χρήση δευτερογενών υλικών.
- Εντοπισμός και επίλυση πρακτικών ζητημάτων (π.χ. πολυκατοικίες).
- Λιγότερη γραφειοκρατία και σωστότερη καθοδήγηση του κοινού σε θέματα εκπαίδευσης για την διαχείριση αποβλήτων μέσω της προβολής διαδραστικών βίντεος/κλιπς στην τηλεόραση και στα social media.
- Να καταρτίζει προγράμματα διαχείρισης των διαφόρων ρευμάτων αποβλήτων, να ενθαρρύνει την ιδιωτική πρωτοβουλία και δράσεις ΜΚΟ.
- Να θέτει φιλόδοξους στόχους (zero waste κλπ) και να καταρτίζει σχέδια όπου θα εμπλέκονται όλοι οι σχετικοί φορείς.
- Να θέτει κίνητρα και επιβράβευση για την υλοποίησή τους.
- Να δημοσιεύει τα αποτελέσματα και να υλοποιεί εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού, των επιχειρηματιών και άλλων οργανισμών με Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.

- Εφαρμογή “Πολλαπλής Χρήσης Συσκευασιών” στην εμφιάλωση όλων των αλκοολούχων και μη αλκοολούχων ποτών (βλ. μπίρες ΚΕΟ Carlsberg)
- Άμεση Εφαρμογή “Σύστημα Εγγυοδοσίας Μιας Χρήσης Συσκευασιών” με βάση νόμο και όχι εθελοντικά.

Γ10. Από που πιστεύετε θα μπορούσαν να προέρχονται οι οικονομικοί πόροι του Συντονιστικού Φορέα;

- Από κρατικό προϋπολογισμό, συλλογικά συστήματα, διαχειριστές αποβλήτων, τοπικές αρχές, συμμετοχή σε προγράμματα
- Τέλη Σκυβάλων, άλλες χρεώσεις (π.χ. πρόστιμα) και φόροι.
- Τα ευρωπαϊκά προγράμματα.
- Ιδιωτικές επενδύσεις: Οι ιδιωτικές επενδύσεις μπορούν να αποτελέσουν πηγή χρηματοδότησης για το Συντονιστικό Φορέα, εφόσον υπάρχουν εμπλεκόμενες επιχειρήσεις που επωφελούνται από τη διαχείριση των αποβλήτων.
- Δημιουργία ενός νέου περιβαλλοντικού τέλους στους δημότες.

Γ11. Ποια θα πρέπει να είναι η στελέχωση του Συντονιστικού Φορέα; Πιστεύετε πως τα στελέχη θα πρέπει να κατέχουν ειδικά προσόντα;

- Τα στελέχη θα πρέπει να κατέχουν ειδικά προσόντα και εξειδικευμένες γνώσεις στο αντικείμενο
- Μίσθωση υπηρεσιών με συμβόλαια, όχι μόνιμες θέσεις.
- Από άτομα που αντιλαμβάνονται τα προβλήματα στη διαχείριση των αποβλήτων, τους περιορισμούς και τις επιδιώξεις. Μηχανικοί κάθε ειδικότητας ειδικότερα χημικοί μηχανικοί, μηχανολόγοι, μηχανικοί περιβάλλοντος και πολιτικοί μηχανικοί.
- Πρέπει να αποτελείται από Διευθυντή, Λειτουργούς και Νομικούς Συμβούλους, λογιστική, μάρκετινγκ και τεχνολογίες πληροφορικής.
- Μπορεί να ακολουθήσει εκπαίδευση στις σχετικές νομοθεσίες. - περιβάλλον δημόσια υγεία – διοικητικά.

Γ12. Πιστεύετε πως υπάρχει στην Κύπρο κάποιος άλλος οργανισμός που θα μπορούσε να μετεξελιχθεί λειτουργικά και βιώσιμα σε Συντονιστικό Φορέα;

- Λόγω της σημαντικότητας του Φορέα αυτού, θα πρέπει να γίνει η σύσταση ενός καινούριου Φορέα και όχι η μετεξέλιξη κάποιου υφιστάμενου οργανισμού.

- Θα μπορούσε να μην δημιουργηθεί νέος οργανισμός, αλλά τον ρόλο να τον αναλάβουν πιθανόν οι Αναπτυξιακές Εταιρείες σε συνεργασία με ένα ενδυναμωμένο Κλάδο Αποβλήτων στο Τμήμα Περιβάλλοντος.
- Να μην δημιουργηθεί νέος φορέας.
- Θα μπορούσε η Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων να μετεξελιχθούν σε Συντονιστικό Φορέα.

Γ13. Γνωρίζετε για άλλες καλές πρακτικές παρόμοιων Συντονιστικών Φορέων Διαχείρισης Αποβλήτων, που εφαρμόζονται από άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Ποια τα χαρακτηριστικά τους και που εφαρμόστηκαν;

- Για παράδειγμα, στη Γερμανία και στην Αυστρία υπάρχει ο "Συντονιστικός Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων" (Abfallwirtschaftskooperationen - AWK), ο οποίος αποτελείται από δήμους και περιφέρειες και στόχο έχει τη βελτίωση της αποδοτικότητας της διαχείρισης των αποβλήτων και τη μείωση των δαπανών.
- Ο AWK παρέχει συμβουλές για τη βέλτιστη διαχείριση των αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης και εφαρμογής συστημάτων απόβλητων, της εκπαίδευσης και κατάρτισης προσωπικού, και της προώθησης της ανακύκλωσης.

8. Καλές Πρακτικές Κρατών Μελών από άλλες χώρες

Στο συγκεκριμένο Κεφάλαιο διενεργείται ανασκόπηση και εξέταση Καλών Πρακτικών, άλλων δομών διακυβέρνησης στον τομέα Διαχείρισης Αποβλήτων, όπως αυτές υιοθετούνται από άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη, τόσο τις τοπικές συνθήκες, όσο και το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της κάθε χώρας. Ο εντοπισμός και η αξιολόγηση τους αποσκοπεί στον προσδιορισμό πιθανών οργανωτικών συστημάτων και στην εξέταση της ενδεχόμενης λειτουργικής εφαρμογής τους στην Κύπρο.

Ως εκ τούτου πραγματοποιήθηκε μια εκτενής μελέτη κατά την οποία εξετάστηκαν πληροφορίες από δημοσιεύσεις και δεδομένα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, καθώς και άλλων ανεξάρτητων οργανισμών και πηγών πληροφόρησης²⁴. Τα Κράτη Μέλη που επιλέχθηκαν μετά από την ανασκόπηση και φαίνεται να έχουν υιοθετήσει λειτουργικά συστήματα με στοιχεία που ενδεχομένως να μπορούν να εφαρμοσθούν και στην Κύπρο είναι **η Γερμανία, η Αυστρία, η Ελλάδα και η Ιρλανδία.**

Πιο συγκεκριμένα, η Γερμανία επιλέχθηκε χάρη στα πολύ ικανοποιητικά στατιστικά αποτελέσματα και επιδόσεις της στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων, όπως αυτά γνωστοποιήθηκαν σε Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στη περίπτωση της Αυστρίας, η οποία θεωρείται ως μια από τις πιο προχωρημένες χώρες στην Ευρώπη σε ότι αφορά στην εφαρμογή καλών πρακτικών διαχείρισης αποβλήτων, τα στοιχεία και χαρακτηριστικά του Περιβαλλοντικού Γραφείου της Αυστρίας, συλλέχθηκαν μετά από επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με αρμόδιο άτομο του οργανισμού.

Αναφορικά με την καλή πρακτική της Ελλάδας για την καταγραφή στοιχείων σχετικά με την πολιτική Διαχείρισης Αποβλήτων στη χώρας και με τους Φορείς Διαχείρισης Αποβλήτων, πραγματοποιήθηκε τηλεφωνική επικοινωνία και επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τόσο με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας της Ελλάδας, όσο και με αρμόδιο λειτουργό του Περιφερειακού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων της περιοχής Ιωαννίνων.

Τέλος, αναφορικά με την Ιρλανδία και το Δίκτυο NIECE στοιχεία λήφθηκαν μέσω επικοινωνίας με λειτουργό του Υπουργείου Οικονομικών της χώρας.

²⁴ [Statista – Empowering people with Knowledge, Zero waste Europe](#)

Οι Καλές Πρακτικές που επιλέχθηκαν και η αναλυτική περιγραφή τους, παρουσιάζονται στην συνέχεια.

8.1 Γερμανία

Διαχείριση Αποβλήτων στη Γερμανία

Η διαχείριση αποβλήτων στη Γερμανία πραγματοποιείται με τέτοιο τρόπο που να διαφυλάσσεται η διατήρηση των φυσικών πόρων και να ενισχύεται η προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος. Στη Γερμανία, ο τομέας Διαχείρισης Αποβλήτων εμπεριέχει όλα τα στάδια του κύκλου των αποβλήτων π.χ. μείωση, πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, διάθεση και ανάκτηση, ενώ επίσης καταπιάνεται με τη συλλογή αποβλήτων, τη μεταφορά, καθώς και τη διαλογή και επεξεργασία τους²⁵.

Οι πολυετείς εξελίξεις στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων, η ανάπτυξη τεχνολογιών και υποδομών, καθώς και οι νομοθεσίες και κανονισμοί που αφορούν την ορθολογική διαχείριση αποβλήτων στη Γερμανία, καθιστούν το έργο τόσο των πολιτών, όσο και των αρμόδιων τμημάτων διαχείρισης αποβλήτων, σχετικά εύκολο. Στο πέρασμα των χρόνων, η Γερμανική Κυβέρνηση υιοθέτησε και υλοποίησε πολιτικές και ορθολογικά μέτρα διαχείρισης των αποβλήτων, λαμβάνοντας υπόψη τα σημαντικά προβλήματα που αντιμετώπισε στο παρελθόν και που έθεσαν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία. Συγκεκριμένα, η Γερμανία υιοθέτησε μια σειρά από στρατηγικές, όπως η εφαρμογή υποχρεωτικών πολιτικών για διαλογή αποβλήτων με ένα εξαιρετικά αποτελεσματικό σύστημα επιστροφής χρημάτων (συστήματα εγγυοδοσίας), οι οποίες συνέβαλαν σημαντικά στη διαχείριση των αποβλήτων και συνάμα ενίσχυσαν τις συμπεριφορές ανακύκλωσης στη χώρα.

Η ευθύνη για τη διαχείριση αποβλήτων στη Γερμανία μοιράζεται μεταξύ της Εθνικής Κυβέρνησης, των Ομοσπονδιακών Πολιτειών και των Τοπικών Αρχών, ενώ παράλληλα το κάθε Ομοσπονδιακό κρατίδιο²⁶ αναπτύσσει δικό του Σχέδιο Δράσης για τα απόβλητα, που αφορά μόνο την επικράτεια της περιοχής του. Έτσι, το Υπουργείο Περιβάλλοντος της Γερμανίας, θέτει τους στόχους, συμμετέχει στη θέσπιση νόμων και καθορίζει τις απαιτήσεις για τις εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων, ενώ το κάθε Ομοσπονδιακό κρατίδιο εκδίδει τις δικές του αποφάσεις για τη διαχείριση των αποβλήτων και θέτει συμπληρωματικούς κανονισμούς από αυτούς που θεσπίστηκαν από την Κεντρική Κυβέρνηση.

Το Γερμανικό κράτος έχει αναγνωριστεί ως παγκόσμιος ηγέτης στην ανακύκλωση. Σήμερα, το σύστημα διαχείρισης, καθώς και οι πολιτικές διαλογής που υιοθετεί, έχουν χαράξει το δρόμο και σε

²⁵ [The UBA Waste Management](#)

²⁶ Στην Γερμανία υπάρχουν 16 Ομοσπονδιακά Κρατίδια

άλλα κράτη μέλη για εφαρμογή τέτοιας φύσης πρακτικών, που αφορούν τη διαχείριση δημοτικών αποβλήτων.

Ο πρώτος Εθνικός Νόμος που αφορούσε τη διάθεση των αποβλήτων, ήταν ο Περί της Διάθεσης των Αποβλήτων Νόμος του 1972 και τροποποιήθηκε αρκετές φορές προκειμένου να προσαρμοστεί στις διάφορες απαιτήσεις και εξελίξεις της εποχής. Σήμερα, θεωρείται η κατ' εξοχήν σχετική νομοθεσία για τα απόβλητα. Βασικό στοιχείο του περί της Διάθεσης των Αποβλήτων Γερμανικού Νόμου του 1972, είναι η ιεράρχηση των αποβλήτων – ιεραρχία πέντε (5) επιπέδων, η οποία καθορίζει μια θεμελιώδη σειρά βημάτων που ακολουθούνται κατά τη διαχείριση των αποβλήτων (πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση ενέργειας, διάθεση αποβλήτων).

Η διαχείριση των αποβλήτων στη Γερμανία στηρίζεται σε δύο πολιτικές, στο σχέδιο επιστροφής χρημάτων (The Deposit Refund Scheme) και στην υποχρεωτική διαλογή αποβλήτων²⁷.

Σχέδιο Επιστροφής Χρημάτων / Σύστημα Εγγυοδοσίας (The Deposit Refund Scheme)

Μέχρι στιγμής ορισμένες πολιτείες της Βόρειας Αμερικής και της Νότιας Αυστραλίας, καθώς και δέκα Ευρωπαϊκές χώρες έχουν εφαρμόσει αυτό το σύστημα. Βάση της συγκεκριμένης πολιτικής, τα ανακυκλώσιμα μπουκάλια φέρουν ανάλογη σήμανση και οι καταναλωτές κατά την αγορά τους πληρώνουν ένα επιπρόσθετο ποσό ως προκαταβολή, το οποίο επιστρέφεται μόλις το άδειο μπουκάλι επιστραφεί σε αρμόδιο κατάστημα/μηχάνημα (Σύστημα Εγγυοδοσίας). Το ποσό που προστίθεται στη αρχική τιμή διαφέρει αναλόγως της φύσης του υλικού που είναι κατασκευασμένο το προϊόν.

Πιο συγκεκριμένα, στη Γερμανία η τιμή αυτή κυμαίνεται μεταξύ των €0,08 - 0,25²⁸. Η αύξηση της τιμής των προϊόντων εφαρμόζεται ως μια στρατηγική ενθάρρυνσης (χρήση οικονομικού κινήτρου) των καταναλωτών, για επιστροφή των υλικών συσκευασιών, που εν τέλει καταλήγουν να είναι επιβλαβή για το περιβάλλον.

Το σύστημα DRS (Deposit Refund System) στη Γερμανία αποδείχθηκε να είναι εξαιρετικά αποτελεσματικό, καθώς έχουν επιτύχει ποσοστό **98,4%** επιστροφής συσκευασιών, καθιστώντας το σύστημα αναμφίβολα, μια επιτυχημένη προσέγγιση διαχείρισης αποβλήτων.

²⁷ [How Waste Management in Germany is Changing the Game, Earth.org](https://www.earth.org/zero-waste/germany)

²⁸ Υψηλότερο προκαταβολικό ποσό (πρόσθετο στην αρχική τιμή του προϊόντος) φέρουν προϊόντα τα οποία δεν προσφέρουν δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης.

Υποχρεωτικές Πολιτικές Διαλογής Αποβλήτων

Στη Γερμανία έχουν εγκριθεί και εφαρμοστεί τρεις (3) σημαντικές πολιτικές, θεμελιωμένες στην αρχή «Ο Ρυπαίνων Πληρώνει»²⁹, που φαίνεται να συνέλαβαν καθοριστικά όχι μόνο στην αλλαγή του συστήματος διαχείρισης των αποβλήτων στη χώρα, αλλά και στην αλλαγή συμπεριφοράς των πολιτών και της ικανότητάς τους να συμμορφωθούν με αυτό. Οι πολιτικές αυτές παρουσιάζονται επιγραμματικά πιο κάτω.

α) Διάταγμα για Υλικά Συσκευασίας, 1991 (The Packaging Ordinance, 1991)

Η Γερμανία, μέσω του διατάγματος αυτού, ήταν η πρώτη χώρα που εφάρμοσε δεσμευτικές απαιτήσεις από τους κατασκευαστές (παραγωγούς αποβλήτων) για ανακύκλωση και ανάκτηση των υλικών συσκευασίας. Το διάταγμα αυτό αναφέρεται σε υλικά συσκευασίας όπως: συσκευασίες μεταφοράς, πρωτογενείς συσκευασίες, καθώς και δευτερογενείς συσκευασίες.

Η αντίστοιχη Νομοθεσία, εγκαθιδρύθηκε το 2019, με τον Ο Περί Συσκευασιών Νόμο του 2019. Σύμφωνα με τον εν λόγω Νόμο, οι γερμανικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα παραγωγής τέτοιων υλικών, είναι καταχωρημένες στο αντίστοιχο Μητρώο της Κεντρικής Υπηρεσίας, το οποίο οφείλουν να ενημερώνουν τακτικά, σχετικά με τις ποσότητες και το είδος των υλικών που παράγουν.

β) Το σύστημα Green Dot (The Green Dot System, 1991)

Η Γερμανική Κυβέρνηση υιοθέτησε το σύστημα Green Dot, σύμφωνα με το οποίο οι κατασκευαστές προϊόντων έχουν ευθύνη επισήμανσης των παραγόμενων προϊόντων τους (πράσινη ετικέτα), ως αποδεκτά προϊόντα σε μονάδες/εγκαταστάσεις ανακύκλωσης. Οι παραγωγοί προϊόντων, σύμφωνα με την αρχή διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, καταβάλουν τέλος (διάθεσης και διαχείρισης) σε ένα Γερμανικό Σύστημα, μέσω σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα για τη συλλογή και την ευθύνη για τη διαχείριση των παραγόμενων αποβλήτων. Το σύστημα της Green Dot λειτουργεί παράλληλα με τα ήδη υπάρχοντα συστήματα συλλογής οικιακών αποβλήτων.

γ) Νόμος περί Κλειστού Κύκλου Ουσιών και Διαχείρισης Αποβλήτων, 1996 (Close Substance Cycle and Waste Management Act, 1996)

²⁹ Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» είναι μία από τις βασικές αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η περιβαλλοντική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Βάσει της αρχής αυτής, οι ρυπαίνοντες επωμίζονται το **κόστος** της ρύπανσης που προκαλούν, περιλαμβανομένου του κόστους των μέτρων που λαμβάνονται για την **πρόληψη**, τον **έλεγχο** και την **αποκατάσταση** της ρύπανσης, καθώς και του κόστους που αυτή συνεπάγεται για την κοινωνία. Οι ρυπαίνοντες έχουν κίνητρο να αποφεύγουν την πρόκληση περιβαλλοντικών ζημιών και είναι υπόλογοι για τη ρύπανση που προκαλούν. Το κόστος της αποκατάστασης καλύπτεται επίσης από τους ρυπαίνοντες.

Ως επέκταση των πολιτικών που προτείνονται στο Διάταγμα του 1991 για τα Υλικά Συσκευασιών, υιοθετήθηκε και ο Περί Κλειστού Κύκλου Ουσιών και Διαχείρισης Αποβλήτων Νόμος το 1996. Σύμφωνα με τον συγκεκριμένο Νόμο, όποιος παράγει, εμπορεύεται και καταναλώνει αγαθά είναι υπεύθυνος για την αποφυγή (πρόληψη/ελαχιστοποίηση παραγωγής), την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και την ορθολογική διάθεση των απορριμμάτων που προκύπτουν.

Ο εν λόγω Νόμος ενθάρρυνε τις επιχειρήσεις να επανεξετάσουν ριζικά το σύστημα παραγωγής τους – διασφαλίζοντας ότι τα περισσότερα προϊόντα παράγονται με ανακυκλώσιμα υλικά – καθώς και να προωθήσουν προϊόντα μικρής παραγωγής αποβλήτων και να εκτοπίσουν τα απόβλητα με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον. Ο Νόμος τροποποιήθηκε το 2012, όταν η Γερμανία ενέκρινε τον νόμο περί Κυκλικής Οικονομίας, ο οποίος όριζε νομικά δεσμευτικά μέτρα από την πλευρά των κατασκευαστών και των διανομέων για την προώθηση της ευθύνης του παραγωγού. Σιγά σιγά θεσπίστηκαν κανονισμοί για τα οχήματα, τις ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, τις μπαταρίες, και τα έλαια.

Οι προαναφερθείσες πολιτικές είχαν συντριπτικά θετικά αποτελέσματα και είδαν τα ποσοστά ανακύκλωσης να αυξάνονται, ενώ παράλληλα οικοδομήθηκε στο κοινό μια κατανόηση και αποδοχή της κουλτούρας ανακύκλωσης. Ενθάρρυνε επίσης τις τοπικές κυβερνήσεις να υιοθετήσουν αυστηρότερους κανονισμούς και τις εταιρείες να θεσπίσουν σταθερά πρότυπα ανακύκλωσης. Για να διευκολυνθεί αυτό, ένα από τα πρώτα μέτρα που υιοθετήθηκαν ήταν να αυξηθεί η ποσότητα των κάδων ανακύκλωσης στις πόλεις, που επιτρέπουν τον διαχωρισμό των απορριμμάτων σε έξι διαφορετικές κατηγορίες: γενικά απορρίμματα, χαρτί, πλαστικό, διαφανές γυαλί, έγχρωμο γυαλί και κομποστοποίηση. Έτσι, το σύστημα προδιαλογής επιτρέπει στην Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση να εξοικονομήσει χρήματα για τη διάθεση και τη διαχείριση των αποβλήτων και αυξάνει την καθαρότητα των ανακυκλωμένων υλικών.

Τα κύρια επιτεύγματα του Γερμανικού Κράτους σχετικά με τη Διαχείριση των Αποβλήτων, όπως αυτά κοινοποιήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνοψίζονται στα πιο κάτω σημεία³⁰:

- Η ανακύκλωση των στερεών δημοτικών αποβλήτων αυξήθηκε κατά 14% από το 2001 (48%) μέχρι το 2010 (62%), επιτυγχάνοντας ήδη το στόχο για 50% ανακύκλωσης μέχρι το 2020.
- Ο Στόχος του 2016 για τη μείωση των βιοαποικοδομήσιμων αστικών αποβλήτων που καταλήγουν σε υγειονομική ταφή (ΧΥΤΑ), επιτεύχθηκε από το 2006.

³⁰ [Municipal Waste Management in Germany](#)

- Η απαγόρευση υγειονομικής ταφής των μη προ-επεξεργασμένων αστικών στερεών αποβλήτων, η εφαρμογή της Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού και η Χωριστή Συλλογή Αποβλήτων (κάδοι ανακύκλωσης και υποχρεωτική συλλογή βιολογικών αποβλήτων), αποτέλεσαν ενέργειες σταθμούς για τη Γερμανία, αναφορικά με την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης αποβλήτων.
- Δημιουργία και εφαρμογή ποικιλίας εθνικών και στρατηγικών και σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων.

Πέραν των πιο πάνω πολιτικών, η Γερμανία αναζήτησε πρόσθετες ορθολογικές μεθόδους διαχείρισης αποβλήτων και οδηγήθηκε στην υλοποίηση άλλων συμπληρωματικών δράσεων, μία εκ των οποίων ήταν και η ίδρυση της **Γερμανικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος**.

8.1.1 Γερμανική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (German Environmental Agency, Umweltbundesamt, UBA)

Η Γερμανική Υπηρεσία Περιβάλλοντος αποτέλεσε δράση-σταθμό στην πορεία εξέλιξης της Γερμανίας αναφορικά με τη διαχείριση αποβλήτων. Έχοντας ως σύνθημα τη φράση «**Για το Περιβάλλον μας**» (“Für Mensch und Umwelt”), η αποστολή και το όραμα του συγκεκριμένου φορέα, αντικατοπτρίζονται πλήρως μέσα από αυτό. Από το 1974 η Γερμανική Υπηρεσία Περιβάλλοντος αποτελούσε τον κύριο Οργανισμό Προστασίας του Περιβάλλοντος, ενώ, στις 22 Ιουλίου 1994 δυνάμει Νόμου, έλαβε νομική υπόσταση για να υποστηρίξει το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Ασχολείται με ένα εξαιρετικά ευρύ φάσμα περιβαλλοντικών θεμάτων τα οποία σχετίζονται με τον έλεγχο της ρύπανσης της ατμόσφαιρας και των εδαφών, **τη διαχείριση των αποβλήτων**, τη διαχείριση των υδάτινων πόρων, καθώς και με άλλα περιβαλλοντικά θέματα που σχετίζονται με την ανθρώπινη υγεία. Η Γερμανική Υπηρεσία Περιβάλλοντος εμπλέκεται επίσης και σε τομείς όπως η ανάπτυξη νομοθετικών και διοικητικών πλαισίων για περιβαλλοντικά θέματα, με την έρευνα και καινοτομία και την ανάπτυξη μιας ισχυρής αποτελεσματικής βάσης λειτουργίας, η οποία να επιτρέπει την εφαρμογή νέων μέτρων και την αναθεώρηση διαδικασιών. Η εργασία της επικεντρώνεται στη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση περιβαλλοντικών δεδομένων ή/και υποβολή προτάσεων στους Αρμόδιους Φορείς για συγκεκριμένα ζητήματα³¹.

Σήμερα, στην Γερμανική Υπηρεσία Περιβάλλοντος είναι ενεργά 1.600 μέλη. Διατηρεί (6) έξι γραφεία σε διάφορες περιοχές της Γερμανίας, ενώ υπό την διοίκηση της, λειτουργεί και ένα δικό της δίκτυο

³¹ [Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation, Nuclear Safety and Consumer Protection – German Environment Agency \(UBA\)](#)

μέτρησης της ποιότητας του αέρα, με σταθμούς που είναι εγκατεστημένοι σε διάφορα σημεία της χώρας.

Την Γερμανική Υπηρεσία Περιβάλλοντος διοικεί ο Πρόεδρος και αμέσως μετά ο Αντιπρόεδρος. Η οργανωτική δομή περιλαμβάνει διάφορα Τμήματα όπως το Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού, το Γραφείο του Προέδρου, Τμήμα Επικοινωνίας / Σχεδιασμού Δράσεων, Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης κ.α.

Οι δράσεις της Γερμανικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος χωρίζονται σε **πέντε (5) πυλώνες**, όπου οι τέσσερις (4) από αυτούς αφορούν ένα συγκεκριμένο περιβαλλοντικό τομέα, και το πέμπτο είναι το τμήμα της κεντρικής μονάδας υπηρεσιών. Λεπτομερές οργανόγραμμα και πληροφορίες για τα επιμέρους Τμήματα της Γερμανικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, παρουσιάζονται στην **Εικόνα 5**³².

Οι **πέντε βασικοί πυλώνες**, όπως διακρίνονται και από το οργανόγραμμα είναι:

- Διοικητική Διαχείριση και Υπηρεσίες
- Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός και Στρατηγικές Αειφορίας
- Περιβαλλοντική Υγεία και Προστασία των Οικοσυστημάτων
- **Βιώσιμη Παραγωγή και Προϊόντα, Διαχείριση Αποβλήτων**
- Ασφάλεια Χημικών
- Προστασία του Κλίματος, Ενέργεια, Γερμανική Αρχή Εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής

Όπως φαίνεται και από το οργανόγραμμα της Γερμανικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (**Εικόνα 7****Εικόνα 7**), η διαχείριση των αποβλήτων συμπεριλαμβάνεται στον τρίτο (3^ο) «Πυλώνα», τη **«Βιώσιμη παραγωγή και Προϊόντα, Διαχείριση Αποβλήτων»**. Ορισμένοι από τους κλάδους του 3^{ου} Πυλώνα, είναι αυτός της Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού (Ηλεκτρικός και Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός, Οχήματα, Μπαταρίες), των τεχνολογιών αποβλήτων και τεχνολογιών μεταφοράς αποβλήτων, της ανάλυσης των υγρών αποβλήτων και της ανάπτυξης τεχνολογιών παρακολούθησης, της διαχείρισης αποβλήτων και της διασυνοριακής μεταφοράς τους, των πλαστικών και των συσκευασιών, της μείωσης πλαστικού μιας χρήσης κλπ.

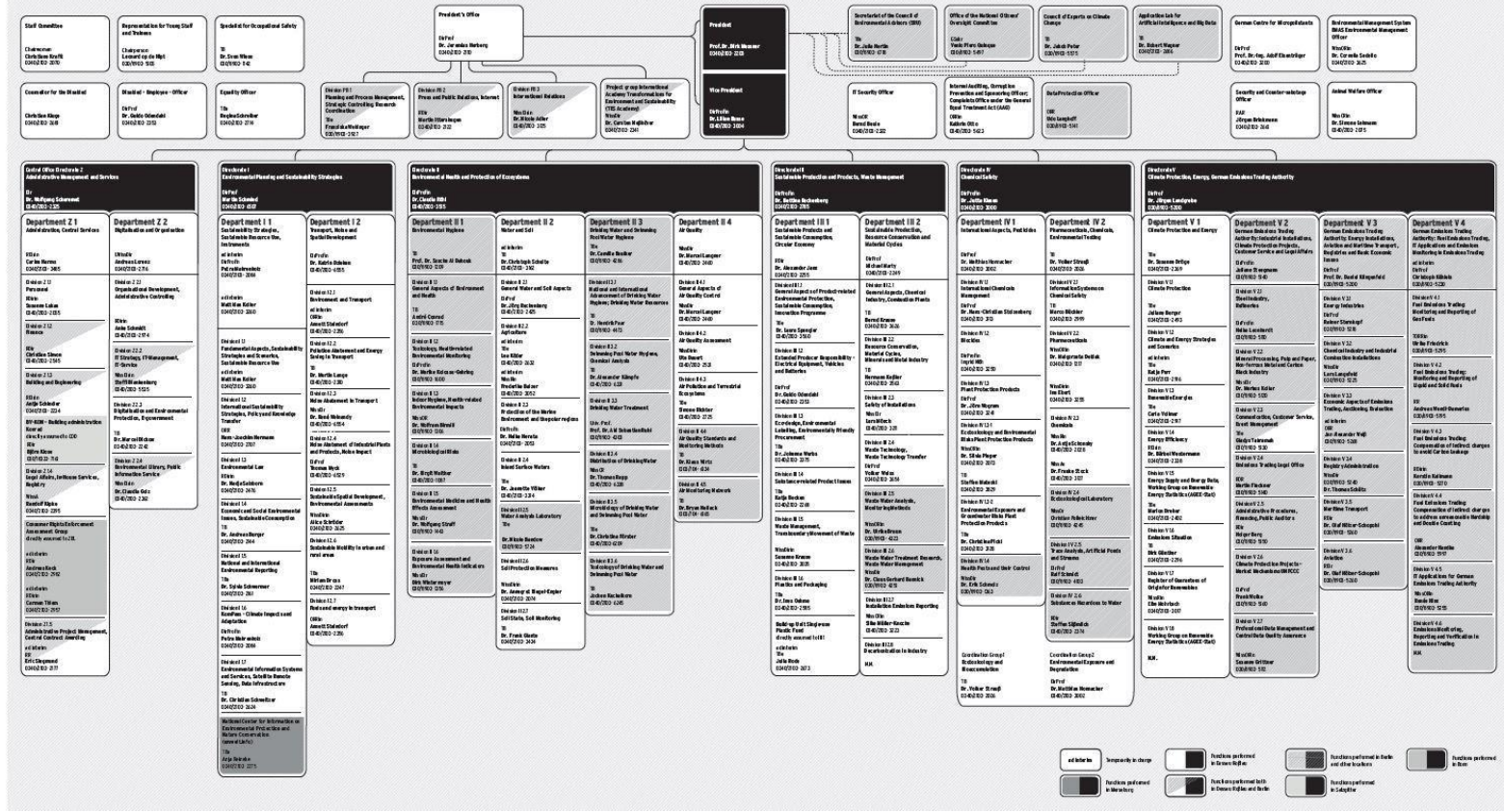
³² [Organizational structure of the UBA](#)

ORGANISATIONAL CHART 2017/2018

German Environment Agency
 Main Office: 66444 Dueseln/Rhein
 Tel: 043020-0
 Fax: 043020-140
 Website: www.umwelt.bund.de
 Postal Address: 66450 Dueseln
 Tel: 043020-0
 Fax: 043020-140
 Website: www.umwelt.bund.de

Offices for the Länder of the German States
 Berlin: 10117
 Bonn: 53117
 Chemnitz: 09112
 Cologne: 50667
 Düsseldorf: 40225
 Frankfurt: 60325
 Garmisch-Partenkirchen: 82400
 Hamburg: 20099
 Karlsruhe: 76189
 Leipzig: 04109
 Mannheim: 68161
 Munich: 80539
 Nuremberg: 90402
 Regensburg: 93040
 Saarbrücken: 66123
 Stuttgart: 70372
 Trier: 55128
 Wiesbaden: 65116
 Würzburg: 97082

Εικόνα 7: Οργανωτική Διοικητική δομή της Γερμανικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος³³

Αξιολόγηση Καλής Πρακτικής

Η Γερμανική Υπηρεσία Περιβάλλοντος αποτελεί ένα σώμα με ξεκάθαρη υπόσταση που ρυθμίζεται νομικά, που έχει ιδρυθεί δυνάμει νομοθεσίας για να παρέχει υποστήριξη στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Περιβάλλοντος. Αδιαμφισβήτητα, αποτελεί ένα πολύπλευρο και συνάμα πολύ εξειδικευμένο οργανισμό σε θέματα περιβάλλοντος.

Το ευρύ φάσμα περιβαλλοντικών θεματικών που καλύπτει, καθώς και τα πολύ εξειδικευμένα τμήματά του, με κατάλληλα επιστημονικά καταρτισμένο προσωπικό, του επιτρέπουν να λαμβάνει άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα για τα διάφορα ζητήματα που προκύπτουν, αποφεύγοντας τυχόν συμφόρηση ή καθυστέρηση επίλυσης προβλημάτων και εξυπηρέτησης των πολιτών. Παράλληλα, η μακροχρόνια λειτουργία και δράση της ΓΥΠ (περισσότερο από 20 χρόνια), προσδίδουν σε αυτήν, την εμπειρία, την εξειδίκευση και τη γνώση να μπορεί να ανταπεξέλθει σε διαφόρων ειδών προκλήσεις.

Καταληκτικά, αν και η Γερμανική Υπηρεσία Περιβάλλοντος διαθέτει αρκετά στοιχεία που θα μπορούσαν να προσαρμοστούν στα Κυπριακά δεδομένα, είναι απαραίτητο να εξεταστούν με ιδιαίτερη προσοχή, καθώς γίνεται λόγος για πολύ διαφορετικά συστήματα διακυβέρνησης. Επιπλέον, η ίδρυση ενός Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων βασισμένου στο Γερμανικό πρότυπο απαιτεί προσοχή, καθώς είναι ένα σώμα πολύ μεγαλύτερης εμβέλειας από αυτό που αναμένεται να ιδρυθεί στη Κύπρο. Η πολυπλοκότητα λοιπόν του οργανισμού, είναι ένα στοιχείο που δεν θα πρέπει να χαρακτηρίζει τον αντίστοιχο Φορέα της Κύπρου, τουλάχιστον στα αρχικά στάδια λειτουργίας του, όπως επίσης και η ανάπτυξη Νομοθετικού Πλαισίου και οι εκτελεστικές αρμοδιότητες.

Εντούτοις, υπάρχουν στοιχεία-κλειδιά τα οποία πιθανόν να είναι χρήσιμα παραδείγματα για την περίπτωση της σύστασης ενός Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι:

- α) η εξειδίκευση σε διαφόρους τομείς,
- β) η κατάρτιση του προσωπικού,
- γ) η διοικητική δομή της ΓΥΠ.

Στους Πίνακες (Πίνακας 6~~Πίνακας 6~~, Πίνακας 7~~Πίνακας 7~~) που ακολουθούν, παρουσιάζονται συνοπτικά τα δυνατά/επιθυμητά και τα αδύνατα/μη επιθυμητά στοιχεία που φέρει η καλή πρακτική της Γερμανίας σε σχέση με το όραμα για το αντίστοιχο σώμα στο Κυπριακό Κράτος.

Δυνατά σημεία της Γερμανικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος
✓ Έχει ιδρυθεί δυνάμει Νόμου, για να υποστηρίξει το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Περιβάλλοντος.
✓ Χάρη στο δυνατό οργανόγραμμα, το κάθε Τμήμα εξειδικεύεται με άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό σε συγκεκριμένα ζητήματα, γεγονός που οδηγεί σε αποτελεσματική διαχείριση και επίλυση των διαφόρων ζητημάτων.
✓ Στη διοίκηση του Τμήματος «Βιώσιμη Παραγωγή και Προϊόντα, Διαχείριση Αποβλήτων» συμμετέχουν μέλη που είναι εξειδικευμένα σε θέματα που αφορούν άμεσα τη διαχείριση αποβλήτων (π.χ. διευρυμένη ευθύνη παραγωγού, τεχνολογίες επεξεργασίας αποβλήτων, υγρά απόβλητα και διαχείριση κλπ.), ενώ το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για αυτά είναι επιστημονικά καταρτισμένο.
✓ Στο ίδιο Τμήμα περιλαμβάνονται κλάδοι και στελεχώνεται από προσωπικό που καλύπτει όλο το φάσμα θεμάτων σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων (εμπειρογνώμονες κυκλικής οικονομίας, τεχνολογιών διαχείρισης αποβλήτων, κλπ.)
✓ Δυνατές διοικητικές δομές και Διοικητικό Συμβούλιο.

Πίνακας 7: Αδύνατα/Μη επιθυμητά στοιχεία της Γερμανικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (UBA).

Αδύνατα/Μη επιθυμητά στοιχεία της Γερμανικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (UBA)
× Οι διαφορές μεταξύ του Γερμανικού Συστήματος Διακυβέρνησης σε σχέση με το Κυπριακό.
× Η λειτουργία ενός παρόμοιου σώματος στη Κύπρο επιφυλάσσει κίνδυνο μειωμένης ευελιξίας.
× Πρόκειται για έναν οργανισμό πολύ μεγαλύτερης εμβέλειας, σε σχέση με αυτόν που θα εγκαθιδρυθεί στη Κύπρο. Η πολυπλοκότητα του οργανισμού, ενδεχομένως να μην μπορεί να έχει εφαρμογή σε ένα μικρότερο νεοϊδρυθέντα Φορέα στην Κύπρο.
× Η ΓΥΠ έχει τη δυνατότητα ανάπτυξης νομοθετικού πλαισίου και άσκησης εκτελεστικών εξουσιών.

8.2 Αυστρία

Διαχείριση Αποβλήτων στην Αυστρία

Η Αυστρία αποτελεί μία από τις πιο προχωρημένες χώρες στην Ευρώπη, στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων. Η διαχείριση αποβλήτων στην Αυστρία, υποστηρίζεται από άρτια οργανωμένες μονάδες διαλογής και υποδομές κομποστοποίησης, εργοστάσια επεξεργασίας και ανακύκλωσης υλικών, καθώς και εργοστάσια καύσης των υλικών που περισσεύουν (υπολείμματα).

Η Αυστρία έχει εφαρμόσει μακροπρόθεσμη και αποφασιστική πολιτική για τα απόβλητα. Η απαγόρευση της υγειονομικής ταφής, η πολιτική επεξεργασίας βιοαποβλήτων και τα συστήματα EPR αναγνωρίζονται ως τα πιο αποτελεσματικά εργαλεία πολιτικής της διαχείρισης αποβλήτων της Αυστρίας. Το ομοσπονδιακό σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων καθώς και τα τοπικά σχέδια

διαχείρισης απορριμμάτων, θεωρούνται βασικά εργαλεία πολιτικής για την προώθηση της ανακύκλωσης.

Η κυβέρνηση έχει χρηματοδοτήσει και υποστηρίζει έργα που σχετίζονται με τη διαχείριση απορριμμάτων και επικοινωνιακές εκστρατείες για δεκαετίες. Ένα ολοκληρωμένο σύστημα δεδομένων αποβλήτων, επιτρέπει την παρακολούθηση διαφορετικών ροών αποβλήτων, τη διαδρομή τους και την επεξεργασία τους. Η καλή ποιότητα δεδομένων αποβλήτων διευκολύνει επίσης τη χρήση αποτελεσματικών εργαλείων πολιτικής.

Σύμφωνα με μελέτη που δημοσιεύτηκε το 2013, τα σημαντικότερα μέτρα που υιοθέτησε το Αυστριακό Κράτος για ενίσχυση της ανακύκλωσης και επίτευξης μιας πιο αποτελεσματικής και «πράσινης» διαχείρισης αποβλήτων ήταν τα εξής:

- Εφαρμογή Νομοθετικού πλαισίου Διαχείρισης Αποβλήτων (Waste Management Act), 2002.
- Ο Περί Αποκατάστασης Ρυπασμένων Τοποθεσιών Νόμος, 1989 (Act on the Remediation of Contaminated Sites- ALSAG), κατά τον οποίο επιβλήθηκε φόρος υγειονομικής ταφής, αποσκοπώντας στην αποκατάσταση των ρυπασμένων τεμαχίων και στην προώθηση της πρόληψης, της ελαχιστοποίησης της ανακύκλωσης και της ορθότερης διαχείρισης των αποβλήτων.
- Η εφαρμογή χωριστής συλλογής συσκευασιών και οργανικών αποβλήτων δυνάμει νομοθεσίας το 1992³⁴.
- Απαγόρευση Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων που ενδεχομένως να προκαλέσουν χημικές / φυσικές αντιδράσεις στο έδαφος κατά τη ταφή και διάθεσή τους. Κανονισμός ο οποίος τέθηκε σε ισχύ το 2004.
- Αύξηση του Φόρου Υγειονομικής Ταφής (2004) και του Φόρου Αποτέφρωσης (2006).
- Σχεδιασμός και Εφαρμογή της Αυστριακής Στρατηγικής για τη Πρόληψη και την Ανακύκλωση Αποβλήτων, 2006.
- Σχεδιασμός και εφαρμογή Ομοσπονδιακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων.
- Ταχεία ανάπτυξη εφαρμογής υποχρεωτικής χωριστής συλλογής χαρτιού και άλλων ρευμάτων αποβλήτων από τα νοικοκυριά.

³⁴ Το 2008 συλλέχθηκαν χωριστά περίπου 875.000 τόνοι οργανικών αποβλήτων.

Στα πλαίσια της ορθολογικής διαχείρισης αποβλήτων και στην εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων γύρω από τις συγκεκριμένες θεματικές ιδρύθηκε και το **Γραφείο Περιβάλλοντος** στο Αυστριακό Κράτος.

8.2.1 Γραφείο Περιβάλλοντος της Αυστρίας (Umweltbundesamt Gesellschaft mit beschränkter Haftung: UBA-GmbH)

Το Γραφείο Περιβάλλοντος της Αυστρίας θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους οργανισμούς εμπειρογνομόνων της χώρας και ένας από τους κορυφαίους τεχνικούς συμβούλους στην Ευρώπη. Ιδρύθηκε, αφότου εγκρίθηκε, στις 20 Μαρτίου 1985, ο Περί Περιβαλλοντικού Ελέγχου Νόμος από το Αυστριακό Εθνικό Συμβούλιο. Το 1999 έγινε νομικό πρόσωπο ως εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και ανήκει αποκλειστικά στη δικαιοδοσία της Αυστριακής Κυβέρνησης και πιο συγκεκριμένα στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Κλιματικής Δράσης, Περιβάλλοντος, Ενέργειας, Μεταφορών, Καινοτομίας και Τεχνολογίας.

Το Περιβαλλοντικό γραφείο της Αυστρίας φιλοξενεί τον μεγαλύτερο αριθμό εμπειρογνομόνων στην Αυστρία (περισσότεροι από 575), οι οποίοι έχουν ξεκάθαρη ευθύνη απέναντι στη κοινωνία και το περιβάλλον. Όλες οι ενέργειες και οι δράσεις του Γραφείου χαρακτηρίζονται από ανεξαρτησία, διαφάνεια, αποτελεσματικότητα, δικαιοσύνη, ενώ παράλληλα, ενισχύουν την οικονομία και τη βιωσιμότητα του οργανισμού. Ο κώδικας λειτουργίας του Γραφείου ενθαρρύνει το προσωπικό να ακολουθεί με σεβασμό τη νομοθεσία, ενισχύοντας τις πιο πάνω αρχές, ενώ η σωστή διαχείριση των κεφαλαίων, διασφαλίζεται από εξωτερικούς ανεξάρτητους ελεγκτές για περισσότερη διαφάνεια.

Το συγκεκριμένο σώμα στην Αυστρία, διαγράφει περισσότερα από 30 χρόνια λειτουργίας και θεωρείται ο κορυφαίος πάροχος συμβουλευτικών υπηρεσιών της χώρας. Ανάμεσα στις κυριότερες δράσεις του εμπεριέχονται:

- Πραγματοποίηση αξιολογήσεων (απόδοσης, αποτελεσματικότητας κ.λπ.)
- Καθορισμός προτύπων, ανάπτυξη νέων μεθοδολογιών και συστάσεων
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για λήψη αποφάσεων και εύρεση βιώσιμων λύσεων

Οι ειδικοί εμπειρογνώμονες που στελεχώνουν το Γραφείο Περιβάλλοντος της Αυστρίας, παρέχουν την απαραίτητη εμπειρογνωμοσύνη για τη λήψη αποφάσεων σε τοπικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο. Οι δράσεις του αποσκοπούν στο μετασχηματισμό, τόσο της οικονομίας, όσο και της κοινωνίας, για τη διασφάλιση ενός πιο βιώσιμου τρόπου ζωής. Ασχολούνται με θέματα:

- i) κλιματικής Αλλαγής και οικολογικού σχεδιασμού επιχειρήσεων ούτως ώστε να είναι δραστηριοποιούνται με φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο,

- ii) Κυκλικής οικονομίας και προώθησης οικολογικά βιώσιμων διαδικασιών παραγωγής και διαδικασιών ανακύκλωσης,
- iii) προστασίας της βιοποικιλότητας,
- iv) μηδενικής ρύπανσης κ.α.

Παράλληλα, αναλαμβάνονται δράσεις που προωθούν την έρευνα και τη καινοτομία. Σε διεθνές επίπεδο συνεργάζονται με περισσότερους από 200 φορείς και διεθνή ιδρύματα παρέχοντας συμβουλευτικές υπηρεσίες (τεχνική υποστήριξη) στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κλπ.

Το Περιβαλλοντικό Γραφείο της Αυστρίας, είναι αρμόδιο για την παροχή ενημέρωσης και πληροφόρησης αναφορικά με την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων, την ανάπτυξη εκστρατειών ευαισθητοποίησης του κοινού, τη διαχείριση αποβλήτων (οικιακών και εμπορικών), ενώ είναι επίσης αρμόδιο και για τη διάθεση και ανάκτησή τους. Επιπλέον, διατηρεί Μητρώο καταγραφής δεδομένων παραγωγών αποβλήτων, δηλαδή τηρεί αρχείο με τον τύπο, την ποσότητα, την προέλευση και την τοποθεσία των παραγόμενων αποβλήτων, προτείνοντας επίσης μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την επίτευξη των στόχων αναφορικά με τη διαχείριση αποβλήτων.

Ο οργανισμός δραστηριοποιείται τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Οι δράσεις του (παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα, ανάπτυξη θεσμικών ικανοτήτων) εκτείνονται μέχρι στιγμής σε περισσότερα από 60 κράτη. Παράλληλα, συμμετέχει ενεργά σε περισσότερα από 200 δίκτυα και φορείς, συνεργάζεται στενά με άλλα διεθνή ιδρύματα (UN Environment Program - UNEP, Organisation for Economic Co-operation and Development - OECD) και παρέχει συμβουλές σε οργανισμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ανάμεσα στους συνεργάτες του Γραφείου ανήκουν και οργανισμοί όπως, η Αυστριακή Υπηρεσία για την Υγεία και την Ασφάλεια Τροφίμων, το Αυστριακό Ινστιτούτο Τεχνολογίας (ATI), η Ελβετική και η Γερμανική Υπηρεσία για τη Διατήρηση της Φύσης, η Γερμανική Υπηρεσία Περιβάλλοντος, το Πανεπιστήμιο Φυσικών Πόρων και Επιστημών της Ζωής της Βιέννης κ.λπ. Η Αυστριακή Υπηρεσία Περιβάλλοντος, είναι επίσης εταίρος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος και μέλος των Δικτύων: Δίκτυο Ευρωπαϊκών Περιβαλλοντικών Φορέων και Δίκτυο Ευρωπαϊκών Οργανισμών για τη διατήρηση της φύσης.

Η βιωσιμότητα του οργανισμού είναι αδιαμφισβήτητη, καθώς συντηρείται και αναπτύσσεται μέσα από τις δράσεις και της υπηρεσίες του. Συγκεκριμένα, το 2021 η Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Αυστρίας εξασφάλισε κύκλο εργασιών αξίας 68 εκατομμυρίων ευρώ, εκ των οποίων τα 57 εκ, αφορούσαν εθνικά έργα και 11 εκ. έργα διεθνούς πεδίου.

Η διοίκηση του Περιβαλλοντικού Γραφείου της Αυστρίας, απαρτίζεται από τον Πρόεδρο, το Γενικό Διευθυντή και τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) και το επιστημονικό προσωπικό. Πιο συγκεκριμένα, πρόεδρος του ΔΣ είναι Ακαδημαϊκός – Πανεπιστήμιο Φυσικών Πόρων και Επιστημών της Ζωής στη Βιέννη, ο Αναπληρωτής Πρόεδρος είναι εκπρόσωπος του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Γεωργίας, Περιφερειών και Τουρισμού, ενώ τα μέλη εκπροσωπούν επίσης άλλα ομοσπονδιακά Υπουργεία (Ομοσπονδιακό Υπουργείο Δράσης για το Κλίμα, Περιβάλλοντος, Ενέργειας, Κινητικότητας, Καινοτομίας και Τεχνολογίας, Ομοσπονδιακό Υπουργείο Γεωργίας, Περιφερειών και Τουρισμού, Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών), καθώς και το συμβούλιο Εργασίας (Deputy of Works Council).

Αξιολόγηση Καλής Πρακτικής

Αξιολογώντας το συγκεκριμένο σώμα, σημειώνονται ορισμένα στοιχεία-κλειδιά που ενδεχομένως να μπορούσαν να υιοθετηθούν και από τον αντίστοιχο Φορέα στην Κύπρο. Συγκεκριμένα, η αρμοδιότητα του Γραφείου Περιβάλλοντος για παροχή ενημέρωσης και πληροφόρησης αναφορικά με την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων και η εφαρμογή δράσεων που να την υποστηρίζουν, καθώς και η συλλογή, επεξεργασία και διατήρηση δεδομένων αποβλήτων σε ένα μητρώο αποβλήτων, είναι στοιχεία τα οποία θα μπορούσαν να υιοθετηθούν από το αντίστοιχο σώμα της Κύπρου.

Παράλληλα, το ευέλικτο ΔΣ του Περιβαλλοντικού Γραφείου, καθώς και το καταρτισμένο προσωπικό αποτελούν χαρακτηριστικά τα οποία είναι επιθυμητά να φέρει αυτή η νέα διοικητική δομή στην Κύπρο. Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το Αυστριακό Κράτος διαφέρει σε μεγάλο βαθμό από τη Κύπρο από άποψη δημόσιων οικονομικών, διοίκησης και δομών.

Στους Πίνακες (Πίνακας 8/Πίνακας 8, Πίνακας 9/Πίνακας 9) που ακολουθούν, δίνεται εκτενώς μία αξιολόγηση των δυνατών/επιθυμητών και αδύνατων/μη επιθυμητών στοιχείων της καλής πρακτικής της Αυστρίας, σε σχέση με την πιθανή εφαρμογή τους στην περίπτωση του Συντονιστικού Φορέα της Κύπρου.

Πίνακας 8: Δυνατά/επιθυμητά στοιχεία του Γραφείου Περιβάλλοντος της Αυστρίας.

Δυνατά/επιθυμητά στοιχεία του Γραφείου Περιβάλλοντος της Αυστρίας	
✓	Έχει ιδρυθεί δυνάμει Νόμου , για να υποστηρίζει το αρμόδιο Υπουργείο Περιβάλλοντος της Αυστρίας.
✓	Αποτελεί ένα πολύ σημαντικό εθνικό και ευρωπαϊκό συμβουλευτικό σώμα , μιας και έχει κερδίσει την ανάθεση αρκετών μελετών τεχνικής βοήθειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
✓	Είναι ευέλικτο και διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο .
✓	Είναι αρμόδιο για την παροχή ενημέρωσης και πληροφόρησης αναφορικά με την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων, αναπτύσσει εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού ,

Formatted

Formatted

διαχείριση αποβλήτων (οικιακών και εμπορικών), καθώς και για τη διάθεση και ανάκτησή τους.

- ✓ Διατηρεί το Μητρώο καταγραφής δεδομένων παραγωγών αποβλήτων, δηλαδή τηρεί αρχείο με τον τύπο, την ποσότητα, την προέλευση και την τοποθεσία των παραγόμενων αποβλήτων, καθώς και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την επίτευξη των στόχων διαχείρισης αποβλήτων.
- ✓ Απασχολεί άρτια καταρτισμένο προσωπικό.

Πίνακας 9: Αδύνατα/μη επιθυμητά στοιχεία του Γραφείου Περιβάλλοντος της Αυστρίας.

**Αδύνατα/μη επιθυμητά στοιχεία
του Γραφείου Περιβάλλοντος της Αυστρίας**

- × Οι διαφορές μεταξύ του Αυστριακού Συστήματος Διακυβέρνησης σε σχέση με το Κυπριακό. Στην Αυστρία τα ρυθμιστικά επίπεδα για τα απόβλητα είναι: ομοσπονδιακό, κρατικό και δημοτικό, ενώ στην Κύπρο σε αυτό το στάδιο, είναι κρατικό και τοπικό, έως την ίδρυση των ΕΟΑ, όπου τα επίπεδα θα αλλάξουν.
- × Οι διαφορές στον διαθέσιμο προϋπολογισμό, που για την περίπτωση της Αυστρίας είναι πάνω από 20 εκατομμύρια ετησίως.

8.3 Ιρλανδία

Διαχείριση Αποβλήτων στην Ιρλανδία

Η διαχείριση των αποβλήτων στην Ιρλανδία στηρίζεται σε ένα συμφωνημένο, κατάλληλα διαμορφωμένο σύνολο μοντέλων. Στο πρόγραμμα αυτό, εμπεριέχεται η έννοια της ιεράρχησης αποβλήτων, η έννοια της διάθεσης αποβλήτων (καθώς το κάθε απόβλητο τυγχάνει διαφορετικού τρόπου απόρριψης – πρόληψη, κομποστοποίηση, υγειονομική ταφή, αποτέφρωση), η έννοια της ανακύκλωσης, καθώς και η έννοια της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και η προώθηση ενός πιο Κυκλικού Μοντέλου Οικονομίας. Βασικά στοιχεία του προγράμματος διαχείρισης αποβλήτων που ακολουθεί η εν λόγω χώρα, αποτελούν η εκπαίδευση και η επαρκής πληροφόρηση των πολιτών για σχετικά θέματα.

Σχετικά με τη Κυβερνητική Πολιτική και τις Νομοθεσίες που ακολουθεί το Κράτος, η τρέχουσα Εθνική Πολιτική για τα απόβλητα ορίζεται στο Σχέδιο Δράσης για τα Απόβλητα για Κυκλική Οικονομία: **Εθνική Πολιτική Αποβλήτων της Ιρλανδίας 2020-2025.**

Οι Οδηγίες που πλαισιώνουν τη τρέχουσα στρατηγική για τα απόβλητα εφαρμόζονται μέσω των εξής Νόμων:

- Περί Περιβαλλοντικής Προστασίας Νόμος, 1992
- Περί Διαχείρισης Αποβλήτων Νόμος, 1996

- Περί Διαχείρισης Αποβλήτων Νόμος (τροποποιητικό), 2001
- Περί Προστασίας του Περιβάλλοντος Νόμος, 2003

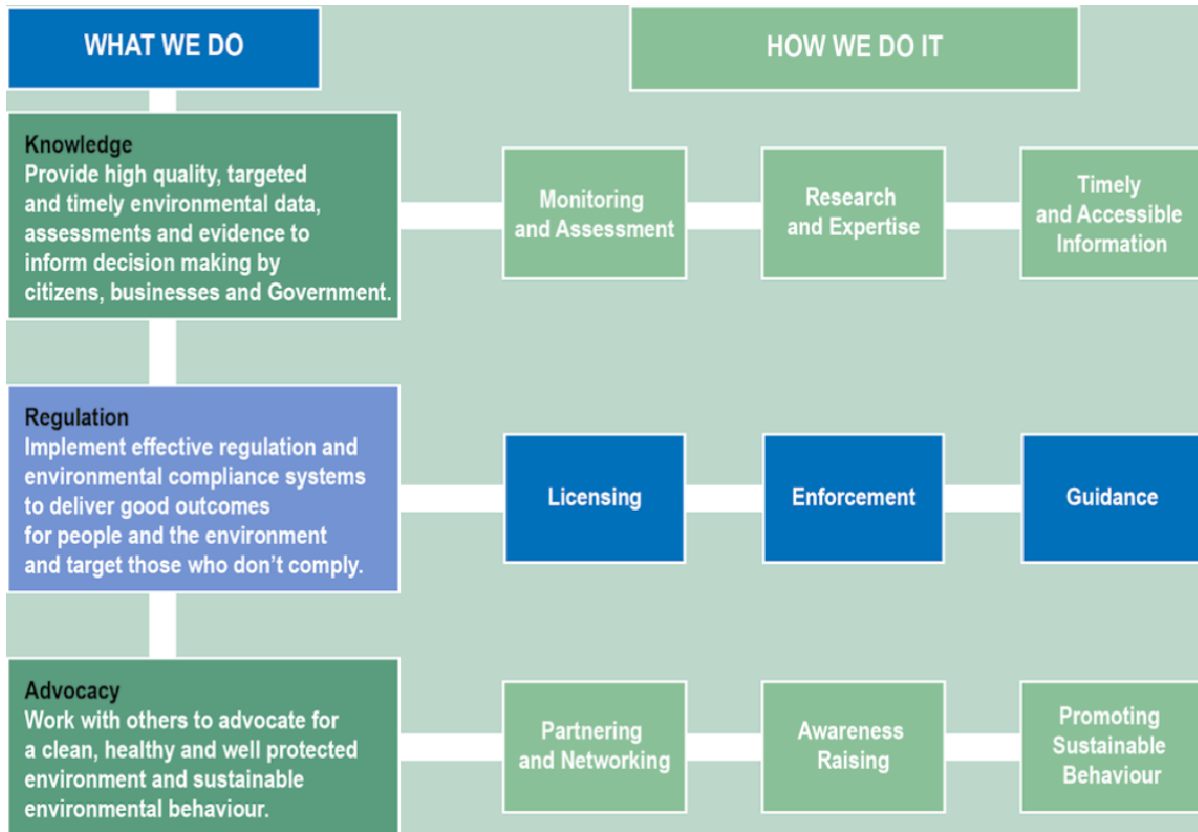
Μεγάλος αριθμός των Νομοθεσιών που υιοθετήθηκαν από το Κράτος προκύπτουν από τις Οδηγίες που έδωσε η ΕΕ. Τη συνολική ευθύνη για τη διαχείριση αποβλήτων στην Ιρλανδία, φέρει το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Κλίματος και Επικοινωνιών. Η πολιτική και οι σχετικές νομοθεσίες για τα απόβλητα εφαρμόζονται/στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό από την Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος και τις Τοπικές Αρχές. Οι τελευταίες είναι αρμόδιες για:

- Εξουσιοδότηση και έλεγχος δραστηριοτήτων συλλογής εμπορικών αποβλήτων
- Εξουσιοδότηση εξαγωγών αποβλήτων και παρακολούθηση εσωτερικών μεταφορών των επικίνδυνων αποβλήτων
- Έκδοση Αδειών για ανάκτηση και διάθεση (μικρών ποσοτήτων) αποβλήτων
- Εξασφάλιση επαρκών συνθηκών/υποδομών για συλλογή, ανάκτηση και διάθεση αποβλήτων
- Παρακολούθηση και επιθεώρηση ζητημάτων και δραστηριοτήτων που να αφορούν τον ευρύτερο τομέα των αποβλήτων.

Η Ιρλανδική Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος (Environmental Protection Agency, EPA) είναι ένας ανεξάρτητος δημόσιος φορέας, ο οποίος ιδρύθηκε το 1993 δυνάμει του Περί Οργανισμού Προστασίας του Περιβάλλοντος Νόμου. Η δράση του καθορίζεται επίσης και από τους Περί Αποβλήτων, Περί Προστασίας του Περιβάλλοντος και Περί Ακτινολογικής Προστασίας Νόμους του 1996, 2003 και 2014 αντίστοιχα. Όραμα της Υπηρεσίας είναι η προστασία και η αποκατάσταση του περιβάλλοντος μέσω θέσπισης και προώθησης της τήρησης κανονισμών, παροχής ποιοτικής επιστημονικής γνώσης και συνεργασίας με άλλους φορείς και υπηρεσίες.

Ο τρόπος λειτουργίας της Υπηρεσίας Προστασίας Περιβάλλοντος μπορεί να διαχωριστεί σε τρεις βασικούς πυλώνες, «Ρυθμιστικό πλαίσιο», «Γνώση» και «Υποστήριξη» όπως παρουσιάζεται λεπτομερώς στην [Εικόνα 8](#)~~Εικόνα 8~~³⁵.

³⁵ [Governance of Ireland's of Environmental Protection Agency](#)

Εικόνα 8: Βάση Λειτουργίας της Υπηρεσίας Προστασίας Περιβάλλοντος της Ιρλανδίας.

Οι Τοπικές Αρχές σε συνεργασία με την Ιρλανδική Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος, έχουν κοινή ευθύνη να επιβάλλουν τις νομοθετικές απαιτήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, να πραγματοποιούν επιθεωρήσεις και να λαμβάνουν μέτρα διασφάλισης της προστασίας του.

Η κριτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ιρλανδία για την ανικανότητα εφαρμογής της Οδηγίας Πλαισίου για τα Απόβλητα σε συνδυασμό με τις παράνομες δραστηριότητες αποβλήτων που πραγματοποιούνταν στη χώρα, οδήγησε την Ιρλανδική Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος και τις τοπικές αρχές να προχωρήσουν στη δημιουργία ενός Δικτύου Ιρλανδικής Περιβαλλοντικής Συμμόρφωσης και Επιβολής (Network for Ireland's Environmental Compliance and Enforcement, NIECE)³⁶.

8.3.1 Δίκτυο Περιβαλλοντικής Συμμόρφωσης και Επιβολής (NIECE)

Το Δίκτυο Περιβαλλοντικής Συμμόρφωσης και Επιβολής (NIECE), ιδρύθηκε το 2004 και εκ τότε έχει τεθεί ως το αρμόδιο σώμα το οποίο παρέχει το πλαίσιο τόσο για την επίβλεψη, όσο και για την υποστήριξη. Το Δίκτυο παρεμβάλλεται μεταξύ των Τοπικών Αρχών και της Ιρλανδικής Υπηρεσίας Προστασίας Περιβάλλοντος. Ο διττός ρόλος της EPA, ρυθμιστικός και συμβουλευτικός, συχνά

³⁶ [The NIECE Network Strategic Plan 2018-2022](#)

δημιουργεί εντάσεις. Η ίδρυση λοιπόν του δικτύου προτάθηκε ως μέτρο εξομάλυνσης και διευκόλυνσης της επικοινωνίας μεταξύ των Τοπικών Αρχών και του σώματος προστασίας περιβάλλοντος (ΕΡΑ), ούτως ώστε οι αποφάσεις και τα μέτρα να λαμβάνονται με μεγαλύτερο βαθμό ευκολίας.

Η εφαρμογή του συγκεκριμένου Δικτύου είχε ως στόχο τη βελτίωση του συντονισμού και της συνέπειας της επιβολής μέτρων μεταξύ των διαφόρων εμπλεκόμενων αρχών. Το Δίκτυο αυτό στηρίζεται από το Τμήμα Περιβάλλοντος της Ιρλανδίας, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, καθώς και από διάφορους άλλους φορείς που εμπλέκονται σε θέματα προώθησης βιώσιμης ανάπτυξης και προστασίας του περιβάλλοντος. Απαρτίζεται ως επί των πλείστον από προσωπικό των Τοπικών Αρχών και των Κρατικών Υπηρεσιών που εμπλέκονται στην επιβολή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και τη δέσμευση για το περιβάλλον. Επιπλέον, εκπρόσωποι και από άλλους τομείς, συμπεριλαμβανομένων μη κυβερνητικών οργανώσεων, επιχειρήσεων και συστημάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, καλούνται να συμμετάσχουν, κατά περίπτωση.

Αναλυτικότερα, το Δίκτυο είναι δομημένο γύρω από τους βασικούς θεματικούς τομείς «Απόβλητα», «Νερό» και «Αέρας/Κλίμα» και συντονίζει δράσεις για προστασία του περιβάλλοντος, όπως η επιβολή μέτρων όπου είναι απαραίτητο, αναπτύσσει νέες μεθόδους επιβολής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, προωθεί την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών από τις Τοπικές Αρχές, ενώ παράλληλα μέσω σωστής καθοδήγησης και κατάρτισης αναπτύσσει την ικανότητα των αρχών για επιβολή μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος.

Το Δίκτυο έχει επίσης αναπτύξει μεθοδολογίες αξιολόγησης κινδύνου, για τον καθορισμό προτεραιοτήτων και τη διασφάλιση μιας κοινής προσέγγισης για τον σχεδιασμό επιβολής περιβαλλοντικών μέτρων σε όλη τη χώρα. Η ίδρυση του Δικτύου NIECE αποτέλεσε σημείο σταθμό για τη χώρα, καθώς μέσω αυτού επιτεύχθηκε η συνεργασία μεταξύ διαφόρων αρχών, που είχαν κοινό στόχο την επιβολή μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος. Επιπρόσθετα, το Δίκτυο παρέχει τη δυνατότητα ανάπτυξης ικανοτήτων στις διάφορες αρμόδιες αρχές, ενώ η συγκέντρωση τόσο των οικονομικών πόρων, όσο και του ανθρώπινου δυναμικού καθιστά τη διαδικασία επιβολής μέτρων πιο εύκολη και αποτελεσματική.

Το Δίκτυο διοικείται από την **Καθοδηγητική Επιτροπή (Steering Committee)**, η οποία είναι υπεύθυνη για τη συνολική διαχείριση του Δικτύου, ενώ, σημαντικός είναι ο ρόλος της για τον καθορισμό των προτεραιοτήτων του Δικτύου όπως επίσης και η συνεχής παρακολούθηση και αξιολόγηση του έργου του. Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής εμπίπτουν επίσης:

- Η έγκριση του Στρατηγικού Πλάνου του Δικτύου NIECE 2018 – 2022

- Το πλάνο για το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας με βάση το Στρατηγικό Πλάνο
- Επικοινωνία με τη Μητρική Οργάνωση και Φορείς για τους πιθανούς πόρους και υποστήριξη του δικτύου
- Επισήμανση ζητημάτων που προκύπτουν και ενδεχομένως να επηρεάσουν το Δίκτυο
- Διοργάνωση και Συμμετοχή τριών συνεδριών ετησίως
- Έγκριση σύστασης νέων ομάδων εργασίας
- Ενημέρωση Μελών για τρέχοντα ζητήματα και μεταφορά χρήσιμων πληροφοριών

Η Καθοδηγητική Επιτροπή αποτελείται από τα εξής βασικά μέλη ως ακολούθως:

- Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος (EPA)
- Department of the Environment, Climate and Communications (DCCAE)
- Department of Housing Planning and Local Government (DHPLG)
- Department of Agriculture, Food, and the Marine (DAFM)
- Country and City Management Association (CCMA – Environment)
- Country and City Management Association (CCMA – Water)
- Health Service Executive (HSE)
- Inland Fisheries Ireland (IFI)
- National Parks and Wildlife Service (NPWS)
- Επικεφαλής Θεματικοί Συντονιστές

Του Δικτύου NIECE **προεδρεύει η Ιρλανδική Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος (EPA)**. Παράλληλα, η EPA συντονίζει τις δραστηριότητες του Δικτύου και συνάμα λειτουργεί και ως γραμματεία του διοικητικού συμβουλίου. Ως εκ τούτου, η EPA έχει τον μεγαλύτερο ρόλο και δράση στο Δίκτυο. Πέρα από τις σημαντικές αρμοδιότητες που έχει στο Διοικητικό Συμβούλιο, είναι επίσης υπεύθυνη για τον συντονισμό και την υποστήριξη των δραστηριοτήτων του Δικτύου, όπως η διοργάνωση εκδηλώσεων, η παροχή υποστήριξης, η ετοιμασία προσχεδίου προγράμματος εργασίας, ο συντονισμός δραστηριοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου, η παροχή τεχνικής υποστήριξης και τεχνογνωσίας, η συνεργασία με άλλους φορείς εντός και εκτός της Ιρλανδίας κ.λπ.

Ωστόσο, σημαντικός είναι επίσης και ο ρόλος που διαδραματίζει ο **Θεματικός Συντονιστής**. Κάθε Θεματική Περιοχή ορίζει έναν Επικεφαλλή Θεματικό Συντονιστή, ο οποίος είναι υπεύθυνος για το συντονισμό των δραστηριοτήτων της ομάδας, της διασφάλισης της αποτελεσματικής επικοινωνίας με τους φορείς, τη διοργάνωση εκδηλώσεων και απαραίτητων δράσεων, την ενημέρωση Διοικητικού Συμβουλίου για θέματα που αφορούν την εν λόγω θεματική περιοχή.

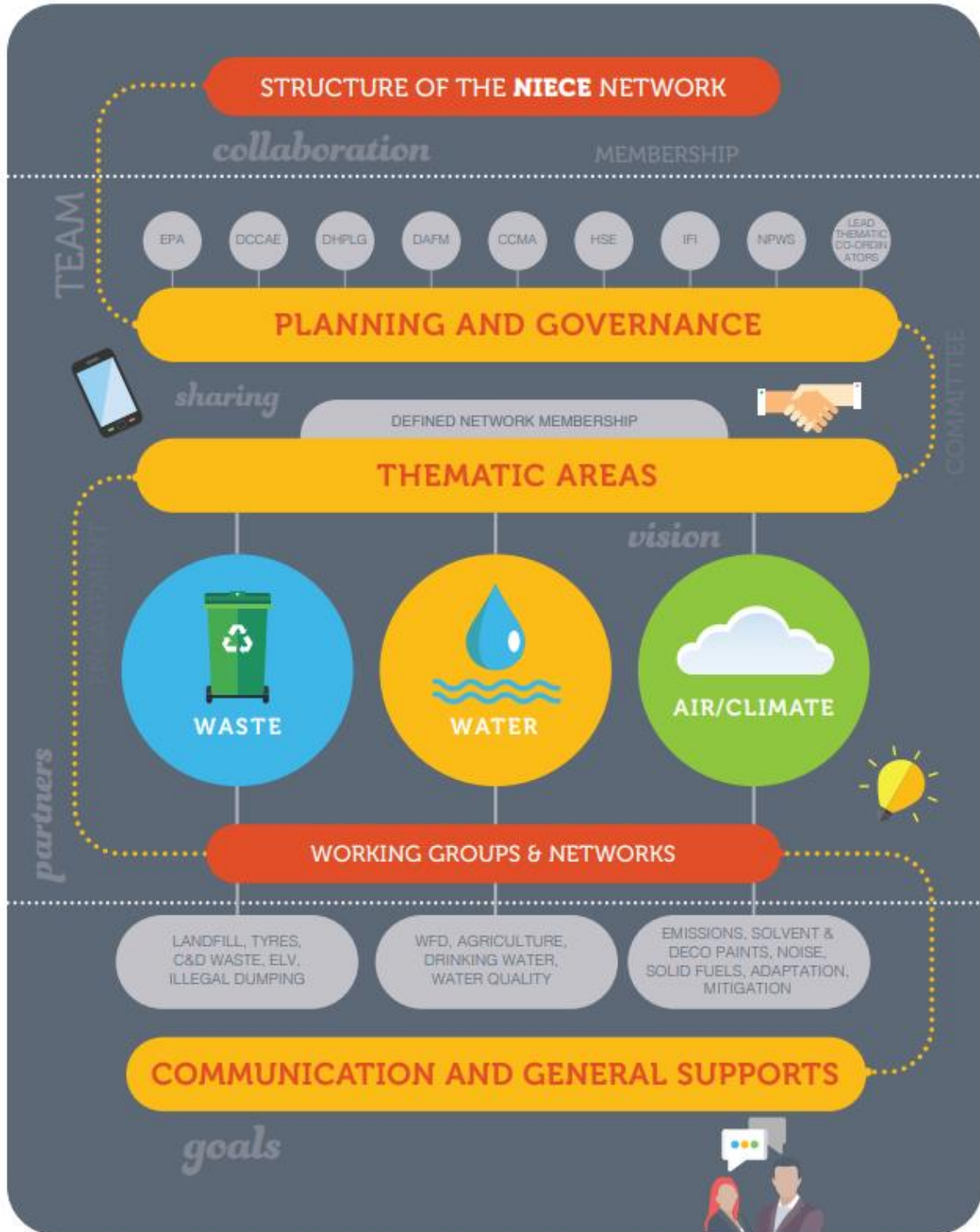
Παρόμοιο έργο εκτελεί και ο **Συντονιστής της Ομάδας Εργασίας**, καθώς κάθε ομάδα εργασίας ηγείται και συντονίζεται από έναν Συντονιστή. Ο Συντονιστής λοιπόν, είναι υπεύθυνος για την προετοιμασία των Όρων Εντολής της Ομάδας Εργασίας και την κατάρτιση του Σχεδίου Εργασίας, τη διοργάνωση συναντήσεων και τη συνεχή παρακολούθηση του έργου της ομάδας και την ενημέρωση της ΕΡΑ για την έκβαση και την πρόοδο του κάθε έργου.

Η επιτυχία ωστόσο του Δικτύου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από όλα του τα μέλη, καθώς διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις βασικές δραστηριότητές του, όπως:

- Διαρκής ενημέρωση για το προφίλ του οργανισμού τους
- Ενεργή συμμετοχή σε δράσεις του Δικτύου
- Ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων με υπόλοιπα μέλη
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στο Δίκτυο
- Διασφάλιση επαρκούς και αποτελεσματικής επικοινωνίας του οργανισμού τους με την ΕΡΑ

Απαραίτητο στοιχείο για την επιτυχία του δικτύου είναι η αποτελεσματική επικοινωνία τόσο μέσα στο Δίκτυο, όσο και έξω από αυτό. Ως εκ τούτου, το Δίκτυο έχει υιοθετήσει τόσο επίσημες όσο και ανεπίσημες μεθόδους επικοινωνίας, επιδιώκοντας την αποδοτική επικοινωνία μεταξύ του προσωπικού καθώς και την ενίσχυση των σχέσεων που αναπτύσσονται εντός και εκτός Δικτύου.

Η δομή του Δικτύου Ιρλανδικής Περιβαλλοντικής Συμμόρφωσης και Επιβολής παρουσιάζεται και σχηματικά στην εικόνα που ακολουθεί ([Εικόνα 9](#)~~Εικόνα 9~~).

Εικόνα 9: Δομή Δικτύου NIECE.

Αξιολόγηση Καλής Πρακτικής

Σκοπός του Δικτύου NIECE ήταν η εξομάλυνση και η διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ της Ιρλανδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος και των Ιρλανδικών Τοπικών Αρχών, κάτι αρκετά κοινό με το όραμα για το αντίστοιχο Κυπριακό σώμα. Το Δίκτυο μέσα από τις δράσεις του επιδιώκει τη

συμμόρφωση των πολιτών και των εμπλεκόμενων φορέων με μια πληθώρα από κανονισμούς οι οποίοι, κατά κύριο λόγο προκύπτουν από την Ιρλανδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος.

Ο σχηματισμός εξειδικευμένων ομάδων μέσα στο Δίκτυο για προσέγγιση συγκεκριμένων θεμάτων, αποτελεί επίσης ένα στοιχείο το οποίο θα μπορούσε να αξιοποιηθεί στην περίπτωση της Κύπρου. Η οργάνωση ομάδων/επιτροπών με συγκεκριμένες θεματικές θα μπορούσε ενδεχομένως να εξομαλύνει την αντιμετώπιση προκλήσεων και να διευκολύνει τη πραγματοποίηση συγκεκριμένων δράσεων που να αφορούν τη συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία.

Το δίκτυο NIECE ιδρύθηκε για να στηρίξει την ΕΡΑ διευκολύνοντας την επικοινωνία της με τις Τοπικές Αρχές, ούτως ώστε οι αποφάσεις και τα μέτρα να μπορούν να λαμβάνονται με μεγαλύτερο βαθμό ευκολίας. Κάτι αντίστοιχο επιδιώκεται και στην περίπτωση της Κύπρου, όπου απώτερος σκοπός του Συντονιστικού Φορέα είναι η παροχή στήριξης και ενίσχυσης της επικοινωνίας μεταξύ του Τμήματος Περιβάλλοντος (Κεντρική Κυβέρνηση) και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι, Κοινότητες). Ωστόσο, απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή κατά την εξέταση της συγκεκριμένης πρακτικής καθώς η φύση των Οργανισμών μεταξύ των οποίων θα παρεμβάλλεται αυτό το σώμα, είναι πολύ διαφορετική.

Ωστόσο, το συγκεκριμένο σώμα φέρει και κάποια στοιχεία που ενδεχομένως να μην μπορούν να εφαρμοστούν στην περίπτωση του οράματος για τον Κυπριακό Φορέα. Αναλυτικότερα, το Δίκτυο NIECE είναι ένας αρκετά πιο πολύπλοκος οργανισμός με περισσότερες εξουσίες και αρμοδιότητες σε σχέση με αυτές που πρόκειται να δοθούν στο αντίστοιχο Κυπριακό Σώμα, γι' αυτό η υιοθέτηση στοιχείων του Δικτύου αποτελεί προσοχή και ορθολογική προσαρμογή στα δεδομένα και στις απαιτήσεις σύμφωνα με τα Κυπριακά Δεδομένα.

Στους Πίνακες που ακολουθούν (Πίνακας 10~~Πίνακας 10~~, Πίνακας 11~~Πίνακας 11~~), αξιολογείται η Καλή Πρακτικής της Ιρλανδίας όπου παρατίθενται τα δυνατά/επιθυμητά και αδύνατα/μη επιθυμητά στοιχεία της, σε σχέση με την πιθανή εφαρμογή τους στην περίπτωση του Συντονιστικού Φορέα της Κύπρου.

Πίνακας 10: Δυνατά/επιθυμητά στοιχεία του Δικτύου NIECE.

Δυνατά/επιθυμητά στοιχεία του Δικτύου NIECE
✓ Έχει ιδρυθεί για εξομάλυνση της επικοινωνίας μεταξύ της Ιρλανδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος και των Τοπικών Αρχών .
✓ Επιδιώκεται η συμμόρφωση και η εφαρμογή πληθώρας κανονισμών που αφορούν την διαχείριση των αποβλήτων.
✓ Επίτευξη συνεργασίας μεταξύ διαφόρων Κεντρικών και Τοπικών Αρχών .

Formatted

Formatted

- ✓ **Δομημένο σε θεματικές περιοχές** τις οποίες **συντονίζει ο Θεματικός Συντονιστής**. Έτσι, επιτυγχάνεται **εξειδικευμένη προσέγγιση** διαφόρων **θεμάτων** από **ειδικά καταρτισμένες ομάδες**.
- ✓ **Ενεργή συμμετοχή μελών** σε δράσεις του Δικτύου.

Πίνακας 11: Αδύνατα/Μη επιθυμητά στοιχεία του Δικτύου NIECE.

Αδύνατα/μη επιθυμητά στοιχεία του Δικτύου NIECE	
×	Η πολυπλοκότητα του Οργανισμού.
×	Δυνατότητα ανάπτυξης νομοθετικού και διοικητικού πλαισίου .

8.4 Ελλάδα

Διαχείριση αποβλήτων στην Ελλάδα

Το Νομοθετικό Πλαίσιο που διέπει τη διαχείριση αποβλήτων στην Ελλάδα καθορίζεται από τους:

- **Περί Συσκευασιών και Εναλλακτικής διαχείρισης των Συσκευασιών Άλλων Προϊόντων Νόμο** – Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων και άλλες διατάξεις.
- **Περί Ποινικής Προστασίας του Περιβάλλοντος Νόμος** – Εναρμόνιση με την Οδηγία-Πλαίσιο για παραγωγή και διάθεση αποβλήτων και με την Οδηγία-Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
- **Περί Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης Έργων και Δραστηριοτήτων και ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος Νόμο.**

Στο Εθνικό Δίκαιο έχουν επίσης ενσωματωθεί βασικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα απόβλητα, όπως:

- Μέτρα και Όροι για την Υγειονομική Ταφή των Αποβλήτων
- Μέτρα και Όροι για τον Περιορισμό της Ρύπανσης του Περιβάλλοντος και την αποτέφρωση των αποβλήτων

Για τη ρύθμιση επιμέρους θεμάτων, έχει εκδοθεί σειρά κοινών Υπουργικών Αποφάσεων, οι σημαντικότερες από τις οποίες είναι οι εξής:

- Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων
- Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης
- Μέτρα, Όροι και Περιορισμοί για τη Διαχείριση Επικίνδυνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις για τα επικίνδυνα απόβλητα.
- Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Αποβλήτων Υγειονομικών Μονάδων

8.4.1 Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ)

Ο Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ), είναι ο πρώτος και μοναδικός τέτοιας φύσης Περιφερειακός Φορέας που ιδρύθηκε μέχρι σήμερα σε όλη την Ελλάδα και αποτελεί οδηγό για το σύνολο των αντίστοιχων φορέων σε όλη τη χώρα, με αξιοσημείωτα αποτελέσματα στην εξειδίκευση και υλοποίηση των στόχων και δράσεων για την προσωρινή αποθήκευση, μεταφόρτωση, επεξεργασία, ανάκτηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων σε επίπεδο Περιφέρειας³⁷.

Οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων είναι αρμόδιοι τόσο για την υλοποίηση των ολοκληρωμένων σχεδίων για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων (Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων - ΠΕΣΔΑ), όσο και για την εξασφάλιση της ορθής λειτουργίας των έργων και των εγκαταστάσεων/υποδομών διαχείρισης στερεών αποβλήτων. Αξίζει να σημειωθεί ότι, έχουν κοινωφελή και μη-κερδοσκοπικό χαρακτήρα, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής τους και λειτουργούν χάριν του δημόσιου συμφέροντος³⁸.

Δυνάμει των διατάξεων του Άρθρου 7 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης ΚΥΑ 50910/2727, καθορίστηκαν οι Φορείς Διαχείρισης Αποβλήτων και οι υποχρεώσεις τους. Συγκεκριμένα η ΚΥΑ προβλέπει τα ακόλουθα³⁹:

- Την προσωρινή αποθήκευση αποβλήτων από τους Φορείς Διαχείρισης Αποβλήτων
- Τις λοιπές εργασίες διαχείρισης αποβλήτων (Μεταφόρτωση, Αξιοποίηση, Διάθεση) από τους Φορείς Διαχείρισης Αποβλήτων
- Την εναλλακτική Διαχείριση (σε προϊόντα όπως πλαστικά ή συσκευασίες)
- Τη συλλογή των Αποβλήτων από Πλοία και Πλωτές Εγκαταστάσεις από τους Φορείς Διαχείρισης Αποβλήτων
- Τη συλλογή, μεταφορά και προσωρινή αποθήκευση αστικών αποβλήτων από τις οδούς από τους Φορείς Διαχείρισης Αποβλήτων
- Τη δυνατότητα ανάθεσης των υποχρεώσεων σε τρίτους
- Την ευθύνη που φέρει ο Φορέας
- Τα προβλήματα που τυχόν να εμφανιστούν κατά τη λειτουργία των ΦοΔΣΑ
- Τους τρόπους χρέωσης των υπηρεσιών των ΦοΔΣΑ

Συνοπτικά, ο Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων είναι υπεύθυνος για:

³⁷ ΦοΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας, <https://fodsakm.gr/>

³⁸ Άρθρο 01 – Διαχείριση των στερεών αποβλήτων στους δήμους της ηπειρωτικής χώρας

³⁹ 16^ο Συνέδριο Πανελληνίου Δικτύου Περιβαλλοντικών Οργανώσεων – Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

- Τη συλλογή, μεταφορά, προσωρινή αποθήκευση, μεταφόρτωση και αξιοποίηση των στερεών αποβλήτων
- Τη διάθεση των στερεών αποβλήτων
- Την εκπόνηση απαιτούμενων μελετών για λήψη αδειών για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων
- Τη λειτουργία των υφιστάμενων εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων
- Την υλοποίηση έργων/δραστηριοτήτων που προβλέπει το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ)
- Τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εξυγίανση, την αποκατάσταση και την μετέπειτα φροντίδα της εγκατάστασης ή του χώρου διάθεσης ή αξιοποίησης των αποβλήτων πριν τον τερματισμό λειτουργίας του
- Τις εργασίες διαχείρισης των αποβλήτων συσκευασίας ή άλλων προϊόντων που υπόκεινται σε επαναχρησιμοποίηση ή αξιοποίηση (Ν. 2939/01 (αρ. 8))
- Τη λήψη απαραίτητων προφυλάξεων ως προς την παράδοση και παραλαβή των αποβλήτων
- Τήρηση μητρώου στο οποίο αναφέρονται η ποσότητα, η φύση, η προέλευση, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά, οι ημερομηνίες παραλαβής ή εκχώρησης, ο προορισμός, η συχνότητα συλλογής, το μέσο μεταφοράς, η μέθοδος και ο χώρος επεξεργασίας των στερεών αποβλήτων, καθώς και οι εργασίες διάθεσης ή αξιοποίησης των στερεών αποβλήτων
- Την υποβολή ετήσιας απολογιστικής έκθεσης στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της οικείας περιφέρειας, στην οποία αναφέρονται τα στοιχεία και οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο μητρώο της προηγούμενης παραγράφου.

Σύμφωνα με το Άρθρο 1 – Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων στους Δήμους της Ηπειρωτικής Χώρας, όπως δημοσιεύτηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών το 2018, εντός της οικείας περιφέρειας δύνανται να λειτουργούν ένας (1) ως και τρεις (3) ΦοΔΣΑ, εφόσον ισχύουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Η ύπαρξη επίσης περισσότερων από έναν ΦοΔΣΑ απαιτεί την τήρηση συγκεκριμένων όρων, οι οποίοι αναλύονται εκτενώς στον εν λόγω Νόμο.

Επίσης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου, στις περιπτώσεις όπου ο ΦοΔΣΑ είναι εγγεγραμμένος ως σύνδεσμος, η θεσμική του μορφή του δύναται να τροποποιηθεί και να μετατραπεί σε Ανώνυμη Εταιρεία (και αντίστροφα), εφόσον αποφασισθεί από τα δημοτικά συμβούλια των δήμων-μελών του (σε ποσοστό πλειοψηφίας μεγαλύτερο ή ίσο του 70%)⁴⁰.

⁴⁰ [Υπουργείο Εσωτερικών – Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων στους Δήμους της Ηπειρωτικής Χώρας](#)

Δυνάμει των παραπάνω Νόμων, ιδρύθηκε ένα μεγάλος αριθμός Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ), σε όλες σχεδόν τις περιοχές της Ελλάδας. Το άρθρο 13 του Ν. 4071/2012 προέβλεπε τη δημιουργία Περιφερειακών Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α) σε όλη τη χώρα και τη συγχώνευση των υπαρχόντων τοπικών Φο.Δ.Σ.Α στον Περιφερειακό Φο.Δ.Σ.Α μέχρι την 31/12/2012⁴¹.

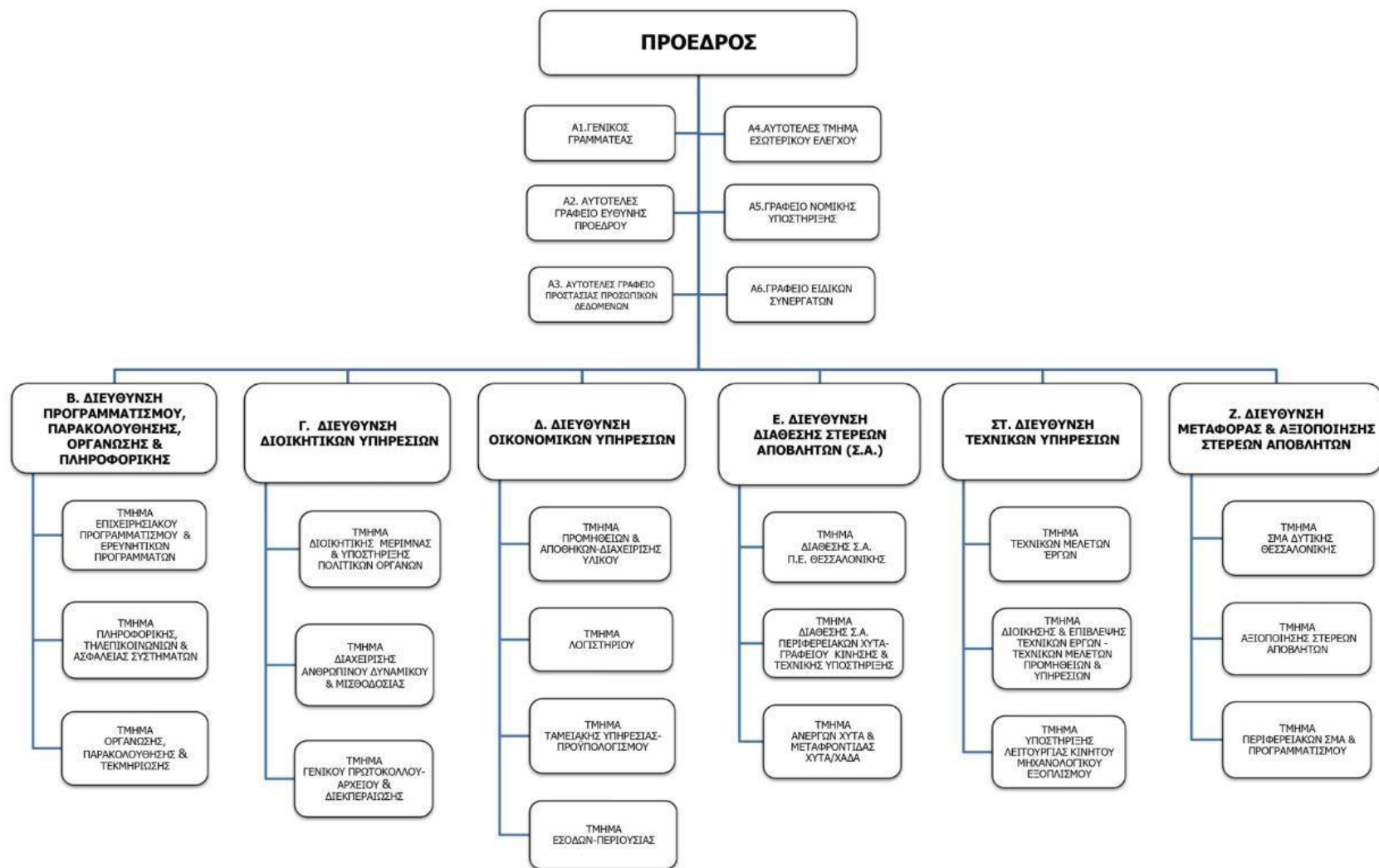
Παράδειγματα τέτοιων Περιφερειακών Φορέων αποτελούν ο ΦοΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας, ο οποίος συγκροτήθηκε το 2014 με τη συγχώνευση δεκατεσσάρων (14) φορέων⁴² και ο ΦοΔΣΑ Στερεάς Ελλάδος, ο οποίος συγκροτήθηκε με τη συγχώνευση έντεκα (11) τοπικών ΦοΔΣΑ.

Οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων στην Ελλάδα είναι οικονομικά βιώσιμοι αντλώντας πόρους από τη Κεντρική Κυβέρνηση και Προγράμματα Χρηματοδότησης, καθώς και άλλα τέλη. Κάθε Περιφερειακός ΦοΔΣΑ έχει δική του Διοικητική Σύσταση και Οργανόγραμμα. Για παράδειγμα, ο ΦοΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας διοικείται από τον Πρόεδρο και το οργανόγραμμά του χωρίζεται σε έξι άλλες διευθύνσεις: α) τη Διεύθυνση Προγραμματισμού, Παρακολούθησης και Οργάνωσης & Πληροφορικής, β) τη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών, γ) τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, δ) τη Διεύθυνση Διάθεσης Στερεών Αποβλήτων, ε) τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και στ) τη Διεύθυνση Μεταφοράς και Αξιοποίησης Δημοτικών Αποβλήτων. Το κάθε ένα από τα πιο πάνω Τμήματα χωρίζεται περαιτέρω σε άλλους κλάδους, οι οποίοι στελεχώνονται κατάλληλα με άρτια καταρτισμένο προσωπικό. Το οργανόγραμμα διοίκησης του Περιφερειακού ΦοΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζεται λεπτομερώς στην [Εικόνα 10](#)~~Εικόνα 10~~.

Από την άλλη, παρατηρώντας το οργανόγραμμα του ΦοΔΣΑ Στερεάς Ελλάδας ΑΕ που παρουσιάζεται στην [Εικόνα 11](#)~~Εικόνα 11~~, φαίνεται ότι λειτουργεί υπό διαφορετική διοικητική σύνθεση από αυτή του Περιφερειακού ΦοΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας.

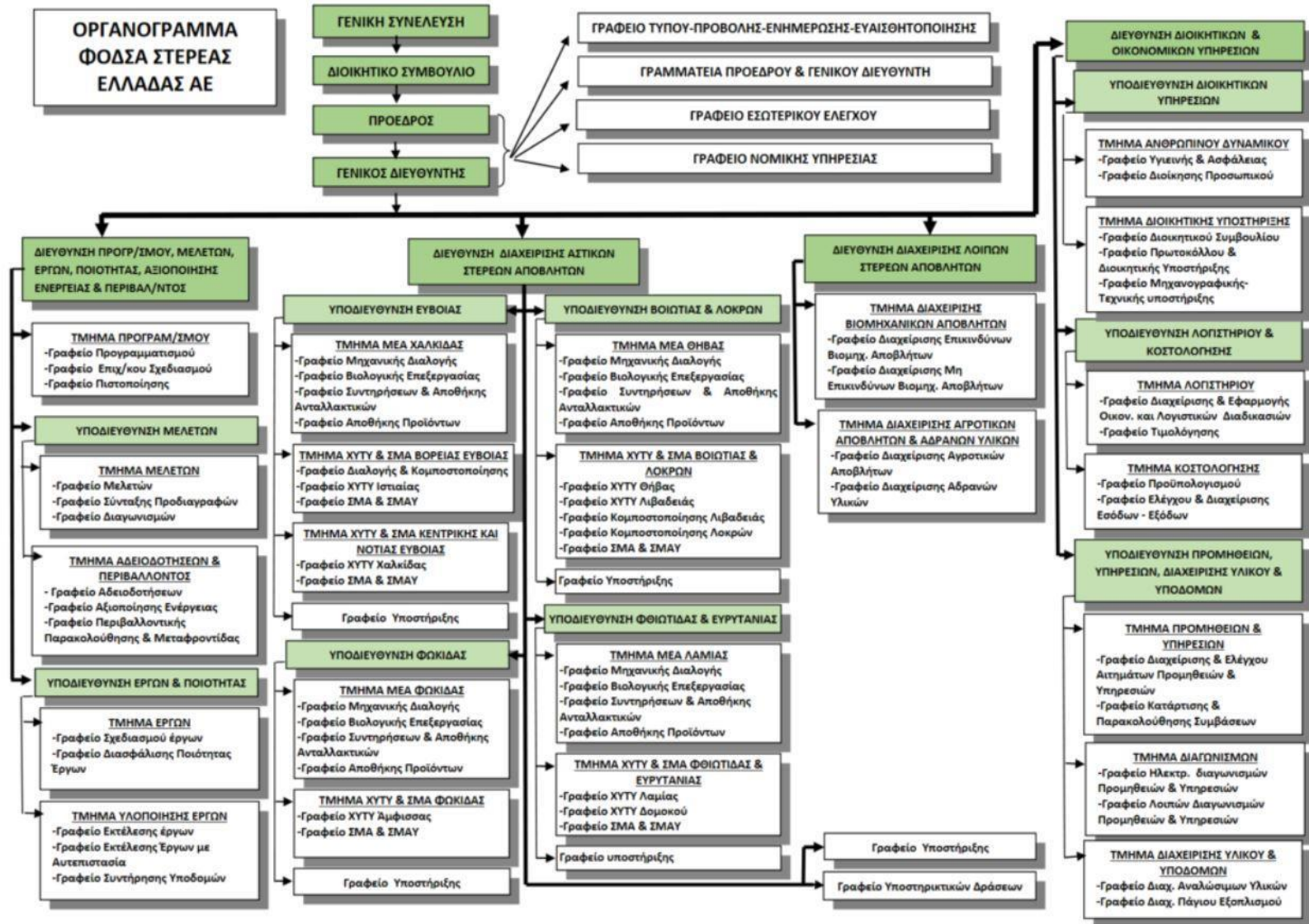
⁴¹ [Φο.Δ.Σ.Α Στερεάς Ελλάδας Α.Ε.](#)

⁴² [ΦοΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας](#)

Εικόνα 10: Διοικητική Δομή του Περιφερειακού Συνδέσμου ΦοΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας.⁴³

⁴³ [Οργανόγραμμα Περιφερειακού ΦοΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας](#)

Εικόνα 11: Διοικητική Δομή του Περιφερειακού Συνδέσμου ΦοΔΣΑ Στερεάς Ελλάδας ΑΕ.

Το Δίκτυο Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Δίκτυο ΦοΔΣΑ), έχει νομική μορφή Σωματείου και είναι ο φορέας επιστημονικής και συνδικαλιστικής έκφρασης των Φορέων

Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) της Ελλάδας. Ιδρύθηκε το 2007 μετά από πρωτοβουλία των εκάστοτε ΦοΔΣΑ, με σκοπό την κοινή αντιμετώπιση προβλημάτων οργάνωσης και λειτουργίας των μελών του, των νομοθετικών εξελίξεων για θέματα που αφορούσαν τη διαχείριση των αποβλήτων, ενώ παράλληλα παρείχε τη δυνατότητα για ανταλλαγή/μεταφορά τεχνογνωσίας, εμπειρίας και επιστημονικής γνώσης. Το Δίκτυο αγκαλιάζει ως μέλη του, όλους σχεδόν τους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της χώρας.

Το Δίκτυο συνάπτει σχέσεις και συμφωνίες συνεργασίας με άλλους εξωτερικούς φορείς, καταρτισμένους επιστημονικά, τόσο σε τεχνικά, όσο και σε θεσμικά θέματα. Είναι σε συνεχή επικοινωνία με τα μέλη του και αποτελεί το βασικό αντιπρόσωπο των ΦοΔΣΑ σε συναντήσεις και συζητήσεις που αφορούν θέματα διαχείρισης αποβλήτων⁴⁴.

Δυνάμει του άρθρου 13 του Ν. 4071/2012 προβλεπόταν η δημιουργία Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων σε όλη την Ελλάδα και η συγχώνευση των υπαρχόντων Τοπικών ΦοΔΣΑ σε ένα Περιφερειακό Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων.

Η νομοθεσία προβλέπει ότι⁴⁵:

- Στο πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων, δύνανται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας να συστήνονται Ομάδες Διοίκησης Έργου.
- Συστήνεται Επιτροπή Συντονισμού και Καθοδήγησης Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, η οποία συντονίζει τις αρμόδιες υπηρεσίες και τους φορείς εξειδίκευσης και εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (Ε.Σ.Δ.Α.) και των Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (Π.Ε.Σ.Δ.Α.). Παράλληλα, υποστηρίζει και εποπτεύει τις Ομάδες Διοίκησης Έργου, εισηγείται στα αρμόδια κυβερνητικά όργανα τα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα αποτελεσματικής εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής διαχείρισης των στερεών αποβλήτων και συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης συγχρηματοδότησης των έργων και των δράσεων του Ε.Σ.Δ.Α. και των Π.Ε.Σ.Δ.Α.

⁴⁴ [Δίκτυο Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων](#)

⁴⁵ [Eco-press: Συγκρότηση Επιτροπής Συντονισμού Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων](#)

- Στην Επιτροπή Συντονισμού και Καθοδήγησης συμμετέχουν με τους αναπληρωτές τους: ο Γενικός Γραμματέας Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων (προεδρεύει της Επιτροπής), ο Γενικός Γραμματέας Διοίκησης και Οργάνωσης του Υπουργείου του ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ο Πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος και ο εκπρόσωπος του Δικτύου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Η Επιτροπή συγκροτείται με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Εσωτερικών.

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτερο όργανο του Δικτύου και απαρτίζεται από τους εκπροσώπους των ΦοΔΣΑ μελών του. Το Δίκτυο ΦοΔΣΑ, στελεχώνεται από ένα επταμελές (7) Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέγεται από τα μέλη του. Πιο συγκεκριμένα, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, το Γενικό Γραμματέα, τον Ταμία και άλλα τρία (3) Μέλη. Το Δίκτυο στελεχώνεται επίσης από την Εξελεγκτική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τρία (3) μέλη που εκλέγονται κατά τη Γενική Συνέλευση, τον Πρόεδρο και δύο (2) άλλα Μέλη και από το Συντονιστή, ο οποίος ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και είναι υπεύθυνος για τη διεκπεραίωση των εγγραφών και την εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης.

Το Δίκτυο σήμερα διαθέτει επιστημονικούς συνεργάτες σε τεχνικά και νομικά θέματα και παρέχει καθημερινή ενημέρωση στους φορείς-μέλη του. Ο δυναμικός ρόλος και η αξιοπιστία του Δικτύου ΦοΔΣΑ, έχει ως αποτέλεσμα να είναι σήμερα βασικός συνομιλητής των εμπλεκόμενων φορέων της πολιτείας στα θέματα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων.

Εξετάζοντας τη συγκεκριμένη πρακτική, και τα δύο σώματα (ΦοΔΣΑ και Δίκτυο ΦοΔΣΑ) είναι πλαισιωμένα Νομοθετικά (Ανώνυμη Εταιρεία ή Σωματείο) με κοινωφελή και Μη-Κερδοσκοπικό χαρακτήρα που λειτουργούν προς το δημόσιο συμφέρον. Ο μεγάλος αριθμός τέτοιας φύσης Φορέων που έχουν ιδρυθεί μέχρι στιγμής στην Ελλάδα, επιτρέπει την άμεση αντιμετώπιση προκλήσεων και την πιο αποτελεσματική και ομαλή δράση τους στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το Δίκτυο ΦοΔΣΑ φαίνεται να είναι αρκετά κοντά με αυτό του Συντονιστικού σώματος που προτείνεται να ιδρυθεί στη Κύπρο. Ωστόσο, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψιν ότι πρόκειται για ένα σώμα με πολύ περισσότερες ευθύνες και αρμοδιότητες, από ότι ενδεχομένως να έχει το αντίστοιχο Κυπριακό σώμα.

Αξιολόγηση Καλής Πρακτικής

Στους Πίνακες (Πίνακας 12~~Πίνακας 12~~, Πίνακας 13~~Πίνακας 13~~) που ακολουθούν παρουσιάζεται συνοπτικά η αξιολόγηση της Καλής Πρακτικής της Ελλάδας, υπογραμμίζοντας τα δυνατά/επιθυμητά και αδύνατα/μη επιθυμητά σημεία της.

Πίνακας 12: Δυνατά/Επιθυμητά στοιχεία των ΦοΔΣΑ και του Δικτύου ΦοΔΣΑ.

Δυνατά/Επιθυμητά στοιχεία των ΦοΔΣΑ και του Δικτύου ΦοΔΣΑ
✓ Ιδρύθηκαν δυνάμει Νομοθεσίας.
✓ ΦοΔΣΑ - Ιδρύθηκε ως Ανώνυμη Εταιρεία που λειτουργεί προς το δημόσιο συμφέρον , με κοινωνικά και μη-κερδοσκοπικό χαρακτήρα.
✓ Δίκτυο ΦοΔΣΑ - Σώμα που κατά κύριο λόγο λειτουργεί για το συντονισμό δράσεων της Τοπικής αυτοδιοίκησης σε συνεννόηση με την Κεντρική Κυβέρνηση .
✓ Παρόμοιας φύσης αρμοδιότητες του Δικτύου ΦοΔΣΑ με αυτές που αναμένεται να έχει ο Συντονιστικός Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων.

Πίνακας 13: Αδύνατα/Μη επιθυμητά στοιχεία των ΦοΔΣΑ και του Δικτύου ΦοΔΣΑ.

Αδύνατα/Μη επιθυμητά στοιχεία των ΦοΔΣΑ και του Δικτύου ΦοΔΣΑ
× Οι ΦοΔΣΑ έχουν ευθύνες και αρμοδιότητες που εκτείνονται σε μία πλειάδα δράσεων που άπτονται από θέματα διαχείρισης αποβλήτων, σε θέματα λειτουργίας υφιστάμενων εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων κ.α.
× Το Δίκτυο ΦοΔΣΑ έχει νομική μορφή Σωματείου .
× Το Οργανόγραμμα των ΦοΔΣΑ και του Δικτύου ΦοΔΣΑ είναι αρκετά πολύπλοκο .

Καταληκτικά, οι ΦοΔΣΑ αποτελούν ένα παράδειγμα Καλής Πρακτικής για τη σύσταση του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων σχετικά με τον τρόπο σύστασης και το ιδρυτικό τους πλαίσιο (Ανώνυμη Εταιρεία που λειτουργεί προς το δημόσιο συμφέρον). Ωστόσο, το όραμα για τα Κυπριακά Δεδομένα είναι εστιασμένο περισσότερο σε ένα σώμα που κατά κύριο λόγο θα λειτουργεί για το συντονισμό των δράσεων (σχετικά με τα στερεά δημοτικά απόβλητα) της τοπικής αυτοδιοίκησης και δεν θα έχει τόσες ευθύνες και εξουσίες όσες έχουν οι ΦοΔΣΑ. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, προτείνεται όπως ο εν λόγω Φορέας της Κύπρου να λειτουργεί περισσότερο σαν το Δίκτυο ΦοΔΣΑ, όπου μέσω αυτού θα συντονίζονται οι οργανισμοί και οι εμπλεκόμενοι φορείς (π.χ. Συλλογικά Συστήματα, ΠΟΠ, Τοπικές Αρχές) με την Αρμόδια Αρχή (Τμήμα Περιβάλλοντος).

8.5 Άλλες πρακτικές που εξετάστηκαν

Στον Πίνακα που ακολουθεί (

Formatted

Formatted

Formatted spacing: (No border Between)

Πίνακας 14

Πίνακας 14), παρουσιάζονται και άλλοι φορείς που εξετάστηκαν, ωστόσο αξιολογώντας τους, δεν κρίθηκε απαραίτητη η εκτενής παρουσίαση τους.

Πίνακας 14: Σκοποί και στόχοι άλλων φορέων που εξετάστηκαν και αξιολογήθηκαν τους.

ΧΩΡΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
Σκωτία	Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος της Σκωτίας – Scottish Environment Protection Agency (SEPA) ⁴⁶	<ul style="list-style-type: none"> Είναι η κύρια περιβαλλοντική ρυθμιστική αρχή της Σκωτίας, η οποία προστατεύει και βελτιώνει περιβάλλον της χώρας. Διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις και η βιομηχανία γνωρίζουν και συμμορφώνονται με τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς και προειδοποιεί και ενημερώνει το κοινό σε περίπτωση περιβαλλοντικών συμβάντων. 	<ul style="list-style-type: none"> Ρυθμίζει δραστηριότητες που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ρύπανση ή περιβαλλοντική ζημιά και αναλαμβάνει τις δράσεις που απαιτούνται για την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος της Σκωτίας και την αντιμετώπιση των κρίσεων του κλίματος, της ρύπανσης και της απώλειας της φύσης.
Ιταλία	Ανώτατο Ινστιτούτο Προστασίας και Έρευνας Περιβάλλοντος – Istituto Superiore per la Protezione e la Ricerca Ambientale (ISPRA) ⁴⁷	<ul style="list-style-type: none"> Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου το οποίο ιδρύθηκε δυνάμει διατάγματος. Στο πλαίσιο διαχείρισης αποβλήτων, διαχειρίζεται μια βάση δεδομένων (η οποία ιδρύθηκε δυνάμει νόμου) στην οποία εμπεριέχονται όλα οι παραγωγοί αποβλήτων, τόσο σε Εθνικό, όσο και σε τοπικό επίπεδο. Το Ινστιτούτο διαθέτει τεχνική, επιστημονική, οργανωτική, διοικητική και οικονομική αυτονομία. Υποστηρίζει το Υπουργείο σε πολλούς περιβαλλοντικούς τομείς. 	<ul style="list-style-type: none"> Ενεργεί υπό την επαγρύπνηση και την πολιτική καθοδήγηση του Ιταλικού Υπουργείου Περιβάλλοντος και Προστασίας της Γης και της Θάλασσας. Διευκολύνει την εφαρμογή των Εθνικών περιβαλλοντικών πολιτικών μέσω του επιστημονικού και τεχνικού συντονισμού με τους περιβαλλοντικούς φορείς των ιταλικών περιφερειών και των αυτόνομων επαρχιών. Εκτελεί επιστημονικές, τεχνικές και ερευνητικές λειτουργίες, καθώς και δραστηριότητες αξιολόγησης, παρακολούθησης, ελέγχου, επικοινωνίας, κατάρτισης και εκπαίδευσης.

⁴⁶ [Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος της Σκωτίας, Scottish Environment Protection Agency \(SEPA\)](#)

⁴⁷ [Ανώτατο Ινστιτούτο Προστασίας και Έρευνας Περιβάλλοντος, Istituto Superiore per la Protezione e la Ricerca Ambientale \(ISPRA\)](#)

<p>Πολωνία</p>	<p>Συνεταιρισμός: Περιβάλλον προς την Ανάπτυξη⁴⁸</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ιδρύθηκε δυνάμει Νομοθεσίας, υπό τη μορφή Συνεταιρισμού. • Σκοπός η εξάλειψη του χάσματος μεταξύ των διαφόρων φορέων (κρατικών και τοπικών) που καλούνται να αντιμετωπίσουν θέματα που αφορούν τη προστασία του περιβάλλοντος και της ανάπτυξης ενός βιώσιμου τρόπου ζωής. 	<ul style="list-style-type: none"> • Κύριοι συμμετέχοντες του δικτύου είναι τα Υπουργεία, οι Τοπικές Αρχές, καθώς και άλλα Κρατικά Τμήματα/Υπηρεσίες. • Καλούνται επίσης να συμμετάσχουν και άλλοι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες ή αρμόδιες αρχές που ασχολούνται με τα περιβαλλοντικά ζητήματα ή/και φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση περιβαλλοντικών προγραμμάτων, καθώς και άλλοι ΜΚΟ, των οποίων το έργο είναι χρήσιμο για το Δίκτυο.
<p>Δίκτυο Ευρωπαϊκής Ένωσης</p>	<p>Δίκτυο Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Εφαρμογή και Επιβολή του Περιβαλλοντικού Δικαίου – European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law (IMPEL)⁴⁹</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δίκτυο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Εφαρμογή και Επιβολή της Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας. • Είναι μια διεθνής, μη-κερδοσκοπική ένωση των Περιβαλλοντικών Αρχών των Κρατών Μελών της ΕΕ. • Αποστολή του Δικτύου η αποτελεσματική επιβολή και εφαρμογή της Περιβαλλοντικής Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας, η προώθηση της επαγγελματικής συνεργασίας και η ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των περιβαλλοντικών ρυθμιστικών αρχών. 	<ul style="list-style-type: none"> • Σώμα επιβολής Νόμου. • Πραγματοποιεί δραστηριότητες ευαισθητοποίησης και ανάπτυξης ικανοτήτων, διευκολύνοντας τη διυπηρεσιακή και διασυνοριακή συνεργασία και τις επιχειρησιακές δραστηριότητες επιβολής. • Δραστηριοποιείται σε πέντε θεματικές ενότητες, μία εκ των οποίων είναι τα απόβλητα. • Τα μέλη του συμπλέγματος εκπροσωπούν περιβαλλοντικές αρχές, αλλά και τελωνειακές και αστυνομικές υπηρεσίες και άλλες αρχές που διαδραματίζουν ρόλο στην επιβολή των διασυνοριακών αποστολών και στη διαχείριση των απορριμμάτων.

⁴⁸ [Συνεταιρισμός: Περιβάλλον προς την Ανάπτυξη, Πολωνία](#)

⁴⁹ [Δίκτυο Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Εφαρμογή και Επιβολή του Περιβαλλοντικού Δικαίου – European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law \(IMPEL\)](#)

<p>Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής</p>	<p>Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος – U.S. Environmental Protection Agency (EPA)⁵⁰</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ιδρύθηκε δυνάμει εκτελεστικού διατάγματος το 1970 και σχεδιάστηκε για τη προστασία της ανθρώπινης και περιβαλλοντικής υγείας. • Είναι μια υπηρεσία της ομοσπονδιακής κυβέρνησης των Ηνωμένων Πολιτειών. • Υπεύθυνη για τη δημιουργία προτύπων και Νόμων που προάγουν την υγεία των ανθρώπων και του περιβάλλοντος. • Παρέχει εκπαίδευση και καθοδήγηση για τη προστασία του περιβάλλοντος, διεξάγει έρευνα και ανάπτυξη, χορηγεί επίσης Ευρωπαϊκά προγράμματα για προώθηση της αποστολής και του έργου της. 	<ul style="list-style-type: none"> • Εργάζεται για τη δημιουργία και επιβολή Νόμων που έχουν σχεδιαστεί για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας. • Επιβάλλει τα ευρήματά της μέσω προστίμων, κυρώσεων και άλλων διαδικασιών. • Υπεύθυνη για την ανίχνευση και την πρόληψη περιβαλλοντικών εγκλημάτων, την παρακολούθηση των επιπέδων ρύπανσης και τον καθορισμό προτύπων για το χειρισμό επικίνδυνων χημικών ουσιών και αποβλήτων.
---	---	--	--

Αρκετές από τις παραπάνω περιπτώσεις που εξετάστηκαν, παρόλο που φέρουν χαρακτηριστικά που θα μπορούσαν να υιοθετηθούν/ληφθούν υπόψιν κατά την εγκαθίδρυση του Συντονιστικού Φορέα της Κύπρου, απορρίφθηκαν (δεν επιλέχθηκε η εκτενής παρουσίασή τους), καθώς αποτελούν σώματα των οποίων η σύσταση και λειτουργία διαφέρουν σημαντικά από αυτά που είναι επιθυμητό να φέρει ο Φορέας της Κύπρου. Συγκεκριμένα, γίνεται λόγος κυρίως για οργανισμούς με εκτελεστικές εξουσίες και εξουσίες επιβολής νομοθεσιών, και αφορούν οργανισμούς πολύ μεγαλύτερης εμβέλειας στο εύρος δράσεων τους, αλλά και πολυπλοκότητας, γι' αυτό και η πιθανή υιοθέτηση μεμονωμένων στοιχείων τους απαιτεί προσοχή και κατάλληλη προσαρμογή στις Κυπριακές απαιτήσεις.

⁵⁰ [Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος – U.S. Environmental Protection Agency \(EPA\)](#)

9. Διεξαγωγή Εργαστηρίων Διαβούλευσης με εμπλεκόμενους φορείς

Λαμβάνοντας υπόψη και αξιολογώντας τις απόψεις που εκφράστηκαν από τα ερωτηματολόγια, καθώς και από τις προσωπικές συνεντεύξεις με τους εμπλεκόμενους φορείς, κρίθηκε σκόπιμη η διεξαγωγή Περιφερειακών Εργαστηρίων Διαβούλευσης, αντί ενός Κεντρικού Εργαστηρίου, τα οποία είχαν ως στόχο να συμβάλουν στη διασαφήνιση του έργου και του ρόλου του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων, όπως επίσης και των χαρακτηριστικών του.

Ως εκ τούτου, έλαβαν χώρα συνολικά τέσσερα (4) Περιφερειακά Εργαστήρια Διαβούλευσης, ως ακολούθως:

	Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης	Χώρος	Ημερομηνία	Ώρες διεξαγωγής
1	Λάρνακας-Αμμοχώστου	Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών	02 Ιουνίου 2023	09:00-12:30
2	Πάφου	Δημαρχείο Γεροσκήπου	09 Ιουνίου 2023	09:00-12:30
3	Λεμεσού	Δημοτική βιβλιοθήκη Αγίου Αθανασίου	12 Ιουνίου 2023	09:00-12:30
4	Λευκωσίας	Εκθεσιακός Χώρος Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Αειφορίας ΗΥΒΥILD, Πλατεία Παλιάς Αγλαντζιάς	13 Ιουνίου 2023	09:00-12:30

Απώτερος σκοπός των Εργαστηρίων Διαβούλευσης ήταν η συγκέντρωση στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με τη σύνθεση, τους στόχους, τις δράσεις, τη λειτουργικότητα και βιωσιμότητα του Συντονιστικού Φορέα, μέσω της ανάπτυξης εποικοδομητικού διαλόγου μεταξύ του Τμήματος Περιβάλλοντος και άλλων εμπλεκόμενων φορέων, οι οποίοι συσχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τη διαχείριση των αποβλήτων.

Ο κατάλογος των ενδιαφερόμενων μερών, περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, τους πιο κάτω φορείς:

- Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Αναπτυξιακές Εταιρείες
- Περιφερειακά Συμβούλια Διαχείρισης Αποβλήτων
- Επιμελητήρια και Βιομηχανία
- Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ)
- Συλλογικά Συστήματα Διαχείρισης Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού
- Ακαδημαϊκά Ιδρύματα
- Συμβούλια Αποχετεύσεων
- Φορείς Καταναλωτών

- Μη Κερδοσκοπικοί Οργανισμοί (ΜΚΟ)

Οι εμπλεκόμενοι φορείς ενημερώθηκαν για τη διεξαγωγή των Εργαστηρίων Διαβούλευσης, τόσο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, όσο και μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας. Η Πρόσκληση αποστάλθηκε ηλεκτρονικά σε εξακόσια (600) άτομα συνολικά.

Αξίζει να σημειωθεί ότι όλα τα Εργαστήρια Διαβούλευσης είχαν την ίδια δομή και χρονική διάρκεια και πραγματοποιήθηκαν με τη μέθοδο της Συμμετοχικής Διαδικασίας. Στόχος της μεθόδου αυτής, είναι να εμπλέξει όλους τους άμεσα ή έμμεσα εμπλεκόμενους φορείς, στο μέγιστο βαθμό ώστε διασφαλιστεί η συμμετοχή όλων και οι αποφάσεις που θα ληφθούν να έχουν φιλτραριστεί από όλες τις απόψεις επί του θέματος.

Για το σκοπό αυτό, κρίνεται σκόπιμη η διαχείριση της συμμετοχής των φορέων μέσω της διαδικασίας διαβούλευσης ώστε να παραχθεί ένα κατά το δυνατόν κοινώς αποδεκτό, εύλογο αποτέλεσμα⁵¹. Είναι προφανές ότι οι φορείς, όπως αυτοί ορίζονται παραπάνω, έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν άμεσα ή έμμεσα επιρροή στο έργο – δηλαδή στην περίπτωση μας στην εκπόνηση της μελέτης σύστασης και λειτουργίας του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης – είτε με την επέμβασή τους είτε με την αδράνειά τους.

Για την εφαρμογή της πιο πάνω μεθόδου, σχεδιάστηκαν δύο (2) φύλλα εργασίας, μέσω των οποίων όλοι οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να διατυπώσουν την άποψή τους, ως μέλη μικρών ομάδων. Ως εκ τούτου, χρησιμοποιώντας τα φύλλα εργασίας πραγματοποιήθηκαν δύο (2) ομαδικές εργασίες, κατά τις οποίες οι εμπλεκόμενοι φορείς – σε μικρές ομάδες εργασίας αποτελούμενες από εκπροσώπους διαφόρων φορέων – καλούνταν να ανταλλάξουν απόψεις, να αναπτύξουν επικοινωνιακή συζήτηση και να καταλήξουν σε εισηγήσεις σχετικά με το αντικείμενο της εργασίας.

Συγκεκριμένα, η πρώτη ομαδική εργασία με ονομασία **«Καθορισμός οράματος για τον Συντονιστικό Φορέα»**, είχε διάρκεια μία ώρα και αποσκοπούσε στον καθορισμό του οράματος για τον Συντονιστικό Φορέα από τα μέλη των ομάδων εργασίας. Με την εργασία αυτή, τέθηκαν αρχικά τα θεμέλια για την αποτύπωση ενός ξεκάθαρα οράματος για την ίδρυση του Συντονιστικού Φορέα, παρέχοντας έτσι ένα σταθερό σημείο, μία αφετηρία, ούτως ώστε να είναι δυνατή η λήψη στρατηγικών αποφάσεων στη βάση της σύμφωνης κατάληξης των ομάδων εργασίας σε μία προτεινόμενη διοικητική δομή, η οποία θα εξυπηρετεί το σκοπό ίδρυσής της.

⁵¹ [1^η Αναθεώρηση Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας](#)

Το φύλλο εργασίας της πρώτης ομαδικής εργασίας δίνεται στην Εικόνα 12 ~~Εικόνα 12~~.

Formatt

Εικόνα 12: Φύλλο Εργασίας πρώτης Ομαδικής Εργασίας – «Καθορισμός Οράματος για τον Συντονιστικό Φορέα».

Το πρώτο φύλλο εργασίας (Εικόνα 12 ~~Εικόνα 12~~) χωριζόταν σε δύο μέρη, τα οποία στο σύνολό τους αποσκοπούσαν στη συλλογή πληροφοριών/εισηγήσεων/απόψεων από τους εμπλεκόμενους φορείς αναφορικά με το πώς ιδανικά θα ήθελαν να είναι ο Συντονιστικός Φορέας (νησί που ευδοκιμεί), καθώς και για το ποια στοιχεία δεν θα ήθελαν να φέρει (όπως το ερημωμένο νησί).

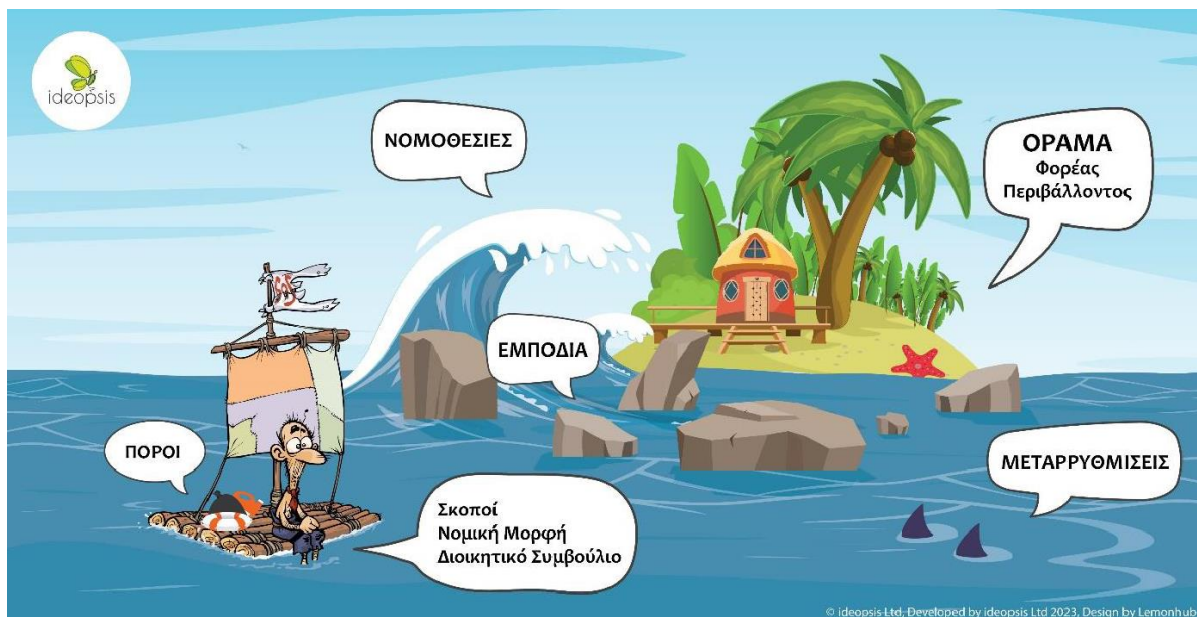
Formatt

Η δεύτερη ομαδική εργασία με τίτλο «**Πώς θα πετύχουμε το κοινό μας όραμα**», είχε διάρκεια μιάμιση ώρα και αποσκοπούσε στον εντοπισμό των κύριων χαρακτηριστικών του Συντονιστικού Φορέα και στη χαρτογράφηση των συνθηκών και των προκλήσεων που ενδεχομένως να συναντήσει κατά την πορεία ίδρυσής του. Η ομαδική αυτή εργασία, είχε απώτερο σκοπό να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να επεκτείνουν τη σκέψη τους, ώστε να επιτευχθεί μια βαθύτερη συζήτηση σχετικά με το τί πραγματικά συμβαίνει στο πλαίσιο (περιβάλλοντα χώρο) στο οποίο θα εγκαθιδρυθεί και λειτουργήσει ο Συντονιστικός Φορέας και πώς αυτό ενδεχομένως να επηρεάσει την πορεία, την εξέλιξη και τη μετέπειτα δράση του.

Το φύλλο εργασίας της δεύτερης ομαδικής εργασίας απεικονίζεται στην πιο κάτω εικόνα (Εικόνα 13 ~~Εικόνα 13~~).

Formatt

Εικόνα 13: Φύλλο εργασίας δεύτερης ομαδικής εργασίας – «Πώς θα επιτύχουμε το κοινό μας όραμα;».

Όπως φαίνεται στο δεύτερο φύλλο εργασίας (Εικόνα 11), απεικονίζεται ένας ναυαγός μαζί με τους πόρους που θα πρέπει να διαθέτει και την πορεία που πρέπει να ακολουθήσει προκειμένου να φτάσει στη στεριά (στο νησί που ευημερεί). Παραλληλίζοντας τον ναυαγό με την υφιστάμενη κατάσταση στον τομέα διαχείρισης των στερεών δημοτικών αποβλήτων και το νησί ως τον επιθυμητό Συντονιστικό Φορέα - όπως προέκυψε από τη προηγούμενη ομαδική εργασία - οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να εντοπίσουν τις παραμέτρους-κλειδιά αυτής της διαδρομής π.χ. πόροι, σκοποί, νομική μορφή, σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά και να προσδιορίσουν άλλες προκλήσεις όπως τα πιθανά εμπόδια, οι υφιστάμενες Νομοθεσίες και οι επικείμενες Νομοθετικές Μεταρρυθμίσεις.

9.1 Περιφερειακά Εργαστήρια Διαβούλευσης

Κατά την έναρξη του κάθε Εργαστηρίου παρουσιάστηκε συνοπτικά το Αντικείμενο του Έργου «Μελέτη Σύστασης Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης», από εκπρόσωπο του Τμήματος Περιβάλλοντος, καθώς επίσης κάποια παραδείγματα Καλών Πρακτικών σχετικά με παρόμοιες υποδομές που υπάρχουν σε άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ, από την Ομάδα Μελέτης του Αναδόχου, εξετάζοντας το ενδεχόμενο για πιθανή εφαρμογή κάποιων στοιχείων τους που θα μπορούσαν να υιοθετηθούν στην περίπτωση του αντίστοιχου σώματος στην Κύπρο.

Μετά την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων, ακολούθησαν οι δύο ομαδικές εργασίες, όπως αυτές περιγράφονται παραπάνω. Συγκεκριμένα, κατά τις ομαδικές εργασίες, οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν σε μικρές ομάδες των 2-5 ατόμων. Οι συμμετέχοντες είχαν στη διάθεσή τους χρόνο για να

συζητήσουν, να αναπτύξουν και να διατυπώσουν την άποψη τους συλλογικά ως ομάδα, χρησιμοποιώντας τα φύλλα εργασίας. Το εργαστήριο ολοκληρωνόταν αφότου παρουσιάζονταν οι απόψεις/εισηγήσεις της κάθε ομάδας σχετικά με το περιεχόμενο των πληροφοριών και από τα δύο (2) φύλλα εργασίας.

Στα τέσσερα (4) Περιφερειακά Εργαστήρια παρευρέθηκαν συνολικά εξήντα-τρία (63) άτομα, δίνοντας ποσοστό ανταπόκρισης ίσο με 10,5% (αφού στάλθηκαν περίπου 600 ηλεκτρονικές προσκλήσεις). Συγκεκριμένα, ο αριθμός των συμμετοχών στο Περιφερειακό Εργαστήριο Λάρνακας-Αμμοχώστου ήταν δεκαπέντε (15), στο Περιφερειακό Εργαστήριο Πάφου ήταν δεκατρείς (13), στο Περιφερειακό Εργαστήριο Λεμεσού ήταν είκοσι-δύο (22) και στο Περιφερειακό Εργαστήριο Λευκωσίας ήταν δεκατρείς (13).

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σε όλα τα Περιφερειακά Εργαστήρια Διαβούλευσης παρευρέθηκαν συμμετέχοντες από ένα ευρύ φάσμα οργανισμών. Η πολυμορφία της θεσμικής φύσης των συμμετεχόντων και του βαθμού της εμπλοκής τους σε θέματα διαχείρισης δημοτικών αποβλήτων, αποτέλεσε ουσιαστικό συστατικό για τη συλλογή διαφορετικών απόψεων, των προοπτικών και των προκλήσεων, τόσο για την υφιστάμενη κατάσταση της διαχείρισης αποβλήτων, όσο και για την ενδεχόμενη συμβολή που θα έχει η ίδρυση ενός Συντονιστικού Φορέα μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αναλυτικότερα, στα τέσσερα (4) Περιφερειακά Εργαστήρια Διαβούλευσης, συμμετείχαν εκπρόσωποι των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, παραθέτοντας τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι και οι Κοινότητες, εκπρόσωποι από Περιφερειακά Συμβούλια Χώρων Εκμετάλλευσης ή/και Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων, όπως επίσης και εκπρόσωποι από Συμβούλια Αποχετεύσεως επισημαίνοντας τον τρόπο λειτουργίας τους αλλά και των αδυναμιών που φέρουν, καθώς και εκπρόσωποι από Μη-Κερδοσκοπικούς Μη-Κυβερνητικούς Οργανισμούς σχετικοί με το παραπάνω θέμα, π.χ. Αναπτυξιακές Εταιρείες, των οποίων η εμπλοκή στο εν λόγω θέμα είναι πολύτιμη. Επίσης, καταλυτική ήταν και η εκπροσώπηση ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, μέσω των οποίων παρατέθηκαν ουσιαστικές απόψεις και εισηγήσεις επί του θέματος.

Με το πέρας ολοκλήρωσης των Περιφερειακών Εργαστηρίων, όλοι οι συμμετέχοντες έλαβαν ευχαριστήριο email για τη συμμετοχή τους στην εν λόγω διαδικασία, με επισυναπτόμενες τις (2) δύο παρουσιάσεις που διενεργήθηκαν κατά την έναρξη των Εργαστηρίων Διαβούλευσης.

9.1.1 Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λάρνακας – Αμμοχώστου

Το Περιφερειακό Εργαστήριο Λάρνακας – Αμμοχώστου έλαβε χώρα στις 02 Ιουνίου 2023, στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, στην Επαρχία Λάρνακας. Στο Εργαστήριο παρευρέθηκαν εκπρόσωποι από μια ποικιλία εμπλεκόμενων φορέων διασφαλίζοντας έτσι, τη συλλογή διαφορετικών πληροφοριών. Συνολικά, συμμετείχαν δεκαπέντε (15) άτομα, τα οποία εκπροσωπούσαν: τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τις Αναπτυξιακές Εταιρείες, το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας, Ακαδημαϊκά Ιδρύματα και το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Οι συμμετέχοντες δημιούργησαν συνολικά τέσσερις (4) ομάδες. Οι ομάδες δημιουργήθηκαν με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η συμμετοχή/εκπροσώπηση απόψεων από άτομα που προέρχονταν από διαφορετικούς φορείς/οργανισμούς.

Συγκεκριμένα, η πρώτη ομάδα αποτελείτο από άτομα που εκπροσωπούσαν την Αναπτυξιακή Εταιρεία Λάρνακας – Αμμοχώστου, τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Κοινότητα Πυργών και Μαζωτού) καθώς και το Τμήμα Περιβάλλοντος. Η δεύτερη ομάδα αποτελείτο από άτομα που εκπροσωπούσαν το Ακαδημαϊκό Ίδρυμα Πανεπιστήμιο Nearolis Πάφου, τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Λάρνακας), καθώς και το Τμήμα Περιβάλλοντος. Η τρίτη ομάδα αποτελείτο από άτομα που εκπροσωπούσαν τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Αραδίππου, Δήμος Λιβαδιών), καθώς και την Αναπτυξιακή Εταιρεία Λευκωσίας. Τέλος, η τέταρτη ομάδα απαρτιζόταν από άτομα που εκπροσωπούσαν τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Λάρνακας και Κοινότητα Αυγόρου), καθώς και από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας.

Αποτελέσματα Πρώτης Ομαδικής Εργασίας «Όραμα Φορέα»

Τα αποτελέσματα της πρώτης ομαδικής εργασίας σχετικά με την ερώτηση **«Τί θέλω να είναι ο Φορέας»**, παρουσιάζονται πιο κάτω, ανά ομάδα εργασίας.

Ομάδα 1

Η πρώτη ομάδα επιθυμεί ένα Φορέα ο οποίος να αναλαμβάνει την **επίβλεψη εφαρμογής Νομοθεσίας**, να παρέχει **επαγγελματική και τεχνική υποστήριξη** για άμεση αντιμετώπιση προβλημάτων. Εισήγηση της συγκεκριμένης ομάδας ήταν η ενίσχυση των Αναπτυξιακών Εταιρειών (που σήμερα διαδραματίζουν πολύ σημαντικό ρόλο και ασχολούνται και με ζητήματα διαχείρισης αποβλήτων), ούτως ώστε να μπορέσει ένα Τμήμα τους να μετεξελιχτεί για να εξυπηρετεί το όραμα του Φορέα.

Ομάδα 2

Η δεύτερη ομάδα εισηγήθηκε έναν Φορέα ο οποίος να έχει **απλή οργάνωση**, να είναι **ευέλικτος, βιώσιμος** και να εξελίσσεται, ώστε να **διατηρηθεί σε βάθος χρόνου**. Να είναι **εύκολα προσβάσιμος** στο κοινό και στις Τοπικές Αρχές και να **εκπροσωπείται με αρμόδιο άτομο στις διάφορες Επαρχίες**, αξιοποιώντας ίσως τις υποδομές του Τμήματος Περιβάλλοντος.

Μία αναγκαία δράση που θα μπορούσε να αναλάβει ο Φορέας, είναι η **δημιουργία μιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας επικοινωνίας**, με καθημερινή επικαιροποίηση, να παρέχει κατανοητή πληροφόρηση και να επιτρέπει στο κοινό ή τους ενδιαφερόμενους την παράθεση ερωτήσεων/διευκρινήσεων⁵².

Η δεύτερη ομάδα τόνισε τη σημαντικότητα της καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης όσον αφορά τη δημιουργία αποβλήτων, την τήρηση πραγματικών δεδομένων και της παροχής αυτής της πληροφορίας σε όλες τις Τοπικές Αρχές και σε άλλους ενδιαφερόμενους. Επιθυμούν έναν Φορέα που να μπορεί να **μεταδίδει άμεσα έγκυρες πληροφορίες σε όλους τους ενδιαφερόμενους** και μέσω του να **ενισχύεται η ανταλλαγή τεχνογνωσίας και πρακτικών/τεχνικών** που εφαρμόστηκαν και υιοθετήθηκαν από άλλους οργανισμούς ή σε άλλες περιοχές, ώστε να αναπαράγονται οι καλές πρακτικές και να αποφεύγονται οι κακές.

Επιθυμούν ακόμη την ίδρυση ενός σώματος που να έχει **συντονιστικό ρόλο**, να μπορεί να συνεργάζεται με άλλους φορείς και να αποτελείται από μέλη που να εκπροσωπούν όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στη **βάση προσέγγισης του τετραπλού έλικα**. Οι Ad-hoc επιτροπές να βασίζονται στο μοντέλο τετραπλής έλικας, όπου μια επιτροπή πρέπει να αποτελείται από τέσσερις συνιστώσες: τα πανεπιστήμια/ερευνητικά κέντρα, τις επιχειρήσεις, την (τοπική) διοίκηση και την κοινωνία. Το μοντέλο τετραπλής έλικας προσθέτει και ένα τέταρτο στοιχείο στο πλαίσιο των αλληλεπιδράσεων μεταξύ πανεπιστημίου, βιομηχανίας και κυβέρνησης, την κοινωνία (και τα μέσα ενημέρωσης) με απώτερο στόχο το να γεφυρωθεί το κενό μεταξύ της καινοτομίας και της κοινωνίας των πολιτών.

Ομάδα 3

Οι εκπρόσωποι εμπλεκόμενων φορέων που αποτελούσαν την τρίτη ομάδα, οραματίζονται έναν **αυτόνομο οργανισμό** που να μην ασκεί εκτελεστική εξουσία. Έναν οργανισμό που να έχει **διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια**, να είναι **βιώσιμος** και να εξυπηρετεί ένα συγκεκριμένο σκοπό

⁵² Δημιουργία πεδίου Ερωτήσεων, στο οποίο το κοινό θα μπορεί να εκφράσει (διαδικτυακά) ερωτήσεις που να αφορούν το συγκεκριμένο θέμα. Αρμόδιο προσωπικό / εμπειρογνώμονες να δίνουν απαντήσεις (διαδικτυακά) και λύσεις στα ερωτήματα αυτά.

– τον **συντονισμό των Τοπικών Αρχών με την Κεντρική Κυβέρνηση** και η δημιουργία μια ενιαίας, κοινής αντίληψης μεταξύ των δύο.

Πέραν των πιο πάνω, στις εισηγήσεις της τρίτης Ομάδας ήταν και η παρακολούθηση της λειτουργίας του Συντονιστικού Φορέα με βάση **δείκτες Αξιολόγησης (KPIs) και μετρήσιμους στόχους**.

Ομάδα 4

Η τέταρτη ομάδα επιθυμεί πρώτα από όλα τη δημιουργία ενός **σώματος προώθησης της κυκλικής οικονομίας και όχι μόνο διαχείρισης αποβλήτων**. Πιστεύει πώς είναι πιο σημαντικό να προωθείται η ιεράρχηση των αποβλήτων ξεκινώντας από την πρόληψη και τη μείωση.

Προτείνουν ένα σώμα που να είναι **νομοθετικά κατοχυρωμένο**, να ιδρυθεί ως **Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου** και να **λειτουργεί σε ένα ξεκάθαρο πλαίσιο**. Να είναι **αυτόνομος**, με **διοικητική αυτοτέλεια** που να μην έχει **άκαμπτη ιεραρχία** και να απασχολεί **άρτια καταρτισμένο και εξειδικευμένο προσωπικό**. Η Ομάδα εισηγήθηκε επίσης **αποκεντρωμένη εκπροσώπηση** δηλαδή, να υπάρχουν εκπρόσωποι του Φορέα σε κάθε Επαρχία.

Σχετικά με την ερώτηση **«Τί δεν θέλω να είναι ο Φορέας»**, οι τέσσερις (4) ομάδες τοποθετήθηκαν αναφέροντας ότι επιθυμούν έναν Φορέα που:

- Να μην έχει άμεση σχέση με το κράτος, αλλά να είναι διοικητικά και λειτουργικά αυτόνομος
- Να μην εξαρτάται από πολιτικές αποφάσεις και μικροκομματικές σκοπιμότητες
- Να μην είναι γραφειοκρατικός

Αποτελέσματα Δεύτερης Ομαδικής Εργασίας «Υλοποίηση Οράματος»

Σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης του οράματος για τη σύσταση του Συντονιστικού Φορέα, οι τέσσερις (4) Ομάδες διατύπωσαν τα εξής:

Ομάδα 1

Η πρώτη ομάδα θεωρεί πως το όραμα του Φορέα μπορεί να υλοποιηθεί με την **στελέχωση των Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης**, χωρίς απαραίτητα την ίδρυση νέου Οργανισμού. Σημειώνοντας παράλληλα ότι θεωρούν απαραίτητη την εργοδότηση εμπειρογνομόνων σε θέματα αποβλήτων στον κάθε υφιστάμενο οργανισμό (π.χ. Συμβούλια Διαχείρισης & Εκμετάλλευσης Αποβλήτων, Αναπτυξιακές Εταιρείες κ.λπ.).

Ομάδα 2

Προκειμένου να υλοποιηθεί το όραμα για τον Φορέα, η δεύτερη ομάδα ανέφερε ότι χρειάζεται ένας οργανισμός με **Διοικητικό Συμβούλιο** που να απαρτίζεται από:

- Τμήμα Περιβάλλοντος
- Ένωση Δήμων Κύπρου
- Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου
- Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή/και Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων
- ΕΤΕΚ
- ΚΕΒΕ
- ΟΕΒ

Σημειώνοντας ότι, τα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα και το Υπουργείο Υγείας θα μπορούσαν ενδεχομένως να συμμετέχουν σε Ad-hoc Επιτροπές.

Ομάδα 3

Η τρίτη ομάδα θεωρεί πως ο Συντονιστικός Φορέας πρέπει να είναι μία **μη κερδοσκοπική εταιρεία**, χωρίς μετοχικό κεφάλαιο ή δια εγγυήσεως και να έχει **Διοικητικό Συμβούλιο** που να στηρίζεται στο **μοντέλο του τετραπλού έλικα**. Επιπρόσθετα, πρότειναν όπως **αντί της ίδρυσης νέου οργανισμού**, να προσληφθεί **εξειδικευμένο προσωπικό στα Συμβούλια Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή/και Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων**.

Ομάδα 4

Η τέταρτη ομάδα πρότεινε δύο πιθανές ονομασίες για τον Συντονιστικό Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων:

- Δίκτυο Πρόληψης και Διαχείρισης Αποβλήτων, ή
- Δίκτυο Προώθησης Κυκλικής Οικονομίας Κύπρου.

Στις πιο κάτω φωτογραφίες ([Εικόνα 14](#)~~Εικόνα 14~~, [Εικόνα 15](#)~~Εικόνα 15~~), παρουσιάζονται στιγμιότυπα που λήφθηκαν από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λάρνακας – Αμμοχώστου.

Formatte

Formatte

Εικόνα 14: Στιγμιότυπο από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λάρνακας – Αμμοχώστου.

Εικόνα 15: Στιγμιότυπο από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λάρνακας – Αμμοχώστου.

9.1.2 Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Πάφου

Το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης στην Επαρχία Πάφου έλαβε χώρα στις 09 Ιουνίου 2023 και φιλοξενήθηκε από το Δήμο Γεροσήπου σε αίθουσα συνεδριάσεων του Δήμου. Σε αυτό, συμμετείχαν συνολικά δεκατρία (13) άτομα, που εκπροσωπούσαν τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την Αναπτυξιακή Εταιρεία Πάφου-Αφροδίτη, καθώς και το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Χώρων

Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων Πάφου. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο εργαστήριο παρευρέθησαν εκπρόσωποι από διαφορετικούς εμπλεκόμενους φορείς, διασφαλίζοντας την καταγραφή διαφορετικών απόψεων και εισηγήσεων. Οι συμμετέχοντες δημιούργησαν συνολικά πέντε (5) ομάδες.

Συγκεκριμένα, στην πρώτη ομάδα συμμετείχαν άτομα που εκπροσωπούσαν τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Πέγειας), το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων Πάφου (ΧΥΤΑ), καθώς και το Τμήμα Περιβάλλοντος. Η δεύτερη ομάδα απαρτιζόταν από άτομα που εκπροσωπούσαν τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Κοινότητα Πάνω Αρόδες) και το Τμήμα Περιβάλλοντος. Στην τρίτη ομάδα συμμετείχαν άτομα που εκπροσωπούσαν το Τμήμα Περιβάλλοντος και το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων Πάφου. Η τέταρτη ομάδα αποτελείτο από άτομα που εκπροσωπούσαν τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Γεροσκήπου, Κοινότητα Κουκλών και Κοινότητα Τάλας). Τέλος, στην πέμπτη ομάδα υπήρχαν εκπρόσωποι από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Πάφου και Δήμος Πόλεως Χρυσοχούς), καθώς και από την Αναπτυξιακή Εταιρεία Πάφου – Αφροδίτη.

Αποτελέσματα Πρώτης Ομαδικής Εργασίας «Όραμα Φορέα»

Σχετικά με την ερώτηση **«Τί θέλω να είναι ο Φορέας»** οι πέντε ομάδες εισηγήθηκαν τα εξής:

Ομάδα 1

Η συγκεκριμένη ομάδα οραματίζεται έναν οργανισμό που να έχει **νομική υπόσταση** και ένα **ξεκάθαρο ρόλο**, που να δίνει κίνητρα και να επιφέρει **χρηματοδότηση για υλοποίηση προγραμμάτων διαχείρισης αποβλήτων**. Επιθυμούν έναν οργανισμό που να έχει όραμα και να μπορεί να το υλοποιήσει θέτοντας **συγκεκριμένους στόχους** και αξιολογώντας την αποτελεσματικότητά του με **κατάλληλους δείκτες (KPIs)**.

Ομάδα 2

Η δεύτερη ομάδα επιθυμεί ένα σώμα που να μπορεί να παρέχει **ενημέρωση, εκπαίδευση και κατάρτιση**, τονίζοντας ότι ο οργανισμός πρέπει να είναι **συνεργάσιμος, αξιόπιστος και οικονομικά προσιτός**. Επιπλέον, οραματίζονται έναν οργανισμό **νομικά κατοχυρωμένο**, ο οποίος να μπορεί να δίνει **κίνητρα σε νεοσύστατες επιχειρήσεις** (χορηγίες, διευκολύνσεις κ.λπ.) και να προσφέρει **θέσεις εργασίας στους νέους**. Παράλληλα, η ομάδα προτείνει τη **χρήση διαδικτυακής πλατφόρμας/ιστοσελίδας** για επίτευξη **άμεσης επαφής του κοινού**.

Ομάδα 3

Η τρίτη ομάδα έκανε λόγο για την ίδρυση ενός σώματος που να εφαρμόζει **κοινή πολιτική για τη διαχείριση αποβλήτων ταυτόχρονα και σε παγκύπριο επίπεδο**, αλλά και **σε τοπικό/επαρχιακό επίπεδο**. Τονίστηκε επίσης η ανάγκη για τουλάχιστον έναν **εκπρόσωπο από κάθε Επαρχία ως μέλος και σε Παγκύπριο επίπεδο**, για την αποτελεσματική εφαρμογή της κεντρικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο. Ζητήθηκε επίσης ο Φορέας να στελεχώνεται από **προσωπικό που να χειρίζεται εξ' ολοκλήρου επαρχιακά θέματα**.

Επιθυμούν επίσης ένα σώμα **ευέλικτο και αυτόνομο**, που να μπορεί να **αναλάβει πρωτοβουλίες** με σκοπό να υποβοηθηθούν οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να γίνουν πιο αποτελεσματικές και πιο αποδοτικές στη λήψη αποφάσεων και στην εφαρμογή τους.

Επιπρόσθετα, αναφέρθηκαν στην επιθυμία τους για **οικονομική αυτονομία** του Φορέα και στην ύπαρξη **εξειδικευμένου τμήματος για την εξασφάλιση Ευρωπαϊκών Κονδυλίων**. Αναφορικά με τη **σύσταση** του Φορέα, εισήγηση της συγκεκριμένης ομάδας είναι η **εκπροσώπηση των Τοπικών Αρχών** σε αυτόν.

Ομάδα 4

Η τέταρτη ομάδα οραματίζεται ένα φορέα που να μπορεί να δίνει **λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν** σήμερα οι **Τοπικές Αρχές**, που να προτίθεται να **δημιουργήσει υποδομές** για πιο αποτελεσματική διαχείριση και που **κεντρικός σκοπός** του να είναι η **εξυπηρέτηση των πολιτών**.

Επιπλέον επιθυμούν έναν φορέα που να **παρέχει επιμόρφωση και ενημέρωση στο κοινό** και στις **αρμοδιότητες** του να εντάσσεται η **εκπόνηση δράσεων ενημέρωσης** όπως η εκπαίδευση στις σχολικές μονάδες, η δημιουργία ενημερωτικών βίντεο, η λειτουργία επικαιροποιημένης ιστοσελίδας κλπ. Προτάθηκε επίσης, η κατασκευή ενός **συστήματος/λογισμικού ενημέρωσης** μέσω του οποίου θα δίνεται η δυνατότητα στους αρμόδιους οργανισμούς (δήμοι, κοινότητες) να μπορούν να καταχωρούν και να λαμβάνουν δεδομένα.

Ομάδα 5

Σύμφωνα με όσα ειπώθηκαν από την τελευταία ομάδα, το συντονιστικό αυτό σώμα προτείνεται να είναι στελεχωμένο με **κατάλληλο, εξειδικευμένο, έμπειρο και επιστημονικό προσωπικό**, στο οποίο να υπάρχει **εκπροσώπηση από τις Τοπικές Αρχές**. Επιθυμούν επίσης ένα σώμα που να είναι **βιώσιμο**, μέσω της συμμετοχής του σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα, ενώ αναφέρθηκαν επίσης και στην πιθανότητα να μπορεί να έχει μετοχικό κεφάλαιο (σε ένα μικρό ποσοστό) για να καλύπτει το κενό χρηματοδότησης στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα. Προτάθηκε επίσης, η μετεξέλιξη υφιστάμενων φορέων όπως οι Αναπτυξιακές Εταιρείες, έναντι της ίδρυσης νέου οργανισμού.

Σχετικά με την ερώτηση «**Τί δεν θέλω να είναι ο Φορέας**» και οι πέντε (5) ομάδες ανέφεραν ότι επιθυμούν έναν Φορέα που:

- Να μην είναι γραφειοκρατικός
- Να μην έχει μόνιμο προσωπικό (εναλλάξιμη θητεία μελών)
- Να μην λειτουργεί σε αυστηρά θεσμικά πλαίσια
- Να μην είναι δυσκίνητος
- Να μην είναι ο ίδιος διαχειριστής αποβλήτων

Αποτελέσματα Δεύτερης Ομαδικής Εργασίας «Υλοποίηση Οράματος»

Σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης και ίδρυσης ενός συντονιστικού σώματος μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τα χαρακτηριστικά που διατυπώθηκαν στην πρώτη ομαδική εργασία, οι πέντε (5) ομάδες τοποθετήθηκαν ως ακολούθως:

Ομάδα 1

Η πρώτη ομάδα πρότεινε την ίδρυση του συγκεκριμένου σώματος ως **μη – κερδοσκοπικό οργανισμό ή οργανισμό Δημοσίου Δικαίου χωρίς μετοχικό κεφάλαιο**. Επιπλέον, πρότειναν όπως ο οργανισμός αυτός να εκπροσωπείται από το **Τμήμα Περιβάλλοντος**, καθώς επίσης και από τα **Επαρχιακά Συμβούλια Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή/και Αξιοποίησης Αποβλήτων** και να εργοδοτεί **καλά καταρτισμένο και εξειδικευμένο προσωπικό**.

Σχετικά με τους οικονομικούς πόρους του Φορέα, έγινε εισήγηση για **ενσωμάτωση του τέλους αποκομιδής σκουβάλων στους πόρους/έσοδα του φορέα**. Από το σώμα αυτό, επιθυμούν την **καταγραφή των πλεονεκτημάτων/μειονεκτημάτων για τα τέλη και τις εργασίες αποκομιδής και διαχείρισης αποβλήτων από τους Δήμους**. Επιπρόσθετα, επιθυμούν ένα σώμα το οποίο θα διασφαλίζει το **συντονισμό των δράσεων** και την επίτευξη μιας **ομαλής και εποικοδομητικής επικοινωνίας πολιτών-τοπικών αρχών-κεντρικής κυβέρνησης**.

Ομάδα 2

Η δεύτερη ομάδα εισηγήθηκε πώς ο Φορέας πρέπει να είναι **ευρωπαϊκής εμβέλειας**, να εμπεριέχεται δηλαδή ευρύ φάσμα φορέων μέσα σε αυτόν. Να έχει **εκπροσώπους από την Κεντρική Κυβέρνηση, τους Δήμους, τις Κοινότητες, τον ιδιωτικό τομέα, τα Ακαδημαϊκά ιδρύματα**, καθώς και εκπροσώπους από **Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς**. Γενικά, προτείνεται ένα σώμα που να είναι **περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά βιώσιμο**.

Ομάδα 3

Η εισήγηση της τρίτης ομάδας είναι όπως ο Φορέας ιδρυθεί ως ένας **Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου** με **εναλλάξιμο Διοικητικό Συμβούλιο**, του οποίου να προεδρεύει ο Διευθυντής του Τμήματος

Περιβάλλοντος και να υπάρχουν εκπρόσωποι από τα Επαρχιακά Συμβούλια προτείνοντας επίσης την παρουσία Ακαδημαϊκών - ίσως μόνο στις Ad – hoc Επιτροπές.

Σχετικά με το Νομοθετικό πλαίσιο και τις Μεταρρυθμίσεις, επισημάνθηκε ότι είναι απαραίτητο να γίνει ξεκάθαρος ο ρόλος του Φορέα για την αποφυγή σύγκρουσης ή αλληλοεπικάλυψης του ρόλου του με αυτόν των Τοπικών Αρχών και των Επαρχιακών Οργανισμών, των Συμβουλίων Εκμετάλλευσης κλπ., μιας και ο σκοπός ίδρυσής του είναι η διευκόλυνση του έργου τους.

Αναφορικά με τους **οικονομικούς πόρους** του Συντονιστικού Φορέα, έγινε εισήγηση όπως προέρχονται **από Ευρωπαϊκά Κονδύλια, Πράσινη Φορολογία** και πιθανόν **συνεισφορά** και **από τις Τοπικές Αρχές** και ενδεχομένως ένα μέρος των εσόδων από τα εξώδικα πρόστιμα.

Σχετικά με το **ανθρώπινο δυναμικό** που θα στελεχώνει το Συντονιστικό Φορέα, προτάθηκε όπως είναι **εξειδικευμένο με επιστημονικό υπόβαθρο** (περιβαλλοντικό και οικονομικό), ενώ παράλληλα έγινε εισήγηση για την **ύπαρξη συνεργασίας με εξωτερικούς συνεργάτες για παροχή υπηρεσιών** (π.χ. Νομικοί Σύμβουλοι, Λογιστικά γραφεία, Ελεγκτικά γραφεία).

Τέλος, αναφέρθηκαν στην αναγκαιότητα για **αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της προόδου στη λειτουργία του** εν λόγω οργανισμού, η οποία να **διασφαλίζεται μέσω Νομοθεσίας**, η περιοδική **υποβολή εκθέσεων προόδου** και ο **τακτικός έλεγχος των οικονομικών του λογαριασμών**.

Ομάδα 4

Η τέταρτη ομάδα εισηγήθηκε την ίδρυση του Συντονιστικού Φορέα **βάση Νομοθεσίας** και η πιστοποίηση διαδικασιών λειτουργίας του μέσω Εθνικών Κανονισμών. Επίσης, προτάθηκε η **εφαρμογή έμμεσης φορολογίας στις Τοπικές Αρχές** και η **επιβολή τέλους** σε όλους τους **παραγωγούς αποβλήτων**, ως μια πηγή εσόδων για το Συντονιστικό Φορέα. Παράλληλα, για το σώμα αυτό οραματίζονται έναν οργανισμό που να **συνεισφέρει στην ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης** και στην **επιβολή ποινών**.

Ομάδα 5

Η πέμπτη ομάδα πρότεινε την ίδρυση του Συντονιστικού Φορέα υπό το καθεστώς **Ιδιωτικής Εταιρείας Δημοσίου Δικαίου** – όχι Δημόσιου Οργανισμού, που να λειτουργεί με **μετοχικό κεφάλαιο**. Σχετικά με τους **οικονομικούς του πόρους**, τα μέλη της ομάδας πρότειναν τη διασφάλισή τους μέσω **μετοχικού κεφαλαίου** από τα μέλη της εταιρείας, **Ευρωπαϊκών προγραμμάτων** καθώς και από την **παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, τόσο προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όσο και προς άλλους ιδιωτικούς οργανισμούς**.

Στη φωτογραφία που ακολουθεί παρουσιάζεται στιγμιότυπο από τη διεξαγωγή του Περιφερειακού Εργαστηρίου Διαβούλευσης Πάφου (Εικόνα 16Εικόνα 16).

Formatt

Εικόνα 16: Στιγμιότυπο από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Πάφου.

9.1.3 Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λεμεσού

Το Περιφερειακό Εργαστήριο Λεμεσού έλαβε χώρα στις 12 Ιουνίου 2023, σε αίθουσα της Δημοτικής Βιβλιοθήκης του Αγίου Αθανασίου, στην Επαρχία Λεμεσού.

Στο Εργαστήριο συμμετείχαν συνολικά είκοσι-δύο (22) άτομα, εκπροσωπώντας τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το Συλλογικό Σύστημα Διευρυμένης Ευθύνης Παραγωγού, το Περιφερειακό Συμβούλιο Διαχείρισης Αποβλήτων, τους Φορείς Καταναλωτών, το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας (ΣΑΛΑ), το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, Ακαδημαϊκό Ίδρυμα και ΜΚΟ. Στο Περιφερειακό Εργαστήριο Λεμεσού παρευρέθηκαν εκπρόσωποι από μια ποικιλία εμπλεκόμενων φορέων διασφαλίζοντας την αντικειμενική συλλογή πληροφοριών και συμπερασμάτων. Οι συμμετέχοντες δημιούργησαν συνολικά πέντε (5) ομάδες.

Πιο συγκεκριμένα, η 1^η ομάδα αποτελείτο από άτομα που εκπροσωπούσαν τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Γερμασόγειας), το Τμήμα Περιβάλλοντος και τους Φορείς Καταναλωτών (Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών). Η 2^η ομάδα αποτελείτο από άτομα του Συλλογικού Συστήματος Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού (Οργανισμός Ανακύκλωσης Κύπρου), του Μη – Κερδοσκοπικού Οργανισμού (Φίλοι της Γης), και του Ακαδημαϊκού Ιδρύματος Nearpolis Πάφου, του

Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λεμεσού - Αμαθούντας και από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Ύψωνα). Η 3^η ομάδα αποτελείται από εκπροσώπους των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Κάτω Πολεμιδιών), το Περιφερειακό Συμβούλιο Διαχείρισης Αποβλήτων (Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Διάθεσης Αποβλήτων Λεμεσού - ΣΕΔΑΛ), καθώς και από το Τμήμα Περιβάλλοντος. Η 4^η ομάδα εκπροσωπείται από άτομα που προέρχονται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Λεμεσού και Λευκωσίας), καθώς και από την Ένωση Κοινοτήτων Λεμεσού (Πρόεδρος Ένωσης Κοινοτήτων και Αναπτυξιακής Επαρχίας Λεμεσού). Τέλος, η 5^η ομάδα αποτελείται από εκπροσώπους του Τμήματος Περιβάλλοντος, τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του ΣΑΛΑ.

Αποτελέσματα Πρώτης Ομαδικής Εργασίας «Όραμα Φορέα»

Σχετικά με την ερώτηση «**Τί θέλω να είναι ο Φορέας**» οι πέντε ομάδες εισηγήθηκαν τα ακόλουθα:

Ομάδα 1

Σχετικά με το όραμα για τον Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων, η πρώτη ομάδα εισηγήθηκε την ίδρυση μιας **Επιτροπής** που να **αποτελείται** τόσο από τους **εμπλεκόμενους φορείς** (π.χ. Τμήμα Περιβάλλοντος, ΟΑΚ κ.λπ.), όσο και από την **Αστυνομία**. Θεωρούν ότι ένας τέτοιος οργανισμός πρέπει να **συμμετέχει ενεργά σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων** και να **έχει εποπτικό ρόλο** σε όλες τις Υπηρεσίες που εμπλέκονται σε αυτά – να **ασκεί έλεγχο** και να **εντοπίζει λάθη** από τις μονάδες συλλογής και διαχείρισης αποβλήτων. Παράλληλα, επισημάνθηκε ότι ο οργανισμός αυτός πρέπει να είναι σε θέση να **εντοπίζει αδυναμίες και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης** και να **φροντίζει για την επίλυσή τους** από τους ανώτερους αρμόδιους φορείς.

Όσον αφορά τους οικονομικούς του πόρους, εισηγούνται ο Συντονιστικός Φορέας να έχει **δικό του προϋπολογισμό** και να μπορεί να **αξιοποιεί Ευρωπαϊκά κονδύλια** για να είναι βιώσιμος. Ως προς τους στόχους του, η ομάδα ανέφερε ότι πρέπει να δοθεί έμφαση στην **παροχή ενημέρωσης και πληροφόρησης**, τόσο **προς το κοινό**, όσο και **προς τις εμπλεκόμενες αρχές**, όπως για παράδειγμα, ο Φορέας να φροντίζει να ενημερώνει τις Τοπικές Αρχές σχετικά με αναθεωρήσεις Νομοθεσιών σε θέματα που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων. Μεταξύ άλλων, η συγκεκριμένη ομάδα επιθυμεί ένα Φορέα με **επαρκή εξοπλισμό** (γραφεία, αυτοκίνητα κ.λπ.), ο οποίος να είναι **κυρίως ευέλικτος και γρήγορος στη λήψη αποφάσεων**.

Ομάδα 2

Η δεύτερη ομάδα οραματίζεται ένα **συντονιστή μεταξύ Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Κεντρικής Κυβέρνησης**, που παράλληλα να έχει **εποπτικό ρόλο** καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας για όλες τις μέρες της εβδομάδας, για θέματα που αφορούν τη διαχείριση των στερεών δημοτικών αποβλήτων. Ανέφεραν επίσης ότι, λόγω υποστελέχωσης στο Τμήμα Περιβάλλοντος, υπάρχει σοβαρό πρόβλημα

στην επίβλεψη και επιβολή νομοθεσίας και ως εκ τούτου, είναι απαραίτητη η ίδρυση ενός σώματος που θα έχει **εκτελεστικές αρμοδιότητες**. Για παράδειγμα, προτάθηκε όπως ο Συντονιστικός Φορέας να δύναται να **προσλαμβάνει επιθεωρητές**, των οποίων ο αριθμός θα διαφοροποιείται αναλόγως του πληθυσμού της κάθε Επαρχίας, για να μπορούν να διεξάγουν επιθεωρήσεις και να **επιβάλλουν ποινές**, διαδραματίζοντας **ρόλο αστυνόμευσης**. Επίσης, προτάθηκε να μπορεί να συνεισφέρει στην **εφαρμογή της Νομοθεσίας**, αλλά παράλληλα να συμμετέχει στην **προετοιμασία νομοσχεδίων** που αφορούν τη διαχείριση στερεών αποβλήτων.

Η ομάδα επιθυμεί έναν **Οργανισμό Δημοσίου Δικαίου**, που να απασχολεί **άρτια καταρτισμένο και εξειδικευμένο προσωπικό**, που να φέρει τις απαιτούμενες **γνώσεις για επίλυση των ζητημάτων** που αντιμετωπίζονται σήμερα (ανάλογη εκπαίδευση και παροχή μέτρων επίλυσης)⁵³.

Καταλήγωντας, η δεύτερη ομάδα επισήμανε το εξής: **«Η ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων είναι ένα Περιβαλλοντικό Έγκλημα και έτσι πρέπει να αντιμετωπίζεται από το Κράτος»**, γι' αυτόν τον λόγο επιθυμούν την ίδρυση ενός σώματος που να το διασφαλίζει.

Ομάδα 3

Η τρίτη ομάδα εισηγήθηκε την ίδρυση ενός οργανισμού με **συντονιστικό και συμβουλευτικό ρόλο** που να λειτουργεί με **τυποποιημένες διαδικασίες** και να έχει **μετρήσιμους στόχους συνολικής αξιολόγησης (KPIs)**. Επιζητούν από το Συντονιστικό Φορέα να είναι σε θέση να επιλύσει τα θέματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων **Κόσσης και Πεντακώμου**.

Ομάδα 4

Η τέταρτη ομάδα ανέφερε ότι **δεν επιθυμεί την ίδρυση ενός τέτοιου Φορέα**. Ωστόσο, αν υπάρχει ειλημμένη απόφαση, τότε εισηγείται την **άμεση ίδρυσή του** - το 2024 και όχι το 2026 - και να έχει **καθορισμένη ημερομηνία τερματισμού της λειτουργίας του**.

Έγινε εισήγηση ο Φορέας να μπορεί να **παρέχει την απαιτούμενη βοήθεια** για την **εφαρμογή της Νομοθεσίας**, ως ένα σώμα **οικονομικά ανεξάρτητο και αυτόνομο**. Αναφορικά με άλλα χαρακτηριστικά του, επιθυμείται η **υιοθέτηση μιας τυποποιημένης διαδικασίας πρόσληψης προσωπικού**, η ύπαρξη **διαφάνειας και δεικτών αξιολόγησης της λειτουργίας του**.

Επιπρόσθετα, η τέταρτη ομάδα προτείνει όπως το σώμα αυτό να είναι ξεχωριστό από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΥΓΑΑΠ), με **απόσπαση συγκεκριμένων ατόμων**

⁵³ π.χ. γνώσεις εκπόνησης τεχνοοικονομικών μελετών

από το Τμήμα Περιβάλλοντος. Επιθυμούν ένα σώμα ευέλικτο που θα λειτουργεί με διαφάνεια, να έχει εποπτικές αρμοδιότητες και να δύναται να παρέχει βοήθεια στις Τοπικές Αρχές για αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με τη χωριστή συλλογή στα πλαίσια ολιστικής εφαρμογής του «Πληρώνω Όσο Πετώ».

Επιζητείται επίσης, η επίλυση των θεμάτων που αντιμετωπίζουν σήμερα οι Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων Κόσμισης και Πεντακώμου.

Αναφορικά με τους πόρους και την οικονομική βιωσιμότητα του Φορέα, η 4^η ομάδα προτείνει όπως οι οικονομικές ανάγκες του οργανισμού στα αρχικά στάδια της λειτουργίας του να καλύπτονται από τον κρατικό προϋπολογισμό και έπειτα μέσα από τις δράσεις του (π.χ. μέσω συγχρηματοδότησής ή κάποιο τέλος στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης), ώστε να καλύπτονται τα έξοδα λειτουργίας του.

Ομάδα 5

Η πέμπτη ομάδα δεν επιθυμεί την ίδρυση ενός τέτοιου Φορέα. Ωστόσο, συμφωνεί πως στην περίπτωση που πρόκειται για ειλημμένη απόφαση, τότε ο Φορέας να λειτουργήσει το 2024 και όχι το 2026 και να έχει καθορισμένη ημερομηνία τερματισμού της λειτουργίας του.

Η ομάδα εισηγείται ο συγκεκριμένος Φορέας να μην έχει αρμοδιότητες ανάπτυξης νομοσχεδίων και εισηγείται η εγκαθίδρυσή του με τροποποίηση υφιστάμενης Νομοθεσίας και όχι με την ετοιμασία νέας Νομοθεσίας.

Πρόσθεσαν ότι, σε περίπτωση που ιδρυθεί ο Φορέας, η λειτουργία του να καθορισθεί ως Εθνικός Συντονιστικός Φορέας των πέντε Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης που αναμένεται να λειτουργήσουν, σε θέματα που αφορούν τη διαχείριση των αποβλήτων. Αναλυτικότερα, εισηγήθηκαν την ενίσχυση μέσω του Φορέα, των Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων, όταν αυτή καταστεί αρμοδιότητα των ΕΟΑ, με σκοπό τον συντονισμό και την εφαρμογή ενιαίας πολιτικής διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και την ένταξη νέων ομάδων σε αυτή (π.χ. ΜΚΟ). Ο Συντονιστικός Φορέας δηλαδή, να αποτελεί ένα δίκτυο μεταξύ των ΕΟΑ, υπό την καθοδήγηση του Γραφείου Επιτρόπου Περιβάλλοντος ή του Τμήματος Περιβάλλοντος.

Σχετικά με την ερώτηση «Τί δεν θέλω να είναι ο Φορέας» οι ομάδες ανέφεραν ότι επιθυμούν ένα Φορέα που να μην είναι γραφειοκρατικός.

Αποτελέσματα Δεύτερης Ομαδικής Εργασίας «Υλοποίηση Οράματος»

Σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης του οράματος, οι πέντε ομάδες τοποθετήθηκαν ως εξής:

Ομάδα 1

Η πρώτη ομάδα επιθυμεί την δημιουργία ενός φορέα που θα καταφέρει να εκπληρώσει όλους του στόχους που θα θέσει και να εξυπηρετήσει τον σκοπό ίδρυσής του. Η πρώτη ομάδα προτείνει την **μετονομασία του Φορέα σε Ενιαίο Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων (Ε.Φο.Δι.Α) ή Ενιαίο Φορέα Μηδενικών Αποβλήτων.**

Ομάδα 2

Η δεύτερη ομάδα σχετικά με την υλοποίηση του οράματος για τον Φορέα προτείνει:

- έναν οργανισμό που να δύναται να **επιβάλει τη Νομοθεσία** και να **ασκεί εκτελεστική εξουσία με επιβολή ποινών**
- την **πρόσληψη προσωπικού** για αποφόρτιση τόσο των Τοπικών Αρχών, όσο και του Τμήματος Περιβάλλοντος
- την **πρόσληψη συμβουλευτικού προσωπικού** για διευκόλυνση της μετάβασης στο σύστημα «Πληρώνω Όσο Πετώ». Παράλληλα, εισηγούνται την **άμεση εμπλοκή του στο ΠΟΠ, με παροχή βοηθητικών υπηρεσιών στις ΑΤΑ και την αποκόμιση οικονομικού κέρδους από αυτό.**

Ωστόσο, **μεγάλη ανησυχία** της συγκεκριμένης ομάδας αποτελεί το **χρονικό πλαίσιο εγκαθίδρυσης** του Φορέα, καθώς επιζητείται η **άμεση εγκαθίδρυσή του λόγω των διαφόρων μεταρρυθμίσεων** που λαμβάνουν χώρα αυτή τη στιγμή στο νησί.

Ομάδα 3

Η τρίτη ομάδα προτείνει την σύσταση ενός ανεξάρτητου **Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου** που στη **σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου να εκπροσωπούνται Υπουργεία** που έχουν **άμεση σχέση με τα συγκεκριμένα ζητήματα** (π.χ. Υπουργείο Οικονομικών, ΥΠΕΣ), όπου θα διευκολύνουν τη λήψη αποφάσεων και όχι να την καθυστερούν. Ωστόσο, προτείνεται μια **εκτενής αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, με μια συνολική καταγραφή του προβλήματος, μετά την εξεύρεση του κατάλληλου προσωπικού και τέλος την εξεύρεση των συνθηκών επίλυσής των προβλημάτων.**

Ομάδα 4

Η τέταρτη ομάδα εξέφρασε και πάλι την άποψη για την μη χρησιμότητα ίδρυσης ενός τέτοιου Φορέα, τονίζοντας ότι οι ανάγκες εντοπίζονται στο σήμερα και είναι επιτακτική η άμεση αντιμετώπιση των υφιστάμενων προκλήσεων, επισημαίνοντας ότι η προσέγγιση ίδρυσης του Φορέα είναι χρονοβόρα.

Ομάδα 5

Αναφορικά με τη σύσταση Φορέα, η Πέμπτη ομάδα πρότεινε να αποτελείται από:

- Επίτροπος Περιβάλλοντος (Πρόεδρος)

- Πέντε εκπρόσωπους από τους πέντε Επαρχιακούς Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης
- Λειτουργούς Κυβερνητικών Τμημάτων

Επιπρόσθετα, προτάθηκε η πραγματοποίηση των **κατάλληλων νομοθετικών ρυθμίσεων** για υλοποίηση του στρατηγικού πλάνου και η ενδεχόμενη **ενδυνάμωση του Γραφείου της Επιτροπής Περιβάλλοντος**.

Στις φωτογραφίες που ακολουθούν (~~Εικόνα 17~~~~Εικόνα 17~~), παρουσιάζονται στιγμιότυπα από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λεμεσού.

Εικόνα 17: Στιγμιότυπα από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λεμεσού.

9.1.4 Περιφερειακό Εργαστήριο Λευκωσίας

Το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λευκωσίας έλαβε χώρα στις 13 Ιουνίου 2023, στον Εκθεσιακό Χώρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Αειφορίας HYBUILD, του Δήμου Αγλαντζιάς.

Στο Περιφερειακό Εργαστήριο Λευκωσίας συμμετείχαν συνολικά 13 άτομα, τα οποία εκπροσωπούσαν τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διάφορα Υπουργεία, Συλλογικά Συστήματα, τον Εθνικό Φορέα Τυποποίησης, ενώ υπήρχαν επίσης εκπρόσωποι και από Μη-Κυβερνητικούς Οργανισμούς, διασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την αντικειμενική συλλογή πληροφοριών και συμπερασμάτων από διαφορετικούς εμπλεκόμενους φορείς στον τομέα της διαχείρισης των στερεών δημοτικών αποβλήτων.

Συνολικά, δημιουργήθηκαν τρεις (3) ομάδες εργασίας οι οποίες διαμορφώθηκαν ως ακολούθως:

Η πρώτη ομάδα αποτελείτο από άτομα που εκπροσωπούσαν τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Λατσιών, Δήμος Λευκωσίας), το Συλλογικό Σύστημα Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού (Green Dot Cyprus) καθώς και από το Τμήμα Περιβάλλοντος. Η δεύτερη ομάδα απαρτιζόταν από εκπροσώπους των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Στροβόλου), Μη – Κερδοσκοπικών Οργανισμών (periopsis, Φίλοι της Γης), του Εθνικού Φορέα Τυποποίησης (Κυπριακός Οργανισμός

Τυποποίησης), καθώς και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Μονάδα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη). Η τρίτη ομάδα αποτελείτο από άτομα που εκπροσωπούσαν το Συλλογικό Σύστημα Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού (ΑΦΗΣ Κύπρος ΛΤΔ.), το Υπουργείο Υγείας, καθώς και το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Αποτελέσματα Πρώτης Ομαδικής Εργασίας «Όραμα Φορέα»

Σχετικά με την ερώτηση «**Τί θέλω να είναι ο Φορέας**» οι ομάδες τοποθετήθηκαν ως εξής:

Ομάδα 1

Η πρώτη ομάδα εξέφρασε την ανησυχία της και τον προβληματισμό της για την ύπαρξη πραγματικής ανάγκης για την ίδρυση ενός τέτοιου φορέα, σημειώνοντας το γεγονός πως μια τέτοια πράξη ενδεχομένως να μην είναι ώριμη, λαμβάνοντας υπόψη τις τόσες μεταρρυθμίσεις που εκκρεμούν. Αντί αυτού, εισηγήθηκαν τη **δημιουργία εσωτερικού κλάδου στο Τμήμα Περιβάλλοντος**. Ανέφεραν επίσης ότι, στην περίπτωση ίδρυσης ενός τέτοιου φορέα αυτός θα πρέπει να είναι εγκαθιδρυμένος με τέτοιο τρόπο που να διασφαλίζεται ότι θα είναι **απαλλαγμένος από κομματικές σκοπιμότητες** και δεν θα αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση συμφερόντων. Επιθυμούν επίσης, ένα σώμα που να φροντίζει για τη **διοχέτευση χρημάτων προς τις Τοπικές Αρχές** μέσω της πραγματοποίησης **δράσεων που να στηρίζουν/ενδυναμώνουν τις ΑΤΑ**.

Ομάδα 2

Η δεύτερη ομάδα διατύπωσε επίσης επιφυλάξεις ως προς την ίδρυση του Φορέα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η Κύπρος βρίσκεται σε μια περίοδο που λαμβάνουν χώρα πολλές μεταρρυθμίσεις. Ομοίως με την προηγούμενη ομάδα, στην περίπτωση ίδρυσης ενός τέτοιου φορέα, γίνεται εισήγηση για την **πλήρη ανεξάρτησή του από πολιτικούς σχηματισμούς**. Επιζητούν από τον Φορέα να παρέχει **ενημέρωση και πληροφόρηση, με άρτια καταρτισμένο προσωπικό στην παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης**, ενώ για τη **σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου** του προτείνουν την συμπερίληψη **εκπροσώπων από την ΕΔΚ, την ΕΚΚ, Συμβούλια Αποχτετεύσεως και ΤΑΥ**.

Ομάδα 3

Η τρίτη ομάδα οραματίζεται έναν **ανεξάρτητο Οργανισμό Δημοσίου Δικαίου** που να μπορεί να **αντλεί κεφάλαιο** και να είναι **ανεξάρτητος**, ο οποίος θα **γνωμοδοτεί μόνο προς τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος**.

Σύμφωνα με την τρίτη ομάδα, ένα τέτοιο σώμα προτείνεται να έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Οργάνωση **εκστρατειών ενημέρωσης και εκπαίδευσης**
- Οργάνωση και ανάληψη της υποχρέωσης για την **παροχή εκπαίδευσης άλλων φορέων**
- **Πρώθηση νέων εξελιγμένων τεχνολογιών στα περιβαλλοντικά θέματα**

- **Επιτήρηση εφαρμογής και τήρησης της Νομοθεσίας** – έλεγχος συμμόρφωσης των παραγωγών αποβλήτων
- **Συλλογή και επεξεργασία στοιχείων και δεδομένων αποβλήτων**
- Προετοιμασία ετήσιου απολογισμού με κοινοποίηση στο κοινό
- Δημιουργία ηλεκτρονικού συστήματος καταγραφής ποσοτήτων αποβλήτων
- **Υποβολή προτάσεων για χρηματοδότηση**

Ωστόσο, η ομάδα σημείωσε πως οι αρμοδιότητες αυτές ενδεχομένως να συμπεριλαμβάνονται ήδη στους στόχους/αρμοδιότητες του Τμήματος Περιβάλλοντος, οι οποίοι εντούτοις δεν υλοποιούνται αποτελεσματικά και επαρκώς λόγω της έλλειψης προσωπικού.

Σχετικά με την ερώτηση «**Τί δεν θέλω να είναι ο Φορέας**» οι τρεις (3) ομάδες επισήμαναν ότι επιθυμούν έναν Φορέα που να **μην είναι γραφειοκρατικός** και να μην είναι ακόμη ένα συντονιστικό όργανο.

Αποτελέσματα Δεύτερης Ομαδικής Εργασίας «Υλοποίηση Οράματος»

Σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης του οράματος του Συντονιστικού Φορέα και λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά που διατυπώθηκαν στην πρώτη ομαδική εργασία, οι ομάδες εισηγήθηκαν τα εξής:

Ομάδα 1

Αναφορικά με τους **πόρους χρηματοδότησης** του Συντονιστικού Φορέα, η συγκεκριμένη ομάδα πρότεινε την **εξασφάλιση κρατικής συνεισφοράς**, την **εξασφάλιση χρηματοδότησης από Ευρωπαϊκά προγράμματα**, την λήψη εσόδων από την **χρέωση της πλαστικής σακούλας** και από την **εφαρμογή του φόρου υγειονομικής ταφής** (Landfill tax).

Επιθυμούν τη λειτουργία του ως Κλάδος εντός του Τμήματος Περιβάλλοντος και όχι ως άλλος ανεξάρτητος οργανισμός.

Ανάμεσα στις προκλήσεις που ενδεχομένως να αντιμετωπίζει ένα τέτοιο σώμα, σημείωσαν την **επικάλυψη αρμοδιοτήτων με άλλους φορείς και το Τμήμα Περιβάλλοντος**, επισημαίνοντας ως εκ τούτου, την ανάγκη για τη **διασφάλιση ενός ξεκάθਾਰου ρόλου** για τις **δράσεις του Φορέα**.

Ομάδα 2

Η δεύτερη ομάδα πρότεινε την εξασφάλιση εσόδων από τον **Κρατικό Υπολογισμό** και την εξασφάλιση **χρηματοδότησης από Ευρωπαϊκά Προγράμματα**, ως τους πιθανούς **οικονομικούς πόρους** του Συντονιστικού Φορέα.

Σχετικά με τον σκοπό ίδρυσης του Φορέα, επιθυμούν ένα **σώμα με εποπτικό ρόλο** για παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις Νομοθεσίες, ενώ πρότειναν επίσης να παρέχει **συμβουλευτική υποστήριξη**.

Εισηγούνται έναν **Οργανισμό Ιδιωτικού Δικαίου** που στο Διοικητικό του Συμβούλιο να συμμετέχουν **εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων, της Ένωσης Κοινοτήτων**, προτείνοντας επίσης τη συμμετοχή **εκπροσώπων από τον Ιδιωτικό Τομέα (ΟΕΒ, ΕΤΕΚ, ΚΕΒΕ)** ως παρατηρητές.

Στα πρόσθετα χαρακτηριστικά του Συντονιστικού Φορέα, η ομάδα τόνισε την **αναγκαιότητα ύπαρξης μόνιμου προσωπικού**, αλλά και **εξωτερικών συνεργατών** π.χ. για νομική υποστήριξη και **ειδικών εμπειρογνομόνων** με εξειδίκευση σε περιβαλλοντικά θέματα.

Ανάμεσα στις προκλήσεις που ενδεχομένως να αντιμετωπίζει ένα τέτοιο σώμα, σημειώθηκε η αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων με άλλους φορείς και το Τμήμα Περιβάλλοντος. Προτείνοντας ως εκ τούτου, τη διασφάλιση ενός ξεκάθਾਰου ρόλου για τις δράσεις του Φορέα, υπογραμμίζοντας επίσης την ενδεχόμενη ανάγκη για μεταρρυθμίσεις με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση αυτού του ξεκάθਾਰου ρόλου του Φορέα.

Ομάδα 3

Σχετικά με το ρόλο του Φορέα, η τρίτη ομάδα ανέφερε ότι επιθυμεί να έχει **εποπτικό ρόλο με αστυνόμευση και συντονιστικό ρόλο προς τις Αρμόδιες Αρχές**.

Σχετικά με τους **πόρους χρηματοδότησης** του Φορέα που θα τον καταστήσουν οικονομικά βιώσιμο και εύρωστο, η συγκεκριμένη ομάδα πρότεινε τη λήψη **εσόδων** από τον **Κρατικό Προϋπολογισμό** και από **Ευρωπαϊκά Προγράμματα**. Επιπρόσθετα, η ομάδα τόνισε ότι η **χρηματοδότηση** για τη λειτουργία του **δεν πρέπει να προέρχεται από τους εμπλεκόμενους φορείς**, για παράδειγμα με τη λήψη τέλους από τα συλλογικά συστήματα, για τη διατήρηση διαφάνειας.

Η ομάδα εισηγείται την ίδρυση ενός **Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου με Νομική μορφή**, που να συμμετέχουν εκπρόσωποι από:

- Συλλογικά Συστήματα - εκπροσώπηση από τουλάχιστον ένα συλλογικό σύστημα (μπορεί και ως παρατηρητές)
- Μονάδες διαχείρισης και επεξεργασίας αποβλήτων
- Τοπική Αυτοδιοίκηση
- Υπουργεία

Παράλληλα, ανέφεραν ότι το **προσωπικό** που θα στελεχώνει το συγκεκριμένο σώμα πρέπει να αποτελείται από **κατάλληλα καταρτισμένους εμπειρογνώμονες**.

Ανάμεσα στα **εμπόδια** που ενδεχομένως να αντιμετωπίσει ένα τέτοιο σώμα, σημειώνεται η **αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων** με άλλους φορείς και το Τμήμα Περιβάλλοντος και η **γραφειοκρατία**.

Επίσης, από την ομάδα 3 σημειώθηκε, η αναγκαιότητα είτε δημιουργίας νομοθετικού πλαισίου σε συνεργασία με το Τμήμα Περιβάλλοντος, είτε τροποποίησης του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου. Απώτερος στόχος θα πρέπει να είναι η αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων αρμοδιοτήτων, καθώς και το ξεκαθάρισμα των αρμοδιοτήτων του Φορέα (Συντονιστικός Ρόλος, Εποπτικός Ρόλος, Αστυνόμευση, κ.λπ.).

Στην πιο κάτω φωτογραφία (**Εικόνα 18** ~~Εικόνα-18~~), παρουσιάζεται στιγμιότυπο από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λευκωσίας.

Formatted

Εικόνα 18: Στιγμιότυπο από το Περιφερειακό Εργαστήριο Διαβούλευσης Λευκωσίας.

9.2 Προτάσεις για την επωνυμία του Συντονιστικού Φορέα

Οι εισηγήσεις των συμμετεχόντων στα Περιφερειακά Εργαστήρια Διαβούλευσης για την επωνυμία του Συντονιστικού Φορέα είναι οι εξής:

- Δίκτυο Πρόληψης και Διαχείρισης Αποβλήτων
- Δίκτυο Προώθησης Κυκλικής Οικονομίας Κύπρου

- Ενιαίος Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων (Ε.Φο.Δι.Α)
- Ενιαίος Φορέας Μηδενικών Αποβλήτων (Ε.Φο.Μ.Α)
- Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων (Φο.Δ.Απ)
- Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων Κύπρου (Φο.Δ.Α.Κ)
- Αναπτυξιακός Φορέας Περιβάλλοντος Κύπρου
- Αναπτυξιακός Φορέας Κυκλικής Οικονομίας
- Green Cy (Πράσινη Κύπρος, Πράσινες Δράσεις)
- Urban Climate Action
- ΟΙΚΟΓΑΙΑ

9.3 Επεξεργασία δεδομένων και συγκεντρωτικά αποτελέσματα

Οι απόψεις που καταγράφηκαν και από τα τέσσερα (4) Περιφερειακά Εργαστήρια Διαβούλευσης, επεξεργάστηκαν και ομαδοποιήθηκαν, αναλόγως των απόψεων/εισηγήσεων/τοποθετήσεων, όπου αυτό ήταν εφικτό.

Συγκεκριμένα, οι σημαντικότερες απόψεις/εισηγήσεις/τοποθετήσεις για το Συντονιστικό Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων ομαδοποιήθηκαν και αναλύθηκαν περαιτέρω αναφορικά με:

- Τη θεσμική του μορφή
- Τις δράσεις και το ρόλο του
- Τη στελέχωση και την αξιολόγησή του
- Τα λειτουργικά του χαρακτηριστικά

Για τον υπολογισμό της **σχετικής συχνότητας «εμφάνισης»** της κάθε άποψης/εισηγήσης/τοποθέτησης στα εργαστήρια διαβούλευσης, λήφθηκε υπόψη η άποψη της κάθε Ομάδας Εργασίας, σε σχέση με τον συνολικό αριθμό Ομάδων Εργασίας (17) που σχηματίστηκαν και στα τέσσερα περιφερειακά εργαστήρια. Έτσι, ο συνολικός αριθμός του δείγματος καθορίστηκε το δεκαεπτά (17).

Η σχετική συχνότητα (relative frequency) εμφάνισης ή αλλιώς το ποσοστό p_i που ορίζεται από το λόγο της συχνότητας εμφάνισης f_i μιας τιμής x_i προς το σύνολο των παρατηρήσεων n του δείγματος.

$$p_i = \frac{f_i}{n}$$

Όπου:

p_i = σχετική συχνότητα (%) εμφάνισης μιας άποψης/εισηγήσης/τοποθέτησης

f_i = αριθμός Ομάδων Εργασίας που εξέφρασαν την ίδια άποψη/εισηγήση/τοποθέτηση

$n = 17$ = συνολικός αριθμός Ομάδων Εργασίας

Η κάθε Ομάδα Εργασίας αποτελείτο από άτομα που προέρχονταν από διαφορετικούς οργανισμούς, με αποτέλεσμα την καταγραφή συνονθυλεύματος διαφορετικών απόψεων. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενο Κεφάλαιο (**Κεφάλαιο 9.1**), οι Ομάδες Εργασίας αποτελούνταν από εκπροσώπους των ΑΤΑ, της Κεντρικής Κυβέρνησης και από άλλους εμπλεκόμενους οργανισμούς και φορείς (όπως Επαρχιακά Συμβούλια, Αναπτυξιακές Εταιρείες, ΜΚΟ, Πανεπιστήμια κλπ.), με αποτέλεσμα η σχετική συχνότητα (**pi**) εμφάνισης μιας άποψης/εισήγησης/τοποθέτησης (χ_i) να είναι σχετικά χαμηλή (<50%), σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις.

Πέραν της σχετικής συχνότητας εμφάνισης, όπως καθορίστηκε στην εξίσωση της προηγούμενης παραγράφου, υπολογίζεται επίσης το ποσοστό % k των ατόμων που υποστήριξαν μία άποψη/εισήγηση/τοποθέτηση, χ_i , που δίνεται από τον αριθμό των συμμετεχόντων που υποστήριξε την κάθε άποψη/εισήγηση/τοποθέτηση χ_i , προς τον συνολικό αριθμό των ατόμων που έλαβε μέρος και στα τέσσερα περιφερειακά εργαστήρια (συνολικός αριθμός συμμετεχόντων 63 άτομα).

$$k_i = \frac{y_i}{n}$$

Όπου:

k = % ατόμων που υποστήριξαν μία άποψη/εισήγηση/τοποθέτηση, χ_i

y_i = ο αριθμός των ατόμων που υποστήριξαν μία άποψη / εισήγηση/ τοποθέτηση χ_i , από το δείγμα των 63 ατόμων

n = συνολικός αριθμός δείγματος = 63 άτομα

Στα γραφήματα που ακολουθούν (Διάγραμμα 3-5), παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την πιο πάνω ανάλυση με τις σημαντικότερες απόψεις/εισηγήσεις/τοποθετήσεις που καταγράφηκαν κατά τη διεξαγωγή των περιφερειακών εργαστηρίων από τους συμμετέχοντες/παρόντες, συναρτήσει της συχνότητας με την οποία εμφανίστηκαν σε κάθε περιφερειακό εργαστήριο.

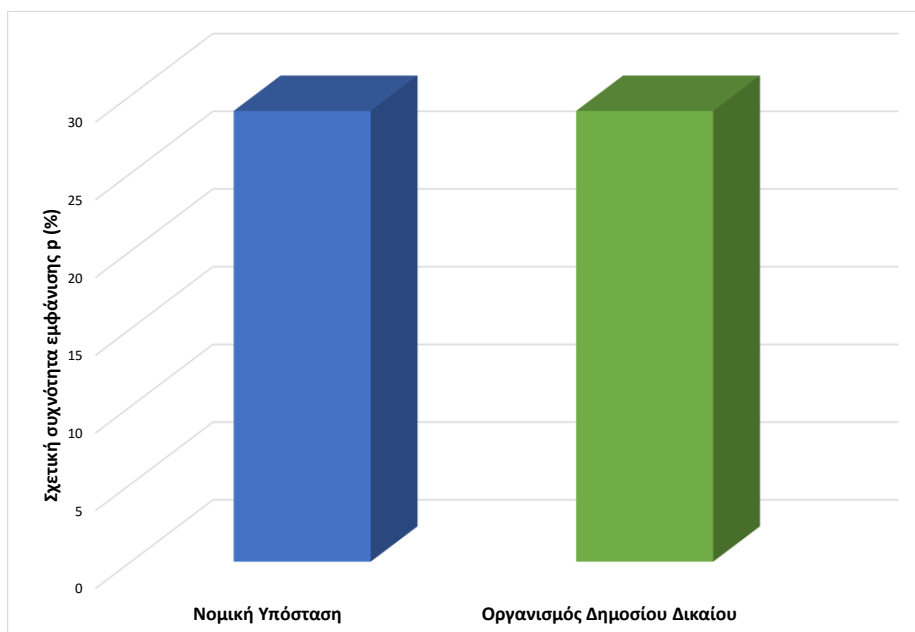
9.3.1 Η θεσμική μορφή του Συντονιστικού Φορέα

Σχετικά με τη θεσμική μορφή του Συντονιστικού Φορέα, φαίνεται ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων επιθυμεί ένα σώμα το οποίο να ιδρυθεί **δυνάμει Νομοθεσίας ως Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου**. Η συχνότητα εμφάνισης (σε ποσοστό, %) της συγκεκριμένης άποψης/εισηγησης/τοποθέτησης, δίνεται στο γράφημα που ακολουθεί (**Διάγραμμα 3**).

Συγκεκριμένα, η συχνότητα εμφάνισης για τη **νομική κατοχύρωση** του Συντονιστικού Φορέα (με βάση νομοθεσία), αναφορικά με τη θεσμική του μορφή είναι **p=29%**. Το ίδιο ποσοστό (**p=29%**) παρουσιάζει και η επεξεργασία των αποτελεσμάτων σχετικά με την προτίμηση των συμμετεχόντων

για τη θεσμική του μορφή, για την ίδρυση του Συντονιστικού Φορέα ως **Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου**.

Διάγραμμα 3: Η σχετική συχνότητα εμφάνισης p των επικρατέστερων απόψεων σχετικά με τη θεσμική μορφή του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.

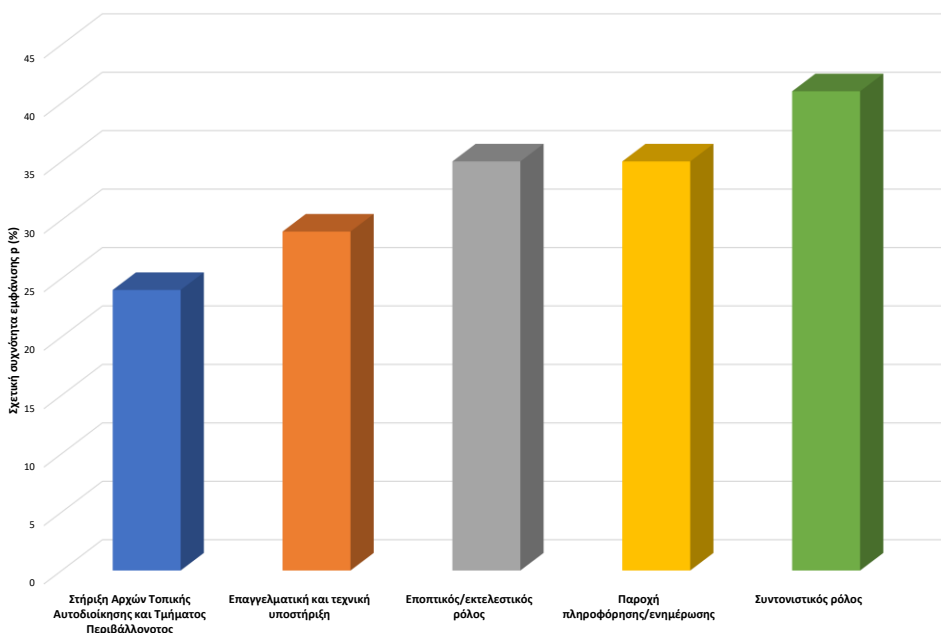
Το ποσοστό % k των ατόμων που υποστήριξαν την άποψη για τη θεσμική μορφή του φορέα με νομική υπόσταση είναι περίπου ίσο με 27%, ενώ για τη θεσμική μορφή του φορέα ως Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου το k είναι περίπου 25%, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα (**Πίνακας 15** ~~Πίνακας 15~~).

Πίνακας 15: Ποσοστό (%) ατόμων που υποστήριξαν απόψεις/εισηγήσεις/τοποθετήσεις σχετικά με τη Θεσμική Μορφή του Συντονιστικού Φορέα.

	k = % ατόμων που υποστήριξαν την συγκεκριμένη άποψη / εισήγηση/ τοποθέτηση
Ο Φορέας να έχει Νομική Υπόσταση	≈ 27%
Ο Φορέας ως Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου	≈ 25%

9.3.2 Οι δράσεις και ο ρόλος του Συντονιστικού Φορέα

Αναφορικά με τις δράσεις και το ρόλο που θα πρέπει να έχει ο Συντονιστικός Φορέας (**Διάγραμμα 4** ~~Διάγραμμα 4~~), με μεγαλύτερη συχνότητα p εμφανίστηκε η ανάγκη για ένα σώμα με κυρίως συντονιστικό ρόλο (≈41%), ενώ ακολουθεί η άποψη για ένα σώμα με εποπτικό/εκτελεστικό ρόλο (≈35%) που να δύναται να παρέχει επαρκή πληροφόρηση και ενημέρωση (για σχετικά θέματα) (≈35%) και συνάμα να στηρίζει τις Τοπικές Αρχές και το ΤΠ (≈24%), παρέχοντας συμβουλευτικές υπηρεσίες, με επαγγελματική και τεχνική υποστήριξη (≈29%).

Διάγραμμα 4: Η σχετική συχνότητα εμφάνισης p των απόψεων σχετικά με τις δράσεις και το ρόλο του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.

Το ποσοστό % κ των ατόμων που υποστήριξαν την άποψη για το **συντονιστικό ρόλο** του φορέα, είναι περίπου ίσο με **41%**, ενώ για τον **εποπτικό/εκτελεστικό του ρόλο** είναι ίσο με **35%**. Μεγάλο ποσοστό κ παρατηρείται για την δράση του Φορέα ως πηγή **παροχής πληροφόρησης και ενημέρωσης** με ποσοστό περίπου **48%**.

Όσον αφορά τη δραστηριοποίηση του Φορέα στην **παροχή επαγγελματικής και τεχνικής υποστήριξης και στήριξης των ΑΤΑ και του ΤΠ**, παρατηρήθηκε μικρότερο ποσοστό περίπου ίσο με **25%**. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί (**Πίνακας 16**).

Πίνακας 16: Ποσοστό (%) ατόμων που υποστήριξαν απόψεις/εισηγήσεις/τοποθετήσεις σχετικά με τις δράσεις και το ρόλο του Συντονιστικού Φορέα.

κ % ατόμων που υποστήριξαν την συγκεκριμένη άποψη/εισηγήση/τοποθέτηση

Παροχή Πληροφόρησης / Ενημέρωσης	≈ 48%
Συντονιστικός Ρόλος	≈ 41%
Εποπτικός / Εκτελεστικός Ρόλος	≈ 35%
Επαγγελματική και Τεχνική Υποστήριξη	≈ 25%
Στήριξη ΑΤΑ και ΤΠ	≈ 25%

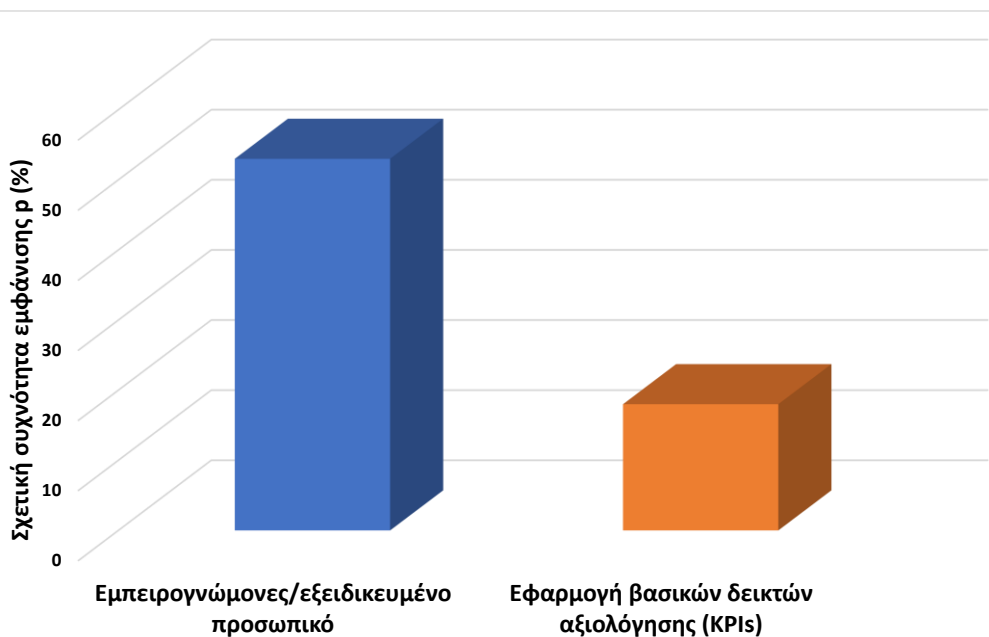
Σχετικά με τη **λειτουργία και τις δράσεις** του Συντονιστικού Φορέα, όλες σχεδόν οι ομάδες πρότειναν τη σύσταση **Ad-hoc Επιτροπών**. Επιτροπές οι οποίες να **απαρτίζονται με κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό** και να **απασχολούνται για την επίλυση συγκεκριμένων ζητημάτων**, προωθώντας καινοτόμες λύσεις βασισμένες στην **ανταλλαγή εμπειρίας και τεχνογνωσίας** μεταξύ των μελών τους (της κάθε Επιτροπής).

9.3.3 Στελέχωση και αξιολόγηση Φορέα

Μέσω των περιφερειακών εργαστηρίων διαβούλευσης, συζητήθηκαν και οι **ανάγκες στελέχωσης** του Συντονιστικού Φορέα με **εμπειρογνώμονες** και **εξειδικευμένο προσωπικό σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων και συναφή θέματα**, καθώς και η αναγκαιότητα **ετήσιας αξιολόγησης του προσωπικού** αλλά και της **καθολικής δράσης του φορέα**, μέσω της εφαρμογής κατάλληλων **δεικτών αξιολόγησης (KPIs)**.

Η ανάγκη για στελέχωση του φορέα με κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό είχε την μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης $p \approx 53\%$, ακολουθούμενη από την εγκαθίδρυση συστήματος αξιολόγησης προσωπικού και δράσης του φορέα, $p \approx 18\%$. Η συχνότητα εμφάνισης (%) των συγκεκριμένων απόψεων/εισηγήσεων/τοποθετήσεων, δίνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί (**Διάγραμμα 5**).

Διάγραμμα 5: Η σχετική συχνότητα εμφάνισης p των επικρατέστερων απόψεων σχετικά με τη στελέχωση και αξιολόγηση του προσωπικού και της λειτουργίας του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.

Το ποσοστό % k των ατόμων που υποστήριξαν την άποψη για στελέχωση με εξειδικευμένο προσωπικό είναι περίπου ίσο με 49%, ενώ για την εγκαθίδρυση συστήματος αξιολόγησης προσωπικού και δράσεων του Φορέα μέσω κατάλληλων KPIs, με ποσοστό περίπου 17%. Τα αποτελέσματα αναγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί (**Πίνακας 17**).

Πίνακας 17: Ποσοστό (%) ατόμων που υποστήριξαν απόψεις/εισηγήσεις/τοποθετήσεις σχετικά με τη στελέχωση του Συντονιστικού Φορέα και την εγκαθίδρυση δεικτών αξιολόγησης.

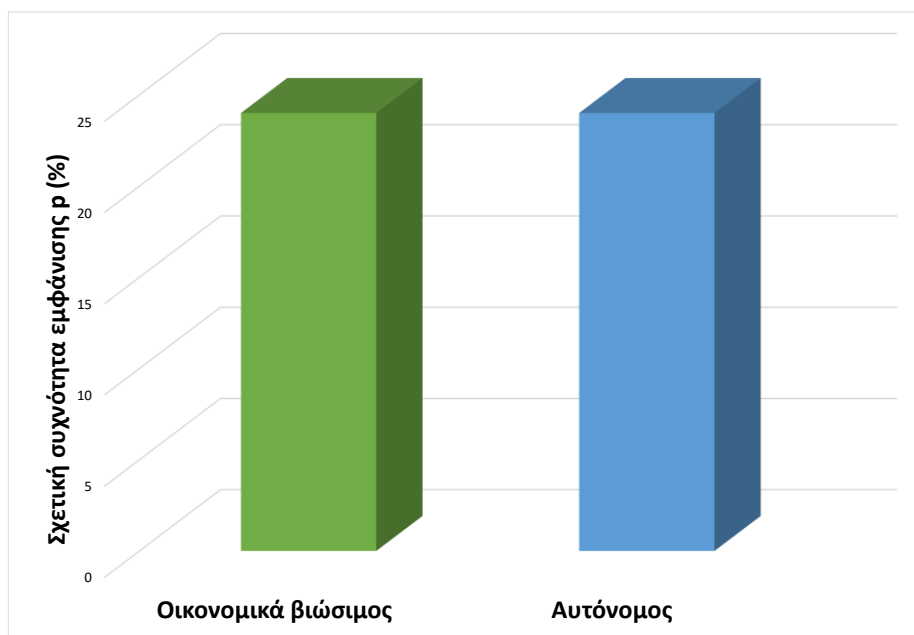
k % ατόμων που υποστήριξαν την συγκεκριμένη άποψη/εισηγήση/τοποθέτηση

Εμπειρογνώμονες/Εξειδικευμένο Προσωπικό	$\approx 49\%$
Εφαρμογή συστήματος αξιολόγησης (KPIs)	$\approx 17\%$

9.3.4 Λειτουργικά χαρακτηριστικά του Συντονιστικού Φορέα

Όπως προέκυψε από τις διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς στον τομέα διαχείρισης των στερεών δημοτικών αποβλήτων και από τα τέσσερα (4) Περιφερειακά Εργαστήρια, κυριάρχησε η άποψη για δημιουργία ενός σώματος που να είναι **αυτόνομο** και **οικονομικά βιώσιμο**. Και οι δύο αυτές απόψεις εμφανίστηκαν με την ίδια περίπου συχνότητα p ($\approx 24\%$), υποδηλώνοντας την ανάγκη για ίδρυση ενός σώματος που να είναι **ανεξάρτητο τόσο πολιτικά** (απαλλαγμένο από πολιτικούς χρωματισμούς και σκοπιμότητες), **όσο και οικονομικά** (οικονομικά βιώσιμος). Η συχνότητα εμφάνισης (σε ποσοστό, %) των συγκεκριμένων απόψεων/εισηγήσεων/τοποθετήσεων, δίνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί (~~Διάγραμμα 6~~ **Διάγραμμα 6**).

Διάγραμμα 6: Η σχετική συχνότητα εμφάνισης p των επικρατέστερων απόψεων σχετικά με τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.

Το ποσοστό % k των ατόμων που υποστήριξαν την άποψη για την οικονομική βιωσιμότητα του Φορέα είναι περίπου ίσο με 17%, ενώ για την αυτονομία του οι απόψεις συγκέντρωσαν ποσοστό ίσο με περίπου 22%. Τα αποτελέσματα αναγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί (~~Πίνακας 18~~ **Πίνακας 18**).

Πίνακας 18: Ποσοστό (%) ατόμων που υποστήριξαν απόψεις/εισηγήσεις/τοποθετήσεις σχετικά με τα λειτουργικά χαρακτηριστικά που θα φέρει ο Συντονιστικός Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων.

k % ατόμων που υποστήριξαν την συγκεκριμένη άποψη/εισηγήση/τοποθέτηση	
Οικονομικά Βιώσιμος	$\approx 17\%$
Αυτόνομος	$\approx 22\%$

Αναφορικά με την **οικονομική βιωσιμότητα** του εν λόγω φορέα, σύμφωνα με τις εισηγήσεις που εισακούστηκαν στα Περιφερειακά Εργαστήρια Διαβούλευσης, αυτή δύναται να εξασφαλιστεί με χρηματοδότηση από τον **Κρατικό Προϋπολογισμό** και από τα **Ευρωπαϊκά Προγράμματα**, επισημαίνοντας παράλληλα την ότι θα δύναται να συντηρείται οικονομικά και από τη **παροχή**

συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τις ΑΤΑ ή/και το ΤΠ, καθώς και άλλων υπηρεσιών/δράσεων που ενδεχομένως να αναλαμβάνει.

Όσον αφορά τις κυριότερες ανησυχίες/επιφυλάξεις/προβληματισμούς των εμπλεκόμενων μερών για τη σύνθεση και λειτουργία ενός τέτοιου οργανισμού, αλλά και την εξυπηρέτηση του σκοπού ίδρυσής του, σε αυτές περιλαμβάνονται η απαλλαγή από γραφειοκρατικές διαδικασίες, πολιτικές αποφάσεις και μικροκομματικές σκοπιμότητες.

9.4 Σύνοψη αποτελεσμάτων από τα Περιφερειακά Εργαστήρια Διαβούλευσης

Στον Πίνακα 19 συνοψίζονται τα ποσοστά σχετικής εμφάνισης μιας άποψης/εισήγησης/τοποθέτησης (p%), όπως επίσης και το % ποσοστό των ατόμων που υποστήριξαν την συγκεκριμένη άποψη/εισήγηση/τοποθέτηση (k%).

Πίνακας 19: Σύνοψη των απόψεων όσον αφορά το ποσοστό σχετικής εμφάνισης p% μίας άποψης/εισήγησης/τοποθέτησης και k% ως ποσοστό των ατόμων που υποστήριξαν την συγκεκριμένη άποψη/εισήγηση/τοποθέτηση.

p = συχνότητα εμφάνισης (%) μιας συγκεκριμένης άποψης/εισήγησης/τοποθέτησης **k = % ατόμων που υποστήριξαν τη συγκεκριμένη άποψη/εισήγηση/τοποθέτηση**

ΘΕΣΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

Να έχει Νομική Υπόσταση	≈ 29%	≈ 27%
Ως Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου	≈ 29%	≈ 25%

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

Συντονιστικός Ρόλος	≈ 41%	≈ 41%
Εποπτικός / Εκτελεστικός Ρόλος	≈ 35%	≈ 35%
Παροχή Πληροφόρησης / Ενημέρωσης	≈ 35%	≈ 48%
Επαγγελματική και Τεχνική Υποστήριξη	≈ 29%	≈ 25%
Στήριξη Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Τμήματος Περιβάλλοντος	≈ 24%	≈ 25%

ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

Εμπειρογνώμονες/Εξειδικευμένο Προσωπικό	≈ 53%	≈ 49%
KPIs	≈ 18%	≈ 17%

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

Οικονομικά Βιώσιμος	≈ 24%	≈ 17%
Αυτόνομος	≈ 24%	≈ 22%

Συνοψίζοντας, παρά τις διαφορετικές απόψεις που εισακούστηκαν, διαφαίνεται να υπερισχύει η άποψη για την **άμεση εγκαθίδρυση του Συντονιστικού Φορέα** (αν είναι δυνατόν να λειτουργήσει το 2024, πριν την εφαρμογή του ΠΟΠ), ως **Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου**, με **καθορισμένο Διοικητικό Συμβούλιο** και **κατάλληλο εξειδικευμένο προσωπικό**.

Στο **Διοικητικό Συμβούλιο** να εκπροσωπείται τόσο η **Κεντρική Κυβέρνηση (ΤΠ)**, όσο και **οι πολίτες μέσω Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου (ΕΚΚ) και Ένωσης Δήμων Κύπρου (ΕΔΚ)**. Το προσωπικό που θα στελεχώνει τον φορέα να είναι **κατάλληλα καταρτισμένο και εξειδικευμένο σε σχετικά θέματα**, ενώ

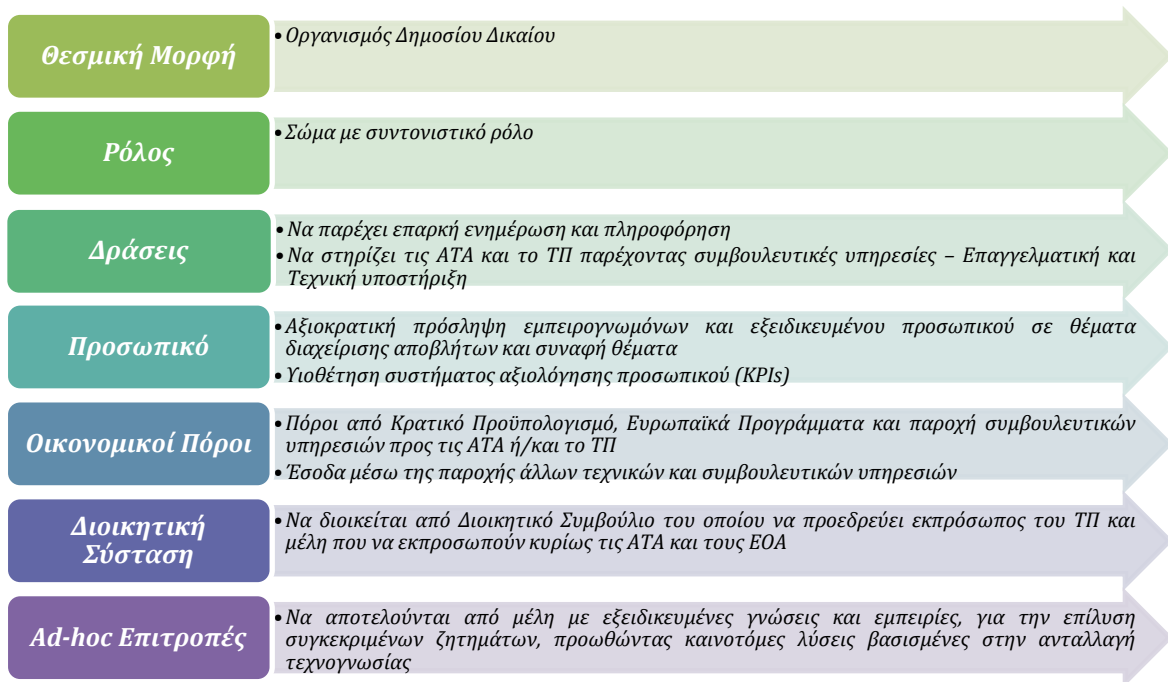

παράλληλα συστήνεται η **σύσταση Ad-hoc Επιτροπών**, βασισμένων στο μοντέλο τετραπλής έλικας, για επίλυση συγκεκριμένων ζητημάτων και προώθηση νέας τεχνογνωσίας στον κλάδο αυτό.

Επιπλέον, βάση όλων των πληροφοριών που συλλέχθηκαν, γίνεται λόγος για ένα **αυτόνομο και οικονομικά βιώσιμο σώμα**, το οποίο θα **στηρίζεται οικονομικά από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και άλλες συμβουλευτικές ή άλλης φύσης υπηρεσίες** που θα παρέχει.

Οι απόψεις που υπερίσχυαν σχετικά με τα διάφορα χαρακτηριστικά του Συντονιστικού Φορέα είναι παρουσιάζονται στο ακόλουθο διάγραμμα (**Διάγραμμα 7 Διάγραμμα 7**).

Formatted

Διάγραμμα 7: Επικρατέστερες απόψεις εμπλεκόμενων φορέων στη διαχείριση αποβλήτων σχετικά με τα χαρακτηριστικά σύστασης και λειτουργίας του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.

10. Πρόταση για τη σύσταση Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων

Καθοριστικό ρόλο στην ετοιμασία της πρότασης για τη σύσταση και λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων είχε η διεξαγωγή των τεσσάρων (4) Περιφερειακών Εργαστηρίων Διαβούλευσης με εμπλεκόμενους φορείς στον τομέα διαχείρισης δημοτικών αποβλήτων. Η άμεση επικοινωνία και ανταλλαγή ιδεών με τους εμπλεκόμενους οργανισμούς και Υπηρεσίες/ Τμήματα συνέβαλαν καταλυτικά στη συλλογή απόψεων και πληροφοριών από τους συμμετέχοντες για το όραμα του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων και τα χαρακτηριστικά που θα φέρει, προκειμένου να εξυπηρετεί ωφέλιμα τον σκοπό του.

Στα Εργαστήρια Διαβούλευσης παρατέθηκαν απόψεις από Οργανισμούς/Υπηρεσίες/Τμήματα και εμπλεκόμενους φορείς διαφορετικής φύσης, αρμοδιοτήτων και βαθμού εμπλοκής στο ζήτημα της διαχείρισης των αποβλήτων. Οι ποικιλία απόψεων που συλλέχθηκε, οδήγησε στην δημιουργία μιας σφαιρικής εικόνας σχετικά με την επικρατούσα κατάσταση της διαχείρισης αποβλήτων και την στάση των συμμετεχόντων προς την ίδρυση και τη λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα. Παρά τις διαφορετικές ιδέες, προβληματισμούς και τοποθετήσεις που εισακούστηκαν, εξετάστηκαν και αξιολογήθηκαν όλες οι απόψεις προκειμένου να ετοιμαστεί μια ολοκληρωμένη πρόταση που να διασφαλίζει την αξιόπιστη και αποτελεσματική (προς όλους) λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα και την επιτυχή εκπλήρωση του σκοπού του.

Τα στοιχεία που προέκυψαν ομαδοποιήθηκαν σε τέσσερις βασικές κατηγορίες:

- Θεσμική Μορφή Συντονιστικού Φορέα
- Σκοποί και Δράσεις Συντονιστικού Φορέα
- Διοίκηση Συντονιστικού Φορέα
- Λειτουργικά Χαρακτηριστικά Συντονιστικού Φορέα

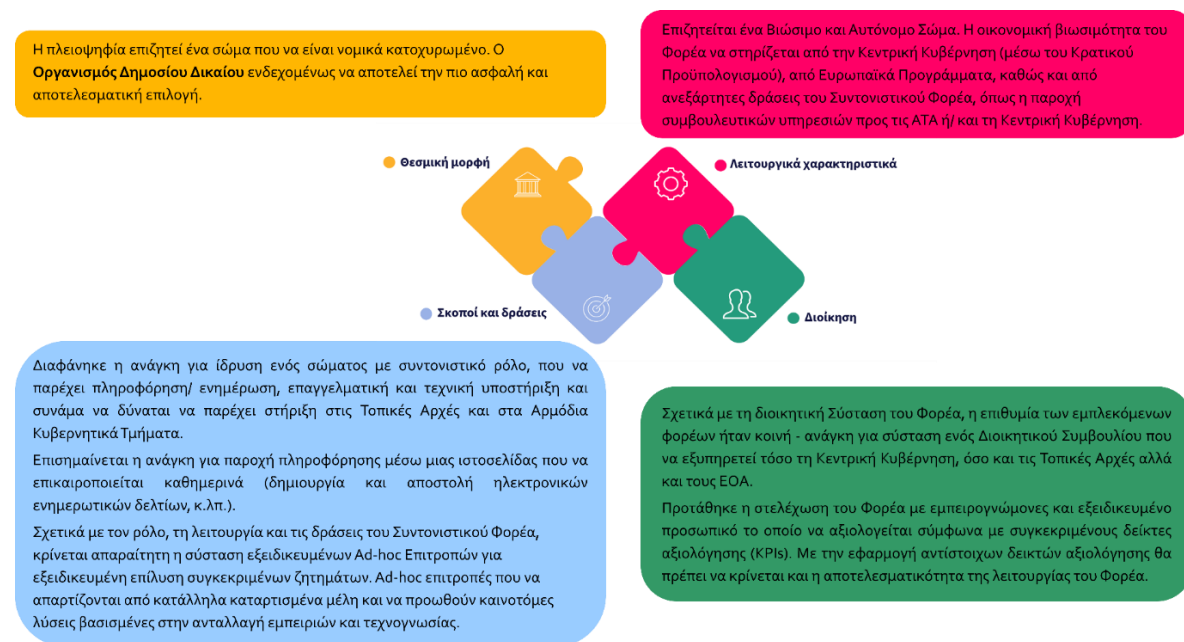
Συμπερασματικά λοιπόν, όπως προκύπτει από την μελέτη ο Συντονιστικός Φορέας προτείνεται να έχει μια διοικητική δομή που θα τον καθιστά ικανό να υποστηρίζει αποτελεσματικά την Κεντρική Κυβέρνηση, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και ΕΟΑ, έτσι ώστε να επιφέρει αναβάθμιση και εξέλιξη στο υφιστάμενο σύστημα διακυβέρνησης και της ορθολογικής διαχείρισης αποβλήτων της Κύπρου, λαμβάνοντας υπόψη την ιεράρχηση των αποβλήτων, ξεκινώντας με την πρόληψη της δημιουργίας και ακολούθως τη μείωσή τους. Η προτεινόμενη επωνυμία του Συντονιστικού Φορέα είναι: *“Ενιαίος Φορέας Πρόληψης και Διαχείρισης Αποβλήτων”*.

Συστήνεται όπως διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο με μέλη που θα εκπροσωπούν τόσο την Κεντρική Κυβέρνηση όσο και τις Τοπικές Αρχές και ΕΟΑ. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ιδρυθεί δυνάμει Νομοθεσίας για να εξυπηρετήσει το σκοπό και το όραμά του. Γι' αυτόν το λόγο, η νομική του μορφή προτείνεται να είναι Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να είναι λειτουργικά ανεξάρτητος και οικονομικά βιώσιμος, με πόρους που θα διαχειρίζεται αποκλειστικά ο Συντονιστικός Φορέας και να στελεχώνεται από εξειδικευμένο και επιστημονικά καταρτισμένο προσωπικό. Η υλοποίηση δράσεων του Συντονιστικού Φορέα προτείνεται όπως ενισχύεται με τη σύσταση (μη – μόνιμων) Ad-hoc Επιτροπών, για προσέγγιση συγκεκριμένων ζητημάτων/ προκλήσεων.

Στην ακόλουθη εικόνα (**Εικόνα 19**) παρουσιάζονται οι κυρίαρχες απόψεις που συλλέχθηκαν σε σχέση με τους τέσσερις πιο πάνω πυλώνες.

Εικόνα 19: Ομαδοποίηση χαρακτηριστικών Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.

10.1 Περιγραφή και ανάλυση Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων

10.1.1 Λογική Παρέμβασης

Ο Ενιαίος Φορέας Πρόληψης και Διαχείρισης Αποβλήτων στοχεύει στην αντιμετώπιση του προβλήματος που εντοπίστηκε από την Επισκόπηση Περιβαλλοντικής Εφαρμογής 2019 και 2022⁵⁴ για την Κύπρο και από την έκθεση Έγκαιρης Προειδοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2018 για τα κράτη μέλη που κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τους στόχους για τα απόβλητα.

Επιπρόσθετο υποστηρικτικό έγγραφο στην αναγνώριση της ανάγκης σύστασης του Φορέα αποτέλεσε και η Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον εντοπισμό των κρατών μελών που κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τον στόχο προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωσης των αστικών αποβλήτων για το 2025, τον στόχο ανακύκλωσης των απορριμμάτων συσκευασίας για το 2025 και τον στόχο μείωσης της υγειονομικής ταφής των αποβλήτων για το 2035⁵⁵.

Η εν λόγω μελέτη συμπεριλαμβάνει την Κύπρο στα κράτη μέλη τα οποία κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τους ακόλουθους στόχους: επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση του 55 % των αστικών αποβλήτων και ανακύκλωση του 65 % του συνόλου των απορριμμάτων συσκευασίας έως το 2025. Επιπρόσθετα η Κύπρος εξακολουθεί να απέχει πολύ από τον στόχο της υγειονομικής ταφής του 10 % κατ' ανώτατο όριο των αστικών αποβλήτων ο οποίος πρέπει να επιτευχθεί έως το 2035.

Λαμβάνοντας τα πιο πάνω υπόψη, η εγκαθίδρυση ενός Φορέα, με απώτερο σκοπό την κάλυψη του υφιστάμενου χάσματος μεταξύ της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κρίνεται αναγκαία για τη συμβολή στην επίτευξη των στόχων που καθορίστηκαν στο Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων 2022-2028 και στο Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων 2023-2029. Σε αυτό το πλαίσιο έχει συμπεριληφθεί η σύσταση του Φορέα στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) 2021 – 2026.

10.1.2 Στόχοι Φορέα

Αναλυτικότερα, οι κύριοι στόχοι του Φορέα είναι:

- Να συνεισφέρει στη διασύνδεση των ενεργειών και δράσεων της Κεντρικής Κυβέρνησης με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και να συντονίζει δράσεις μεταξύ των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που θα αφορούν τα σημαντικά περιβαλλοντικά ζητήματα και ειδικότερα την ιεράρχηση, την πρόληψη και τη διαχείριση των αποβλήτων.

⁵⁴ Adapted by ideopsis Ltd, <https://sisu.ut.ee/waste/book/31-waste-management-actors-and-governance-problems> (access 2023)

⁵⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0304> (COM (2023) 304 final, 08/06/2023)

- Να παρέχει μηχανισμό που θα αναβαθμίσει τη διαχείριση των αποβλήτων προς την πρόληψη και χωριστή συλλογή, συμβάλλοντας έτσι στη συμμόρφωση με τις εθνικές και ευρωπαϊκές οδηγίες και πολιτικές για τη διαχείριση αποβλήτων καθώς και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας.
- Να συμβάλλει στην προώθηση και συντονισμό δραστηριοτήτων εντός της ιεράρχησης αποβλήτων και των Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων, και ειδικότερα υποστήριξη των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε αυτή την προοπτική.
- Να ενεργεί ως συνδετικός κρίκος και συντονιστικός φορέας μεταξύ της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέσω της προώθησης συνεργασιών, δικτύων ανταλλαγής πληροφόρησης και σημείο διευκόλυνσης της επικοινωνίας.
- Να συνεισφέρει στην δημιουργία τεχνογνωσίας στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων και κατά συνέπεια την υποστήριξη των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με αποτελεσματικό τρόπο.
- Να συνεισφέρει στην υιοθέτηση και εκπλήρωση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης και ειδικότερα αυτών που αφορούν τα απόβλητα και συναφή θέματα.
- Να αναπτύσσει κατάλληλα κανάλια επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της Κεντρικής Κυβέρνησης, των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των εμπλεκόμενων φορέων που ασχολούνται με την πρόληψη της δημιουργίας, την διαχείριση, συλλογή, ανακύκλωση και επεξεργασία αποβλήτων.
- Να συνεισφέρει μέσω των δράσεων του στην και να ενισχύει την εφαρμογή του εκάστοτε Σχεδίου Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων, του εκάστοτε Προγράμματος Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων, του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την ενίσχυση της Κυκλικής Οικονομίας και άλλων συναφών κυβερνητικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.
- Να παρέχει συμβουλές στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να τις υποστηρίζει στην εφαρμογή των σχεδίων και πολιτικών.
- Να υποβοηθά στην ανάπτυξη σχεδίων δράσης για την υλοποίηση των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών που αφορούν τα απόβλητα και την κυκλική οικονομία.
- Να προωθεί έργα υποδομών που σχετίζονται με την πρόληψη δημιουργίας και τη διαχείριση των αποβλήτων.
- Να παρέχει ενημέρωση, επιμόρφωση και να διοχετεύει πληροφορίες στους εμπλεκόμενους φορείς και στο κοινό, για θέματα που αφορούν την πρόληψη της δημιουργίας, την ελαχιστοποίηση και τη διαχείριση των αποβλήτων.

- Να εντοπίζει και να προωθεί βέλτιστες πρακτικές σχετικές με θέματα πρόληψης της δημιουργίας και διαχείρισης αποβλήτων.
- Να υποβοηθά στην ρύθμιση θεμάτων που άπτονται της διευρυμένης ευθύνης παραγωγού και λειτουργίας των συστημάτων σε σχέση με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

10.1.3 Δραστηριότητες Φορέα

Προς επίτευξη των σκοπών του, ο Φορέας μπορεί να δραστηριοποιηθεί στα ακόλουθα:

- **Μελέτη τεχνικών, λειτουργικών και οικονομικών προβλημάτων** που αντιμετωπίζουν οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι Επαρχιακοί Οργανισμοί Αυτοδιοίκησης, τα Συμβούλια Εκμετάλλευσης και Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων, το Τμήμα Περιβάλλοντος, τα προγράμματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού και άλλοι εμπλεκόμενοι φορείς, και **πρόταση πιθανών λύσεων** για επίλυση τους.
- **Παροχή επαγγελματικής και τεχνικής υποστήριξης** στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τους Επαρχιακούς Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης, στα Συμβούλια Εκμετάλλευσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων και σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.
- **Παροχή τεχνικών, συμβουλευτικών, εξειδικευμένων υπηρεσιών** οποιασδήποτε φύσεως αναφορικά με θέματα που σχετίζονται με τους σκοπούς και τις αρμοδιότητες του, περιλαμβανομένων χωρίς περιορισμό θεμάτων που αφορούν απόβλητα και την κυκλική οικονομία, εκσυγχρονισμό υφιστάμενων συστημάτων ή δημιουργία νέων με σκοπό την ενημέρωση του κοινού, των εμπλεκόμενων φορέων και των αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για θέματα που αφορούν τη κυκλική οικονομία και τη διαχείριση αποβλήτων.
- **Πρώθηση εκστρατειών ενημέρωσης** για την πρόληψη και την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων και την κυκλική οικονομία.
- **Δημιουργία, διαχείριση, λειτουργία και επικαιροποίηση διαδικτυακής πλατφόρμας ενημέρωσης** για ζητήματα που αφορούν τη πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και την διαχείριση αυτών, και γενικά την εφαρμογή της ιεράρχησης αποβλήτων.
- **Συλλογή, τήρηση και επεξεργασία δεδομένων** δημιουργίας αποβλήτων, μέσω κατάλληλων ηλεκτρονικών συστημάτων και πιθανής τήρησης σχετικών μητρώων αποβλήτων.
- **Διοργάνωση** εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων, προγραμμάτων κατάρτισης, εκδηλώσεων ενημέρωσης και σεμινάρια που να αφορούν την κυκλική οικονομία, την πρόληψη της δημιουργίας, την ελαχιστοποίηση και τη διαχείριση των

αποβλήτων, και γενικά για θέματα που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες και τους σκοπούς του.

- **Ετοιμασία και υποβολή προτάσεων** για χρηματοδότηση στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων με γνώμονα την κυκλική οικονομία.
- **Έκδοση ενημερωτικών δελτίων** για τις εξελίξεις αναφορικά με τη κυκλική οικονομία, την παραγωγή μηδενικών αποβλήτων, την ελαχιστοποίηση, την πρόληψη δημιουργίας και τη διαχείριση αποβλήτων.
- **Διεξαγωγή ερευνών και μελετών** για θέματα που σχετίζονται με τους σκοπούς, τις αρμοδιότητες και τις υπηρεσίες του, και δημοσίευση των αποτελεσμάτων τους.
- Λειτουργία ως **σημείο πληροφόρησης του κοινού**, αλλά και όλων των εμπλεκόμενων φορέων.
- **Παρακολούθηση των δράσεων των Συλλογικών Συστημάτων** και ενημέρωση των αρμόδιων αρχών.
- **Ανάπτυξη και παρακολούθηση των εθνικών δεικτών αξιολόγησης** που να αφορούν τη πρόληψη της δημιουργίας, την ελαχιστοποίηση και τη διαχείριση των αποβλήτων και γενικότερα τη προώθηση ενός πιο κυκλικού μοντέλου λειτουργίας.
- **Εξασφάλιση των υπηρεσιών ή συνεργασία** με οποιοδήποτε πρόσωπο, όργανο, αρχή ή συναφή οργανισμό στην Κύπρο ή στο εξωτερικό.

10.1.4 Δείκτες Απόδοσης και Στρατηγικές

Οι δείκτες απόδοσης λειτουργίας ενός νεοσύστατου οργανισμού είναι σημαντικοί για την παρακολούθηση της απόδοσής του και της εξέλιξής του για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων. Ανάλογα με τον τύπο του οργανισμού και τους στόχους του, μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφοροι δείκτες απόδοσης.

τους.

Με βάση τη φύση του Φορέα, στον **Πίνακα 20** ~~Πίνακα 20~~, προτείνονται οι ακόλουθες στρατηγικές και στόχοι που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν κατά τα πρώτα τρία (3) έτη και οι βασικοί δείκτες ελέγχου για την απόδοσή

Πίνακας 20: Στόχοι για τα πρώτα τρία (3) έτη λειτουργίας του Φορέα και δείκτες απόδοσης.

Στρατηγική / Στόχος	Δείκτες Απόδοσης
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ	
Εξασφάλιση κονδυλίων από Ευρωπαϊκά Προγράμματα	- Ύψος χρηματοδότησης που εξασφαλίστηκε εκφρασμένα σε Ευρώ
Αύξηση των κονδυλίων από Ευρωπαϊκά Προγράμματα	- Ποσοστό αύξησης χρηματοδότησης που εξασφαλίστηκε σε ετήσια βάση - Συσχέτιση με στρατηγική: «Εξασφάλιση κονδυλίων από Ευρωπαϊκά Προγράμματα»
Εξασφάλιση εσόδων από συμβουλευτικές υπηρεσίες	- Ύψος εσόδων από συμβουλευτικές υπηρεσίες
Αύξηση των εσόδων από συμβουλευτικές υπηρεσίες	- Ποσοστό αύξησης εσόδων από συμβουλευτικές σε ετήσια βάση - Συσχέτιση με στρατηγική: «Εξασφάλιση εσόδων από συμβουλευτικές υπηρεσίες»
Μερίδιο αγοράς	- Μερίδιο της αγοράς που κατέχει ο Φορέας στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στον τομέα της διαχείρισης και πρόληψης αποβλήτων
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	
Επισκεψιμότητα ιστοσελίδας	- Αριθμός επισκεπτών στην ιστοσελίδα του Φορέα
Προώθηση μέσω κοινωνικής δικτύωσης	- Αριθμός ακολούθων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης
Εκδηλώσεις δικτύωσης και προώθησης των υπηρεσιών	- Αριθμός εκδηλώσεων για την προώθηση του Φορέα και των σχετικών υπηρεσιών
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ	
Ικανοποίηση εμπλεκόμενων μερών	- Βαθμός ικανοποίησης μέσω αξιολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	
Επιτυχία σύναψης συνεργασιών και συμφωνιών	- Αριθμός συνεργασιών και συμβάσεων ανά έτος - Ποσοστό αύξησης σε ετήσια βάση
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	
Συμμετοχή προσωπικού σε εκπαιδευτικά σεμινάρια	- Αριθμός ωρών εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο ανά έτος
Επαγγελματική εξέλιξη προσωπικού	- Ποσοστό αύξησης της επαγγελματικής εξέλιξης

10.1.5 Εγκαταστάσεις και Υποδομές Φορέα

Η έδρα του Φορέα προτείνεται να βρίσκεται στη Λευκωσία. Σε περίπτωση περιστασιακής ανάγκης χρήσης κτιριακών εγκαταστάσεως εκτός της Λευκωσίας, ο Φορέας θα μπορεί να αξιοποιεί τα γραφεία του Τμήματος Περιβάλλοντος στις εν λόγω πόλεις.

Ως εκ τούτου, ο Φορέας θα ενοικιάζει γραφεία στη Λευκωσία και θα έχει στη διάθεσή του όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό (έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός γραφείου, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, οθόνες) για την ομαλή διεκπεραίωση των εργασιών του.

10.1.6 Χρονοδιαγράμματα Υλοποίησης

Για τη διαμόρφωση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του Φορέα, έχουν ληφθεί υπόψη τα τέσσερα (4) βήματα (~~Εικόνα 20~~~~Εικόνα 20~~) τα οποία εμπεριέχονται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) 2021-2026. Στο ΣΑΑ έχει καθοριστεί ο Φορέας ως Νομοθετική Μεταρρύθμιση (Policy Axis 3 Strengthening the resilience and competitiveness of the economy, Component 3.1 New growth model and diversification of the Economy, Sub-component 3.1.4 Circular Economy, Reform 5).

01

ΒΗΜΑ 1

Μελέτη για τον καθορισμό του τύπου και του τρόπου λειτουργίας του Συντονιστικού Φορέα

02

ΒΗΜΑ 2

Διαδικασία έγκρισης Νομοθεσίας

03

ΒΗΜΑ 3

Προετοιμασία υποδομών και εξοπλισμού

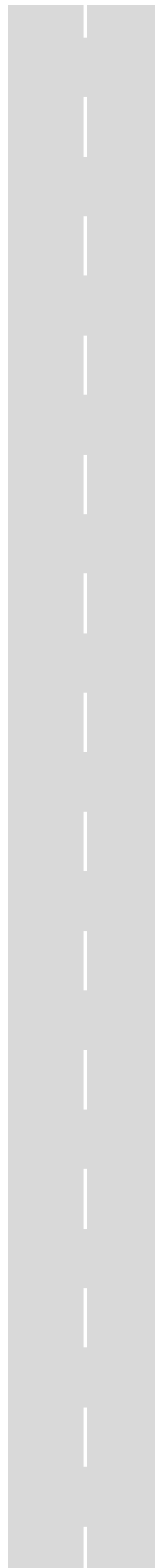
04

ΒΗΜΑ 4

Πρόσληψη προσωπικού

Εικόνα 20: Βασικά βήματα υλοποίησης Φορέα μέχρι και το σημείο έναρξης των λειτουργιών του με βάση το ΣΑΑ 2021-2026.

Οκτώβριος 2023

Ολοκλήρωση Μελέτης για τη σύσταση και λειτουργία του Φορέα

ΒΗΜΑ 1

Ιανουάριος 2023

Δημόσια Διαβούλευση με συναρμόδια κρατικά Τμήματα και Υπηρεσίες

Μάρτιος 2023

Δημόσια Παρουσίαση & Έναρξη της Δημόσιας Διαβούλευσης

Μάιος 2023

Παραλαβή Σχολίων

Μάιος 2023

Ετοιμασία Ερωτηματολογίου Εκτίμησης Αντικτύπου

ΒΗΜΑ 2

Ιούνιος 2024

Ετοιμασία Νομοσχεδίου και αποστολή στην Νομική Υπηρεσία

Δεκέμβριος 2024

Συζήτηση Νομοσχεδίου στην Βουλή των Αντιπροσώπων και Ψήφιση

Φεβρουάριος 2025

Δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας

Μάιος 2026

Προετοιμασία Υποδομών/ Εξοπλισμού Φορέα

ΒΗΜΑ 3

Ιούνιος 2026

Προσλήψεις Προσωπικού Φορέα

ΒΗΜΑ 4

Εικόνα 21: Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης Φορέα και ορόσημα.

Η ~~Εικόνα 21~~**Εικόνα 21** παρουσιάζει τα ορόσημα για την υλοποίηση του Φορέα μέχρι το σημείο έναρξης των λειτουργιών του. Για κάθε ορόσημο, δέκα (10) στο σύνολό τους, παρουσιάζεται η προθεσμία επίτευξης σε μηνιαία βάση.

10.1.7 Στρατηγική Ανάλυση Φορέα

Η ανάλυση SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities & Threats Analysis), ως εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού, χρησιμοποιείται για την ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος μίας επιχείρησης/οργανισμού/φορέα.

Με αυτό τον τρόπο αναγνωρίζονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία του έργου με βάση την ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος του οργανισμού. Δυνατά σημεία θεωρούνται τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του οργανισμού τα οποία θα πρέπει να αξιοποιηθούν και να καταβληθεί προσπάθεια διατήρησης και περαιτέρω ανάπτυξής τους. Τα αδύνατα σημεία θεωρούνται εκείνα τα χαρακτηριστικά του οργανισμού για τα οποία θα πρέπει να ληφθούν μέτρα βελτίωσής τους.

Από την πλευρά του εξωτερικού περιβάλλοντος αναγνωρίζονται και αποτυπώνονται οι ευκαιρίες και οι απειλές. Η προσέγγιση αυτή μπορεί να συμπεριλαμβάνει τόσο την ανάλυση του εξωτερικού μακρο-περιβάλλοντος που αναφέρεται στις γενικότερες οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες, όσο και την ανάλυση του εξωτερικού μικρο-περιβάλλοντος, η οποία αναφέρεται στις συνθήκες που επικρατούν στον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται ο οργανισμός.

Εσωτερικό Περιβάλλον

- Ευέλικτος οργανισμός.
(συγκριτικά με αμιγώς Κυβερνητικά Τμήματα και Υπηρεσίες)
- Λιγότερη γραφειοκρατία.
- Διαφάνεια.
- Διοικητική αυτονομία.
- Διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι για την έναρξη λειτουργίας του και της ανάπτυξης του κατά τα πρώτα έτη λειτουργίας του.
- Ευελιξία στην υλοποίηση εκστρατειών ευαισθητοποίησης του κοινού, των επιχειρήσεων και άλλων οργανισμών.
- Βαθιά τεχνογνωσία στο αντικείμενο, παροχή τεχνικής υποστήριξης, μεταφορά γνώσης σε άλλους οργανισμούς.
- Στήριξη των δράσεων των Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης.

- Διασύνδεση και συντονισμός κεντρικής κυβέρνησης με Τοπικές Αρχές Αυτοδιοίκησης, με τη σωστή σύνθεση εμπλεκόμενων φορέων στο Διοικητικό Συμβούλιο.
- Επικοινωνιακό κανάλι μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών (συναντήσεις με το κοινό, τοπική αυτοδιοίκηση, συμβούλια εκμετάλλευσης, συλλογικά συστήματα, διαχειριστές αποβλήτων, κ.α.).
- Άμεση επίλυση προβλημάτων μέσω της δημιουργίας Ad-Hoc Τεχνικών Επιτροπών.
- Βελτιστοποίηση των διαδικασιών σχετικών με τη διαχείριση των αποβλήτων.
- Συλλογή, καταγραφή και επεξεργασία στοιχείων και δεδομένων σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων για παρακολούθηση του τομέα στην Κύπρο.
- Εντοπισμός και επίλυση πρακτικών ζητημάτων.

- Εύρεση κατάλληλου προσωπικού για τη στελέχωση με προσόντα και επαρκή τεχνογνωσία και εμπειρία.
- Προσωπικά και κομματικά κριτήρια (επόμενες εκλογές κλπ.).
- Χρηματοδότηση του Φορέα μετά από την λήξη της περιόδου χρηματοδότησης από το ΣΑΑ, ανάγκη για διασφάλιση οικονομικής ευρωστίας.
- Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Εξυπηρέτηση συμφερόντων ορισμένων μερών.
- Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης – αρκετά μακροχρόνιο.
- Κίνδυνος ανταγωνισμού του Φορέα με υφιστάμενους οργανισμούς και συμβούλους.

Εξωτερικό Περιβάλλον

- Προγράμματα υποστήριξης προς τους δήμους και τις κοινότητες (ιδιαίτερα τις ορεινές και απομακρυσμένες) για την υλοποίηση πολιτικών χωριστής συλλογής.
- Κίνητρα για ανακύκλωση και μείωση των αποβλήτων.
- Υλοποίηση δράσεων που προβλέπονται στο ΣΑΑ.
- Αξιοποίηση ευρωπαϊκών κονδυλίων.
- Υλοποίηση του Έργου LIFE-IP Cyzero Waste (ΤΠ), το οποίο υποστηρίζει την συνεργασία και την υποστήριξη του Φορέα.
- Επικείμενη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Δυνατότητα δημιουργίας λειτουργικών τεχνικών επιτροπών με συμμετοχή εξωτερικών συμβούλων και ακαδημαϊκών.
- Ευρωπαϊκό και Εθνικό Νομικό Πλαίσιο.

- Καλύτερη διαχείριση αποβλήτων (μείωση παράνομων δραστηριοτήτων).
- Ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων και δημιουργία θέσεων εργασίας.
- Ενδυνάμωση της ενημέρωσης γύρω από τα περιβαλλοντικά θέματα.
- Συνεισφορά στη δημιουργία καθαρότερου περιβάλλοντος και θετικής εικόνας της Κύπρου.
- Εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Κύπρου στον τομέα διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων.

THREAT

- Αντιμετώπιση του κατακερματισμού ευθυνών μεταξύ κεντρικής κυβέρνησης και τοπικής αυτοδιοίκησης π.χ. υφιστάμενες συμβατικές υποχρεώσεις, συγκρουόμενες συμβάσεις, σύγκρουση αρμοδιοτήτων με ΤΠ.
 - Αδυναμία ανάπτυξης υποδομών διαχείρισης αποβλήτων.
 - Εφαρμογή του ΠΟΠ και πιθανά προβλήματα που θα προκύψουν.
 - Άρνηση συνεργασίας εμπλεκόμενων μερών.
- Αντιπαραθέσεις μεταξύ των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Κεντρικής Κυβέρνησης.
 - Η παράλληλη σύσταση και λειτουργία του Ενιαίου Φορέα Πρόληψης και Διαχείρισης Αποβλήτων με την προώθηση και εφαρμογή της Μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της λειτουργίας των Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης.
 - Η σοβαρή δυσλειτουργία των ήδη υφιστάμενων ΟΕΔΑ (Πεντακώμου και Κόσσης) και ΧΥΤΑ Πάφου.
 - Κόστος διαχείρισης αποβλήτων.
 - Συνεργασία και εμπλοκή των απομακρυσμένων και ορεινών Κοινοτήτων.
 - Παγκόσμιες πανδημίες.

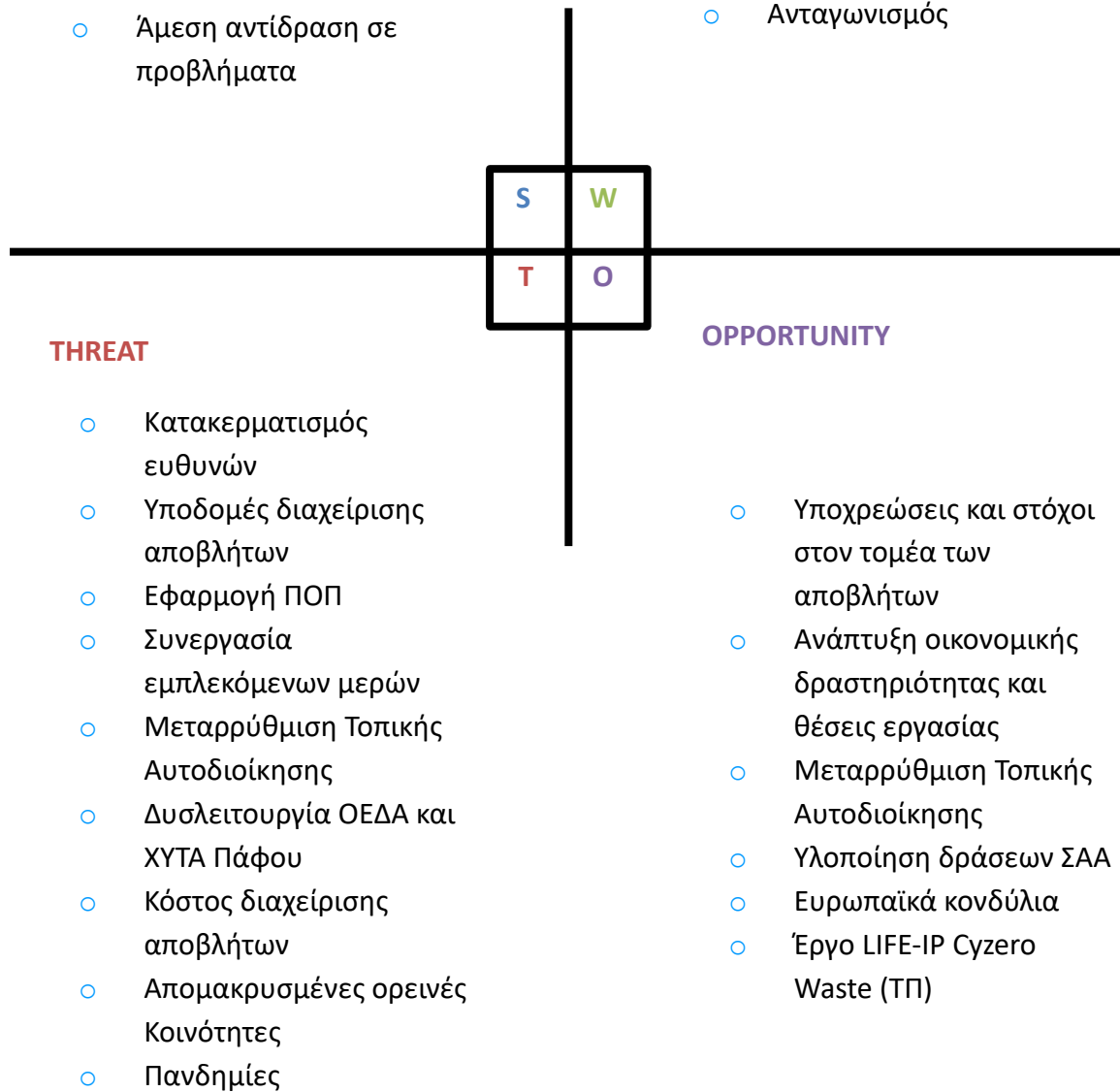
Σύνοψη Ανάλυσης SWOT

STRENGTH

- Ευελιξία
- Λιγότερη γραφειοκρατία
- Διαφάνεια
- Διοικητική αυτονομία
- Οικονομικοί πόροι για σύσταση
- Τεχνογνωσία
- Άμεση αντίδραση σε προβλήματα

WEAKNESS

- Κατάλληλο προσωπικό
- Οικονομικοί πόροι για την λειτουργία
- Σύνθεση διοικητικού συμβουλίου
- Χρονοδιαγράμματα υλοποίησης
- Ανταγωνισμός

10.2 Οργάνωση και Διοίκηση Φορέα

10.2.1 Διοικητικό Συμβούλιο Φορέα

Ο Ενιαίος Φορέας Πρόληψης και Διαχείρισης Αποβλήτων θ' αποτελεί νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, το οποίο δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο ή Υφυπουργείο ή Τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ο Φορέας θα διοικείται από Συμβούλιο το οποίο προτείνεται ν' απαρτίζεται συνολικά από έντεκα (11) μέλη περιλαμβανομένου του Προέδρου του. Τη θέση του Προέδρου θα κατέχει ο εκάστοτε Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος, ο οποίος μαζί με τα πρόσωπα που διορίζονται ως μέλη του Συμβουλίου, θα εκλέγουν μεταξύ τους Αντιπρόεδρο.

Η θητεία του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου είναι τριετής, με δυνατότητα επαναδιορισμού τους για μία ακόμη θητεία μόνο.

Το Συμβούλιο θα έχει τις ακόλουθες ευθύνες:

- Διαχείριση της περιουσίας και των πόρων του Φορέα,
- εκπροσωπεί τον Φορέα ενώπιον κάθε αρχής και οργανισμού,
- μεριμνά για την τήρηση λογαριασμών και για την κατάρτιση και υποβολή εκθέσεων και οικονομικών καταστάσεων,
- σχεδιάζει και διαμορφώνει τη γενική πολιτική που θα ακολουθήσει ο Φορέας,
- αποφασίζει την εκχώρηση ή μεταβίβαση εξουσιών, δραστηριοτήτων και αρμοδιοτήτων σε άλλους οργανισμούς ή πρόσωπα,
- αποφασίζει για τη σκοπιμότητα ανάληψης έργων, την εκτίμηση ειδικών ζητημάτων και απόψεων και
- αποφασίζει τις δράσεις που θα υλοποιήσει και είναι γενικά αρμόδιο για κάθε ενέργεια προκειμένου να επιτευχθούν οι σκοποί και αρμοδιότητες του Φορέα.

Στον Πρόεδρο και τα μέλη του Συμβουλίου, καταβάλλεται αποζημίωση, όπως αυτή προβλέπεται στον εκάστοτε εγκεκριμένο προϋπολογισμό του Φορέα και τα οποία συνάδουν με την εκάστοτε αποζημίωση που εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο για τα διοικητικά συμβούλια ημι-κρατικών και άλλων οργανισμών που συστήνονται δυνάμει νόμου.

Στην εικόνα που ακολουθεί (**Εικόνα 22**), παρουσιάζεται η προτεινόμενη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ενιαίου Φορέα Πρόληψης και Διαχείρισης Αποβλήτων.

Formatt

Εικόνα 22: Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου Ενιαίου Φορέα Πρόληψης και Διαχείρισης Αποβλήτων.

10.2.1 Διεύθυνση και Στελέχωση Φορέα

Ο Γενικός Διευθυντής, ο ανώτατος εκτελεστικός υπάλληλος του Φορέα, διορίζεται από το Συμβούλιο, μετά από προκήρυξη της θέσης, με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, η οποία δύναται να ανανεωθεί.

Οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή είναι οι ακόλουθες:

- μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων του Συμβουλίου,
- είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία και διαχείριση του Φορέα και της αποτελεσματικής προαγωγής των σκοπών του Φορέα μέσα στα πλαίσια που καθορίζονται από το Συμβούλιο,
- συμμετέχει στο σχεδιασμό της στρατηγικής του Φορέα, αναπτύσσει και εισηγείται σχέδια δράσης για την υλοποίηση των στόχων του Φορέα,

- προβαίνει σε εισηγήσεις στο Συμβούλιο για βελτίωση, υποβάλλει στο Συμβούλιο προτάσεις πολιτικής και διενεργεί κατάλληλες αναφορές,
- χειρίζεται τα καθημερινά ζητήματα και διευθύνει, παρακινεί και προάγει το προσωπικό του Φορέα,
- μεριμνά την ετοιμασία και την υποβολή προς το Συμβούλιο του προϋπολογισμού του,
- μεριμνά για την άσκηση οποιωνδήποτε δραστηριοτήτων και την εκτέλεση οποιωνδήποτε καθηκόντων ανατίθεται σ' αυτόν από το Συμβούλιο και από τον παρόντα Νόμο, καθώς και από τους εσωτερικούς κανονισμούς του Φορέα.

Ο Φορέας στελεχώνεται επιπρόσθετα από τον Οικονομικό Διευθυντή καθώς και άλλα μέλη προσωπικού τα οποία κρίνονται αναγκαία για την εκτέλεση των καθηκόντων και εξουσιών του.

Η **προτεινόμενη στελέχωση** του Φορέα είναι:

- Γενικός Διευθυντής
- Οικονομικός Διευθυντής
- Γραμματέας
- Λειτουργός Λογιστικών Υπηρεσιών και Προμηθειών
- Λειτουργός IT, Επικοινωνίας και Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης

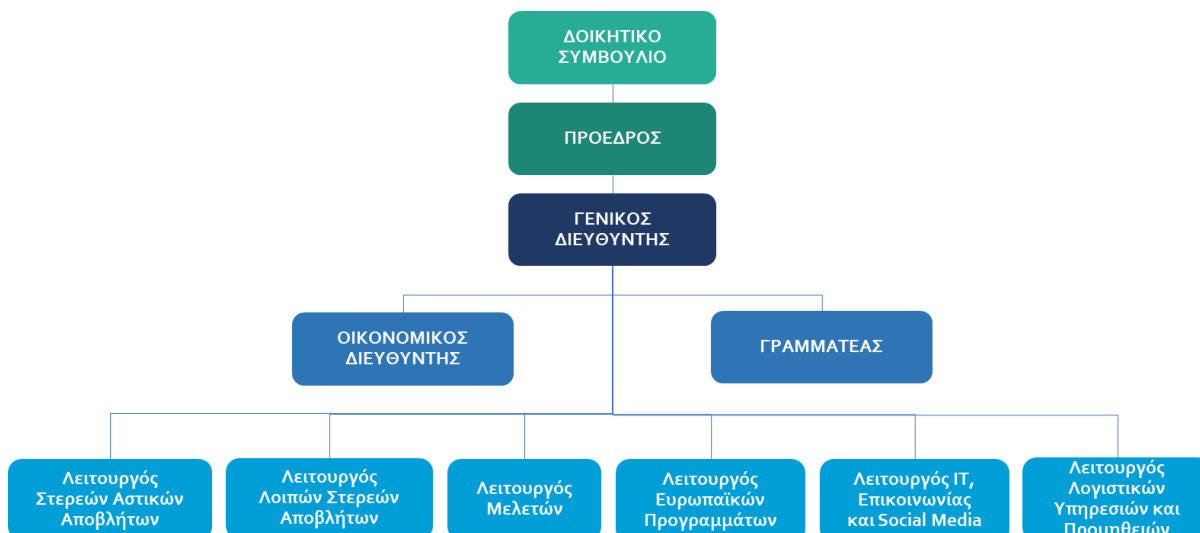
Εμπειρογνώμονες:

- Λειτουργός Στερεών Αστικών Αποβλήτων
- Λειτουργός Λοιπών Στερεών Αποβλήτων
- Λειτουργός Μελετών
- Λειτουργός Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων

Το οργανόγραμμα του Συντονιστικού Φορέα παρουσιάζεται στην πιο κάτω εικόνα (**Εικόνα 23****Εικόνα 23**).

Formatt

Εικόνα 23: Οργανόγραμμα Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων.

10.2.2 Επιτροπές και Εξειδικευμένα Σώματα Φορέα

Το Συμβούλιο δύναται να προβαίνει στη σύσταση επιτροπών και εξειδικευμένων σωμάτων για να το βοηθούν και να το συμβουλεύουν στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Σε αυτή την περίπτωση το Συμβούλιο καθορίζει τη συγκρότηση και τη λειτουργία των επιτροπών και εξειδικευμένων σωμάτων που συστήνονται, καθώς και τους όρους εντολής αυτών και το ύψος της ενδεχόμενης αποζημίωσης των μελών τους.

Η φύση των επιτροπών αυτών είναι προσωρινή και θα συστήνονται για να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένα ζητήματα ή προβλήματα. Η σύνθεση των επιτροπών θα γίνεται μέσω της επιλογής μελών με βάση την εμπειρία, την τεχνική γνώση και το ενδιαφέρον τους στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων. Οι επιτροπές μπορεί να περιλαμβάνουν εμπειρογνώμονες, εκπροσώπους του κοινού, και εκπροσώπους της κυβέρνησης με ένα αριθμό μελών ο οποίος θα κυμαίνεται γύρω στα πέντε (5) άτομα. Επιπρόσθετα θα ορίζεται Πρόεδρος ή προεδρείο το οποίο θα έχει τον συντονισμό των συναντήσεων, καθορισμό της συχνότητά τους καθώς και της διάρκειά τους. Για τη διασφάλιση της διαφάνειας θα δημοσιεύονται τα πρακτικά των συνεδριάσεων και οι αναφορές, ενώ θα επιτρέπεται η συμμετοχή του κοινού.

Πιο κάτω παρουσιάζονται οι προτεινόμενες επιτροπές:

- **Συμβουλευτική Επιτροπή Στερεών Αστικών Αποβλήτων**

Η επιτροπή αυτή μπορεί να αποτελείται από εμπειρογνώμονες σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων, περιβαλλοντικούς επιστήμονες, εκπροσώπους της βιομηχανίας και μέλη της κοινότητας. Συμβουλεύει τον φορέα διαχείρισης αποβλήτων σε θέματα που αφορούν τη μείωση των αποβλήτων, την ανακύκλωση, τις μεθόδους διάθεσης και τις στρατηγικές εκτροπής των αποβλήτων.

- **Επιτροπή Πρόληψης και Μείωσης**

Με επίκεντρο την προώθηση των προσπαθειών πρόληψης και μείωσης, η επιτροπή αυτή μπορεί να εργαστεί για την ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και μείωσης

- **Επιτροπή Επαναχρησιμοποίησης, Ανακύκλωσης και Κομποστοποίησης**

Με επίκεντρο την προώθηση των προσπαθειών ανακύκλωσης και κομποστοποίησης, η επιτροπή αυτή μπορεί να εργαστεί για την ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης, την ενθάρρυνση πρωτοβουλιών κομποστοποίησης και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προσπαθειών εντός της δικαιοδοσίας.

- **Επιτροπή Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων**

Η επιτροπή αυτή ειδικεύεται στο χειρισμό, τη μεταφορά και τη διάθεση επικίνδυνων υλικών αποβλήτων. Μπορεί να περιλαμβάνει εμπειρογνώμονες στους κανονισμούς για τα επικίνδυνα απόβλητα, την περιβαλλοντική υγεία και την ασφάλεια.

- **Επιτροπή Εποπτείας των Χώρων Υγειονομικής Ταφής, Μονάδων Επεξεργασίας και Πράσινων Σημείων**

Υπεύθυνη για την παρακολούθηση και τη ρύθμιση των χώρων υγειονομικής ταφής, μονάδων επεξεργασίας και πράσινων σημείων, η επιτροπή αυτή εισηγείται τρόπους χειρισμού και βελτίωσης.

- **Επιτροπή Μείωσης των Αποβλήτων και Εκπαίδευσης**

Με επίκεντρο την ενημέρωση και την εκπαίδευση του κοινού, η επιτροπή αυτή εργάζεται για την προώθηση της μείωσης των αποβλήτων και των υπεύθυνων πρακτικών διαχείρισης αποβλήτων στην κοινότητα. Μπορεί να οργανώνει εκπαιδευτικά προγράμματα, εκστρατείες και εκδηλώσεις για την ευαισθητοποίηση του κοινού.

- **Επιτροπή Προστασίας και Ανάκτησης Πόρων**

Η επιτροπή αυτή διερευνά ευκαιρίες για την ανάκτηση πολύτιμων πόρων από τα ρεύματα αποβλήτων, όπως η ανάκτηση ενέργειας, η ανακύκλωση υλικών ή οι τεχνολογίες μετατροπής αποβλήτων σε ενέργεια. Μπορεί να αξιολογεί τη σκοπιμότητα και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις αυτών των επιλογών ανάκτησης πόρων.

- **Κοινοτική Συμβουλευτική Επιτροπή**

Αποτελούμενο από μέλη της κοινότητας και ενδιαφερόμενους φορείς, το συμβούλιο αυτό παρέχει πληροφορίες και ανατροφοδότηση σχετικά με τις πολιτικές, τα σχέδια και τις πρωτοβουλίες

διαχείρισης αποβλήτων. Λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ του φορέα διαχείρισης αποβλήτων και της τοπικής κοινότητας.

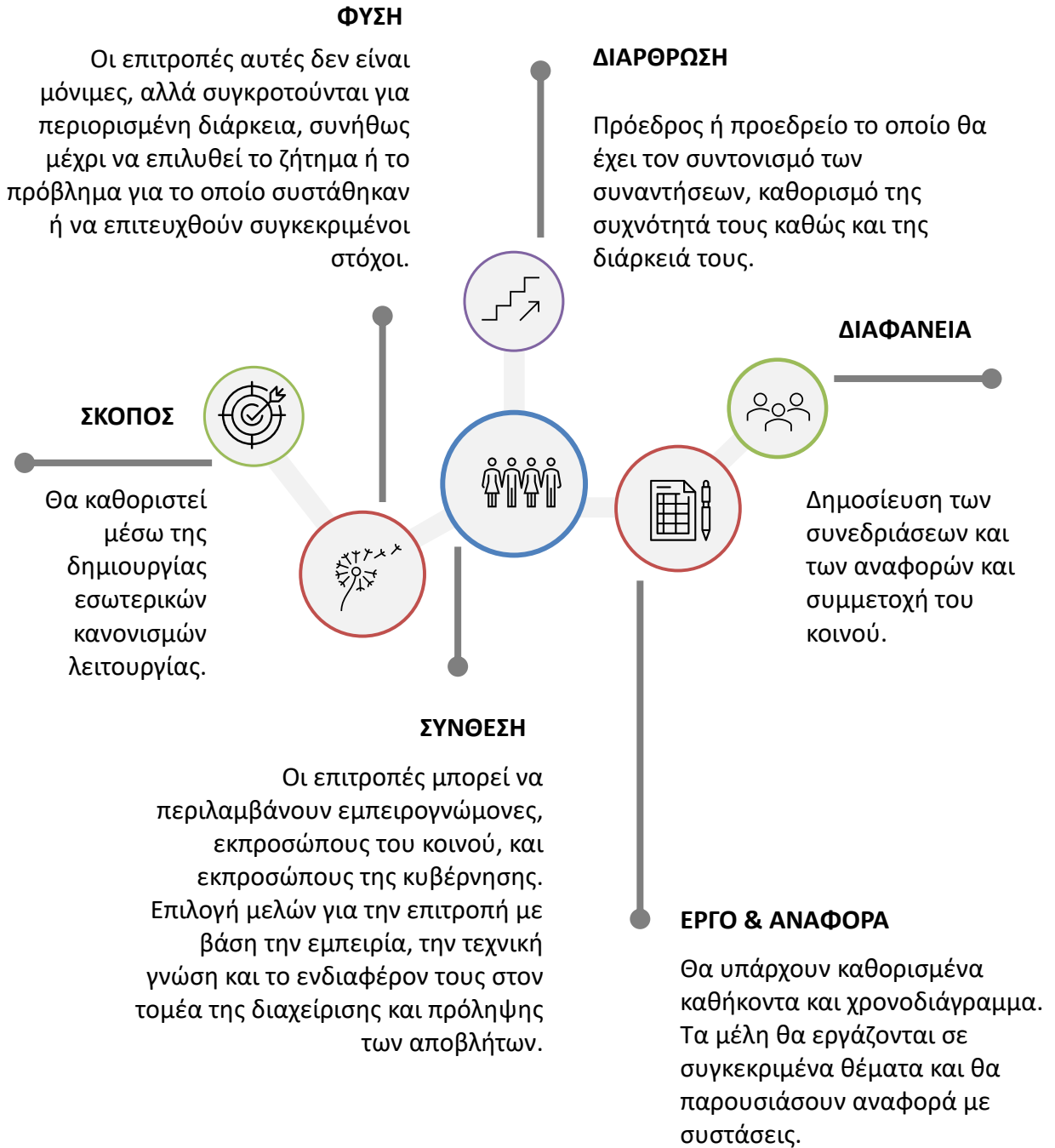
- **Επιτροπή Τεχνολογίας Αποβλήτων και Καινοτομίας**

Με επίκεντρο την αξιολόγηση αναδυόμενων τεχνολογιών και καινοτομιών στη διαχείριση αποβλήτων, η επιτροπή αυτή διερευνά τρόπους βελτίωσης της αποδοτικότητας, μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και βελτιστοποίησης των διαδικασιών διαχείρισης αποβλήτων.

Τα βασικά χαρακτηριστικά των προτεινόμενων Ad-Hoc Επιτροπών και εξειδικευμένων σωμάτων του Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων παρουσιάζονται στην **Εικόνα 24**~~Εικόνα 24~~.

Formatt

Εικόνα 24: Βασικά χαρακτηριστικά επιτροπών και εξειδικευμένων σωμάτων Φορέα.

11. Διεξαγωγή 2^{ου} Εργαστηρίου Διαβούλευσης με εμπλεκόμενους φορείς

Στόχος του δεύτερου (2^{ου}) Εργαστηρίου Διαβούλευσης ήταν η παρουσίαση των κύριων ευρημάτων, αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων από την μέχρι στιγμής υλοποίηση του Έργου. Συνάμα, μέσω διαλόγου και συζήτησης οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν, τόσο τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς τους επί του θέματος, όσο και να παραθέσουν τις εισηγήσεις τους για το όραμα, την ίδρυση και την λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα.

Όπως και στα προηγούμενα Εργαστήρια Διαβούλευσης, ο κατάλογος των ενδιαφερόμενων μερών που προσκλήθηκαν να συμμετέχουν στο εργαστήριο, περιλάμβανε, μεταξύ άλλων εκπροσώπους από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τις Αναπτυξιακές Εταιρείες, τα Περιφερειακά Συμβούλια Διαχείρισης Αποβλήτων, τα Επιμελητήρια και τη Βιομηχανία, τις Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ), τα Συλλογικά Συστήματα Διαχείρισης Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού, τα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, τα Συμβούλια Αποχετεύσεων, όπως επίσης και εκπροσώπους από Φορείς Καταναλωτών και Μη – Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς.

Το δεύτερο (2^ο) Εργαστήριο Διαβούλευσης πραγματοποιήθηκε στις 05 Σεπτεμβρίου 2023, στο Εκπαιδευτικό και Πολιτιστικό Κέντρο ΕΤΕΚ, στην Επαρχία Λευκωσίας. Το εργαστήριο είχε διάρκεια τρεις ώρες, με ώρα έναρξης στις 09:30 π.μ. και ώρα λήξης στις 12:30 μ.μ.

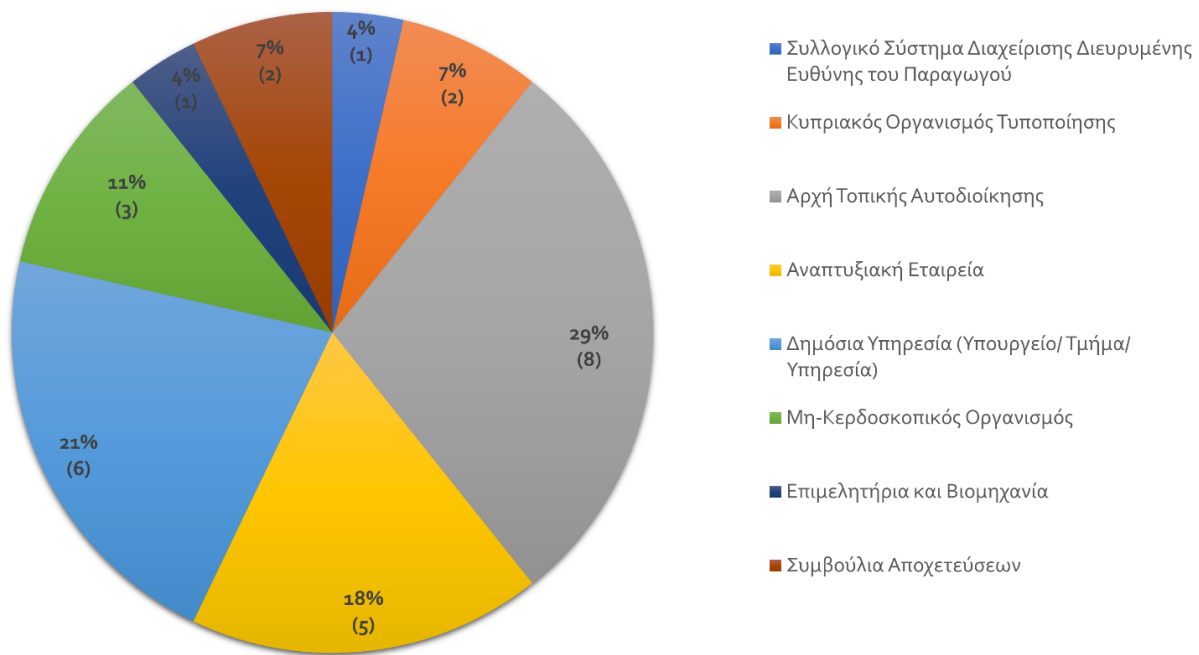
Οι εμπλεκόμενοι φορείς ενημερώθηκαν για τη διεξαγωγή του 2^{ου} Εργαστηρίου Διαβούλευσης, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η πρόσκληση στάλθηκε συνολικά σε 180 άτομα, ενώ παράλληλα στάλθηκε και σε αρμόδια άτομα της Ένωσης Δήμων Κύπρου και Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου για την περαιτέρω προώθησή της στους Δήμους και στις Κοινότητες της Κύπρου. Στο Εργαστήριο συμμετείχαν συνολικά είκοσι-οκτώ (28) άτομα με ποσοστό ανταπόκρισης ίσο με 15,5% (αφού στάλθηκαν περίπου 180 ηλεκτρονικές προσκλήσεις).

Αναλυτικότερα, στο 2^ο Εργαστήριο Διαβούλευσης παρευρέθηκαν συμμετέχοντες από ένα ευρύ φάσμα οργανισμών. Η πολυμορφία των εμπλεκόμενων μερών, διασφάλισε την ενημέρωση ενός μεγάλου αριθμού μελών για τη μέχρι στιγμής πρόοδο του Έργου, ενώ ταυτόχρονα επέτρεψε την συλλογή διαφορετικών προβληματισμών, ανησυχιών, απόψεων, εισηγήσεων, προοπτικών και προκλήσεων για την ίδρυση και λειτουργία του συντονιστικού αυτού σώματος. Συμμετείχαν εκπρόσωποι Κυβερνητικών Τμημάτων/ Υπηρεσιών, της Διεύθυνσης Ελέγχου, της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης, των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου και Δήμοι και Κοινότητες), των Συμβουλίων Αποχετεύσεων, Μη-Κερδοσκοπικών / Μη-Κυβερνητικών Οργανισμών

σχετικών με το θέμα, καθώς και των Αναπτυξιακών Εταιρειών Κύπρου. Καταλυτική ήταν επίσης και η παρουσία της Επιτρόπου Περιβάλλοντος.

Στην ~~Εικόνα 25~~ **Εικόνα 25** δίνεται ένα γράφημα πίτας με τις κατηγορίες οργανισμών που εκπροσώπησαν οι συμμετέχοντες στο 2^ο Εργαστήριο Διαβούλευσης, όπως επίσης και το αντίστοιχο ποσοστό εκπροσώπησης. Όπως φαίνεται στην εικόνα, σε μεγαλύτερο ποσοστό εκπροσωπήθηκαν οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (29%, 8 άτομα), ακολουθούμενες από τη Δημόσια Υπηρεσία (21%, 6 άτομα) και τις Αναπτυξιακές Εταιρείες (18%, 5 άτομα). Χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής είχαν τα Συλλογικά Συστήματα Διαχείρισης Αποβλήτων (4%), με μόνο ένα συλλογικό σύστημα να λαμβάνει μέρος στο εργαστήριο (ΟΑΚ). Τα Συμβούλια Αποχετεύσεων και ο Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης παρευρέθηκαν στο 2^ο Εργαστήριο Διαβούλευσης με ποσοστό συμμετοχής ίσο με 7% (2 άτομα από τον κάθε οργανισμό), τα Επιμελητήρια και η Βιομηχανία με ποσοστό συμμετοχής ίσο με 4% (1 άτομο), ενώ οι Μη-Κερδοσκοπικοί Οργανισμοί με ποσοστό συμμετοχής ίσο με 11% (3 άτομα).

Εικόνα 25: Ποσοστό συμμετεχόντων στο 2^ο Εργαστήριο Διαβούλευσης ανά κατηγορία οργανισμών. Ο αριθμός των ατόμων που συμμετείχαν στο Εργαστήριο Διαβούλευσης είναι σε παρένθεση.

11.1 Σκοπός του 2^{ου} Εργαστηρίου Διαβούλευσης

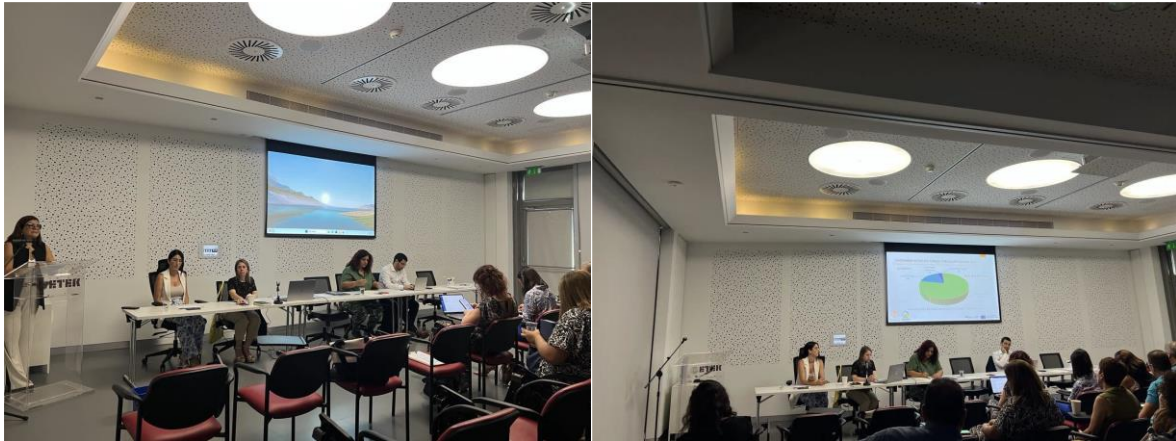
Σκοπός του 2^{ου} Εργαστηρίου Διαβούλευσης ήταν η πληροφόρηση των εμπλεκόμενων μερών για την μέχρι στιγμής πρόοδο του Έργου, για τα κύρια ευρήματα, τις κύριες διαπιστώσεις που σημειώθηκαν, καθώς και η παροχή ενημέρωσης για την επερχόμενη πορεία του Έργου, όπως επίσης και τα βασικά στοιχεία του προτεινόμενου νομοσχεδίου.

Με τη διεξαγωγή του 2^{ου} Εργαστηρίου Διαβούλευσης επιτεύχθηκε ολοκληρωμένη ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων τόσο για την πρόοδο του Έργου, όσο και για τα επόμενα βήματα. Συνάμα, μέσω του διαλόγου, εισακούστηκαν τόσο οι προβληματισμοί, όσο και οι εισηγήσεις των εμπλεκόμενων μερών, σχετικά με την ίδρυση και τη λειτουργία του συντονιστικού αυτού σώματος.

Πιο κάτω, παρουσιάζονται στιγμιότυπα από το 2ο Εργαστήριο Διαβούλευσης ([Εικόνα 26](#)~~Εικόνα 26~~).

Formatt

Εικόνα 26: Στιγμιότυπα από το 2^ο Εργαστήριο Διαβούλευσης με Εμπλεκόμενους Φορείς

12. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μία από τις κύριες προκλήσεις που καλείται ν' αντιμετωπίσει η Κύπρος είναι η ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων. Για την επίτευξη των στόχων που τίθενται στην Οδηγία Πλαίσιο για τα Απόβλητα, απαιτούνται σημαντικές βελτιώσεις για να ευθυγραμμιστεί η διαχείριση των αποβλήτων στην Κύπρο με την ενωσιακή ιεράρχηση των αποβλήτων. Γι' αυτόν τον λόγο, η Κύπρος πρόσφατα θέσπισε μέτρα για ν' αντιστραφεί η κατάσταση και να επιτευχθούν οι τρεις βασικοί στόχοι που αφορούν την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων (55% για το 2025, 60% για το 2030 και 65% για το 2035), την ανακύκλωση των απορριμμάτων συσκευασίας (65% για το 2025) και την μείωση της υγειονομικής ταφής (στο 10%) των αποβλήτων για το 2035. Ωστόσο, αυτό δεν έχει ακόμη οδηγήσει σε μετρήσιμα αποτελέσματα και οι προσπάθειες πρέπει να εντατικοποιηθούν σημαντικά ούτως ώστε όχι μόνο να επιτευχθούν όλοι οι στόχοι που έχουν τεθεί για το 2025, αλλά και να προετοιμαστεί κατάλληλα το έδαφος για την εκπλήρωση των στόχων για τα επόμενα έτη.

Αρωγός στην προσπάθεια αυτή πρέπει να είναι ο αποτελεσματικός συντονισμός μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης (Τμήμα Περιβάλλοντος) και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι και Κοινότητες) καθώς, από τη μία ο πρώτος φέρει την ευθύνη για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή της πολιτικής διαχείρισης αποβλήτων και από την άλλη, οι τελευταίοι θεωρούνται οι «ιδιοκτήτες» και άρα οι διαχειριστές των αστικών αποβλήτων. Ως εκ τούτου, η ίδρυση και λειτουργία ενός οργανισμού ο οποίος θα λειτουργεί ως σύνδεσμος μεταξύ της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Τοπικών Αρχών, θα διευκολύνει την εφαρμογή της πολιτικής στη διαχείριση των στερεών δημοτικών αποβλήτων, τόσο με προσέγγιση από πάνω προς τα κάτω, όσο και αντίστροφα, κρίνεται επιτακτικής ανάγκης.

Η παρούσα έκθεση Παραδοτέου αποτελεί μέρος μίας διεξοδικής μελέτης που ετοιμάστηκε από εμπειρογνώμονες, η οποία περιλάμβανε μεταξύ άλλων την αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης στη διαχείριση αποβλήτων στην Κύπρο, τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων με εμπλεκόμενους φορείς στη διαχείριση αποβλήτων, τη μελέτη και αξιολόγηση παραδειγμάτων βέλτιστων πρακτικών από άλλες χώρες και ιδιαίτερα από κράτη μέλη της ΕΕ, με απώτερο σκοπό τον εντοπισμό επιθυμητών στοιχείων και κατάλληλων χαρακτηριστικών και την εξέταση υιοθέτησής τους στην περίπτωση της Κύπρου, ούτως ώστε να καθοριστεί μια αποτελεσματική και νομικά σαφής δομή.

Σύμφωνα με την παρούσα έκθεση η δομή αυτή προτείνεται να έχει νομική υπόσταση και να φέρει την επωνυμία *“Ενιαίος Φορέας Πρόληψης και Διαχείρισης Αποβλήτων”* και να διοικείται από διοικητικό συμβούλιο, με κατάλληλα καταρτισμένο επιστημονικό προσωπικό και τη σύσταση Ad-Hoc

Επιτροπών και εξειδικευμένων σωμάτων, προσωρινής φύσης, για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων ή ζητημάτων.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη της τοπικής αυτοδιοίκησης να εντείνει τις προσπάθειές της για αλλαγή του τρόπου με τον οποίο διαχειρίζονται τα δημοτικά απόβλητα σήμερα, ο οργανισμός αυτός προτείνεται να παρέχει επίσης έναν μηχανισμό που θα αναβαθμίσει τη διαχείριση των αποβλήτων προς την πρόληψη και τη χωριστή συλλογή, συμβάλλοντας έτσι στη συμμόρφωση με τις οδηγίες της ΕΕ για τη διαχείριση αποβλήτων, καθώς και στην προώθηση της κυκλικής οικονομίας. Επιπρόσθετα, ο μηχανισμός αυτός θα είναι ευέλικτος και ταυτόχρονα αποτελεσματικός στην τεχνική υποστήριξη των Τοπικών Αρχών για την υλοποίηση των υποχρεώσεων διαχείρισης αποβλήτων και ταυτόχρονα θα δημιουργήσει τεχνογνωσία στον τομέα αυτό και κατά συνέπεια θα υποστηρίξει τις τοπικές αρχές με αποτελεσματικό τρόπο αξιοποιώντας και προωθώντας ευκαιρίες χρηματοδότησης και συνεργασία στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων.

Μετά τον καθορισμό μιας τέτοιας δομής, θα τεθούν σε εφαρμογή οι απαραίτητες διαδικασίες για την ετοιμασία και οριστικοποίηση της απαραίτητης νομοθεσίας για τη σύστασή της. Με την έγκριση του Νομοθετικού του Πλαισίου, θα ξεκινήσουν οι διαδικασίες για την εύρεση των απαραίτητων υποδομών, γραφειακού εξοπλισμού και τις προσλήψεις προσωπικού. Όλες οι πιο πάνω ενέργειες θα συντονίζονται από το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Ο *Ενιαίος Φορέας Πρόληψης και Διαχείρισης Αποβλήτων* απαιτεί την αποδοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών και την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας μεταξύ τους, προκειμένου να καταστεί ικανός να εκπληρώσει το όραμα του και τον σκοπό ίδρυσής του. Απαραίτητη επίσης, είναι η δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης τόσο με την Κεντρική Κυβέρνηση, όσο και με τις Τοπικές Αρχές, με απώτερο στόχο την εξάλειψη του χάσματος μεταξύ των δύο αυτών μερών και την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί, στη βάση της ιεράρχησης στη διαχείριση των αποβλήτων και σύμφωνα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

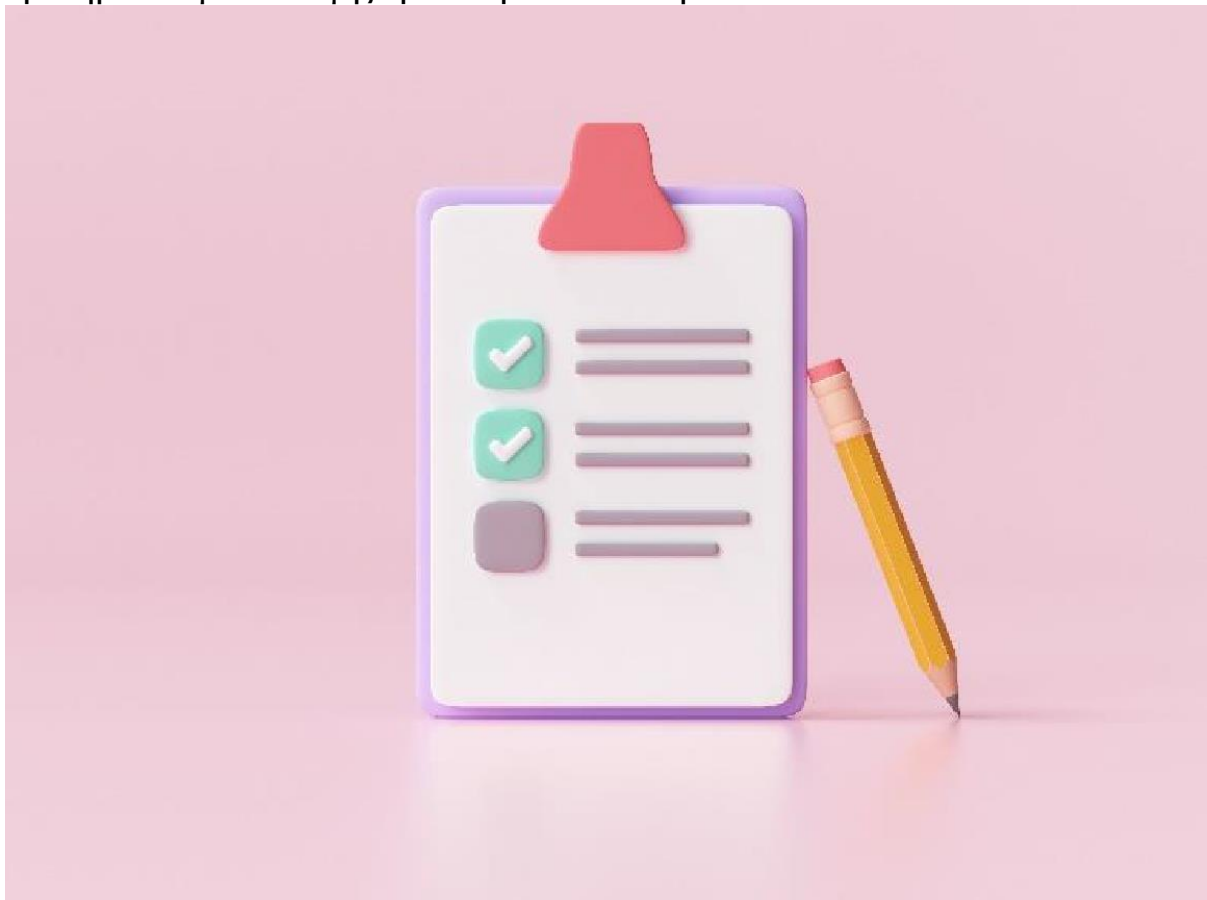
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Ερωτηματολόγιο για τη συλλογή απόψεων των εμπλεκόμενων μερών

Τμήμα Περιβάλλοντος

~~Αγορά υπηρεσιών για εκπόνηση Μελέτης Σύστασης
Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ
Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης~~

Ερωτηματολόγιο συλλογής προκαταρκτικών απόψεων

25 Απριλίου 2023

Συλλογή προκαταρκτικών απόψεων με στόχο την υλοποίηση της Μελέτης Σύστασης Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Για τη διασφάλιση της υλοποίησης των Εθνικών Πολιτικών για τη διαχείριση των αποβλήτων, διαφαίνεται πως προϋπόθεση είναι η σύσταση ενός λειτουργικού, βιώσιμου και αποτελεσματικού θεσμικού φορέα για τη διαχείριση των αποβλήτων.

Η δημιουργία ενός Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων για συντονισμό μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο οποίος θα στηρίζει τις Τοπικές Αρχές με την εφαρμογή δράσεων στα πλαίσια της ιεράρχησης στη διαχείριση των αποβλήτων, είναι αρμοδιότητα του Τμήματος Περιβάλλοντος και έχει ενταχθεί στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου. Η δημιουργία του Φορέα έχει χρονοδιάγραμμα υλοποίησης 2021-2026.

Πιο συγκεκριμένα ο ρόλος του Συντονιστικού Φορέα είναι να συμβάλει:

- Στην προώθηση και στο συντονισμό δραστηριοτήτων που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων, στηρίζοντας κυρίως τις Τοπικές Αρχές.
- Στην παροχή Συμβουλευτικής και Τεχνικής υποστήριξης στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Στη συμμετοχή σε ερευνητικά και πιλοτικά προγράμματα και εκστρατείες ενημέρωσης σχετικά με θέματα πρόληψης και χωριστής συλλογής αποβλήτων.
- Στη ρύθμιση θεμάτων που άπτονται της ευθύνης παραγωγού και λειτουργίας των συστημάτων σε σχέση με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο Συντονιστικός Φορέας θα έχει διοικητική δομή, η οποία δύναται να στηρίζει αποτελεσματικά, τόσο οικονομικά, όσο και τεχνικά την Τοπική Αυτοδιοίκηση για να αναβαθμίσει με αποτελεσματικό τρόπο τη διαχείριση αποβλήτων.

Το ερωτηματολόγιο ετοιμάστηκε στα πλαίσια υλοποίησης του έργου «Αγορά υπηρεσιών για εκπόνηση Μελέτης Σύστασης Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης», μετά από Συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ του Τμήματος Περιβάλλοντος και των Συμβούλων.

Στόχος Ερωτηματολογίου

Στόχος του ερωτηματολογίου είναι η συλλογή προκαταρκτικών απόψεων των ενδιαφερόμενων και εμπλεκόμενων φορέων για παράγοντες που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων και τον εντοπισμό δράσεων, καλών πρακτικών, καθώς και το πως ένας τέτοιος φορέας θα εξυπηρετήσει τους σκοπούς του και παράλληλα να είναι βιώσιμος και λειτουργικός.

Τα δεδομένα που θα συλλεχθούν από τα ερωτηματολόγια, θα αποτελέσουν τις κατευθυντήριες γραμμές κατά την εκπόνηση της Μελέτης Σύστασης του Φορέα και θα αξιοποιηθούν κατά τη διεξαγωγή των εργαστηρίων διαβούλευσης με τα εμπλεκόμενα μέρη, ούτως ώστε να επιτευχθούν παραγωγικές και δημιουργικές συζητήσεις για την ανάπτυξη θετικών λύσεων.

Η συμμετοχή σας είναι σημαντική

Παρόλο που η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι εθελοντική και διαρκεί περίπου είκοσι έως τριάντα λεπτά (20-30'), η αφιέρωση λίγου από τον χρόνο σας, για τη συμπλήρωση του παρόντος ερωτηματολογίου, θεωρείται ιδιαίτερως σημαντική. Η **γνώμη σας μετρά** και θα επιτρέψει στη βελτίωση της εφαρμογής αποτελεσματικών λύσεων για τη διαχείριση των αποβλήτων, μέσω της Σύστασης ενός Συντονιστικού Φορέα μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Κατά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα σας ζητηθούν ορισμένα προσωπικά στοιχεία. Οι πληροφορίες αυτές θα διατηρηθούν μέχρι την ολοκλήρωση της συγκεκριμένης σύμβασης και έπειτα θα καταστραφούν. Με την υποβολή του παρόντος ερωτηματολογίου δίνεται στον Ανάδοχο Οικονομικό Φορέα (ideopsis Ltd) και στην Αρμόδια Αρχή (Τμήμα Περιβάλλοντος) το δικαίωμα για χρήση και αποθήκευση των πληροφοριών που παρέχετε.

Σας ευχαριστούμε για το χρόνο σας!

ΜΕΡΟΣ Α | ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A1. Σε ποια από τις πιο κάτω κατηγορίες ανήκει ο οργανισμός σας;

- Δημόσια Υπηρεσία (Υπουργείο/Τμήμα /Υπηρεσία)
- Αρχή Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Αναπτυξιακή Εταιρεία
- Περιφερειακό Συμβούλιο Διαχείρισης
- Επιμελητήρια και Βιομηχανία
- Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων
- Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού
- Συμβούλιο Αποχετεύσεων
- Φορέας Καταναλωτών
- Ακαδημαϊκό Ίδρυμα
- Μη-Κυβερνητικός Οργανισμός

A2. Επωνυμία Εμπλεκόμενου Φορέα

A3. Όνομα ατόμου που συμμετέχει στη συνέντευξη/ συμπλήρωση του ερωτηματολογίου

A4. Θέση εκπροσώπου στον οργανισμό / εταιρεία που συμμετέχει στην συνέντευξη / συμπλήρωση του ερωτηματολογίου

A5. Τηλέφωνο Επικοινωνίας

A6. Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο

ΜΕΡΟΣ Β | Ερωτήσεις βαθμονόμησης απόψεων

Β1. Είναι επαρκής η ενημέρωση που λαμβάνετε από την Κεντρική Κυβέρνηση για θέματα που αφορούν την παραγωγή, τη διάθεση και τη διαχείριση αποβλήτων (ο-Καθόλου, 4-Πολύ επαρκής);

Καθόλου 0	Ελλιπής 1	Μέτρια 2	Ικανοποιητική 3	Πολύ επαρκής 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

Β2. Πιστεύετε ότι τα χρήματα που διατίθενται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό είναι αρκετά για την κάλυψη αποτελεσματικών δράσεων που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων (ο-Καθόλου, 4-Πολύ ικανοποιητικά);

Καθόλου 0	Λίγο 1	Μέτρια 2	Αρκετά 3	Πολύ ικανοποιητικά 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

Β3. Πιστεύετε πως οι Τοπικές Αρχές έχουν εύκολη πρόσβαση σε Ευρωπαϊκά / Εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης που να σχετίζονται τη διαχείριση αποβλήτων (ο-Καθόλου, 4-Πολύ καλή πρόσβαση);

Καθόλου 0	Λίγο 1	Μέτρια 2	Αρκετά 3	Πολύ καλή πρόσβαση 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

Β4. Θεωρείτε ότι οι υπάρχουσες υποδομές / εγκαταστάσεις ή/και η λειτουργία των συλλογικών συστημάτων είναι ικανοποιητικές για επίτευξη λειτουργικής / αποτελεσματικής διαχείρισης αποβλήτων (ο-Καθόλου, 4-Πολύ ικανοποιητικές);

Καθόλου 0	Λίγο 1	Μέτρια 2	Αρκετά 3	Πολύ ικανοποιητικές 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

B5. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε το προσωπικό που απασχολείται με τη διαχείριση αποβλήτων στον οργανισμό σας, έχει την απαιτούμενη κατάρτιση και γνώσεις (ο-Καθόλου, 4-Πολύ);

Καθόλου 0	Λίγο 1	Μέτρια 2	Αρκετά 3	Πολύ 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

B6. Θεωρείτε ότι υπάρχει αποτελεσματικός συντονισμός μεταξύ των διαφόρων Τμημάτων του οργανισμού σας ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων (ο-Καθόλου, 4-Πολύ καλός συντονισμός);

Καθόλου 0	Λίγο 1	Μέτρια 2	Αρκετά 3	Πολύ 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

B7. Η διαβούλευση που γίνεται κατά την ετοιμασία εθνικών κανονισμών για τα θέματα διαχείρισης αποβλήτων, σας ικανοποιεί (ο-Καθόλου, 4-Πολύ);

Καθόλου 0	Λίγο 1	Μέτρια 2	Αρκετά 3	Πολύ 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

B8. Πιστεύετε πως οι εθνικοί κανονισμοί που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων είναι εύκολα προσβάσιμοι και κατανοητοί σε όλους τους ενδιαφερόμενους (ο-Καθόλου, 4-Πολύ);

Καθόλου 0	Λίγο 1	Μέτρια 2	Αρκετά 3	Πολύ 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

Β9. Πιστεύετε ότι μια συντονισμένη δράση μεταξύ της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Τοπικών Αρχών (Πολύ-Επίπεδη Διακυβέρνηση, Multi-level Governance) θα μπορούσε να συνεισφέρει σε μια πιο αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων (ο-Διαφωνώ απόλυτα, 4-Συμφωνώ Απόλυτα);

Διαφωνώ Απόλυτα 0	Διαφωνώ 1	Είμαι ουδέτερος / Ούτε Διαφωνώ, Ούτε Συμφωνώ 2	Συμφωνώ 3	Συμφωνώ Απόλυτα 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

Β10. Έχετε ενημερωθεί για την πρόθεση σύστασης και τη δράση ενός Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων (ο-Καθόλου, 4-Πολύ);

Καθόλου 0	Λίγο 1	Μέτρια 2	Αρκετά 3	Πολύ 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

Β11. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι το παρόν σύστημα διαχείρισης αποβλήτων είναι αποτελεσματικό (ο-Καθόλου, 4-Πολύ αποτελεσματικό);

Καθόλου 0	Λίγο 1	Μέτρια 2	Αρκετά 3	Πολύ 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

Β12. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι το παρόν σύστημα διαχείρισης αποβλήτων εφαρμόζεται αποτελεσματικά, όπως προβλέπεται από το Νομοθετικό Πλαίσιο (ο-Καθόλου, 4-Πολύ αποτελεσματικά);

Καθόλου 0	Λίγο 1	Μέτρια 2	Αρκετά 3	Πολύ 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

Β13. Θεωρείτε ότι η εποπτεία αναφορικά με την υλοποίηση των νομοθεσιών που πλαισιώνουν τη διαχείριση αποβλήτων γίνεται σε ικανοποιητικό βαθμό (ο-Καθόλου, 4-Πολύ ικανοποιητικά);

Καθόλου 0	Λίγο 1	Μέτρια 2	Αρκετά 3	Πολύ ικανοποιητικά 4	Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

ΜΕΡΟΣ Γ | Ερωτήσεις αποτύπωσης γνώμης

Γ1. Ποιες είναι οι κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει αυτή τη στιγμή η διαχείριση των Αποβλήτων και πως αυτές θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν;

Γ2. Με ποιους τρόπους πιστεύετε η διαβούλευση κατά την ετοιμασία εθνικών κανονισμών που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων, θα μπορούσε να γίνει πιο αποδοτική και ωφέλιμη προς όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς;

Γ3. Θεωρείτε πως η δημιουργία ενός Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων, ο οποίος θα διασφαλίζει το συντονισμό της Κεντρικής Κυβέρνησης με τις Τοπικές Αρχές αυτοδιοίκησης θα διευκολύνει το έργο του οργανισμού σας;

Γ4. Ποια θεσμική μορφή (π.χ. οργανισμός δημοσίου δικαίου, δημόσια εταιρεία κλπ) κατά τη γνώμη σας θα είναι η πιο λειτουργική για την βιώσιμη και αποτελεσματική λειτουργία του Συντονιστικού Φορέα;

Γ5. Ποια κατά τη γνώμη σας θα μπορούσε να ήταν η διοικητική σύσταση ενός Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων, ο οποίος θα διασφάλιζε την άμεση συνεργασία μεταξύ της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Τοπικών Αρχών Αυτοδιοίκησης (π.χ. σύνθεση διοικητικού συμβουλίου κλπ);

Γ6. Ποια θεωρείτε είναι τα κύρια λειτουργικά εμπόδια που τυχόν να αντιμετωπίσει ο Συντονιστικός Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων;

Γ7. Ποιες κατά τη γνώμη σας είναι οι καταλληλότερες μορφές αποτελεσματικής επικοινωνίας που θα πρέπει να υιοθετηθούν από τον Συντονιστικό Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων;

Γ8. Ποιες πιστεύετε πως πρέπει να είναι οι μορφές συνεργασίας του Συντονιστικού Φορέα και των υπόλοιπων ενδιαφερόμενων μερών (π.χ. θεσμοθέτηση λειτουργίας Ad hoc Επιτροπών);

Γ9. Πως κατά τη γνώμη σας θα μπορούσε ένας Συντονιστικός Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων να απλοποιήσει και να βελτιστοποιήσει τις διαδικασίες διαχείριση αποβλήτων;

Γ10. Από που πιστεύετε θα μπορούσαν να προέρχονται οι οικονομικοί πόροι του Συντονιστικού Φορέα;

Γ11. Ποια θα πρέπει να είναι η στελέχωση του Συντονιστικού Φορέα; Πιστεύετε πως τα στελέχη θα πρέπει να κατέχουν ειδικά προσόντα;

Γ12. Πιστεύετε πως υπάρχει στην Κύπρο κάποιος άλλος οργανισμός που θα μπορούσε να μετεξελιχθεί λειτουργικά και βιώσιμα σε Συντονιστικό Φορέα;

Γ13. Γνωρίζετε για άλλες καλές πρακτικές παρόμοιων Συντονιστικών Φορέων Διαχείρισης Αποβλήτων, που εφαρμόζονται από άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Ποια τα χαρακτηριστικά τους και που εφαρμόστηκαν;

Σας ευχαριστούμε για τη συνεργασία!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Κατάλογος παραληπτών/εμπλεκόμενων φορέων του Ερωτηματολογίου

Συμμετέχοντες / Εμπλεκόμενοι Φορείς	
Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	Τμήμα Περιβάλλοντος
	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
	Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (ΤΑΘΕ)
	Τμήμα Γεωργίας
	Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών
Υπουργείο Οικονομικών	Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης (ΓΔΑ)
	Δ/ση Οικονομικής Διαχείρισης Κεντρικής Κυβέρνησης, ΥΠΟΙΚ
	Δ/ση Οικονομικής Πολιτικής, Ευρωπαϊκών και Διεθνών Θεμάτων, ΥΠΟΙΚ
	Δ/ση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου, ΥΠΟΙΚ
Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης	Ένωση Δήμων Κύπρου (ΕΔΚ)
	-Σε όλους τους Δήμους μέσω της ΕΔΚ
	Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου (ΕΚΚ)
	-Σε όλα τα συμπλέγματα Κοινοτήτων μέσω της ΕΚΚ
Γραφείο Επιτρόπου Περιβάλλοντος	Γραφείο Επιτρόπου Περιβάλλοντος
Περιφερειακά Συμβούλια Διαχείρισης Αποβλήτων	Περιφερειακά Συμβούλια Διαχείρισης Αποβλήτων - Πάφου
	Περιφερειακά Συμβούλια Διαχείρισης Αποβλήτων - Λάρνακας - Αμμοχώστου
	Περιφερειακά Συμβούλια Διαχείρισης Αποβλήτων - Λευκωσίας
	Περιφερειακά Συμβούλια Διαχείρισης Αποβλήτων - Λεμεσού
Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ)	Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ) - Κόσσιη
	Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ) - Λευκωσία
	Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ) - Πεντάκωμο
	ΧΥΤΑ Πάφου
Συμβούλια Αποχετεύσεων	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας
	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας
	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας
	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου

Συμμετέχοντες / Εμπλεκόμενοι Φορείς	
	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου
	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας
Αναπτυξιακές Εταιρείες	Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχίας Λεμεσού
	Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχιών Λάρνακας - Αμμοχώστου
	Αναπτυξιακή Εταιρεία Κοινοτήτων Περιοχής Τροόδου
	Αναπτυξιακή Εταιρεία Πάφου Αφροδίτη
	Αναπτυξιακή Εταιρεία Λευκωσίας
Συλλογικά Συστήματα Διαχείρισης Διευρυμένης Ευθύνης Παραγωγού	WEEE
	ΑΦΗΣ Κύπρου
	Green Dot - ΔΙΧΑ
	Οργανισμός Ανακύκλωσης Κύπρου (ΟΑΚ)
Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας	Υπηρεσία Ενέργειας
	Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας
Υπουργείο Υγείας	Υγειονομικές Υπηρεσίες
Επιμελητήρια και Βιομηχανία	Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ)
	Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ)
	Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ)
	Παγκύπρια Οργάνωση Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών (ΠΟΒΕΚ)
	Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου (ΣΤΕΚ)
	Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων (ΠΑΣΥΞΕ)
ΜΚΟ	Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ)
	Let's Make Cyprus Green
	Zero Waste Cyprus
	Together Cyprus (Let's Do It Cyprus)
	Cyprus Sustainable Tourism Initiative (CSTI)
	ΑΚΤΗ Κέντρο Μελετών και Έρευνας
	κυκΛΟΙΚΟδρόμιο
	ΣΥΜΕΡΑ
	Φίλοι της Γης Κύπρου (Friends of Earth Cyprus)

Συμμετέχοντες / Εμπλεκόμενοι Φορείς	
	Terra Cypria
Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Άλλοι	Κυπριακός Οργανισμός Υποποίησης / Cyprus Organization for Standardization (CYS)
Ακαδημαϊκά Ιδρύματα	Πανεπιστήμιο Κύπρου
	Ωκεανογραφικό Κέντρο
	ΤΕΠΑΚ
	Πανεπιστήμιο Frederick
	Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
	Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
	Πανεπιστήμιο Νεάπολης
	University of Central Lancashire - Cyprus
	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου - Διαχείριση και προστασία Περιβαλλοντος
The Cyprus Institute (Λευκωσία)	
Φορείς Καταναλωτών	Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών
	Παγκύπρια Ένωση Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Επεξεργασία των απαντήσεων στις ερωτήσεις βαθμονόμησης απόψεων του Μέρους Β του ερωτηματολογίου

Η ανάλυση των απαντήσεων του Μέρους Β του ερωτηματολογίου, έγινε ανά κατηγορία οργανισμού/ εμπλεκόμενου μέρους στην οποία ανήκε ο συμμετέχοντας. Στις πιο κάτω γραφικές παραστάσεις, παρουσιάζεται η κάθε ερώτηση και η ανταπόκριση των συμμετεχόντων ανά κατηγορία. Η κάθε κατηγορία απεικονίζεται με διαφορετικό χρώμα στη γραφική, ενώ, η βαθμολογία που συγκεντρώθηκε από κάθε κατηγορία παρουσιάζεται με τον αριθμό των συνολικών απαντήσεων ανά επιλογή.

Για την ανάλυση της ανταπόκρισης και των απαντήσεων των εμπλεκόμενων φορέων στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου, παρουσιάζονται δύο (2) γραφικές παραστάσεις για κάθε ερώτηση.

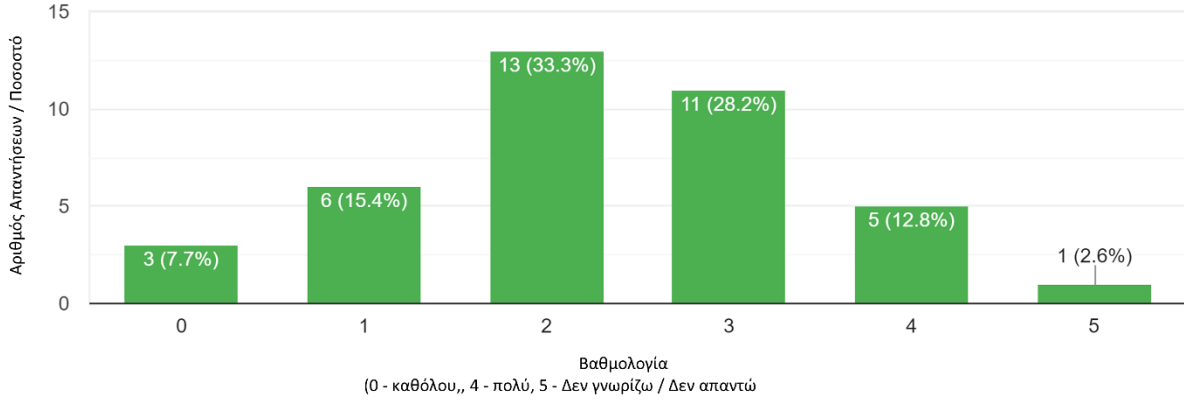
Στο πρώτο γράφημα παρουσιάζεται η ολική ανταπόκριση των εμπλεκόμενων φορέων και το ποσοστό που προκύπτει για κάθε απάντηση, με σκοπό την λήψη μιας πιο σφαιρικής εικόνας σχετικά με το που τοποθετούνται οι εμπλεκόμενοι φορείς στην κάθε περίπτωση / ερώτηση.

Το δεύτερο γράφημα, αφορά μια πιο εκτενή ανάλυση του πρώτου, κατά το οποίο οι απαντήσεις αναλύονται περεταίρω σημειώνοντας τη φύση του κάθε εμπλεκόμενου φορέα σε κάθε απάντηση, επιδιώκοντας το συσχετισμό της κάθε απάντησης με το είδος του οργανισμού, με σκοπό των εντοπισμό των φορέων που αντιμετωπίζουν περισσότερες προκλήσεις στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων.

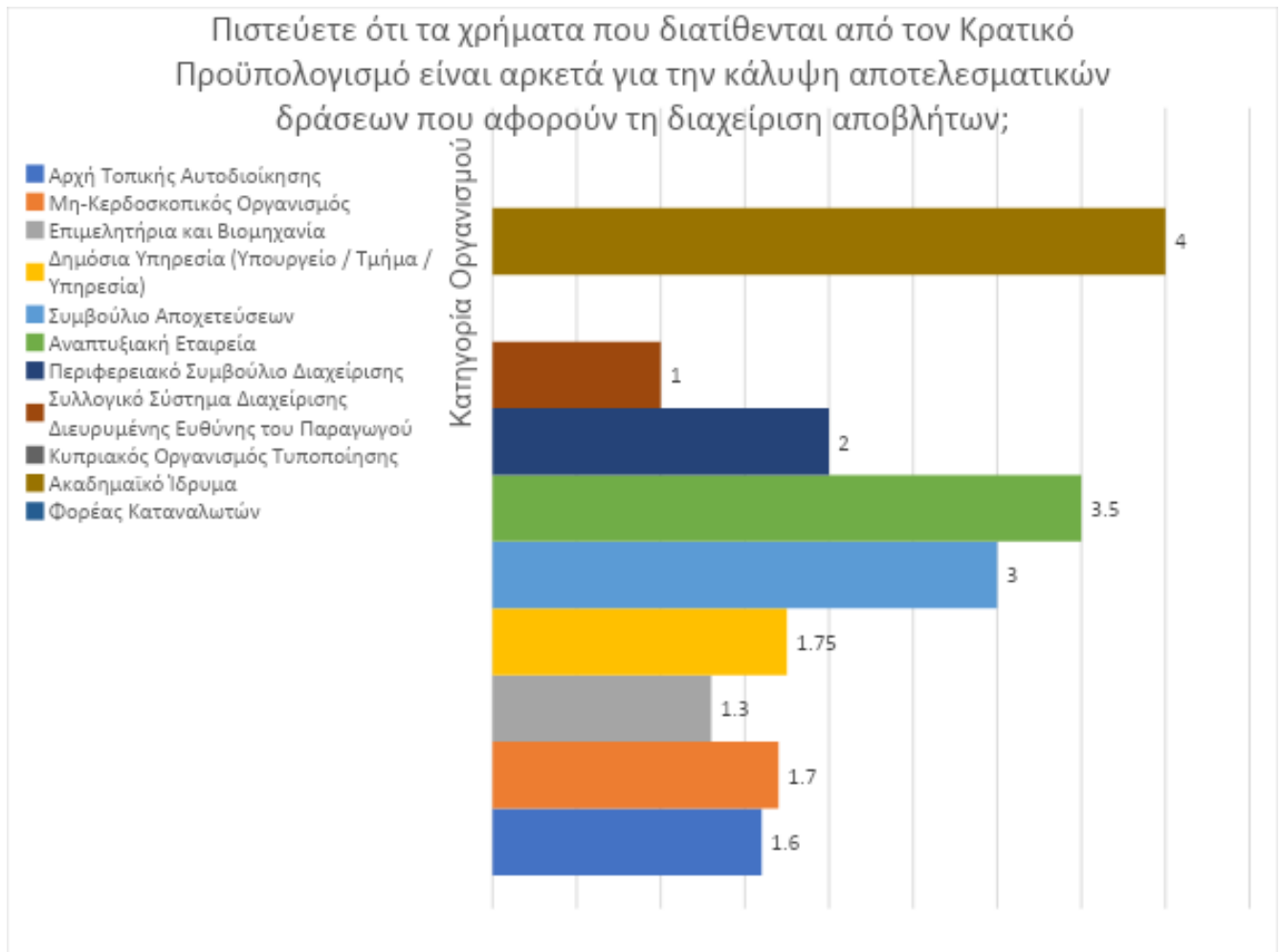
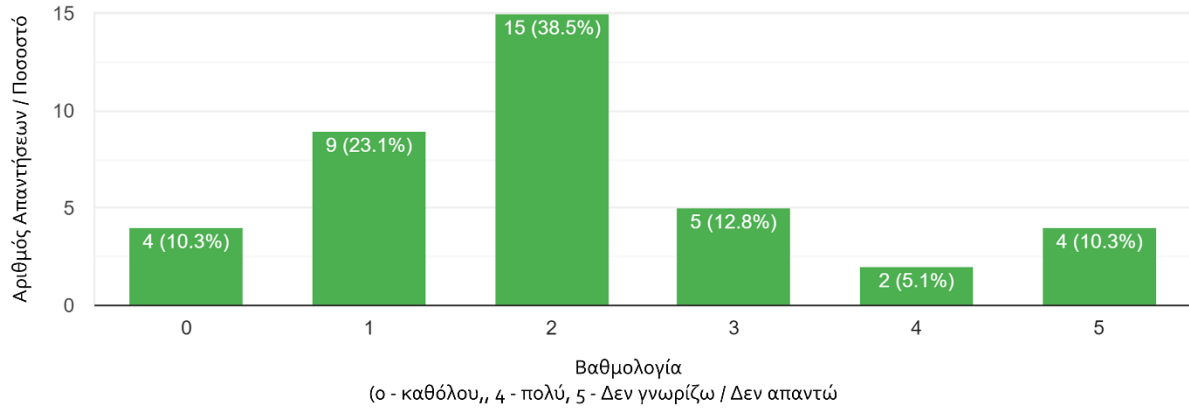
Ερώτηση 1: Είναι επαρκής η ενημέρωση που λαμβάνεται από την Κεντρική Κυβέρνηση για θέματα που αφορούν την παραγωγή, τη διάθεση και τη διαχείριση αποβλήτων;

39 responses

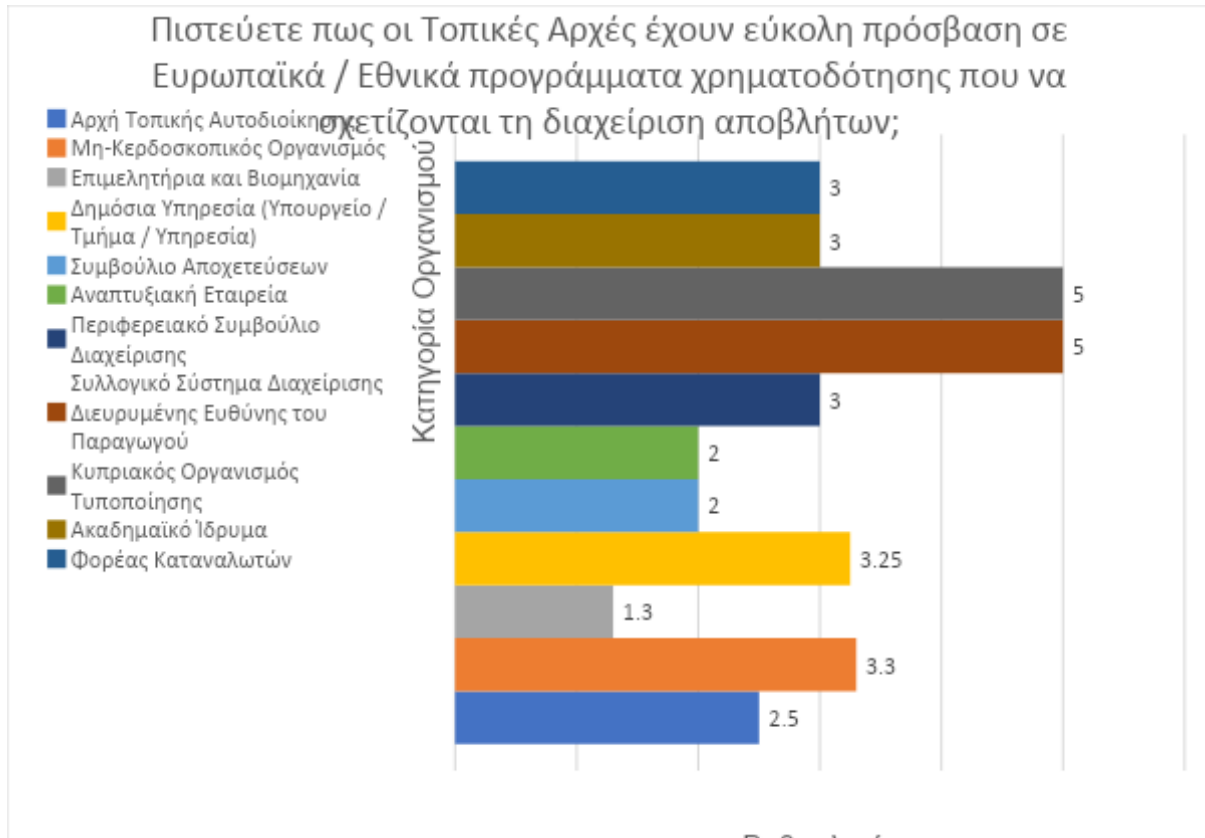
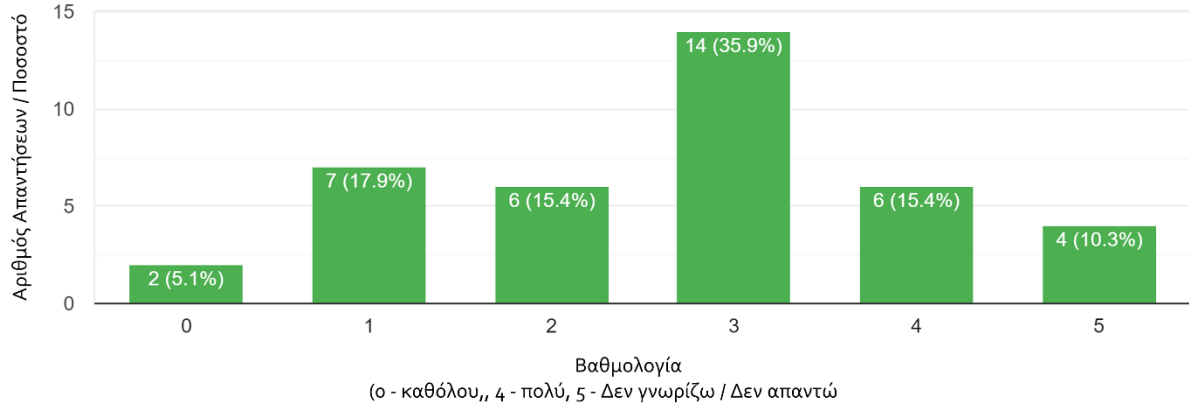
Ερώτηση 2: Πιστεύετε ότι τα χρήματα που διατίθενται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό είναι αρκετά για την κάλυψη αποτελεσματικών δράσεων που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων;

39 responses

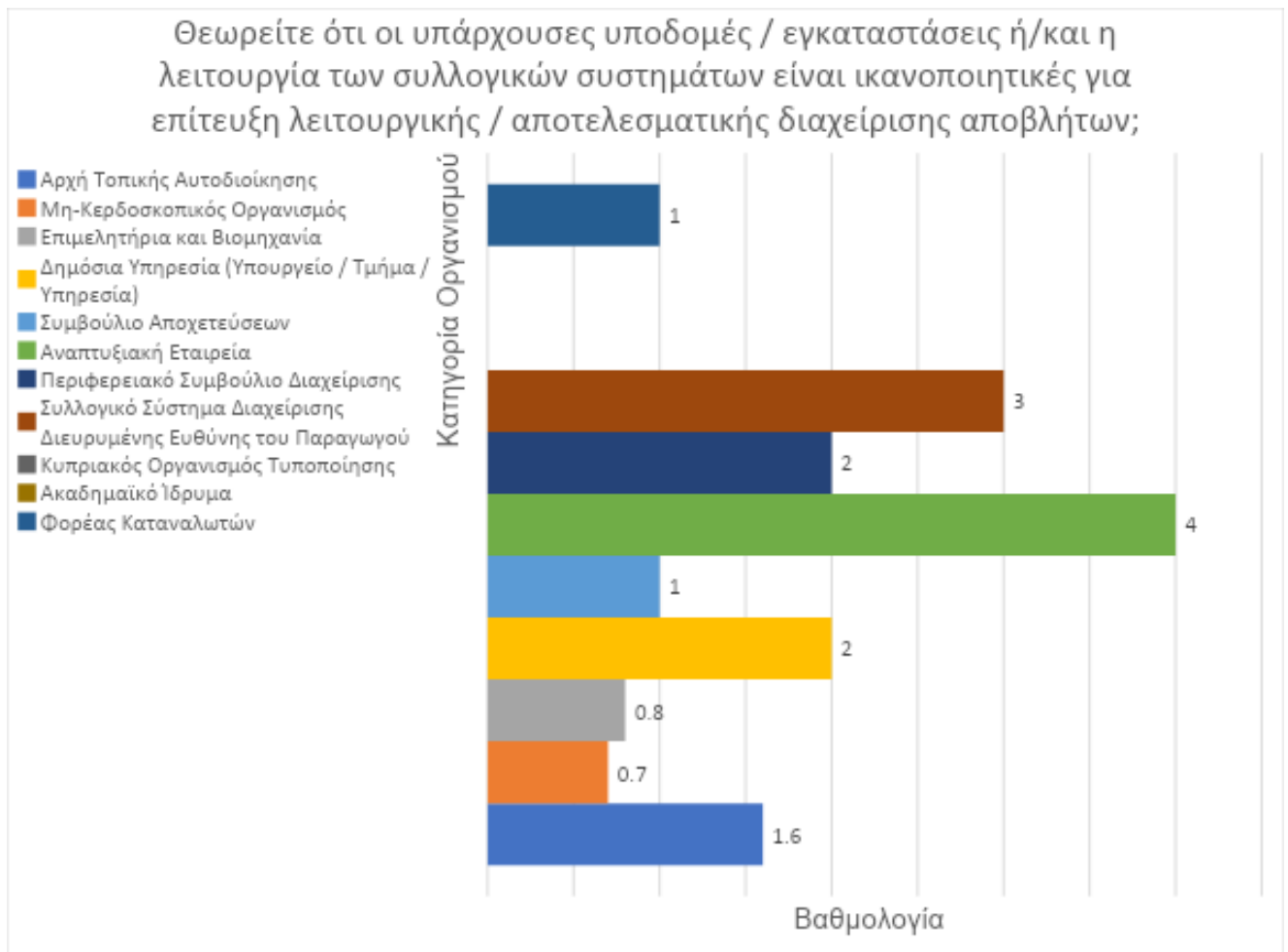
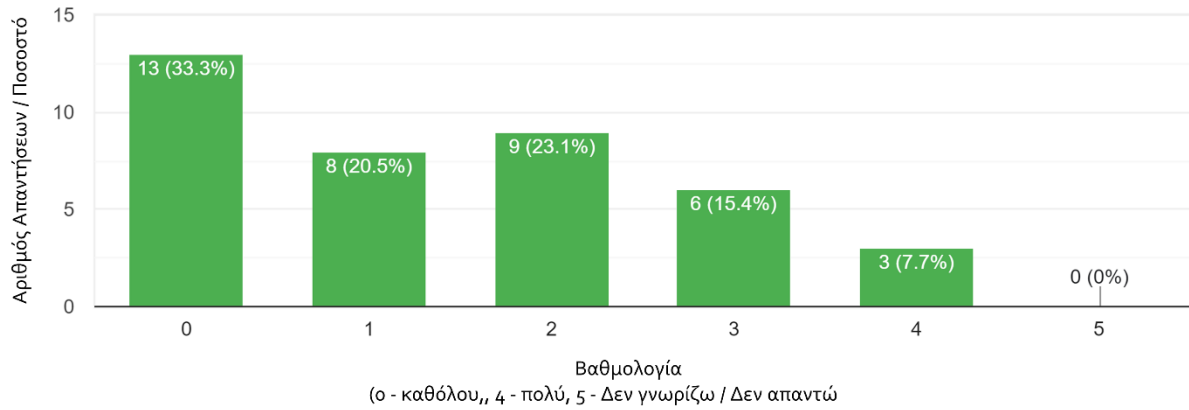
Ερώτηση 3: Πιστεύετε πως οι Τοπικές Αρχές έχουν εύκολη πρόσβαση σε Ευρωπαϊκά / Εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης που να σχετίζονται με τη διαχείριση αποβλήτων;

39 responses

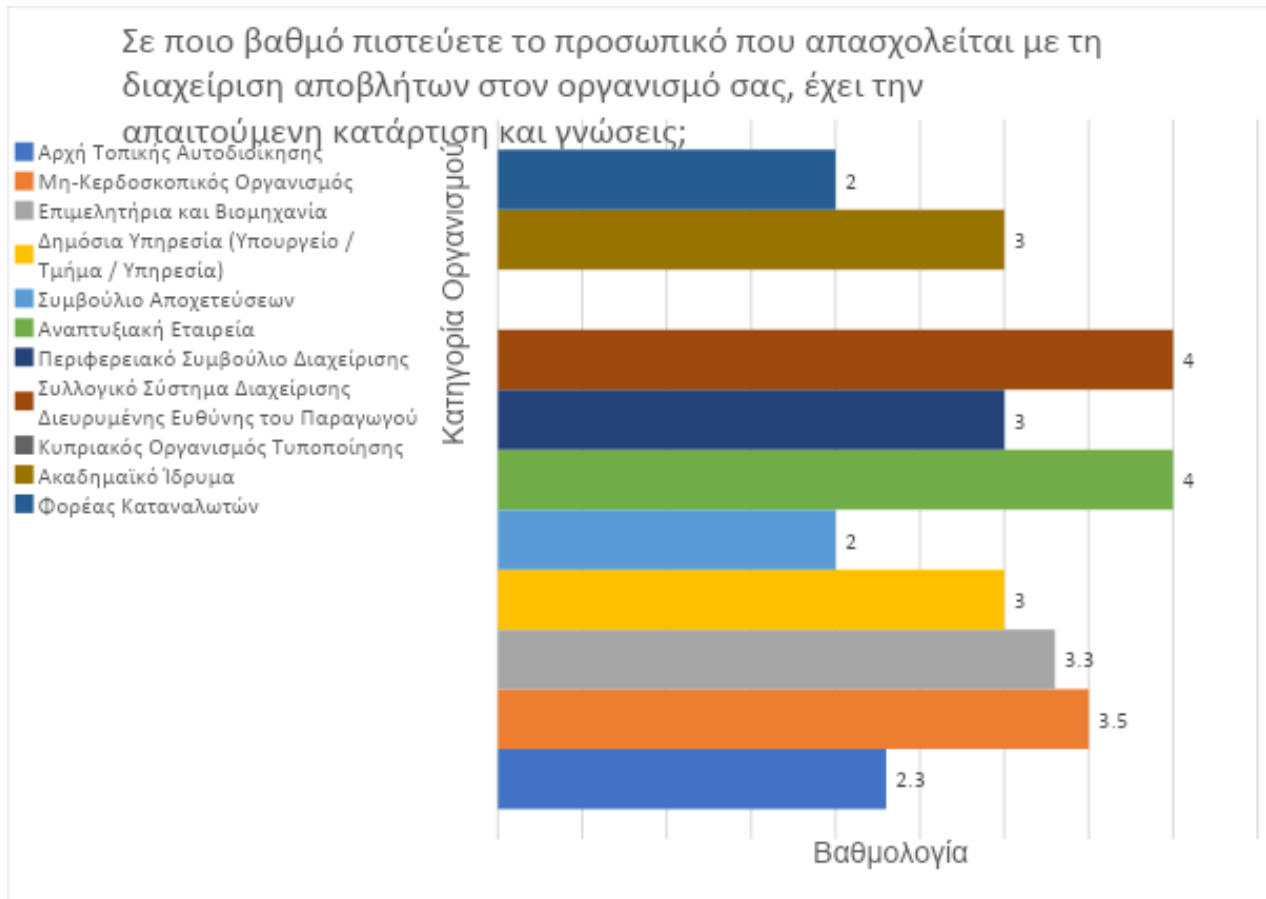
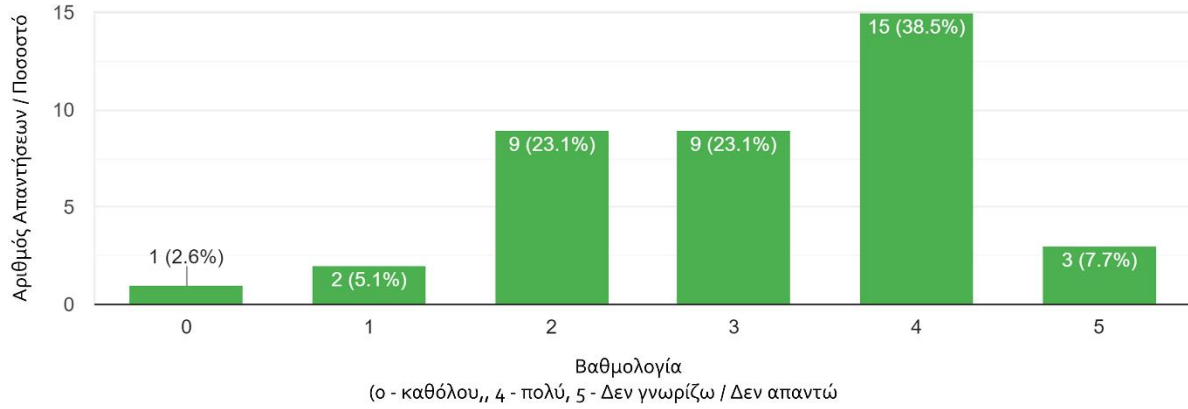
Ερώτηση 4: Θεωρείτε ότι οι υπάρχουσες υποδομές / εγκαταστάσεις ή / και λειτουργία των συλλογικών συστημάτων είναι ικανοποιητικές για την επίτευξη λειτουργικής / αποτελεσματικής διαχείρισης αποβλήτων;

39 responses

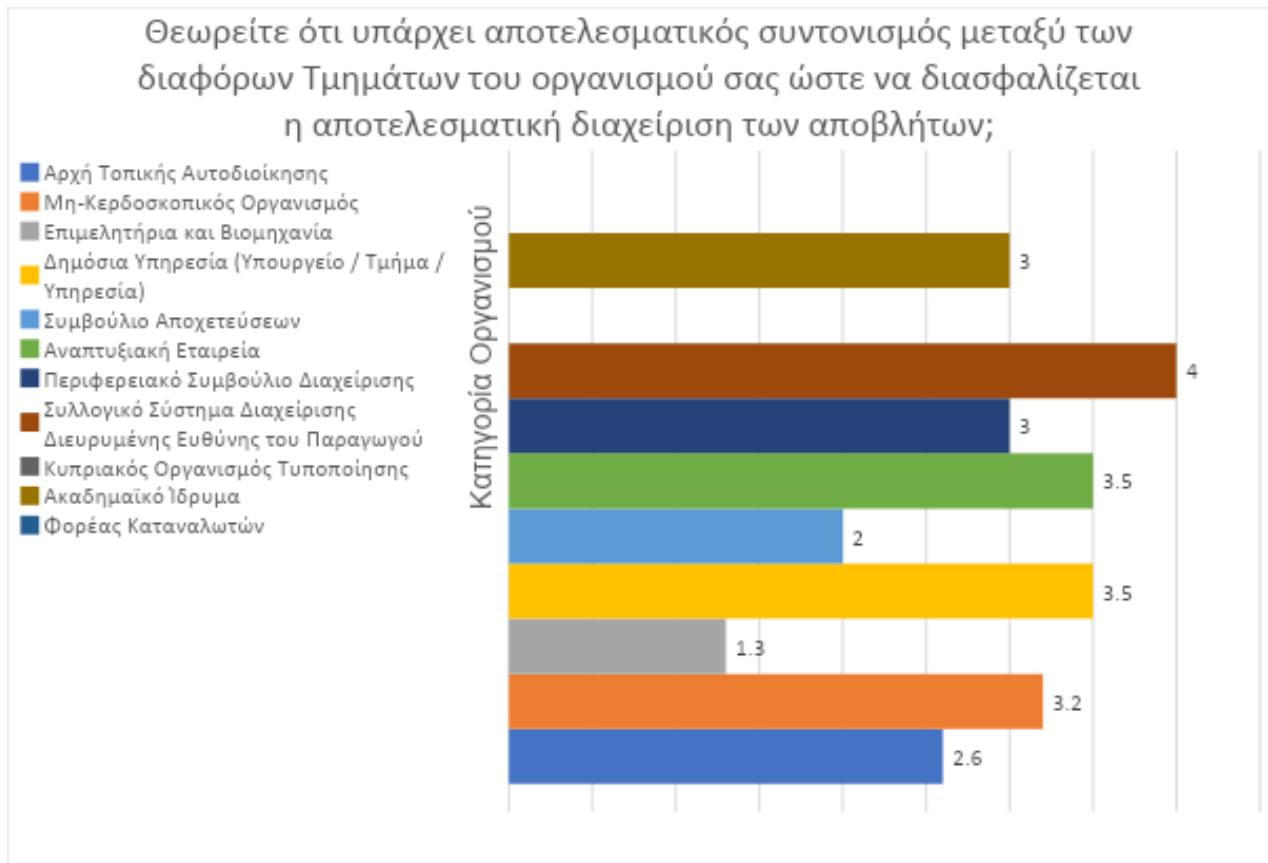
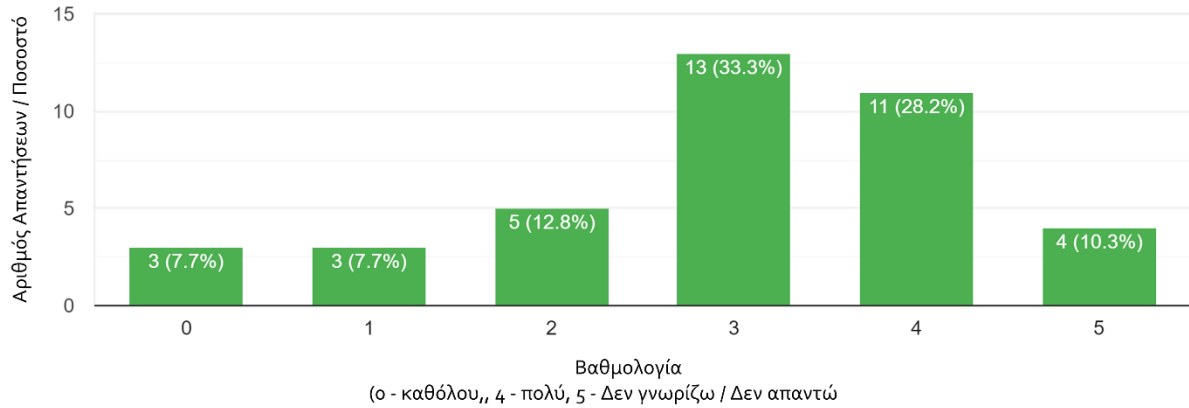
Ερώτηση 5: Σε ποιο βαθμό πιστεύετε το προσωπικό που ασχολείται με τη διαχείριση αποβλήτων στον οργανισμό σας, έχει την απαιτούμενη κατάρτιση και γνώσεις;

39 responses

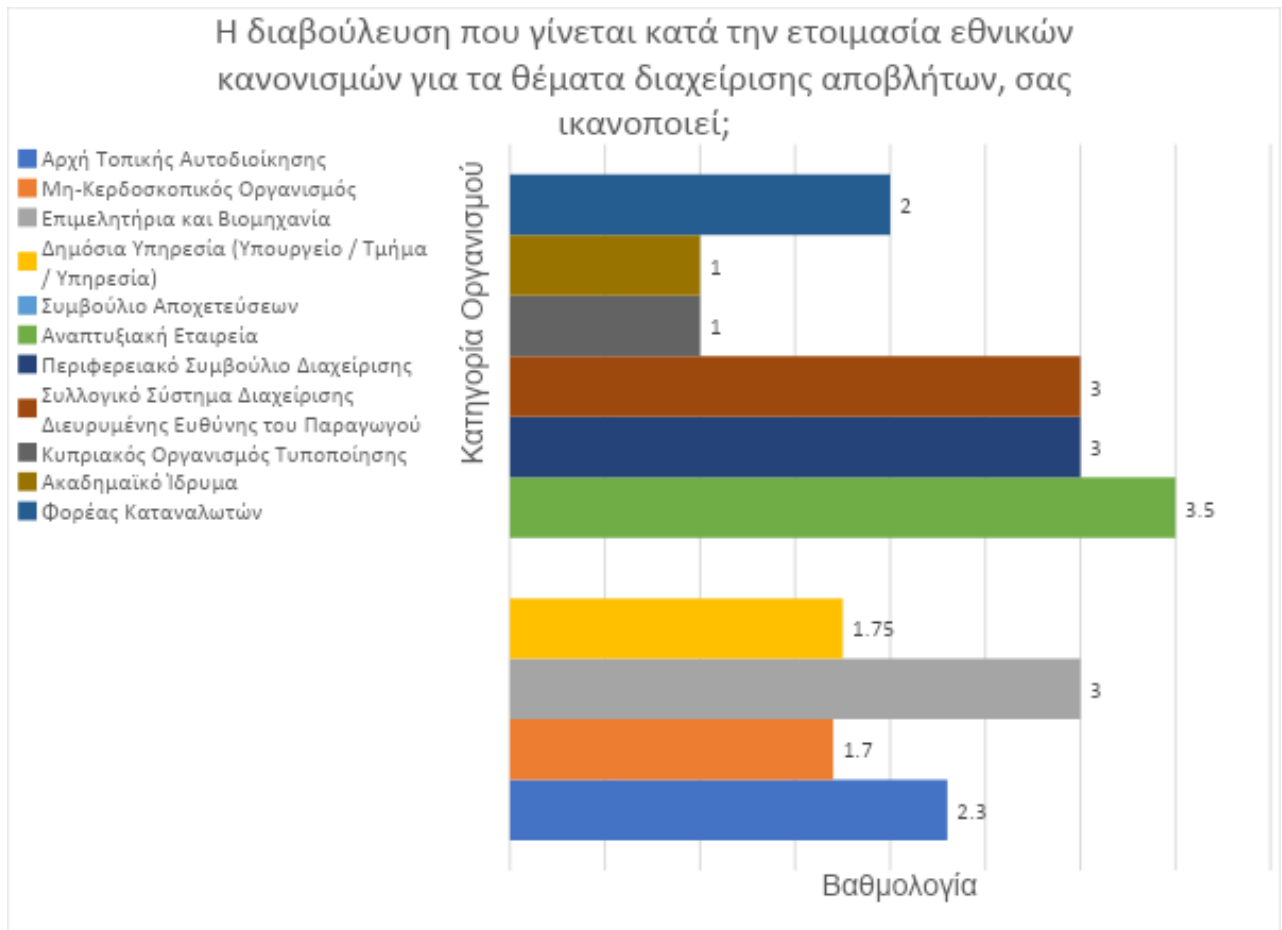
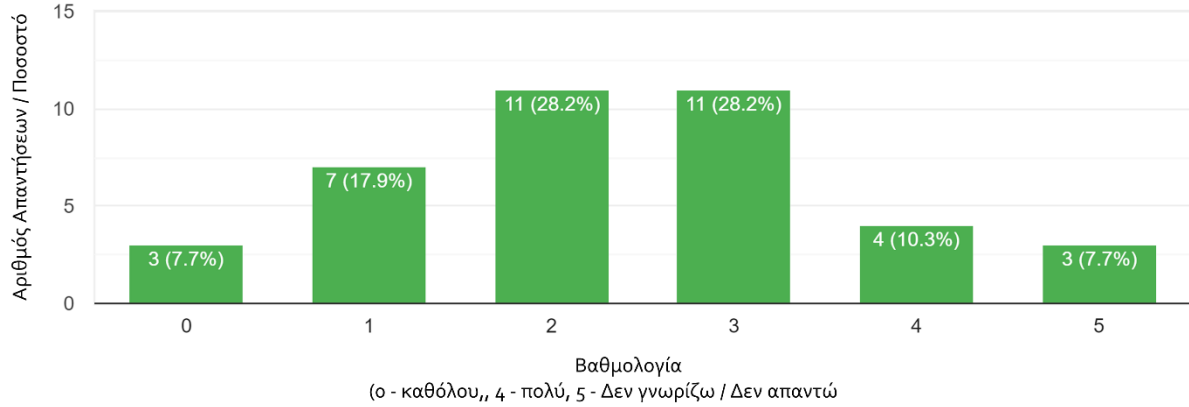
Ερώτηση 6: Θεωρείτε ότι υπάρχει αποτελεσματικός συντονισμός μεταξύ των διαφόρων Τμημάτων του οργανισμού σας ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων;

39 responses

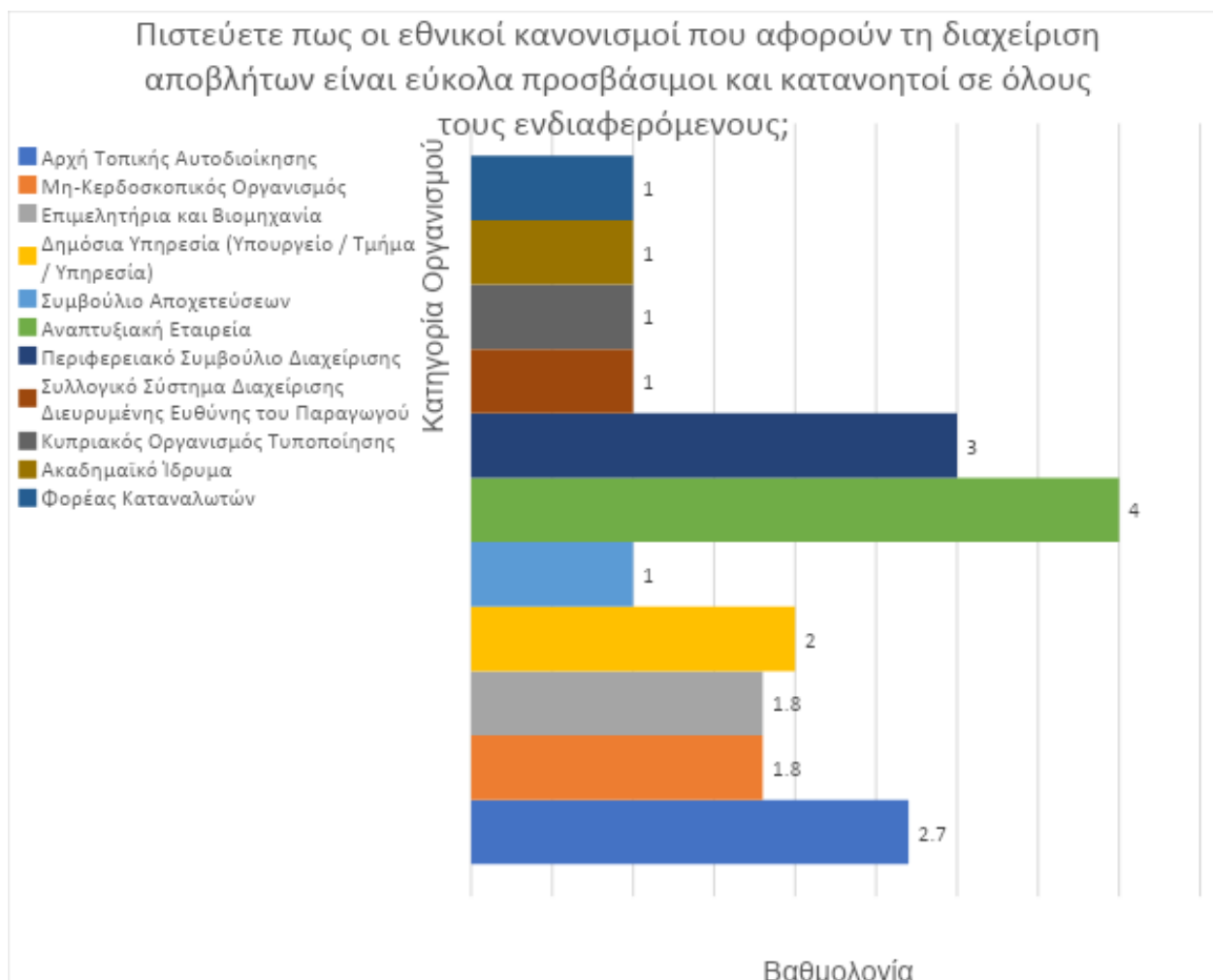
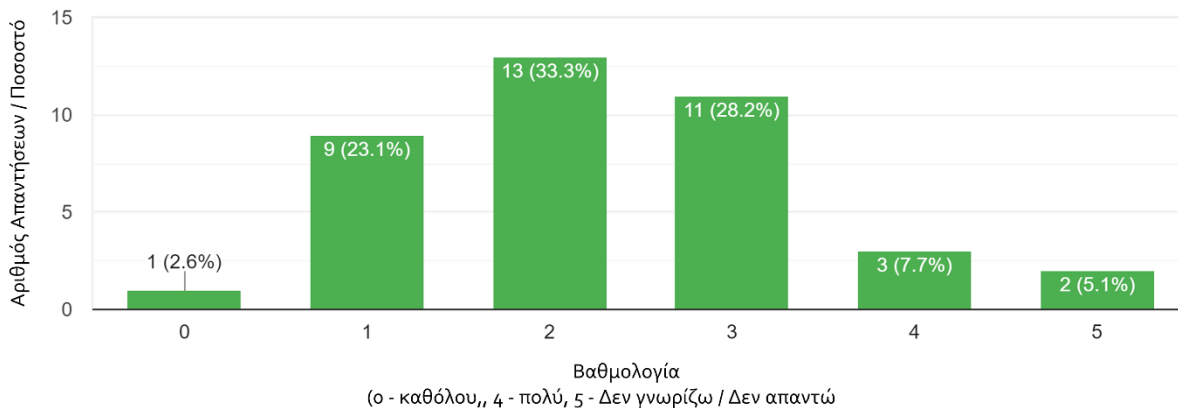
Ερώτηση 7: Η διαβούλευση που γίνεται κατά την ετοιμασία εθνικών κανονισμών για τα θέματα διαχείρισης αποβλήτων σας ικανοποιεί;

39 responses

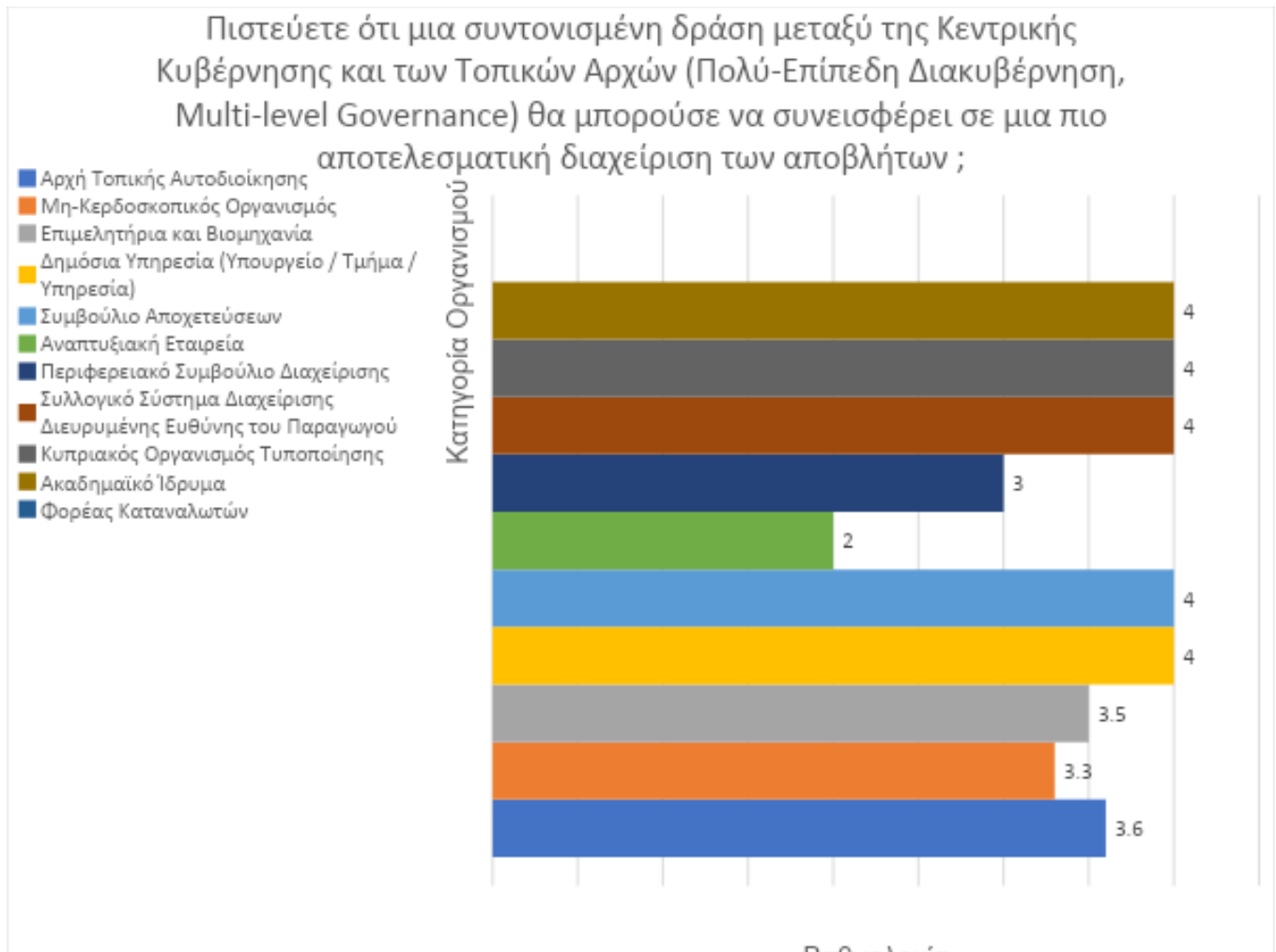
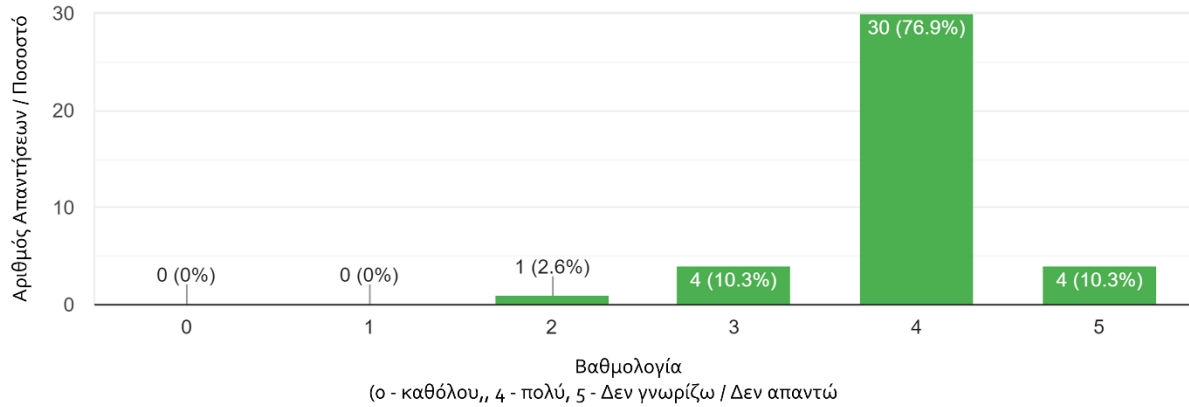
Ερώτηση 8: Πιστεύετε πως οι εθνικοί κανονισμοί που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων είναι εύκολα προσβάσιμοι και κατανοητοί σε όλους του ενδιαφερόμενους;

39 responses

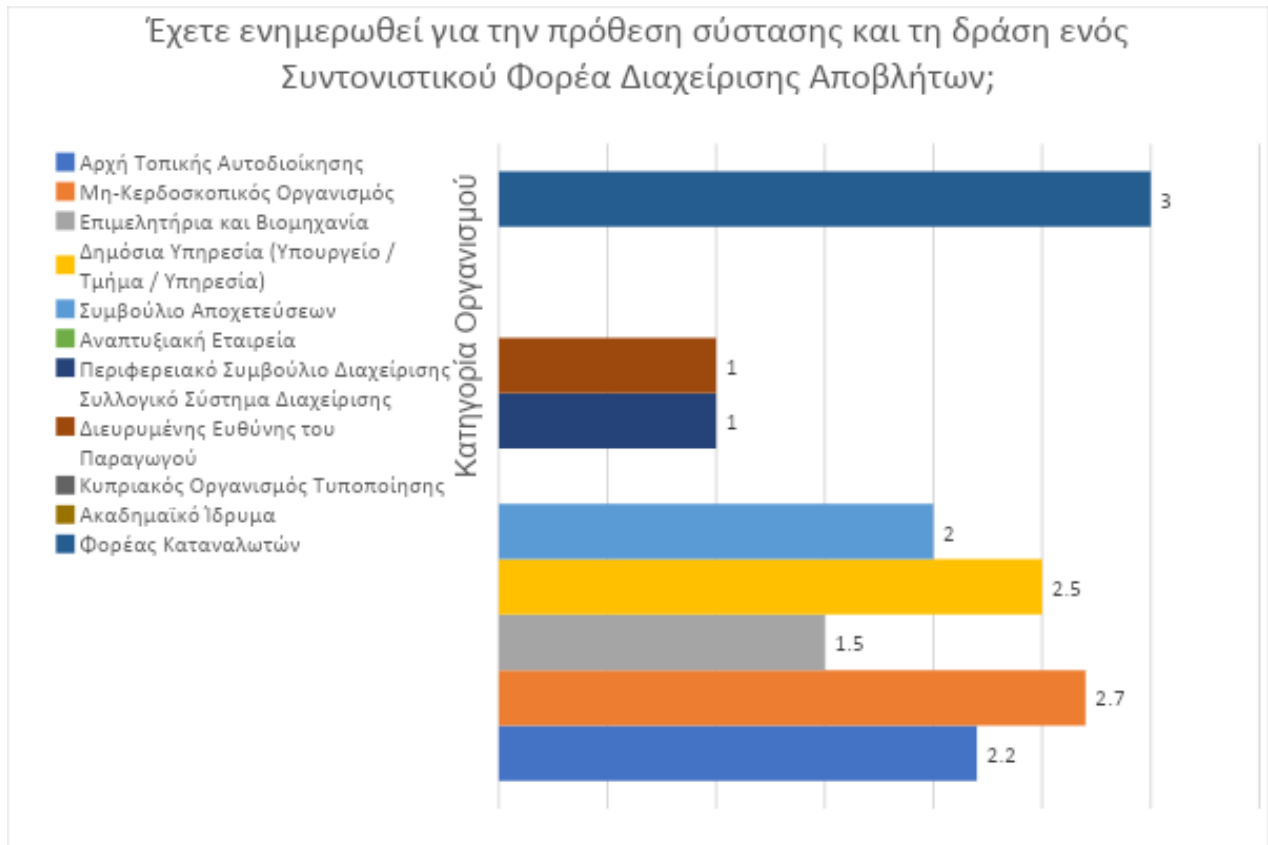
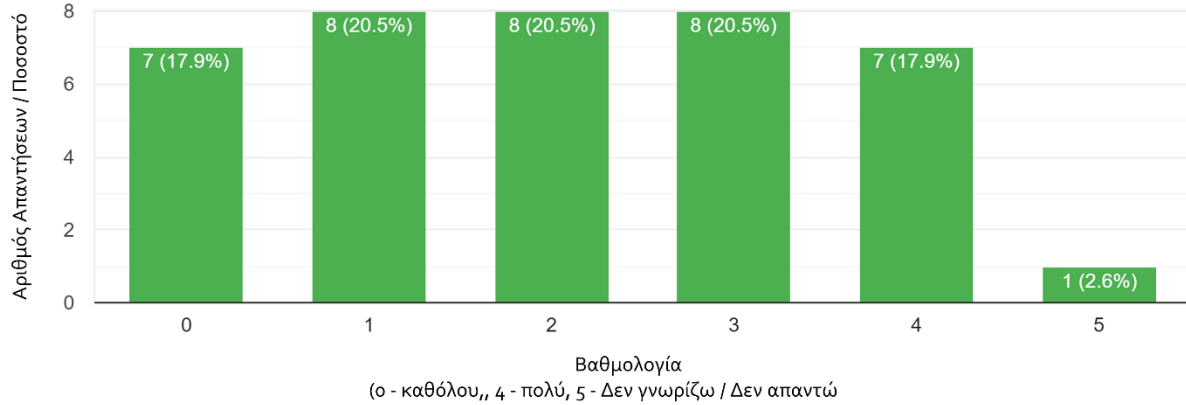
Ερώτηση 9: Πιστεύετε ότι μια συντονισμένη δράση μεταξύ Κεντρικής Κυβέρνησης και των Τοπικών Αρχών (Πολύ-επίπεδη Διακυβέρνηση, *Multi-level Governance*) θα μπορούσε να συνεισφέρει σε μια πιο αποτελεσματική διαχείρισης των αποβλήτων;

39 responses

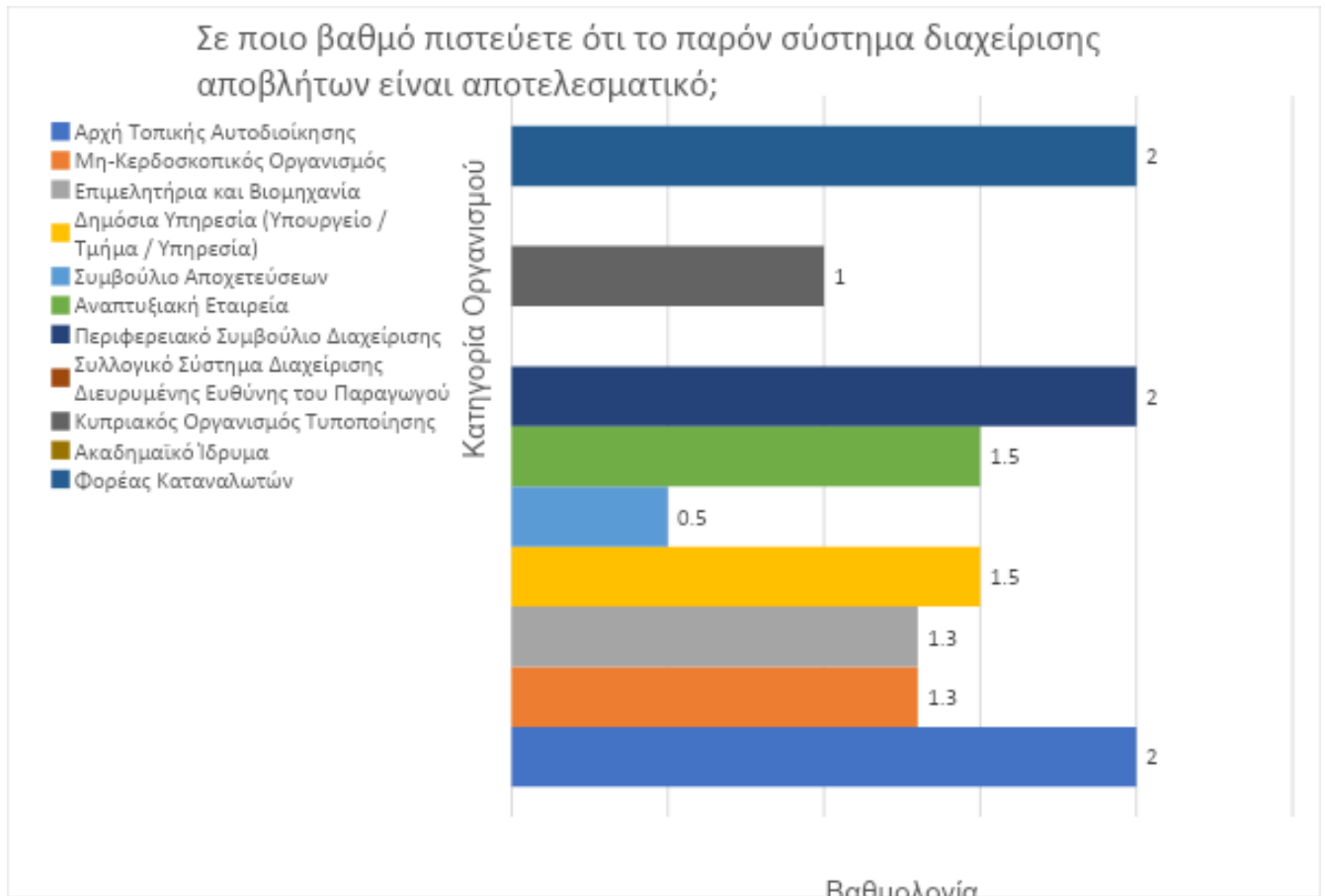
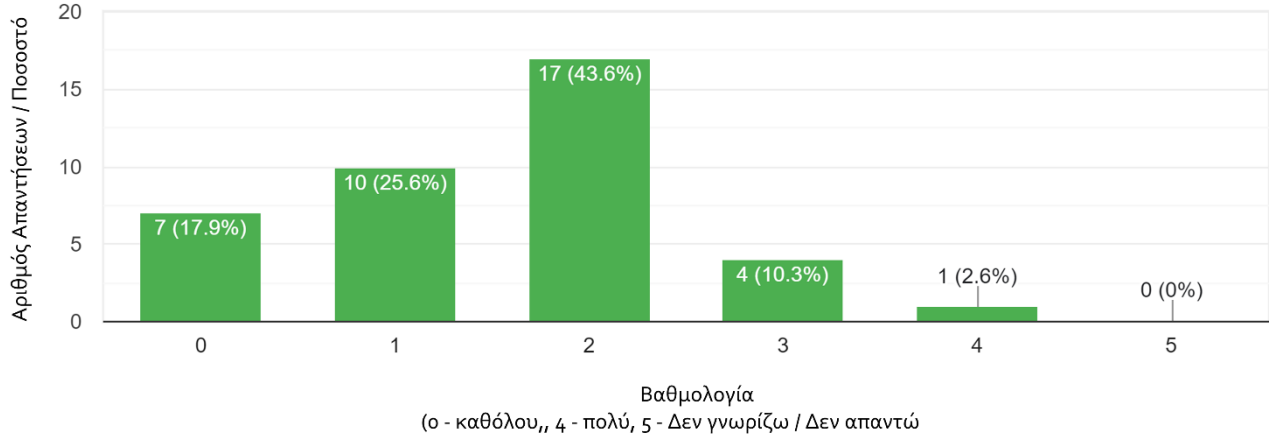
Ερώτηση 10: Έχετε ενημερωθεί για τη πρόθεση σύστασης και τη δράση ενός Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων;

39 responses

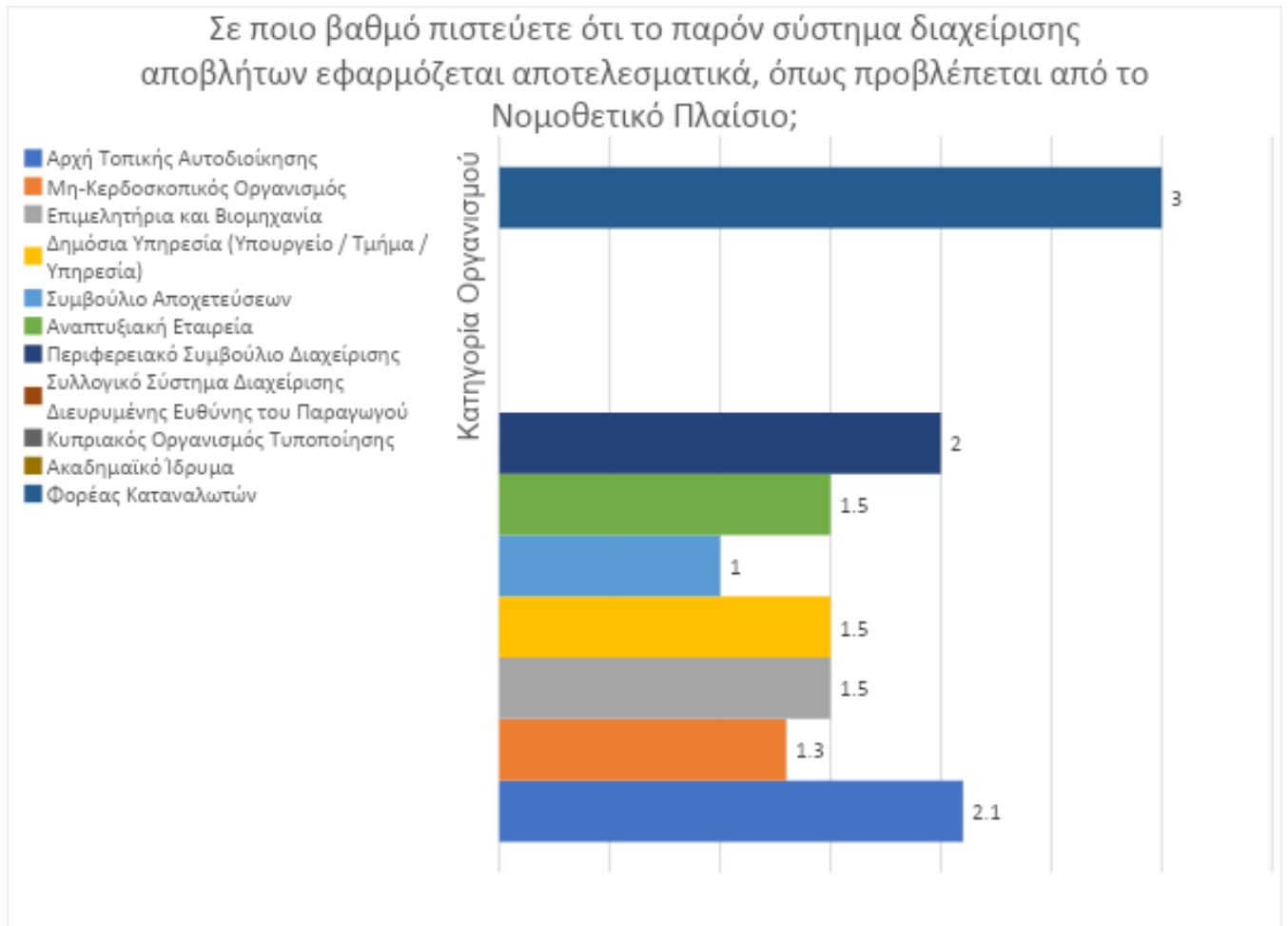
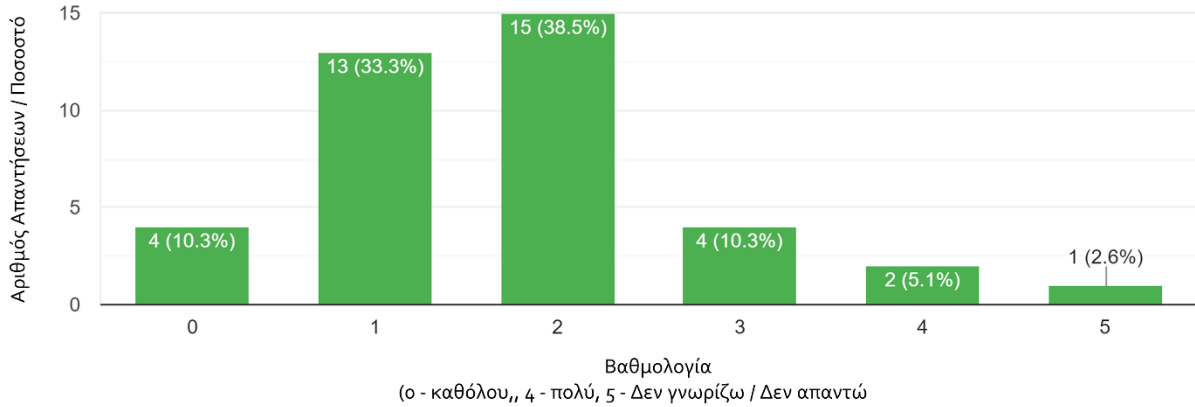
Ερώτηση 11: Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι το παρόν σύστημα διαχείρισης αποβλήτων είναι αποτελεσματικό;

39 responses

Ερώτηση 12: Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι το παρόν σύστημα διαχείρισης αποβλήτων εφαρμόζεται αποτελεσματικά, όπως προβλέπεται από το Νομοθετικό Πλαίσιο;

39 responses

Ερώτηση 13: Θεωρείτε ότι η εποπτεία αναφορικά με την υλοποίηση των νομοθεσιών που πλαισιώνουν τη διαχείριση αποβλήτων γίνεται σε ικανοποιητικό βαθμό;

39 responses

